

CONTESTATIE

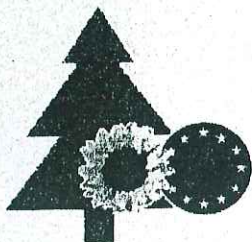
TIP. 2

LV

1515

111058

25.08.2006

FORUMUL ECOLOGISTILOR DIN ROMANIA

Str. 11 Iunie, nr. 77, sector 4, Bucuresti

Cod 040172, Tel. 021/335.53.41, Fax.

021/309.99.40

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR

DIRECȚIA GENERALĂ DE EVALUARE A IMPACTULUI

CONTESTATIE

75909

04 Iunie 09 ANUL 2006

Subsemnatul ANGHEL AURELIANA
domiciliat în BUZĂU str CAR. EPISCOPIEI
nr.....bl. AE sc.....ap. 13, identificat cu B.I./C.I. nr. 283665
seria. X2 tel fix. 0238/710690 tel mobil. 0724098120

SOLICIT prin prezenta Ministerului Mediului și Gospodării Apelor
SA NU PROPUNA ELIBERAREA ACORDULUI DE MEDIU PENTRU
EXPLOATAREA MINIERA DE AUR și ARGINT DIN ROSIA
MONTANA PENTRU S.C. ROSIA MONTANA GOLD CORPORATION
S.A.

În sprijinul solicitării mele aduc următoarele observații și comentarii:

1. Rezervele de aur și argint de la Rosia Montana reprezintă una dintre rezervele strategice ale României.
2. Proiectul nu este de competența unui minister din România sau a Guvernului României.
3. Avizul de exploatare a rezervelor strategice ale României trebuie dat de PARLAMENTUL ROMÂNIEI.
4. Expertii independenți care au elaborat proiectul de exploatare de la Rosia Montana au cedat drepturile de competență către S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A. iar această societate a compilat expertizele acestor experți independenți după cum îi dictează interesele.

135

5. Din punct de vedere economic repartizarea beneficiilor rezultate din exploatarea aurului si argintului sunt contrare practicii mondiale, astfel beneficiile sunt de 80% ale S.C Rosia Montana Gold Corporation S.A. si doar 19% revin Statului Roman in loc ca Statul Roman sa beneficieze de 80% din beneficii si 19% S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A.
6. Potrivit raportului EIM, costurile totale pentru inchiderea minei s-ar ridica la 70.789.884 dolari. Aceasta este o cifra total nerealista. Potrivit calculelor Agentiei de Protectia Mediului din SUA aplicate la proiecte similare din America, costurile aproximative la Rosia Montana se vor ridica la 2,6 miliarde de dolari.
7. Raportul EIM nu mentioneaza garantii financiare privind securizarea depozitului de deseuri (cerute de H.G 349/2005 si Directiva Europeana 1999/31/EC)
8. Raportul confirma faptul ca S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A nu a gasit nici un asigurator al proiectului minier, ceea ce incalca Directiva Europeana 2004/34/CE privind raspunderea de mediu.
9. Din punct de vedere tehnic iazul de decantare propus nu va fi impermeabil. Iazul de decantare este situat chiar deasupra orasului Abrud, putand sa aibe consecinte catastrofale in cazul de rupere.
10. Avem de-a face cu o incalcare a Directivelor privind protectia apelor subterane, asa cum a fost transpusa in legislatia romaneasca prin H.G. 351/2005.
11. Nu exista un raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare din parte autoritatilor competente, potrivit H.G. 95/2003.
12. Raportul EIM nu contine o evaluare a impactului fenomenului numit "ploaie de cianuri", generat de evaporarea cianurii din iazul de decantare, si nici o descriere a impactului transfrontalier in cazul unui accident asupra unor arii naturale importante, cum ar fi Parcul National Körös-Maros din Ungaria situat de-a lungul vail Muresului.

13. Aportul EIM nu evalueaza "Alternativa Zero" , adica o evaluare in cazul neimplementarii proiectului.
14. Din punct de vedere al biodiversitatii, Rosia Montana contine habitate si specii importante de fauna si flora, care sunt pe deplin protejate conform legislatiei romanesti si Directivei UE privind habitatele (92/43/EEC).
15. Se incalca Legea 422/2001 art. 9 si art.10 in sensul ca din hartiile cuprinse in studiul de impact reiese ca in mod ilegal galeriile romane si vestigiile ce le contin, din masivele Orlea si Carnic, vor fi distruse.
16. Acordul de mediu in discutie a fost solicitat in baza unei licente miniere care nu reflecta propunerea de proiect minier al S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A.
17. Licenta prevede o capacitate de productie de 400.000 t/an in timp ce S.C. Rosia Montana Gold Corporation propune in mod oficial o capacitate de productie de 13 miliarde tone pe an. Aceasta incalca legea minelor din Romania.
18. Deasemenea S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A. nu indeplineste conditiile Art. 11 din Legea Minelor 85/2003.
19. Nu exista o Hotarare de Guvern care sa stabileasca "importanta economica" a proiectului minier Rosia Montana care sa il excepteze de la prevederile Legii Minelor 85/2003 Art 11, alin. (1).
20. Exceptarea proiectului minier Rosia Montana de la prevederile legii minelor in situatia in care acest proiect nu are o importanta economica prin beneficii economice minime aduse Statului Roman in comparatie cu beneficiile economice pe care le-ar avea S.C Rosia Montana Gold Corporation S.A. , ar induce, poate, chiar Guvernul Romaniei sub incidenta penala.
21. Deasemenea S.C Rosia Montana Gold Corporation S.A nu indeplineste conditiile Art. 18, alin. 2 din Legea Minelor 85/2003 intrucat nu are o licenta de exploatare noua.

22. Actualele planuri de urbanism ale comunei Rosia Montana nu corespund propunerii de proiect in raportul EIM.
23. Pana in prezent nu s-au efectuat modificarile planurilor de urbanism ale oraselor Abrud si Campeni, precum si a comunei Bucium.
24. Astfel s-a incalcat Directiva privind Evaluarea strategica de Mediu (SEA) transpusa in legislatia romaneasca prin H.G. 1076/2004.
25. Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii Raportului EIM a inceput fara un certificat de urbanism valabil. Noul certificat de urbanism, obtinut in mai 2006, reflecta o noua intentie de proiect, incompatibila cu intentia de proiect initiala depusa la Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor.
26. Decizia referitoare la exploatare miniera Rosia Montana depinde de interesele generale ale cetatenilor Romaniei si nicidecum a unor grupuri de interese locale.
27. Acest proiect de exploatare miniera vizand rezervele de aur si argint de la Rosia Montana are de fapt ca scop principal rezervele de uraniu ale Romaniei, unica sursa vitala pentru energie a Romaniei, pentru destinul strategic al Romaniei, in contextul epuizarii rezervelor de gaze si petrol ale Romaniei.

20.08.2006

FORUMUL ECOLOGISTILOR DIN ROMANIA

77, 11 Iunie St., 4th District, Bucharest

ZIP No. 040172, Tel. 021/335.53.41, Fax.
021/309.99.40

Illegible stamp

CHALLENGE

The undersigned, Anghel Aureliana, domiciled in Buzau, Episcopiei St., Block A6, Apt. 13, identified with CI (Identity Card) no. 283665, serial XZ, tel. 0238/710690, GSM 0724098120.

I hereby REQUEST the Ministry of Environment and Water Management NOT TO PROPOSE THE ISSUANCE OF THE ENVIRONMENTAL PERMIT FOR THE ROSIA MONTANA GOLD AND SILVER MINING OPERATIONS, IN FAVOR OF SC ROSIA MONTANA GOLD CORPORATION SA.

To justify my request, please find below my comments:

1. The gold and silver deposits from Rosia Montana represent one of Romania's strategic reserves.
2. The project does not fall within the competence of any Romanian ministry or of the Romanian Government.
3. The approval to operate Romania's strategic reserves must be issued by the ROMANIAN PARLIAMENT.
4. The independent experts that prepared the Rosia Montana mining project have assigned their *rights of competence* to SC Rosia Montana Gold Corporation SA, and the company used the appraisals of these independent experts to serve its interests.
5. From an economic point of view, the distribution of the benefits resulting from gold and silver mining is contrary to worldwide practice; thus, 80% of the benefits belong to SC Rosia Montana Gold Corporation, and only 19% belong to the Romanian Government, instead of the Romanian Government holding 80% and SC Rosia Montana Gold Corporation holding 19%.
6. According to the EIA report, the total costs for mine closure would amount to USD 70,789,884. This figure is absolutely unrealistic. According to the calculations made by the US Environmental Protection Agency for similar projects implemented in the USA, the estimated costs related to the Rosia Montana project will be USD 2.6 billion.
7. The EIA report does not stipulate any financial guarantees for the security of the waste deposit (as provided by Government Decision no. 349/2005 and the European Directive 1999/31/EC).
8. The report confirms the fact that SC Rosia Montana Gold Corporation SA has not found an insurer for the mining project, which is a violation of the European Directive 2004/34/EC on environmental liability (translator's note: the correct number of this Directive is 2004/35/EC).

9. From a technical point of view, the proposed tailings management facility will not be impermeable. The tailings management facility is located right above the town of Abrud, therefore the consequences may be catastrophic in case of dam failure.
10. We are confronted with a violation of the Groundwater Directive transposed into Romanian legislation through Government Decision no. 351/2005.
11. No security report has been subject to public consultations and assessment by the competent authorities, as provided by Government Decision no. 95/2003.
12. The EIA report does not include an assessment of the impact of the “cyanide rain” phenomenon generated by the volatilization of cyanide from the tailings management facility, or a description of the transboundary impact in case of accident, upon certain important natural areas, such as the Körös-Maros National Park from Hungary, located along the Mures Valley.
13. The EIA report does not assess the “Zero Alternative”, *i.e.* the case when the project is not implemented.
14. From the point of view of biodiversity, Rosia Montana contains important habitats and species of flora and fauna, which are fully protected under the Romanian legislation and the UE Habitats Directive (92/43/EEC).
15. Law no. 422/2001, Articles 9 and 10 has been violated, as indicated by the environmental impact documentation, which stipulates the illegal destruction of the Roman galleries and remains discovered in the Orlea and Carnic massifs.
16. The environmental permit at issue has been requested based on a mining license which does not reflect the mining project proposal submitted by SC Rosia Montana Gold Corporation SA.
17. The license stipulates a production capacity of 400,000t/year, while SC Rosia Montana Gold Corporation officially proposes a production capacity of 13 billion tons per year. This is a violation of the Romanian Mine Law.
18. Also, SC Rosia Montana Gold Corporation SA does not comply with the provisions of Article 11 of Mine Law no. 85/2003.
19. There is no Government Decision establishing the “economic importance” of the Rosia Montana mining project, and exempting such project from the provisions of Mine Law no. 85/2003, Article 11 (1).
20. The Romanian Government may even be held criminally liable in case of exemption of the Rosia Montana mining project from the provisions of the Mine Law, when this project does not have an economic importance given the minimum economic benefits of the Romanian state, as compared to the economic benefits that SC Rosia Montana Gold Corporation SA would have in case of project implementation.
21. Also, SC Rosia Montana Gold Corporation SA does not meet the requirements of Article 18 (2) of the Mine Law no. 85/2003, due to the fact that the company does not hold a new mining license.
22. The current urbanism plans of the Rosia Montana Commune do not correspond to the project proposal presented in the EIA report.

23. Until present, no amendments have been made to the urbanism plans of the towns of Abrud and Campeni, and of the Bucium Commune.
24. This is a violation of the Strategic Environmental Assessment (SEA) Directive, transposed into Romanian legislation through Government Decision no. 1076/2004.
25. The phase of public consultations and EIA report quality assessment has been initiated without a valid urbanism certificate. The new urbanism certificate, obtained in May 2006, reflects a new project proposal, which is incompatible with the initial project proposal submitted to the Ministry of Environment and Water Management.
26. The decision regarding the Rosia Montana mining operation project depends on the general interests of the citizens of Romania, and not on certain local groups of interest.
27. In fact, the main objective of this mining operation project prepared for the Rosia Montana gold and silver deposits is represented by the uranium reserves of Romania, which constitute the country's unique vital source of energy, for its strategic destiny, in case of exhaustion of Romania's gas and oil reserves.

20.08.2006
Illegible signature

*Stamp: Romania, Ministry of Environment
and Water Management
General Directorate for
Impact Assessment, Pollution Control*

Răspuns la Contestația nr. 1515

Contestația nr. 1515 ridică o serie de probleme. S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a luat în calcul aceste probleme ridicate în cadrul procesului de întocmire a documentației vaste și detaliate a Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) întocmit pentru Proiectul Roșia Montană.

1. „Rezervele de aur și argint de la Roșia Montană reprezintă una dintre rezervele strategice ale României”.

În *Legea minelor* nr. 85/2003 în Capitolul 2, art. 3 unde sunt definiți termenii folosiți în cadrul legii se face referire numai la termenul de rezerve fără a se face nici o mențiune despre “rezerve strategice”.

Aurul constituie una dintre substanțele minerale utile pentru care se poate obține o licență de explorare sau de exploatare în baza *Legii Minelor* nr. 85/2003, lege ce nu menționează nici un fel de restricții sau condiții în exploatarea acestui element. Pentru obținerea unei asemenea licențe, ceea ce înseamnă și dreptul de exploatare a unui zăcământ, pot participa atât companii românești cât și companii străine atât private cât și de stat, prin urmare exploatarea aurului nu este un monopol al statului. În prezent există mai multe licențe pentru explorarea sau exploatarea aurului emise de Agenția Națională de Resurse Minerale. Menționăm ca Roșia Montană este doar unul din zăcămintele aurifere ale României, iar Statul Român deține 20% din acțiunile RMGC, beneficiind alături de partea sa de profit și de venituri din taxe, impozite și redevențe.

Mineritul ca și celelalte activități industriale trebuie să se desfășoare ca parte a unei economii de piață funcțională, una din condițiile cerute pentru a deveni membru UE.

Suntem de acord că Roșia Montană reprezintă o chestiune de importanță strategică națională, proiectată cu scopul de a crește nivelul investițiilor pe termen lung în România. RMGC este cel mai mare angajator în această regiune dezavantajată și chiar din tot județul și este cel mai mare plătitor de taxe. Pentru partea sa din proiect, România va primi aproape 1 miliard USD și un total de aproape 1,5 miliarde USD atunci când se adaugă și valoarea bunurilor și serviciilor procurate în România. Proiectul îndeplinește sau chiar depășește toate standardele românești și europene, creează noi locuri de muncă pentru români, în special în Roșia Montana și împrejurimi și va fi un catalizator pentru revigorarea sectorului minier, care este un sector strategic pentru economia românească și un instrument important pentru dezvoltarea rurală.

2. “Proiectul nu este de competența unui minister din România sau a Guvernului României”.

În conformitate cu legislația românească, competența de acordare sau nu a acordului de mediu revine în responsabilitatea autorităților locale sau centrale de protecție a mediului. În cazul proiectelor de anvergură – cum este Proiectul Roșia Montană (RMP), acordul de mediu va fi acordat sau nu de către Guvernul României, la recomandarea Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA).

În conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 195 din data de 22/12/2005 art. 19 – autorizarea de mediu pentru activități miniere care utilizează substanțe toxice, pentru rate de producție de peste 5 milioane tone/an și/sau dacă suprafața proiectului depășește 1.000 ha se face de către Guvernul României, printr-o Hotărâre de Guvern, la recomandarea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Astfel, atât timp cât există prevederi legale care reglementează dezvoltarea acestor activități, autorizarea de mediu trebuie să se conformeze acestora.

Nu este la latitudinea S.C. Roșia Montană Gold Corporation SA să comenteze competența Guvernului României. Totuși, este corect să arătăm că Guvernul a derulat un proces care a oferit foarte multe ocazii publicului de a face comentarii și observații și de a pune întrebări. Cu siguranță, cetățenii României doresc să beneficieze din plin de proiectul propus. Distribuția beneficiilor ar fi mai favorabilă României decât practica mondială obișnuită pentru astfel de proiecte miniere. Statul român, prin Ministerului Economiei și Comerțului (MEC), deține o cotă-parte de 19,3% din S.C. Roșia Montană Gold Corporation SA, deci din Proiectul Roșia Montană (RMP). Această participare este completă și de drept, fără obligația de a finanța participarea la investiția de capital. Beneficiile financiare directe pentru statul român, la nivel local, județean și național, sunt estimate la 1,032 miliarde USD. Această sumă include cota-parte de profit a statului (19,3%), impozitele pe profit, redevențele și alte taxe cum ar fi impozitele pe salariu. În plus, achizițiile suplimentare de bunuri și servicii românești ale proiectului vor fi în valoare de 1,5 miliarde USD, ceea ce duce la o sumă totală, în România, de 2,5 miliarde USD.

Aprobarea proiectului se va concretiza și prin curățarea poluării rezultate în urma defectuoaselor practici miniere din trecut. Într-un scenariu fără proiect, costul acestei ecologizări ar reveni Statului Român.

3. “Avizul de exploatare a rezervelor strategice ale României trebuie dat de PARLAMENTUL ROMÂNIEI”.

Actualele prevederi legale în vederea reglementării acestui gen de activități, nu presupun ca emiterea acordului de mediu să fie subiectul dezbaterilor în Parlamentul României.

Acordul de mediu și autorizația/autorizația integrată de mediu pentru activitățile miniere care utilizează substanțe periculoase în procesul de prelucrare și concentrare, pentru capacități de producție mai mari de 5 milioane tone pe an și/sau dacă suprafața pe care se desfășoară activitatea este mai mare de 1.000 ha, se promovează prin hotărâre de Guvern, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului (ordonanța de urgență nr. 195 din 22/12/2005 Art. 19).

Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor are un important rol de coordonare a procedurii de reglementare din punct de vedere al protecției mediului. Decizia finală aparține însă Guvernului României.

4. “Experții independenți care au elaborat proiectul de exploatare de la Roșia Montană au cedat drepturile de competență către SC Roșia Montană Gold Corporation SA iar această societate a compilat expertizele acestor experți independenți după cum îi dictează interesele”.

Evaluarea impactului de mediu pe care a prezentat-o RMGC a răspuns complet Termenilor de Referință propuși de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor. Acest Raport a fost elaborat de mai mult de 100 de experți și specialiști independenți, autorizați de Guvernul României și recunoscuți la nivel național, european și internațional. Suntem încrezători că EIM furnizează informații și motivații suficient de detaliate pentru concluziile sale pentru a permite Ministerului să ia o decizie privind Proiectul Roșia Montană. Ulterior prezentării EIM, aceasta a fost analizat de două echipe de experți. Experții tehnici reprezentând mai multe bănci internaționale private și agenții de export de credite au concluzionat că EIM se conformează Principiilor Ecuator desemnate pentru a promova împrumuturile responsabile din partea instituțiilor financiare proiectelor care ridică probleme sociale și de mediu, iar un comitet ad hoc din experți europeni a declarat public că EIM a fost bine întocmit. Respingem afirmația că toți acești experți nu sunt cu adevărat independenți.

Conceptul de independență așa cum este el exprimat în această întrebare este foarte simplist. Acesta presupune că singurul factor determinant al independenței este sursa de finanțare și indică într-o oarecare măsură o lipsă de înțelegere a ceea ce înseamnă a fi profesionist. Dacă

profioniștii ar fi dispuși să își modifice raționamentul profesional în funcție de cine le plătește onorariile, atunci ei ar fi prea puțin folositori ; în consecință, reputația lor profesională ar avea imediat de suferit. Echipa de experți independenți care a lucrat la EIM a fost formată dintr-un grup de profesioniști respectabili cu cariere îndelungate în România și pe plan internațional și cu palmaresuri confirmate ale unor raționamente profesionale independente.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. și-a propus încă de la început să respecte legislația românească și pe cea a Uniunii Europene. Plecând de la aceste considerente, putem afirma cu certitudine că RMGC nu a influențat în nici un fel Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului. Din contră, putem spune că, în acest caz, studiul de evaluare a impactului asupra mediului și-a pus amprenta asupra intențiilor inițiale ale RMGC ca titular de proiect.

În conformitate cu cerințele legale în vigoare, titularul proiectului suportă cheltuielile pentru elaborarea evaluării impactului asupra mediului, furnizează experților informațiile necesare și răspunde de autenticitatea informațiilor pe care le furnizează pentru elaborarea evaluării impactului asupra mediului. Informațiile furnizate de către titularul proiectului sunt de natură tehnică și se referă la natura, mărimea și localizarea proiectului. Aceste informații sunt incluse sau complementare la prezentarea proiectului aflat în faza de studiu de fezabilitate. Concluziile studiului de evaluare a impactului asupra mediului au determinat adoptarea unor modificări în proiectul inițial, cu scopul de a reduce/minimiza impactul asupra mediului.

Conform prevederilor legale, răspunderea pentru corectitudinea evaluării impactului asupra mediului revine autorilor acestuia, respectiv, în cadrul echipei de evaluatori, responsabilitatea revine persoanelor fizice atestate la cel mai înalt nivel de competență și persoanelor juridice atestate, angajate pe bază de contract de către titularul activității.

5. “Din punct de vedere economic repartizarea beneficiilor rezultate din exploatarea aurului și argintului sunt contrare practicii mondiale, astfel beneficiile sunt de 80% ale SC Roșia Montană Gold Corporation SA și doar 19% revin Statului Român în loc ca Statul Român să beneficieze de 80% din beneficii și 19% SC Roșia Montană Gold Corporation SA.”

Spre deosebire de practica internațională comună referitoare la repartizarea beneficiilor, este de observat faptul că, raportat la Proiectul Roșia Montană, repartizarea beneficiilor este mai favorabilă pentru România/Statul român decât pentru investitor/deținătorul proiectului.

În plus, vă rugăm să remarcăți faptul că Guvernul României deține o cotă-parte din proiect (fără a participa cu nici un capital) și are o cotă-parte din profituri, estimate la aproximativ 306 milioane USD, împreună cu dreptul de a încasa impozite pe profit, redevențe și alte taxe și impozite. În nici o altă țară din cele dezvoltate un guvern nu deține o cotă-parte directă din profiturile generate de un proiect minier cum este acesta.

6. “Potrivit raportului EIM, costurile totale pentru închiderea minei s-ar ridica la 70.789.884 dolari. Aceasta este o cifră total nerealistă. Potrivit calculului Agenției de Protecție a Mediului din SUA aplicate la proiecte similare din America, costurile aproximative la Roșia Montană se vor ridica la 2,6 miliarde de dolari.”

Cifra de 2.6 miliarde USD este atât nefundamentată, cât și neplauzibil de mare. Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analiza fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale

presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închidere și refacere ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie remodelate și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

7. “Raportul EIM nu menționează garanții financiare privind securizarea depozitului de deșeuri, cerute de HG 349/2005 și Directiva Europeană 1999/31/EC.”

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat „Planuri ale sistemului de management de mediu și social” (Anexa 1 din subcapitolul „Planul de închidere și reabilitare a minei”). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a

activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii miniere, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării de la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane de USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane de USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

8. "Raportul nu confirmă faptul că SC Roșia Montană Gold Corporation SA nu a găsit nici un asigurator al proiectului minier ceea ce încalcă Directiva europeană 2004/34/CE privind răspunderea de mediu."

Directiva nr. 2004/35/CE privind răspunderea pentru poluarea mediului și prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L143/56 ("Directiva nr. 35/2004") stabilește cadrul general de reglementare în domeniul răspunderii pentru poluarea mediului înconjurător.

Potrivit prevederilor art. 1 din Directiva nr. 35/2004 "scopul prezentei directive este de a stabili un cadru general în domeniul răspunderii pentru mediului înconjurător pe baza principiului poluatorul plătește, de a preveni și remedia pagubele cauzate mediului înconjurător".

Directiva nr. 35/2004 statuează la nivel de principiu în cuprinsul dispozițiilor art. 14 (1) faptul că "Statele Membre vor lua toate măsurile necesare pentru dezvoltarea piețelor și instrumentelor financiare de garantare prin intermediul operatorilor economici și financiari, inclusiv mecanisme financiare în cazul insolvenței, în scopul de a asigura operatorilor garanțiile financiare necesare pentru obligațiile asumate prin directivă".

Mai mult, conform prevederilor art. 19 (1) Directiva nr. 35/2004, Statele Membre vor implementa în legislația internă dispozițiile Directivei până la data de 31.04.2007. Precizăm faptul că, până la

acest moment, Directiva nr. 35/2004 nu a fost transpusă în legislația noastră. Având în vedere aspectele menționate anterior, vă rugăm să observați faptul că, proiectul propus de RMGC nu încalcă Directiva nr. 35/2004 întrucât nu există reglementări interne cu caracter normativ care să stabilească aspectele de ordin material și procedural privind constituirea unei astfel de garanții.

Cu toate acestea, în măsura în care vor exista dispoziții legale specifice în privința constituirii unor garanții, RMGC va lua toate măsurile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor legale care îi incumbă.

9. “Din punct de vedere tehnic iazul de decantare propus nu va fi impermeabil. Iazul de decantare este situat chiar deasupra orașului Abrud, putând să aiba consecințe catastrofale în caz de rupere.”

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. Concret, iazul de decantare a sterilului de la Roșia Montană (IDS sau „iazul”) a fost proiectat astfel încât să se conformeze prevederilor Directivei UE privind protecția apelor subterane (80/68/CEE), transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat astfel încât să respecte Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), în conformitate cu Termenii de referință stabiliți de MMGA în luna mai 2005. Alineatele de mai jos explică modul în care iazul se conformează prevederilor acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveța iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidro-observație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveța IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat „Planul de management al iazului de decantare a sterilului”.

Stratul de etanșare cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va

detecta apă poluată în puțurile de hidro-observație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacități de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinarea a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține apa dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorțire și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperite de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

10. "Avem de-a face cu o încălcare a Directivelor privind protecția apelor subterane, așa cum a fost transpusă în legislația românească prin HG 351/2005."

Atragem atenția asupra faptului că, invocarea Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 privind aprobarea Programului de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase este greșită întrucât acest act normativ nu stabilește criteriile de construire și/sau operare a iazurilor de decantare.

Actualmente, la nivelul Uniunii Europene desfășurarea activității de depozitare a deșeurilor care provin din industria extractivă este reglementată în mod distinct prin Directiva nr. 2006/21/CE ("Directiva nr. 2006/21/CE"), publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L 102 din data de 11.04.2006.

Potrivit prevederilor art. 2 (1) din Directiva nr. 21/2006 „prezentă directivă are ca obiect reglementarea managementului deșeurilor care provin din desfășurarea activității de prospecțiune, extracție, tratare și depozitare a resurselor minerale precum și a activităților desfășurate în cariere”.

Totodată, art. 2 (4) din Directiva nr. 21/2006 prevede în mod expres faptul că deșeurile extractive nu cad sub incidența prevederilor Directivei 1999/31/EC privind depozitarea deșeurilor, care a fost transpusă în legislația internă prin HG 349/2005.

Deși, până în acest moment Directiva nr. 21/2006 nu a fost transpusă în legislația internă, menționăm faptul că, RMGC a redactat raportul la proiectul de evaluare a impactului asupra mediului cu respectarea cerințelor și condițiilor obligatorii prevăzute în cuprinsul acestei reglementări, în concordanță cu Îndrumarul transmis de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002").

11. “Nu există un raport de securitate depus spre consultarea publicului și de evaluare din partea autorităților competente, potrivit HG 95/2003.”

Această afirmație nu este adevărată. Raportul de securitate a fost depus odată cu Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului la 18 mai 2006 și a fost disponibil în vederea consultării în locațiile unde Raportul EIM a fost depus atât în format electronic, cât și versiune printată. Acesta se află atât pe site-ul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor cât și pe www.povesteaadevarata.ro

12. “Raportul EIM nu conține o evaluare a impactului fenomenului numit “ploaie de cianuri”, generat de evaporarea cianurii din iazul de decantare, și nici o descriere a impactului transfrontalier în cazul unui accident asupra unor arii naturale importante, cum ar fi Parcul Național Koros-Maros din Ungaria situate de-a lungul văii Mureșului.”

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor de cianură în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;

- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zonă în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 μg/m³, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în bibliografia anexată la acest raport.

Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (Capitolul 10 *Impact Transfrontieră*) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.

Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, RMGC a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include evaluarea impactului asupra mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.

Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.

Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și cianuri, nitrat, amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.

Chiar și în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.

Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.

Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul Programul de Modelare a Râului Mureș iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1.

13. “Raportul EIM nu evaluează Alternativa Zero, adică o evaluare în cazul neimplementării proiectului.”

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul

deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE.

14. “Din punct de vedere al biodiversității Roșia Montană conține habitate și specii importante de floră și faună, care sunt pe deplin protejate, conform legislației românești și Directivei Europene privind habitatele (92/43).”

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicele complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6000 de DVD/CD-uri în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodării Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în aceasta zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate, respectiv a Directivei 79/409 Păsări, cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte.

15. “Se încalcă Legea 422/2001 art. 9 și art.10 în sensul că din hârțile cuprinse în studiul de impact reiese că în mod ilegal galeriile romane și vestigiile ce le conțin, din masivele Orlea și Cârnic, vor fi distruse.”

După cum rezultă din rapoartele și publicațiile specialiștilor, galeriile romane de la Roșia Montană sunt importante, dar nu unice. Astfel, un repertoriu al siturilor miniere antice de pe teritoriul Transilvaniei și Banatului – realizat în contextul elaborării Studiului de Impact asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană - susține aserțiunea potrivit căreia este dificilă atribuirea deplină a caracterului de unicat pentru situl de la Roșia Montană, cel puțin din perspectiva istoriei exploatărilor romane pe cuprinsul Imperiului și în particular în provincia Dacia. Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Amlașul Mare, au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului *Alburnus Maior* - vin să nuanțeze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit.

Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Subliniem însă faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*.

Astfel, în baza raportului științific înaintat de către specialiștii francezi, Comisia Națională de Arheologie a propus, iar Ministerul Culturii și Cultelor a emis certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cârnic, cu excepția unei suprafețe de cca. 5 hectare ce include Piatra Corbului. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară și realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. În momentul de față acest certificat de descărcare face obiectul unui proces în contencios.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată *Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic* elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

Activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43). În baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată, investitorul are obligația să finanțeze „stabilirea, prin studiu de fezabilitate al investiției și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate și a necesarului de fonduri pentru cercetarea preventivă sau supravegherea arheologică, după caz, și protejarea patrimoniului arheologic sau, după caz, descărcarea de sarcină arheologică a zonei afectate de lucrări și aplicarea acestor măsuri.”

Cu referire la galeriile din Orlea, în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 - că în ceea ce privește zona masivului Orlea este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea, se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Este important de subliniat

că în cadrul studiului se face precizarea: „Cum dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând din 2007”.

În contextul acestor cercetări arheologice preliminare din subteran a avut loc o descoperire importantă în masivul Orlea, în anul 2004, valoarea ei fiind confirmată în vara anului 2005. Astfel, echipa franceză coordonată dr. Beatrice Cauuet a descoperit o cameră echipată cu o roată de drenare a apelor de mină, iar mai apoi, un întreg sistem de evacuare a apei din subteran. Acest ansamblu identificat în sectorul Păru Carpeni a fost datat în perioada romană și face obiectul unor ample cercetări și a măsurilor speciale de conservare *in situ*. Obiectivul nu va fi afectat de construcția viitoarei cariere Orlea. Cercetările arheologice preventive de suprafață pentru zona Orlea coroborate cu cercetările de arheologie minieră din sectorul Orlea – Țarina (subteran), sunt preconizate – așa cum a fost făcut public în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43 - pentru intervalul 2007-2012.

În masivul Orlea a fost amenajat în cursul anilor `80 un Muzeu al Mineritului la Roșia Montană. În acest sens, în acest perimetru minier s-au amenajat o serie de galerii aflate într-o stare bună de conservare, care au fost separate prin ziduri de beton de lucrările miniere moderne prin care erau accesibile. Ca și lucrările miniere din Cârnic, precum și din celelalte sectoare miniere de la Roșia Montană, galeriile din Orlea au profil trapezoidal caracteristic. De asemenea, și aceste lucrări antice au avut de suferit de-a lungul timpului „remodelări” succesive, respectiv reluări miniere în scopul exploatării unor noi rezerve de minereu. Aceste activități miniere au condus la distrugerea unei părți a acestor vestigii antice. Mai mult, starea lor de conservare se degradează accentuat mai ales în urma activității miniere recente care a folosit abaterea prin perforare – pușcare, ceea ce a condus la destabilizarea rocilor și accentuarea degradării vestigiilor miniere subterane. Îndepărtarea rambleului din lucrările miniere antice din cursul cercetărilor arheologice miniere, reprezintă un alt factor care contribuie la fragilizarea lucrărilor miniere antice. Degradarea stării de conservare a vestigiilor miniere din toate epocile este accentuată și de închiderea exploatării miniere conduse de Minvest (1 iunie 2006), care asigură, e drept că la un nivel minim, drenajul de ansamblu al sistemului de galerii al minei de la Roșia Montană. Închiderea activității miniere, care în conformitate cu normele naționale în vigoare implică un spectru extrem de larg de măsuri de conservare, s-a tradus la Roșia Montană doar printr-o stopare a activității extractive, mina fiind pur și simplu abandonată. După numai câteva luni de abandon, principala cale de drenare a apelor de mină, respectiv galeria Sf. Cruce din Orlea, se află într-o stare critică, apele de mină colmatând de fapt căile de drenare lungi de mai mulți kilometri. În cazul în care acest patrimoniu minier va fi doar „înghețat”, fără a se organiza măsuri de întreținere, în scopul conservării lui pentru generațiile viitoare, rezultatul va fi dezastruos, iar ceea ce încă mai există va dispărea ca urmare a surpărilor și inundațiilor din subteran. Un exemplu edificator în acest sens îl constituie – din păcate - „treptele romane” de la Brad (vestigii miniere de epocă romană cuprinse de asemenea în Legea 5/2000), unde după ce s-au stopat lucrările de întreținere, acestea au devenit practic inaccesibile.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004 în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială din masivul Orlea sunt clasate ca monumente istorice, două situri arheologice, respectiv - Așezarea romană de la Alburnus Maior, Zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.01), Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea (AB-I-m-A-00065.02).

Conform prevederilor Legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată este posibilă aplicarea legală a procedurii de declarare în contextul descărcării de sarcină arheologică în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. În accepțiunea legii, descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic, poate fi redat activităților umane curente. Astfel, este adevărat că RMGC intenționează să exploateze în faza a doua de dezvoltare a proiectului său zăcămintele auro-argintifere din zona masivului Orlea.

Prin urmare, această intenție de a dezvolta cariera din masivul Orlea se poate materializa doar după efectuarea unor cercetări arheologice preventive – de suprafață și subteran – care să ofere date exhaustive asupra sitului roman din zona Orlea. Așa cum se cunoaște – vezi fișa de sit arheologic din Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural din cadrul Raportului SIM, respectiv Anexa I - Fișe de evidență arheologică a siturilor identificate la Roșia Montană, fișa de sit nr. 9 – Orlea, p. 219-222 – în acest perimetru nu s-au desfășurat cercetări arheologice, respectiv studii de specialitate care să determine în detaliu caracteristicile și distribuția spațială a vestigiilor de patrimoniu arheologic din această zonă. Prin urmare, RMGC și-a luat angajamentul de a finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reperat, așa cum este cazul zonei Orlea.

Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa după cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, precum și amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, cât și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice, cât și o serie de considerații despre protejarea acestora și măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.

În concluzie, referitor la întrebarea formulată de dumneavoastră vă putem răspunde că nu este în nici un caz vorba de distrugerea masivelor Orlea și Cărnăc. Potrivit rezultatelor cercetărilor, recomandărilor și practicilor internaționale în domeniu decizia de a păstra cele mai importante vestigii arheologice miniere subterane din cadrul sitului Roșia Montană *in situ* și, în anumite cazuri, acolo unde din rațiuni legate de starea de conservare a vestigiilor și de cele legate de securitatea accesului publicului, sub forma unor replici fidele este soluția viabilă care servește cel mai bine punerii în valoare a patrimoniului de acest tip.

Departa de a distruge patrimoniul Roșiei Montane, Raportorul Special al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei a denumit compania care a sponsorizat un program de salvare arheologică – o investiție de 10 milioane USD până în prezent condusă de un arheolog minier de renume internațional – „un proiect exemplar de dezvoltare responsabilă”.

16. “Acordul de mediu în discuție a fost solicitat în baza unei licențe miniere care nu reflectă propunerea de proiect minier al SC Roșia Montană Gold Corporation SA.”

17. “Licența prevede o capacitate de producție de 400.000 t/an în timp ce SC Roșia Montană Gold Corporation propune în mod oficial o capacitate de producție de 13 tone/an. Aceasta încalcă legea minelor din România.”

Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 (“Licența Roșia Montană”) a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a

Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenței. Licența Roșia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999.

Menționăm că Licența Roșia Montană are o durată de 20 de ani, cu posibilitatea prelungirii acesteia, potrivit Legii Minelor. În conformitate cu dispozițiile legale, obiectul Licenței Roșia Montană îl reprezintă exploatarea resurselor miniere din perimetrul Roșia Montană și nu activitatea desfășurată de CNCAF Minvest SA, companie afiliată la licență.

În urma activităților de explorare-dezvoltare desfășurate de RMGC, au fost identificate detalii resursele și rezervele existente în perimetrul Roșia Montană. Proiectul minier propus de RMGC are în vedere exploatarea acestor resurse și rezerve descoperite în urma ansamblului de studii și activități pentru identificarea zăcămintelor, evaluarea cantitativă și calitativă a acestora, precum și prin determinarea condițiilor tehnice și economice de valorificare. Noua exploatare minieră este planificată și proiectată cu respectarea standardelor internaționale și va implica utilizarea celor mai bune tehnici disponibile în vederea operării sigure, a protejării mediului și a atenuării impactului.

În conformitate cu dispozițiile legale, RMGC urmează întreaga procedură de autorizare pentru noile exploatare miniere, dezbateră publică a Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului fiind o etapă obligatorie în cadrul acestui proces de autorizare.

18. “De asemenea SC Roșia Montană Gold Corporation SA nu îndeplinește condițiile art.11 din Legea Minelor 85/2003.”

19. “Nu există o Hotarare de Guvern care să stabilească “importanța economică” a proiectului minier Roșia Montană care sa îl excepteze de la prevederile Legii Minelor 85/2003 art.11, alin (1).”

Afirmația conform căreia SC Roșia Montană Gold Corporation SA nu îndeplinește condițiile art. 11 din Legea Minelor 85/2003 este falsă. Legea Minelor nr. 85/2003 are o aplicabilitate generală, iar potrivit art. 11 din Legea Minelor, *”Efectuarea de activități miniere pe terenurile pe care sunt amplasate monumente istorice, [...] situri arheologice de interes deosebit, [...], precum și instituirea dreptului de servitute pentru activități miniere pe astfel de terenuri sunt strict interzise. Excepțiile de la prevederile alin. 1 se stabilesc prin hotărârea Guvernului, cu avizul autorităților competente în domeniu și cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii.”*

În virtutea Licenței de concesiune pentru exploatare minieră nr. 47/1999, RMGC a dobândit dreptul de a efectua activități miniere în perimetrul Roșia Montană, care include zone asupra cărora a fost instituit un regim de protecție. În cazul în care interdicția stabilită prin art. 11 ar fi fost absolută, Legea Minelor ar fi prevăzut interdicția legală de a institui perimetre miniere acolo unde există zone asupra cărora a fost instituit un regim de protecție.

O astfel de interdicție nu există, ba mai mult, Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 951/24.11.2006 (“OG nr. 43/2000”), precum și Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 938/20.11.2006 (“Legea nr. 422/2001”), prevăd proceduri specifice pentru redarea terenurilor respective activităților umane curente prin declasarea monumentelor istorice și descărcarea de sarcină arheologică. Aceste proceduri reprezintă regulă aplicabilă în toate situațiile în care se are în vedere efectuarea unor lucrări care necesită autorizație de construire pe terenuri supuse unui regim de protecție.

Legea Minelor nr. 85/2003 nu interzice folosirea acestor proceduri, ci doar permite ca, în situații excepționale, Guvernul să poată fi abilitat în temeiul Legii Minelor să stabilească prin hotărâre cazuri în care efectuarea activităților miniere este posibilă fără a urma procedurile legale general aplicabile prevăzute de OG nr. 43/2000 și Legea nr. 422/2001. O astfel de hotărâre de Guvern

nu este necesară în cazul Proiectului Roșia Montană, întrucât RMGC urmează dispozițiile și procedurile prevăzute de OG nr. 43/2000 și Legea nr. 422/2001 pentru descărcarea de sarcină arheologică a terenurilor care vor fi afectate de activitățile miniere, urmând ca acestea să fie redacte activităților umane curente, potrivit legii.

Totodată, pentru valorile de patrimoniu cultural existente în Perimetrul Roșia Montană și clasificate conform legii, Proiectul prevede instituirea unei zone protejate, în interiorul căreia nu se vor efectua activități miniere, precum și conservarea *in situ* pentru monumentele istorice aflate în afara acestei zone, aspecte detaliate în Planul de management al patrimoniului cultural - Planul M din Raportul EIM.

20. “Exceptarea proiectului minier Roșia Montană de la prevederile legii minelor în situația în care acest proiect nu are o importanță economică prin beneficii economice aduse Statului Român în comparație cu beneficiile economice pe care le-ar avea SC Roșia Montană Gold Corporation SA, ar induce, poate, chiar Guvernul României sub incidența penală.”

Statul român, prin Ministerului Economiei și Comerțului (MEC), deține o cotă-parte de 19,3% din SC Roșia Montană Gold Corporation SA, deci din Proiectul Roșia Montană (RMP). Această participare este completă și de drept, fără obligația de a finanța participarea la investiția de capital. Beneficiile financiare directe pentru statul român, la nivel local, județean și național, sunt estimate la 1,032 miliarde USD. Această sumă include cota-parte de profit a statului (19,3%), impozitele pe profit, redevențele și alte taxe cum ar fi impozitele pe salariu. În plus, achizițiile suplimentare de bunuri și servicii românești ale proiectului vor fi în valoare de 1,5 miliarde USD, ceea ce duce la o sumă totală, în România, de 2,5 miliarde USD.

21. “De asemenea SC Roșia Montană Gold Corporation SA nu îndeplinește condițiile art.18,alin.2 din Legea Minelor 85/2003 întrucât nu are o licență de exploatare nouă.”

Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 (“Licența Roșia Montană”) a fost încheiată și aprobată potrivit procedurilor prevăzute de legea în vigoare la momentul încheierii ei, respectiv fosta Lege a Minelor nr. 61/1998. Potrivit principiului fundamental de drept *„tempus regit actum”*, un act se încheie în conformitate cu procedurile prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sale, astfel că este evident ca Licența Roșia Montană nr. 47/1999, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/1999, nu avea cum să fie obținută potrivit procedurii prevăzute de Legea Minelor nr. 85/2003, lege care a fost publicată și a intrat în vigoare patru ani mai târziu. În acest sens, art. 21 (2) din Legea Minelor nr. 85/2003 precizează în mod expres că *„prevederile legale existente la data intrării în vigoare a licenței rămân valabile pe toată durata acesteia, cu excepția apariției unor eventuale dispoziții legale favorabile titularului.”*

O altă regulă general aplicabilă în materia dreptului este aceea că abrogarea unui act normativ și înlocuirea lui cu un alt act normativ nu au ca efect anularea actelor și documentelor emise în temeiul actului normativ abrogat, și nici nu presupun re-emiterea acestora. Astfel, licențele miniere emise în temeiul și conform procedurilor prevăzute de Legea Minelor nr. 61/1998 rămân în vigoare, chiar dacă Legea Minelor nr. 85/2003 a abrogat Legea Minelor nr. 61/1998. În acest sens, art. 60 alin. (1) din Legea Minelor nr. 85/2003 conține prevederi exprese cu privire la valabilitatea licențelor încheiate în temeiul Legii nr. 61/1998, prevederi care sunt în conformitate cu principiul constituțional al ne-retroactivității legii: “Prevederile licențelor de explorare și/sau exploatare aprobate de Guvern rămân valabile pe întreaga lor durată, în condițiile în care au fost încheiate.”

22. “Actualele planuri de urbanism ale comunei Roșia Montană nu corespund propunerii de proiect în raportul EIM.”

Planul de Urbanism General aprobat în anul 2000 a fost modificat în momentul aprobării Planului de Urbanism General al Comunei Roșia Montană (PUG) din anul 2002. Această modificare se evidențiază prin încorporarea zonei protejate, care cuprinde clădirile cu valoare de patrimoniu.

La ora actuală este în etapa de avizare Modificarea Planului de Urbanism Zonal - Zona Industrială Roșia Montană, documentație de urbanism care a fost aprobată și la nivelul anului 2002 dar a fost modificată în prezent datorită fazei de detaliu la care a ajuns proiectul Roșia Montană (micșorarea amprentelor carierelor, reproiectarea unor drumuri tehnologice, creșterea suprafeței zonei protejate, toate acestea fiind rezultatul procesului de evaluare a impactului asupra mediului și a măsurilor de prevenire, minimizare și eliminare a impactului potențial, rezultate din procesul de evaluare).

Limitele zonei industriale au fost stabilite în baza unei analize științifice, care delimitează zonele de protecție. Regulamentul de urbanism al Planului de Urbanism Zonal (PUZ) va stabili în detaliu viitoarele funcționalități pentru diferite zone. Interdicția de construire sau de dezvoltare a altor activități este menținută doar pe amprenta obiectivelor propuse.

Cele două planuri de urbanism sunt în deplină conformitate cu propunerea de proiect minier al cărui impact este evaluat în EIM.

23. “Până în prezent nu s-au efectuat modificările planurilor de urbanism ale orașelor Abrud și Câmpeni, precum și a comunei Bucium.”

În ceea ce privește planurile de urbanism ale celorlalte localități, PUG pentru orașul Abrud a fost reactualizat în anul 2002 și a încorporat partea de iaz care se află pe teritoriul administrat de Abrud și a parcurs aceeași procedură de avizare ca și Planul de Urbanism General al comunei Roșia Montană. Pentru orașul Câmpeni, Planul de Urbanism General este în curs de reactualizare. Compania Roșia Montană Gold Corporation a solicitat Consiliului Local includerea în PUG a părții de conductă de alimentare cu apă și a captării din Râul Arieș. După finalizare, acesta va face obiectul procedurii de avizare descrise anterior.

Pe teritoriul administrativ al comunei Bucium va fi amplasat doar un drum care are un impact nesemnificativ asupra planului de urbanism. În consecință, în conformitate cu reglementările urbanistice aplicabile, nu este necesară includerea acestuia într-un nou plan de urbanism sau modificarea celui existent.

24. “Astfel s-a încălcat Directiva privind Evaluarea Strategica de Mediu (SEA) transpusă în legislația românească prin HG 1076/2004.”

Punctul 3.12 aliniatul 2 al manualului de aplicarea a HG 1076/2004 prevede că evaluarea de mediu pentru planuri și programe trebuie efectuată înaintea evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte. Însa în cazul Proiectului Roșia Montană documentațiile de urbanism (PUG/PUZ-zona industrială) au fost aprobate în 2002 .Ca urmare a demarării procedurii de obținere a acordului de mediu și a procesului de evaluare a impactului asupra mediului în decembrie 2004 și dezvoltării de detaliu a proiectului au apărut anumite modificări ale limitelor obiectivelor după cum urmează:

- Retragerea limitei nordice a carierei Cârnic în vederea creșterii zonei tampon dintre Zona protejată și Carieră.
- Retragerea limitei sudice a carierei Orlea pentru a stabili o zona tampon între carieră și biserica Greco-catolica.
- Renunțarea la 1/3 din suprafața carierei Jig (zona SE) pentru a crește zona tampon dintre carieră și Zona Protejată Roșia Montană.

- Reconfigurarea traseului anumitor drumuri de exploatare pentru a mări zona tampon a unor case declarate monument istoric și incluse în lista monumentelor publicată în M.O.
- Mărirea zonei protejate Roșia Montană (centrul istoric și zona tampon) de la 52 la 135 ha.

Toate aceste modificări sunt practic rezultatul procesului de evaluare a impactului asupra mediului și au rolul de a crește performanțele de mediu a Proiectului. Creșterea gradului de siguranță și menținerea calității factorilor de mediu în zona protejată care are funcțiune de zonă rezidențială în conformitate cu prevederilor standardelor de calitate pentru zone rezidențiale. Toate aceste mici modificări au condus la o schimbare a bilanțului teritorial și au impus modificarea PUZ, în zona industrială Roșia Montană procesul de avizare al PUZ fiind unul paralel și demarat ulterior evaluării impactului pentru proiectul Roșia Montană. În concluzie nu poate fi vorba de o încălcare a prevederilor HG 1076/2004 în cazul de față.

25. “Etapa de consultări publice și evaluarea calității raportului SIM a început fără un certificat de urbanism valabil. Noul certificat de urbanism, obținut în mai 2006, reflectă o nouă intenție de proiect incompatibilă cu intenția de proiect inițială, depusă la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor.”

Nu este corectă afirmația potrivit căreia etapa de consultări publice și evaluare a studiului de mediu a început fără un Certificat de Urbanism valabil.

Astfel, la data depunerii Raportului EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006). documentația prezentată de Roșia Montană Gold Corporation conținea Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006, act valid și valabil la acea dată și în prezent.

Solicitarea privind respingerea cererii pentru emiterea acordului de mediu, fundamentată pe opinia conform cu care procedura de obținere a unui acord de mediu este viciată pentru că nu s-ar fi prezentat un Certificat de Urbanism valabil, este eronată și nefundamentată atât din punct de vedere juridic cât și față de situația de fapt.

Astfel, din punct de vedere juridic, arătăm că Certificatul de Urbanism este parte a documentației depusă de solicitant la momentul *demarării* procedurii pentru emiterea acordului de mediu.

În fapt, subliniem că cerința legală a fost respectată de către RMGC, care a depus o documentație completă și în deplină conformitate cu cerințele legale, incluzând Certificat de Urbanism valabil (Certificatul de Urbanism nr. 68 din 20 august 2004).

Suspendarea la un moment dat a Certificatului de Urbanism inițial nu are relevanța și nu influențează procedura de obținere a acordului de mediu întrucât:

- cerința existenței Certificatului de Urbanism valabil se referă la momentul demarării procedurii (art. 9 din Procedura pentru evaluarea impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, aprobată prin Ordinul nr. 860/2002), cerința fiind îndeplinită de RMGC conform celor mai sus arătate;
- la data depunerii Raportului EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006). documentația prezentată de Roșia Montană Gold Corporation conținea Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006, act valid și valabil la acea dată și în prezent. Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente *la data solicitării* și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (art.6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată; art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- Monitorul Oficial nr. 825 bis/13.09.2005);pentru

aceeași parcelă se pot elibera mai multe certificate de urbanism, dispozițiile legale neimpunând o limitare a numărului de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul);

26. “Decizia referitoare la exploatare minieră Roșia Montană depinde de interesele generale ale cetățenilor României și nicidecum a unor grupuri de interese locale.”

Proiectul Roșia Montană (RMP) oferă șansa de a utiliza banul privat pentru promovarea dezvoltării economice într-o zonă dezavantajată, cu o puternică tradiție în minerit. Ea va servi drept catalizator pentru promovarea dezvoltării unei economii viabile în regiune, așa cum se arată în mai multe anexe ale Raportului la Studiul Evaluării Impactului asupra Mediului, în special în Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității (CSDP). În prezent, rata șomajului în Roșia Montană este de 70%. Este dovada dificultății de a atrage noi forme de dezvoltare economică într-o zonă care a rămas subdezvoltată, poluată și relativ inaccesibilă. De asemenea, studiul de referință pentru condițiile economice arată dificultățile cu care se confruntă regiunea în lipsa proiectului.

Valoarea profitului economic pentru România a fost calculată cu precizie, pe baza unui proces complex, care a evaluat valoarea metalului prețios care va fi extras, înmulțită cu cifrele care reprezintă un preț al aurului de 600 USD/uncie, iar la argint, de 10,50 USD/uncie.

27. “Acest proiect de exploatare miniera vizând rezervele de aur și argint de la Roșia Montană are de fapt ca scop principal rezervele de uraniu ale României, unica sursă vitală pentru energie a României, pentru destinul strategic al României, în contextul epuizării rezervelor de gaze și petrol ale României.”

La Roșia Montană nu se cunosc alte metale, pe lângă aur și argint, în concentrații suficient de importante pentru a fi exploatare și valorificate economic. Această afirmație este susținută de datele obținute în urma analizării a 47 de elemente și efectuării a numeroase studii petrografice. Precizăm că în cea mai mare parte concentrațiile de elemente se încadrează în fondul natural al scoarței terestre: U (1,43ppm față de 3,7 ppm), Th (6,07ppm față de 18 ppm), Sr (95,4ppm față de 125ppm), Mo (1,27ppm față de 1,5ppm), În (0,05ppm față de 0,1ppm), Ge (0,21ppm față de 1,5ppm) etc. Toate aceste rezultate s-au obținut în urma unor ample programe de cercetare, care s-au desfășurat în perioada anilor 1997 - 2006, în care s-au recoltat probe din galeriile subterane existente, s-au probat treptele de carieră și aflorimentele de suprafață și s-au efectuat o multitudine de foraje de suprafață și din subteran. Acest program de cercetare a oferit un grad de detaliere extrem de ridicat pentru zăcămintul Roșia Montană, probele fiind analizate individual pentru o multitudine de elemente așa cum s-a arătat mai sus.

Este important de precizat că nici în timpul exploatărilor anterioare derulate la Roșia Montană nu au fost recuperate astfel de elemente.

CONTESTATION No.1515

Contestation no.1515 raises a number of issues. S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive, detailed Environmental Impact Assessment (EIA) for the Roșia Montană project. Our specific responses to Contestation No. 1885 are as follows:

1. 'The gold and silver deposits from Roșia Montană represent one of Romania's strategic reserves'

Roșia Montană's gold and silver are referred to in Romanian law (*Law of Mines*, No. 85/2003, Chapter 2, article 3) as "reserves" but not as "strategic reserves." In fact, Romanian law places no restrictions on who can apply to obtain a license to explore or exploit gold and silver in the country. Romanian, foreign, public, and private firms can all apply for a license from the National Agency of Mineral Resources to mine a deposit.

There is no state monopoly on gold exploitation and the Romanian authorities have issued permits to many companies - Roșia Montană is just one of Romania's many gold and silver deposits. Furthermore, in the case of RMGC's new mine, the Romanian government owns 20% of RMGC stock. Additionally, the country will receive a share of the profits and the tax revenue generated by the new mine.

Mining as with all industries was required to be undertaken as part of a functioning market economy, which was a condition of EU membership.

We agree that Roșia Montană represents an issue of national strategic importance, designed to raise the bar for long-term investment in Romania. RMGC is the largest employer in this disadvantaged region and indeed the whole county and is the largest local taxpayer. Romania will receive about US\$ 1 billion for its share of the project, and a total of about US\$ 1.5 billion when one includes the value of goods and services procured in Romania. The project meets or exceeds all Romanian and EU standards, creates new jobs for Romanians, especially in Roșia Montană and the surrounding region, and will be a catalyst for reviving the mining sector, which is strategic to the Romanian economy and an important tool for rural development.

2. 'The project does not fall within the competence of any Romanian ministry or of the Romanian Government'

As per the Romanian legislation, the competence to grant or not the environmental permit falls under the responsibility of local or central environmental protection authorities. In the case of large projects – such as the Roșia Montană Project (RMP), the environmental permit will be granted or not by the Romanian Government, at the recommendation of the Ministry of the Environment and Water Management (MEWM).

As per the Emergency Ordinance no. 195 dated 22/12/2005 Art. 19 – The environmental permitting for mining activities using hazardous substances, for production rates exceeding 5 million tons/year and/or if the project surface exceeds 1,000 ha, will be given by the Romanian Government by means of a Governmental decision, at the recommendation of the central public authority for environmental protection.

Thus, as long as there are legal provisions that regulate the development of such activities, the environmental permitting must comply with those.

It is not up to RMGC to comment on the competence of the Government of Romania. However, it is fair to point out that the Government has run a process providing wide opportunities for public comment. Certainly, the people of Romania stand to benefit a great deal from the

proposed project. The distribution of benefits would be more favorable for Romania than is typical of mining projects worldwide. The Romanian State through the Ministry of Economy and Commerce (MEC) has a 19.3% ownership interest in RMGC, thus in Roșia Montană Project (RMP). This interest is a fully carried interest with no obligation to fund its share of the capital investment. The direct financial benefits to the Romanian State, at the local, county, and national level, are projected to be US\$ 1,032 million. This includes the government's share of profits, profit taxes, royalties and other taxes such as payroll taxes. An additional US\$ 1.5 billion of Romanian goods and services will be acquired by the project. That leads to a total of US\$ 2.5 billion in Romania.

The approval of the project will also result in the clean-up of pollution from past poor mining practices. In a no-project scenario, the cost of this cleanup would be the responsibility of the Romanian state.

3. 'The approval to operate Romania's strategic reserves must be issued by the ROMANIAN PARLIAMENT'

Existing legislation regarding the permitting process for this type of activities does not require that the issuance of the environmental permit be subject to debate by the Romanian Parliament.

Under the Emergency Ordinance no. 195/22.12.2005, Art. 19 – The environmental permit and the environmental authorization/integrated environmental authorization for mining activities using hazardous substances in their processing and concentration operations, for production rates exceeding 5 million tons/year and/or if the project surface exceeds 1,000 ha, will be issued by means of a Governmental Decision, based on the recommendation of the central public authority for environmental protection.

The Ministry of Environment and Waters Management plays a key part in coordinating the permitting process from the environmental protection point of view. But, the final decisions will be made by the Romanian Government.

4. 'The independent experts that prepared the Roșia Montană mining project have assigned their rights of competence to SC Roșia Montană Gold Corporation SA, and the company used the appraisals of these independent experts to serve its interests'

The Environmental Impact Assessment that RMGC submitted responded fully to the Terms of Reference proposed by the Ministry of the Environment and Water Management. More than 100 independent experts and specialists, certified by the Romanian Government and renowned at the national, European, and even international levels, prepared the report. We are confident that the EIA provides sufficiently detailed information and reasoning for its conclusions to permit the Ministry to make its decision on the Roșia Montană Project. Subsequent to submission of the EIA, it has been reviewed by two different sets of experts. Technical experts representing several international private sector banks and export credit agencies have concluded that the EIA complies with the Equator Principles designed to promote responsible lending by financial institutions to projects which raise environmental and social concerns, and an ad hoc committee of European experts has publicly stated that the EIA was well-developed. We reject the assertion that all these experts are not truly independent

“The concept of independence as expressed in this question is very simplistic, it implies that the only determinant of independence is the source of funding and to an extent shows a lack of understanding of what a professional is. If professionals were willing to change their professional judgment depending on who is paying their fees, then they would be of little use as their professional reputation would quickly suffer as a result. The independent EIA team was composed by a respected group of professionals with a long career in Romania and internationally with a proven track record of independent professional judgment.”

RMGC is committed to comply with the Romanian and European Union legislation. Therefore, we assure you that RMGC has not influenced in any way the environmental impact assessment study. On the contrary, we can say that, in this case, the environmental impact assessment study has influenced the initial plans of RMGC, as project titleholder.

In accordance with the legal provisions in force, the project titleholder has the obligation to bear all the expenses related to the environmental impact assessment, to supply the necessary information to the experts and undertake responsibility for the accuracy of the information supplied for the preparation of the environmental impact assessment. The information supplied by the project titleholder is technical and refers to the nature, size and location of the project. The conclusions of the environmental impact assessment study have led to the modification of the initial project proposal, for the purpose of reducing/minimizing the environmental impact.

According to the legal provisions, the liability for the accuracy of the environmental impact assessment belongs to its authors, i.e., in the case of the team of certified experts, to the natural persons certified at the highest level of competence and certified legal persons, employed under an agreement by the titleholder of the activity.

5. 'From an economic point of view, the distribution of the benefits resulting from gold and silver mining is contrary to worldwide practice; thus, 80% of the benefits belong to SC Roşia Montană Gold Corporation, and only 19% belong to the Romanian Government, instead of the Romanian Government holding 80% and SC Roşia Montană Gold Corporation holding 19%'

Unlike the common international practice related to the distribution of profits, it should be noted that in relation to the Roşia Montană Project, the distribution of benefits is more favorable to Romania/Romanian State than to the investor/the titleholder of the project.

Furthermore, please observe that the Romanian government has an ownership stake in the project (without putting up any capital) and has a direct share in the profits in the expected amount of USD 306 million, along with the right to receive profit taxes, royalties and other taxes and fees. Nowhere else in the developed world does a government have a direct profit sharing interest in a mining project such as this.

6. 'According to the EIA report, the total costs for mine closure would amount to USD 70,789,884. This figure is absolutely unrealistic. According to the calculations made by the US Environmental Protection Agency for similar projects implemented in the USA, the estimated costs related to the Roşia Montană project will be USD 2.6 billion'.

The figure of US\$ 2,6 billion is both unsubstantiated and implausibly high. RMGC stands behind our closure estimates, which were developed by a team of independent experts with international experience and will be reviewed by third party experts, are based on the assumption that the project can be completed according to the plan, without interruptions, bankruptcy or the like. They are engineering calculations and estimates based on the current commitments of the closure plan and are summarized in the EIA's Mine Closure and Rehabilitation Management Plan (Plan J in the EIA). Annex 1 of Plan J will be updated using a more detailed approach looking at every individual year and calculating the amount of surety, which must be set aside year by year to rehabilitate the mine before RMGC is released from all its legal obligations. Most importantly, the current estimates assume the application of international best practice, best available technology (BAT) and compliance with all Romanian and European Union laws and regulations.

Closure and rehabilitation at Roşia Montană involves the following measures:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits
- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake

- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached.

While the aspects of closure and rehabilitation are many, we are confident in our cost estimates because the largest expense—that incurred by the earthmoving operation required to reshape the landscape—can be estimated with confidence. Using the project design, we can measure the size of the areas that must be reshaped and resurfaced. Similarly, there is a body of scientific studies and experiments that enable scientists to determine the depth of soil cover for successful revegetation. By multiplying the size of the areas by the necessary depth of the topsoil by the unit rate (also derived from studying similar earthmoving operations at similar sites), we can estimate the potential costs of this major facet of the rehabilitation operation. The earthmoving operation, which will total approximately US \$65 million, makes up 87% of closure and rehabilitation costs.

Also, the necessity of additional technological measures to stabilize and reshape the tailings surface will be discussed in the update of the Economical Financial Guarantee (EFG) estimate, which leads to an increase the provisions for tailings rehabilitation, especially if the TMF is closed prematurely and no optimized tailings disposal regime is applied. The exact figures depend on the details of the TMF closure strategy which can be finally determined only during production.

7. 'The EIA report does not stipulate any financial guarantees for the security of the waste deposit (as provided by Government Decision no. 349/2005 and the European Directive 1999/31/EC)'.

Information regarding our Environmental Financial Guarantee (“EFG”) is fully discussed in the section of the Environmental Impact Assessment titled “Environmental and Social Management and System Plans” (Annex 1 of the subchapter titled “Mine Rehabilitation and Closure Management Plan”). The EFG is updated annually and will always reflect the costs associated with reclamation. These funds will be held in protected accounts at the Romanian state disposal.

In Romania, the creation of an EFG is required to ensure adequate funds are available from the mine operator for environmental cleanup. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003).

Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mining Waste Directive (“MWD”) and the Environmental Liability Directive (“ELD”).

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the operators for environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roşia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance.

Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The current projected closure cost for Roşia Montană is US \$76 million, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. The annual updates will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine.)

A number of different financial instruments are available to ensure that RMGC is capable of covering all of the expected closure costs. These instruments, which will be held in protected accounts at the Romanian state disposal, include:

- Cash deposit
- Trust funds
- Letter of credit
- Surety bonds
- Insurance policy

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roşia Montană project.

8. 'The report confirms the fact that SC Roşia Montană Gold Corporation SA has not found an insurer for the mining project, which is a violation of the European Directive 2004/34/EC on environmental liability (translator's note: the correct number of this Directive is 2004/35/EC)'.

The Directive no. 2004/35/CE on the liability for the environment pollution and the prevention and rehabilitation of ecological damage, published in the Official Journal of the European Community no. L143/56 ("Directive no. 35/2004") provides the general legal framework regarding the liability for the environment pollution.

According to the provisions of art. 1 of the Directive no. 35/2004 *"the purpose of the present directive is to determine a general framework regarding the liability for the environment, according to the principle that the polluter pays, for the prevention and rehabilitation of the damage caused to the environment"*.

The Directive no. 35/2004 determines as a principle, under the provisions of art. 14 (1), the fact that *"The Member States will take all the necessary measures for the development of the guarantee markets and financial instruments, through the economic and financial operators, including financial instruments in case of insolvency, with the view of ensuring for the operators the financial guarantees necessary for the obligations undertaken according to the directive"*.

Moreover, according to the provisions of art. 19 (1) of the Directive no. 35/2004, the Member States will transpose the disposals of the Directive, in the internal legislation, until 31.04.2007. We mention the fact that, until now, the Directive no. 35/2004 has not been transposed in the internal legislation. Considering the abovementioned issues, please notice the fact that the project proposed by RMGC does not breach the Directive no. 35/2004, as there are no internal regulations to determine the substantive and procedural aspects regarding the establishment of such a guarantee.

Nevertheless, considering there will be specific legal provisions regarding the establishment of certain guarantees, RMGC will take all the necessary measures for the observance of all the legal provisions.

9. 'From a technical point of view, the proposed tailings management facility will not be impermeable. The tailings management facility is located right above the town of Abrud, therefore the consequences may be catastrophic in case of dam failure'.

An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin to be protective of groundwater. Specifically, the Roşia Montană Tailings Management Facility (TMF or "the facility") has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roşia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam, and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, "The Tailings Facility Management Plan" for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline,
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam; to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

The TMF is located approximately 2 km above the town of Abrud and therefore the design criteria for the dam have been established to address consequence of a dam failure. The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to

allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution.

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life. The Roșia Montană TMF is therefore designed to hold a total flood volume over four times greater than the Romanian government guidelines. In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Additional study was done regarding earthquakes, and, as indicated in the EIA the TMF is engineered to withstand the Maximum Credible Earthquake (MCE). The MCE is the largest earthquake that could be considered to occur at the site based on the historical record.

In addition, Section 7 of the EIA report includes an assessment of the risks cases that have been analyzed and include various dam break scenarios. Specifically, the dam break scenarios were analyzed for a failure of the starter dam and for the final dam configuration. The dam break modelling results indicate the extent of tailings run out. Based on the two cases analyzed, the tailings will not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River.

However, the project recognizes that in the highly unlikely case of a dam failure that a Emergency Preparation and Spill Contingency Management Plan must be implemented. This plan was submitted with the EIA as Plan I, Volume 28.

For a more detailed technical analysis, please refer to Chapter 7, Section 6.4.3.1 "TMF Potential Failure Scenarios" of the EIA.

10. 'We are confronted with a violation of the Groundwater Directive transposed into Romanian legislation through Government Decision no. 351/2005'.

We draw the attention to the fact that the reference to the Government Decision no. 351/2005 on the approval of the Program for the gradual disposal of the exhaustions, emissions and effluence of particularly hazardous substances is incorrect, as this normative act does not provide the criteria for building/operating the tailings management facilities.

Currently, at the European Union level, the storage activity of the waste resulting from the extraction industry is distinctly provided under regulation by the Directive no. 2006/21/CE ("Directive no. 2006/21/CE"), published in the Official Journal of the European Community no. L 102 dated 11.04.2006.

According to the provisions of art. 2 (1) of the Directive no. 21/2006 „*the present directive covers the management of waste resulting from the activities of prospecting, extraction, treatment and storage of the mineral resources as well as of the activities performed in quarries*”.

At the same time, art. 2 (4) of the Directive no. 21/2006 expressly provides the fact that extraction waste is not subject to the Directive 1999/31/EC regarding the waste storage, which was transposed in the internal legislation by the GD 349/2005.

Although until now the Directive no. 21/2006 has not been transposed in the internal legislation, we mention that RMGC drafted the report on the environmental impact assessment study by observing the mandatory requests and conditions provided by this regulation, thus complying to

the Guidance issued by the Ministry of Environment and Waters Management, according to the provisions of the Order of the Minister of Waters and Environment Protection no. 860/2002 regarding the environmental impact assessment and the issuance of environmental agreement Procedures ("Order no. 860/2002").

11. 'No security report has been subject to public consultations and assessment by the competent authorities, as provided by Government Decision no. 95/2003'.

This claim is not true. The safety report was submitted together with the Environmental Impact Assessment (EIA) Report on May 18th, 2006 and was available for public consultation at the locations where the EIA Report was submitted, both as hardcopy and in electronic form. The electronic copy of the report could be accessed both on the web page of the Ministry of Environment and Water Management, and on www.povesteadevarata.ro.

12. 'The EIA report does not include an assessment of the impact of the "cyanide rain" phenomenon generated by the volatilization of cyanide from the tailings management facility, or a description of the transboundary impact in case of accident, upon certain important natural areas, such as the Körös-Maros National Park from Hungary, located along the Mureş Valley'.

It is stated precisely that a "cyanide rain" phenomenon will not exist. This phenomenon never was encountered in other places or situations. Moreover, the specialty literature mentions only the "acid rain" phenomenon which has no connection with the behavior of the cyanide compounds in the atmosphere.

The reasons for making this statement are the followings:

- The sodium cyanide handling, from the unloading from the supplying trucks up to the processing tailings discharge onto the tailings management facility, will be carried out only in liquid form, represented by alkaline solutions of high pH value (higher than 10.5 – 11.0) having different sodium cyanide concentrations. The alkalinity of these solutions has the purpose to maintain the cyanide under the form of cyan ions (CN⁻) and to avoid the hydrocyanic acid formation (HCN), phenomenon that occurs only within environments of low pH;
- The cyanide volatilization from a certain solution cannot occur under the form of free cyanides, but only under the form of HCN;
- The handling and storage of the sodium cyanide solutions will take place only by means of some closed systems; the only areas/plants where the HCN can occur and volatilize into air, at low emission percentage, are the leaching tanks and slurry thickener, as well the tailings management facility for the processing tailings;
- The HCN emissions from the surface of the above mentioned tanks and from the tailings management facility surface can occur as a result of the pH decrease within the superficial layers of the solutions (that helps the HCN to form) and of the desorption (volatilization in air) of this compound;
- The cyanide concentrations within the handled solutions will decrease from 300 mg/l within the leaching tanks up to 7 mg/l (total cyanide) at the discharge point into the tailings management facility. The drastic reduction of the cyanide concentrations for discharging into the Tailings Management Facility (TMF) will be done by the detoxification system;
- The knowledge of the cyanide chemistry and on the grounds of the past experience, we estimated the following possible HCN emissions into air: 6 t/year from the leaching tanks, 13 t/year from the slurry thickener and 30 t/year (22.4 t, respectively 17 mg/h/m² during the hot season and 7.6 t, respectively 11.6 mg/h/m² during the cold season) from the tailings management facility surface, which totals 134.2 kg/day of HCN emission;

- Once released into air, the hydrocyanic acid is subject to certain chemical reactions at low pressure, resulting ammonia;
- The mathematical modeling of the HCN concentrations within the ambient air (if the HCN released in the air is not subject to chemical reactions) emphasized the highest concentrations being at the ground level, within the industrial site namely within the area of the tailings management facility and within a certain area near the processing plant. The maximum concentration is of 382 $\mu\text{g}/\text{m}^3/\text{h}$;
- The highest HCN concentrations within the ambient air will be 2.6 times lower than the limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- The HCN concentrations within the ambient air from the populated areas close by industrial site will be of 4 to 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, over 250 – 12.5 times lower than limit value stipulated by the national legislation for labor protection – the national legislation and European Union (EU) legislation on the Air Quality don't stipulate limit values for the population's health protection;
- Once released in air, the evolution of the HCN implies an insignificant component resulted from the reactions while liquid (water vapors and rain drops). The reactions are due to HCN being weak water-soluble at partially low pressures (feature of the gases released in open air), and the rain not effectively reducing the concentrations in the air (Mudder, et al., 2001; Cicerone and Zellner, 1983);
- The probability that the HCN concentration value contained by rainfalls within and outside the footprint of the Project to be significantly higher than the background values (0.2 ppb) is extremely low.

Details referring to the use of cyanide in the technological processes, the cyanides balance as well as the cyanide emission and impact of the cyanides on the air quality are contained in the Environmental Impact Assessment (EIA) Report, Chapter 2, Chapter 4.1 and Chapter 4.2 (Section 4.2.3).

We appreciate that there is concern about transboundary impacts and have worked extensively with independent experts and scientists to fully assess all possibilities. These assessments, including a just-completed study of catastrophic failure scenarios by The University of Reading, have concluded that the Roşia Montană Project has no transboundary impact. A full copy of the University of Reading study can be found in the reference documents included as an annex to this report.

The Environmental Impact Assessment Report (EIA) (Chapter 10 *Transboundary Impacts*) assesses the proposed project with regard to potential for significant river basin and transboundary impacts downstream which could, for example, affect the Mureş and Tisa river basins in Hungary. The Chapter concludes that under normal operating conditions, there would be no significant impact for downstream river basins/transboundary conditions.

The issue of a possible accidental large-scale release of tailings to the river system was recognized to be an important issue during the public meetings when stakeholders conveyed their concern in this regard. As a result, further work has been undertaken by RMGC to provide additional detail to that provided in the EIA Report on impacts on water quality downstream of the project and into Hungary. This work includes modelling of water quality under a range of possible operational and accident scenarios and for various flow conditions.

The model used is the INCA model developed over the past 10 years to simulate both terrestrial and aquatic systems within the EUROLIMPACS EU research program (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). The model has been used to assess the impacts from future mining, and collection and treatment operations for pollution from past mining at Roşia Montană.

The modelling created for Roşia Montană simulates eight metals (cadmium, lead, zinc, mercury, arsenic, copper, chromium, manganese) as well as Cyanide, Nitrate, Ammonia and dissolved oxygen. The model has been applied to the upper catchments at Roşia Montană as well as the complete Abrud-Arieş-Mureş river system down to the Hungarian Border and on into the Tisa

River. The model takes into account the dilution, mixing and physico-chemical processes affecting metals, ammonia and cyanide in the river system and gives estimates of concentrations at key locations along the river, including at the Hungarian Border and in the Tisa after the Mureş joins it.

Because of dilution and dispersion in the river system, and of the initial European Union Best Available Techniques (EU BAT) - compliant technology adopted for the project (for example, the use of a cyanide destruct process for tailings effluent that reduces cyanide concentration in effluent stored in the Tailings Management Facility -TMF- to below 6 mg/l), even a large scale unprogrammed release of tailings materials (for example, following failure of the dam) into the river system would not result in transboundary pollution. The model has shown that under worse case dam failure scenario all legal limits for cyanide and heavy metals concentrations would be met in the river water before it crosses into Hungary.

The INCA model has also been used to evaluate the beneficial impacts of the existing mine water collection and treatment and it has shown that substantial improvements in water quality are achieved along the river system under normal operational conditions.

For more information, an information sheet presenting the INCA modeling work is presented under the title of the Mureş River Modeling Program and the full modeling report is presented as Annex 5.1.

13. 'The EIA report does not assess the "Zero Alternative", i.e. the case when the project is not implemented'.

The assertion is not correct. The Report on the Environmental impact assessment study (EIA) considered all alternative developments, including the option of not proceeding with any project – an option that would generate no investment, allowing the existing pollution problems and socio-economic decline to continue (Chapter 5 – *Assessment of Alternatives*).

The report also considered alternative developments – including agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes – and concluded that these activities could not provide the economic, cultural and environmental benefits brought by the Roşia Montană Project (RMP).

Chapter 5 also examines alternative locations for key facilities as well as alternative technologies for mining, processing and waste management, in line with best practice and as compared against published EU best available techniques (BAT) documentation.

14. 'From the point of view of biodiversity, Roşia Montană contains important habitats and species of flora and fauna, which are fully protected under the Romanian legislation and the UE Habitats Directive (92/43/EEC)'.

The impact on protected flora and fauna will exist only locally, but this impact will not lead to the loss of any species. The Project has been designed even from the beginning to fully comply with the requirements and norms imposed by Romanian and European environmental legislation.

The company believes the fact that the project impact on environment remains significant, especially because covers previous impacts. But, the investments required to ecologically restore/rehabilitate Roşia Montană area in order to address current complex environmental issues, are only achievable following the implementation of some economic projects that will generate and warrant implementation of some direct and responsible actions as a component of base principles of sustainable development concepts. Clean processes and technologies may be developed only in the presence of a solid economic environment fully compliant with the environment that will also resolve previous impacts of anthropic activities.

The base documents of the Project are in fact an unbiased reason of its implementation, considering the highly complex environmental commitment within Roşia Montană area.

Some of the Roşia Montană species that are under a certain protection status stand for an insignificant percentage of the scale of populations estimated at national level. The characterization of species from their habitat point of view exists in the species tables presented in the Biodiversity Chapter of the EIA Report and its annexes, although this is not a requirement imposed by the Habitats Directive. Due to their large volume of information, the annexes of chapter 4.6 Biodiversity can be found in the electronic version of the EIA disclosed by the company both in Romanian and English through approx. 6000 DVD/CD copies, being accessible on the company website, and on the websites of Ministry of Environment and Water Management, local and regional environmental protection agencies of Alba, Sibiu, Cluj, etc.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area a SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial as unfounded of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance).

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats, and EU Directive no. 79/409 Birds respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to reconstruct/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents.

15. 'Law no.422/2001, Articles 9 and 10 has been violated, as indicated by the environmental impact documentation, which stipulates the illegal destruction of the Roman galleries and remains discovered in the Orlea and Cărnic massifs'.

The reports and studies published by experts in the field make clear that the Roman galleries at Roşia Montană are significant, but not unique. As indicated in the gazetteer of the Roman mining sites from Transylvania and Banat-prepared as part of the Environmental Impact Assessment Study for the Roşia Montană project, it is difficult to justify the claim that the Roşia Montană site is unique importance if we consider the history of mining in the Roman Empire, and especially in the province of Dacia. There are at least 20 other sites with relatively similar features and some of them (Ruda Brad, Bucium – the Vulcoi Corabia area and Haneş – Amlaşul Mare area) have already produced concrete evidence proving that their archaeological potential is, to a certain extent, similar to that of the ancient *Alburnus Maior* site. This aspect should also be taken into consideration when claiming that Roşia Montană is a site of unique importance.

Most of the ancient mining works in the Cărnic massif, as well as in other mining sectors, are only accessible, and in difficult conditions, to specialists, and actually partially inaccessible to the public at large. Moreover, under the EU safety rules regulating similar activities in museums all over Europe, rules that have been transposed into Romanian legislation, Roman galleries that pose safety risks cannot be opened for public access. Note that a number of other similar Roman gallery segments will be preserved in situ.

Consequently, based on the scientific report submitted by French experts, on the proposal by the National Archaeology Commission, the Ministry of Culture and Religious Affairs has granted the archaeological discharge certificate for the Cărnic Massif, with the exception of a an area of approximately 5 hectares, including Piatra Corbului. As part of the effort to minimize negative impacts, in addition to the thorough investigation of the area and publication of its results, specialists have deemed it appropriate to make a 3-D representation as well as replicas of these structures (at a scale of 1:1). These will be included in the mining museum that is proposed at Roşia Montană. A lawsuit has been filed with regard to the archaeological discharge certificate and the case is currently in progress.

As an alternative, the company considered the preparation of a specialized study comprising financial estimates for the conservation in their entirety of the galleries from the Cârnic massif and for opening them to tourists. Moreover, note that the costs for the development and maintenance of a public circuit in this massif are prohibitive and such an investment would not be economically feasible (see Annex "Costs Estimate for the Development of Ancient Mining Networks from Cârnic", prepared by the UK-based companies Gifford, Geo-Design and Forkers Ltd).

Construction activities in the Orlea area, necessary for the development of the proposed mining project, cannot start until the archaeological investigations have been completed, in accordance with the Romanian legal provisions and international practices and guidelines. (Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 46). Under the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the cultural heritage and the designation of some archaeological sites as areas of national interest, as last amended, "the investor shall finance a feasibility study and a technical proposal, describing the measures to be taken (later to be presented in detail) and the funds necessary for conducting preventive archaeological researches or, as the case may be, archaeological surveillance. Also, the investor shall finance the necessary works for the preservation of the archaeological heritage or, where appropriate, for the archaeological discharge of the area affected by works. The investor shall finance the enforcement of such measures".

With regard to the Orlea area, the Cultural Heritage Baseline Study - Volume 6 p.46 - specifies that preventive surface and underground archaeological research is planned to continue in an area of identified archaeological potential. It also specifies that the research undertaken to date is preliminary in character. Also, please note that the EIA report mentions the following: given that mining activities in the Orlea area are to be developed at a later stage, surface archaeological research in this area is planned to start in 2007.

In 2004, the preliminary underground investigations, undertaken in the Orlea Massif, have led to a significant discovery. The value of the discovery was confirmed in the summer of 2005. The French team led by Dr. Beatrice Cauuet uncovered a chamber with a hydraulic wheel, and subsequently an entire mine dewatering system. This complex, uncovered in the Păru Carpeni area, was dated to Roman times and has been subject to extensive archaeological investigations, while special measures have been taken to ensure its preservation *in situ*. The discovery would not be affected by the future development of the Orlea open pit. Surface preventive archaeological research in the Orlea area, as well as underground archaeological research in the Orlea- Țarina segment are planned to be undertaken between 2007 and 2012, as indicated in the Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 48.

In the 1980s, a mining museum was developed in the Orlea massif. The museum included a series of well-preserved galleries that have been separated from adjacent, access galleries by concrete walls. The Orlea galleries, as well as those in the Cârnic massif and in other mining areas in Roșia Montană, are trapezoidal in form. During the successive reworking and mining of these galleries, part of the Roman remains have been destroyed. In addition, the galleries suffered further deterioration, especially due to the recent mining works using drilling-blasting techniques that caused cave-ins and deterioration of underground mining remains. The removal of mine waste in the course of archaeological research adds to the process of deterioration of the Roman galleries, further accentuated by the closure of mining operations at Minvest (1st June, 2006) –given that the mining activities have ensured a minimal level of mine dewatering. Under the existing legislation, shutting down mining activities requires a comprehensive set of conservation measures. However, at Roșia Montană the mine was abandoned without any other restoration works. Just a couple of months later, drainage channels inside the Sfânta Cruce gallery, the main drainage gallery, got clogged, which led to the flooding of a number of galleries, several kilometers long. Proper maintenance works are needed if the archaeological remains are to be preserved for future generations. In the absence of such measures the result will be disastrous, and the parts of galleries that have been preserved will disappear as a result of cave-ins and flooding. The Roman steps at Brad (Roman mining remains covered by Law 5/2000) are illustrative in this respect-once maintenance works stopped, the galleries became inaccessible.

In accordance with the List of Historic Monuments published in the Official Gazette nr. 646 bis of 16 July 2004, the industrial area that is to be developed in the Orlea Massif includes 2 archaeological sites classified as historic monuments –the Roman settlement at Alburnus Maior, the Orlea area (code LMI AB-I-m-A-00065.01), and the Roman mining exploitation at Alburnus Maior, the Orlea Massif (AB-I-m-A-00065.02).

Law 422/2001 on the protection of historic monuments, as last amended, provides for the declassification of archaeological sites, once the archaeological discharge certificate has been granted, as approved by the National Archaeological Commission within The Ministry of Culture and Religious Affairs. The archaeological discharge procedure, as defined by the law, is the procedure by means of which an area of archaeological interest may be restored to its current use. Therefore, it is true that RMGC plans to mine the gold-silver deposits located in the Orlea Massif area, in the second phase of the proposed mining project.

Consequently, the proposed mining operations in the Orlea Massif can be developed only after the completion of preventive, surface and underground archaeological researches, that will produce a comprehensive body of data on the Roman site located in the Orlea area. As shown in Annex I to the Cultural Heritage Baseline Report (Archaeological Site Record Card-9. Orlea Massif, p.231-236), no archaeological investigations have been undertaken in this area, nor any expert studies that would determine in detail the characteristics and the spatial distribution of the archaeological remains in the area. RMGC has, therefore, committed to financing a preventive archaeological research program, to be undertaken between 2007-2012 by an expert team. Based on the research findings, a decision will be made as to whether the archaeological discharge procedure should be applied. There are no legal provisions that would prohibit conducting preventive archaeological researches in the areas with an identified archaeological heritage, such as the Orlea area.

Given the significance of the Roșia Montana's cultural heritage, and the current legal requirements, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A allocated more than USD 10 million for the archaeological investigations carried out between 2001-2006. What is more, based on the research results, on the experts' opinions and on the decision of competent authorities, the budget for the next years, allocated for the research, conservation and restoration of the Roșia Montană's cultural heritage, undertaken as part of the project development, amounts to more than USD 25 million, as indicated in the Environmental Impact Assessment Study, published in May 2006 (see the EIA Report, vol. 32, Management Plan for the Archaeological Heritage from the Roșia Montană area, p. 84-85). Archaeological research in the Orlea area is to be continued, and a **Modern Mining Museum** will be opened, including **geology, archaeology, ethnographic and industrial heritage exhibitions**. Other plans include the development for public access of the **Cătălina-Monulești gallery and the Tău Găuri monument, as well as the restoration of the 41 historical buildings and of the protected zone Roșia Montană Historic Centre**.

For further information on the most important archaeological remains, as well as on a series of comments on their preservation and on the special measures included in the management plans, please consult the Annex "Information on the Cultural heritage of Roșia Montană and Related Management Aspects"

In conclusion, with regard to your question, it is important to say that the company does not wish to destroy the Orlea and Cărnic massifs. Based on the research results, on the international guidelines and best practices in the field, it has been decided that the most effective solution for enhancing this type of cultural heritage is to preserve *in situ* the most significant underground mining archaeological remains uncovered at Roșia Montană, and to create exact replicas of the galleries that cannot be opened for public access, either due to safety reasons or because of the state of preservation of the remains.

Far from destroying Roșia Montană's patrimony, the Special Rapporteur from the Parliamentary Assembly of the Council of Europe has called the company-sponsored rescue archaeology

programme – an investment of \$10 million USD to date led by an internationally renowned mining archaeologist -- “an exemplary project of responsible development.”

16. ‘The environmental permit at issue has been requested based on a mining license which does not reflect the mining project proposal submitted by SC Roșia Montană Gold Corporation SA’

17. ‘The license stipulates a production capacity of 400,000t/year, while SC Roșia Montană Gold Corporation officially proposes a production capacity of 13 billion tons per year. This is a violation of the Romanian Mine Law’.

The exploitation concession license for the Roșia Montană perimeter no. 47/1999 (the “Roșia Montană License”) has been concluded on the ground of and according to the provisions of the former Mining Law no. 61/1998, in force as at the conclusion of the License. The Roșia Montană License has been approved by Government Decision no. 458/10.06.1999, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 285/21.06.1999.

We underline the Roșia Montană License has a period of 20 years, with the possibility of extension, according to the Mining Law. As per the legal provisions, the object of the Roșia Montană License is the exploitation of the mineral resources within the Roșia Montană perimeter, and not the activity performed by CNCAF Minvest SA, which is a company affiliated to the license.

Pursuant to the exploration-development activities of RMGC, the resources and reserves existing in the Roșia Montană perimeter have been identified in detail. The mining project proposed by RMGC considers the exploitation of these resources and reserves discovered pursuant to the ensemble of studies and activities for the identification of the deposits, the quality and quantity evaluation, as well as by determining the technical and economical conditions for capitalization. The new mining exploitation is planned and designed by observing the international standards and shall involve the use of the best available techniques for the proper operation, the environmental protection and mitigation of the impact.

According to the legal provisions, RMGC follows the entire permitting procedure for the new mining exploitations, the public debate of the Report to the Environmental Impact Assessment Study being a compulsory stage within this permitting process.

18. ‘Also, SC Roșia Montană Gold Corporation SA does not comply with the provisions of Article 11 of Mine Law no. 85/2003’.

19. ‘There is no Government Decision establishing the “economic importance” of the Roșia Montană mining project, and exempting such project from the provisions of Mine Law no. 85/2003, Article 11 (1)’.

The statement RMGC does not fulfill the provisions of art. 11 of the Mining Law no.85/2003, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 197/27.03.2003 is incorrect. The Mining Law no. 85/2003 has a general applicability and makes no reference to the Roșia Montană Project or to other mining projects, as it has been mistakenly suggested. According to art. 11 of the Mining Law, “*the performance of mining activities on the lands where historical monuments are located, [...] archaeological sites of special interest [...], as well as the creation of an easement right for mining activities on such lands is strictly forbidden. The exemptions from the provisions of art. 1 are established by Government decision, with the approval of the relevant authorities in the field and by establishing indemnification and other compensatory measures*”.

Based on the Concession License for mining exploitation no. 47/1999, RMGC obtained the right to perform mining activities in the Roșia Montană perimeter, which includes areas upon which a protection regime has been instituted. In case the interdiction established by art. 11 would have

been absolute, the Mining Law would have provided the legal interdiction of creating mining perimeters in the locations where there have been created protection regimes.

Such an interdiction does not exist; moreover, the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the archaeological patrimony and declaring of some archaeological sites as national interest areas, republished in the Official Gazette, Section I, no. 951/24.11.2006 („GO no. 43/2000”), as well as Law n o. 422/2001 on the protection of the historical monuments, republished in the Official Gazette, Section I, no. 938/20.11.2006 („Law no. 422/2001”), provide specific procedures for the returning of such lands to current human activities, by declassifying the historical monument and by granting the archaeological clearance. Such procedures represent the rule applicable in all situations in which there is contemplated the performing of works requiring a construction authorization on lands subject to a protection regime.

The Mining Law no. 85/2003 does not forbid the use of such procedures, only allows that, in exceptional cases, the Government may be empowered, based on the Mining Law, to establish by decision the cases in which the performance of the mining activities would be possible without following the legal procedures generally applicable, as provided by GO no. 42/2000 and Law no. 422/2001. Such a Government decision is not necessary in case of the Roșia Montană Project, as RMGC observes the provisions and procedures established by GO no. 43/2001 and Law no. 422/2001, for the archaeological clearance of the lands to be affected by the mining activities, as these are to be returned to the current human activities, as per the law.

Also, for the cultural patrimony values existing in the Roșia Montană perimeter and classified as per the law, the Project provides the creation of a protected area, within which no mining activity shall be performed, as well as the preservation *in situ* of the historical monuments located outside this area, as detailed in the Cultural Heritage Management Plan - Plan M from the EIA Report.

20. ‘The Romanian Government may even be held criminally liable in case of exemption of the Roșia Montană mining project from the provisions of the Mine Law, when this project does not have an economic importance given the minimum economic benefits of the Romanian state, as compared to the economic benefits that SC Roșia Montană Gold Corporation SA would have in case of project implementation’.

The Romanian State through the Ministry of Economy and Commerce (MEC) has a 19.3% ownership interest in RMGC, thus in Roșia Montană Project (RMP). This interest is a fully carried interest with no obligation to fund its share of the capital investment. The direct financial benefits to the Romanian State, at the local, county, and national level, is projected to be US\$ 1,032 million. This includes the government’s share of profits, profit taxes, royalties and other taxes such as payroll taxes. An additional US\$ 1.5 billion of Romanian goods and services will be acquired by the project. That leads to a total of US\$ 2.5 billion in Romania.

21. ‘Also, SC Roșia Montană Gold Corporation SA does not meet the requirements of Article 18 (2) of the Mine Law no. 85/2003, due to the fact that the company does not hold a new mining license’.

Roșia Montană Mining License no.47/1999 (“Roșia Montană License”) was signed and approved in accordance with the procedures stipulated by the law in force by the time of its signing, respectively the Mining Law no.61/1998. According to the “*tempus regit actum*” basic principle, a document is signed complying with the law provisions in force by the time of its signing, and thus it becomes obvious that Roșia Montană Mining License no.47 / 1999 approved through the Government Decision 458/1999 could not be obtained under the procedures of the Mining Law 85/2003 as this law was published and enforced four years later. In this regards, the art. 21(2) of the Mining Law 85/2003 expressly stipulates that the “*law provisions existing by the time of the license enforcement remain valid throughout the license entire duration, except for the cases when eventual law provisions favorable for the holder are issued.*”

Another generally applicable rule by right says that, the abrogation of a regulating document and its replacement by another regulating document, does not result in the revocation of the documents and acts issued based on the abrogated regulating document and neither does it imply their remittance. Thus the mining licenses issued in accordance with the terms and procedures of the Mining Law 61/1998 remain in force even if the Mining Law 85/2003 abrogated the Mining Law 61/1998. In this sense, the art. 60 paragraph (1) of the Mining Law 85/2003 include express provisions regarding the validity of the licenses signed on the basis of the Mining Law 61/1998 , provisions which comply with the constitutional principle of the law non-retroactivity.” The provisions of the exploration and/or mining license approved by the Government remain valid throughout their entire duration , under the terms they were concluded”

22. 'The current urbanism plans of the Roșia Montană Commune do not correspond to the project proposal presented in the EIA report'.

The general urban plan approved in 2000 was modified by the approval of the General Urban Plan for the Roșia Montană commune drawn up in 2002. This change consists in the inclusion of the protected area, which comprises the historic buildings.

The Modification of the Zonal Urban Plan-Roșia Montană Industrial Area is currently under approval. This town-planning documentation was approved in 2002 as well, but then it has been modified given the detailed stage of the Roșia Montană project (decrease of the open-pits footprints; some of the technological roads have been re-designed; increase of the surface of the protected area. All these changes were made following the environmental impact assessment and the measures meant to prevent, minimize and remove the potential impact; these were established as a result of the environmental impact assessment process).

The boundaries of the industrial area have been established based on a scientific survey, which also served as a basis for establishing the boundaries of the protected areas. The town-planning regulations of the Zonal Urban Plan (PUZ) will establish in detail the future uses of different areas. The restriction related to constructions and to the development of other activities will be maintained only on the footprint of the planned facilities.

The two urban plans fully comply with the mining proposal whose impact is assessed in the EIA Report.

23. 'Until present, no amendments have been made to the urbanism plans of the towns of Abrud and Câmpeni, and of the Bucium Commune'.

Concerning the urbanism plans of the other settlements, the General Urbanism Plan for Abrud city was updated in 2002, incorporating the part of the TMF located within the territory under Abrud administration. This General Urbanism Plan has been subject to the same approval procedure as the General Urbanism Plan of Roșia Montană Commune. The General Urbanism Plan for Câmpeni city is currently being updated, and Roșia Montană Gold Corporation requested the Local Council to include the part of the water supply pipe and the pipe collecting water from Aries River. After completion, it will be subject to the approval procedure described above.

Only one road will be constructed on the administrative territory of Bucium Commune, having a reduced impact on the urbanism plan. Consequently, in compliance with the applicable urbanism regulations it is not necessary to include it in a new urbanism plan or to modify the existing plan.

24. 'This is a violation of the Strategic Environmental Assessment (SEA) Directive, transposed into Romanian legislation through Government Decision no. 1076/2004'.

Paragraph 2 point 3.12 of the enforcement handbook of GD 1076/2004 stipulates that environmental assessment for plans and programs must be performed prior to environmental assessment for projects. However, in the case of the Roşia Montană project, urbanism documentation (PUG/PUZ for the industrial zone) was approved in 2002. Following the initiation of environmental permitting procedure and the development of environmental impact assessment process, in December 2004, and detailed development of the project, several alterations have been made to the limits of mining facilities. The changes are set forth below:

- The Northern outline of Carnic open pit has been reduced in order to increase the buffer zone between protected area and open pit
- The Southern outline of Orlea open pit has been reduced in order to create a buffer zone between open pit and Greek Catholic church
- The surface covered by Jig pit has been reduced by one third (South-Eastern area), to increase the buffer zone between open pit and Roşia Montană protected area
- Some haulage roads have been re-designed so as to increase the buffer zone required to protect certain buildings listed as historical monuments and included on the list published in the Official Gazette
- The Roşia Montană protected area (the historic centre and the buffer zone) increased from 52 ha to 135 ha.

All these alterations are basically the result of the environmental assessment process and are meant to increase Project's environmental performances and its safety level, as well as to maintain the quality of the environmental factors in the protected area, which functions as a residential area, in accordance with the quality standards established for residential areas. All these small alterations have led to modifications of the territorial balance, resulting in the alteration of PUZ prepared for Roşia Montană industrial area. The permitting process for PUZ was conducted, being subsequently initiated after launching the impact assessment procedure for Roşia Montană Project. In conclusion, the present case is not in breach of GD 1076/2004."

25. 'The phase of public consultations and EIA report quality assessment has been initiated without a valid urbanism certificate. The new urbanism certificate, obtained in May 2006, reflects a new project proposal, which is incompatible with the initial project proposal submitted to the Ministry of Environment and Water Management'.

It is not correct the assertion according to which the public debate stage and the environmental study assessment started up without an applicable Urbanism Certificate.

Thus, on the date of the EIA Report submission (15 May 2006) and prior to the start up of the public debates (June 2006), the documentation submitted by Roşia Montană Gold Corporation included the Urbanism Certificate no. 78 of 26.04.2006, document valid and applicable both by that time and at present

The request to reject the application for the environmental permit issue, based on the opinion that the environmental permit procedure has been invalidated because it would have not been submitted an applicable Urbanism Certificate, is neither correct and nor legally grounded.

Thus, from legal point of view, we specify that the Urbanism Certificate is part of the documentation submitted by the applicant by the time of the environmental permitting procedure start up.

In fact, we would like to underline that RMGC complied with the legal requirement as it submitted a complete documentation in full compliance with the law provisions including an applicable Urbanism Certificate (Urbanism Certificate no. 68 of 26th August 2004).

The waiving of the initial Urbanism Certificate is irrelevant and does not impact the environmental permitting procedure as per the following:

- The requirement to have an applicable Urbanism Certificate refers to the time of the procedure start up (art. 9 of the environmental impact assessment procedure approved through the Order no. 860/2002), and this requirement was met by RMGC as mentioned above ;
- On the date of the EIA Report submission (15th May 2006) and prior to the public consultation start up (June 2006). The documentation submitted by Roșia Montană Gold Corporation contained also the Urbanism Certificate no. 78/26th 04.2006 which is applicable and valid since that date and at present. The Urbanism Certificate is an informative document and its goal is only to inform the applicant about the legal, economic and technical regime of the existing lands and buildings and to establish the urbanism requirements and the approvals necessary to obtain the construction permit (including the environmental permit) as per art. 6 of Law 50/1991 referring to the completion of construction works , republished and art 27 paragraph 2 of the Norms for the application of Law 50/1991 – Official Journal 825 bis/13.09.2005); As it is an informative document, it does not limit the number of certificates an applicant may obtain for the same land plot (art. 30 of Law no. 350/2001 regarding the territorial planning and urbanism).

26. ‘The decision regarding the Roșia Montană mining operation project depends on the general interests of the citizens of Romania, and not on certain local groups of interest’.

The Roșia Montană Project (RMP) offers the chance to use private money to promote economic development in a disadvantaged area with an extremely strong mining tradition. It will serve as a catalyst for promoting sustainable economic development in the region, as is detailed in several of the appendices to the Environmental Impact Assessment study report (EIA), notably the Community Sustainable Development Plan (CSDP). The current unemployment rate in Roșia Montană is 70%. This is proof of the difficulty of attracting new economic development to an area that is remote underdeveloped, polluted, and relatively inaccessible. The baseline study of economic conditions similarly shows the challenges faced by the area in the absence of the project.

The amount of economic benefit to Romania has been calculated precisely based on a sophisticated process to measure the amount of precious metals that will be mined and then multiplying those figures assuming a gold price of US\$ 600/ounce and a silver price of US\$ 10.50/ounce.

27. ‘In fact, the main objective of this mining operation project prepared for the Roșia Montană gold and silver deposits is represented by the uranium reserves of Romania, which constitute the country’s unique vital source of energy, for its strategic destiny, in case of exhaustion of Romania’s gas and oil reserves’.

Gold and silver are the only metals that can be profitably mined in the area. RMGC commissioned a series of petrographic studies on samples and analytical test work that tested the concentration levels of 47 elements in Roșia Montană deposit. Except for gold and silver, the elements’ concentration falls, in most cases, below the average levels found in the Earth’s crust: U (1.43 ppm compared to 3.7 ppm), Th (6.07 ppm compared to 18 ppm). These results were obtained through a number of research programs carried out between 1997 and 2006. Samples were collected from the existing underground galleries, the pit benches and the surface outcrops, and numerous other surface and underground drill holes. Each sample was individually examined for a great number of elements and, consequently, we feel confident in the extremely detailed results generated by our research programs.

INSTRUMENTAR
REGISTRATURA
INTRARE NR. 166 790
IESIRE ZIUA 15 LUNA 09 ANUL 2006

MINISTERUL MEDIULUI
GOSPODĂRII APELOR
Registratură
Nr. 111/08 Data 25.08.2006

Catre, Ministrul Mediului si Gospodaririi Apelor,

Subsemnatul(a) Suciu Doina, Valer domiciliat in Str. A. Iancu Nr. 53 Tendr

aprician, sebastian, Angel

3252

In legatura cu studiul de impact asupra mediului depus de firma Gabriel-Rosia Montana, am de facut urmatoarele observatii si comentarii ,care sa contribuie la salvarea localitatii:

1. Proiectul afecteaza intreaga Tara Motilor iar costul pentru Romania va fi disproportionat in raport cu beneficiile va duce la distrugerea zonei Rosia-Bucium-Certeje-Brad-Sacaramb si va avea efecte nocive pentru toata zona -iazul de decantare de la Corna (400 ha), zona Abrud in caz de rupere in urma ploilor torentiale poate provoca dezastru.

-iazul de decantare nu va fi tot impermeabilizat existand pericolul ca cianura sa intre in apele subterane. Se incalca Hotararea Guvernului 351/2005

-Studiul de Impact asupra Mediului nu fixeaza costurile reale pentru inchiderea minei. Doar 70789884\$ iar in realitate este 2,6 miliarde \$ (potrivit unor studii aplicate la proiecte similare in SUA)

-raportul nu fixeaza garantii financiare privind securizarea depozitului de deseuri cerute de H.G 349/2005 si Directiva Europeana 1999/31EC

-raportul SIM nu contine o evaluare a impactului fenomenului « ploaie de cianuri » generat de evaporarea apei cu cianura si raspandirea ei in tara si strainatate

2. Muntii Apuseni, Tara Motilor sunt un Muzeu de Istorie si un Pantheon National. Rosia Montanaeste o asezare multimilenara care in acest an aniverseaza 1875 ani de la atestarea documentara prin tablita cerata din 131 e.n

-Galeriile romane din masivele Orlea si Carnic sunt unice in lume, exista numeroase vestigii arheologice care vor fi distruse,actiune care incalca legea 422/2001 art.9 si 10.

-in Rosia Montana exista o flora si fauna deosebita habitate si specii importante care sunt protejate de legislatia romaneasca si de D.U.E privind habitatele (92/43 EEC)

-folosirea sutelor de tone de explozibil poate sa aiba efecte negative asupra atmosferei si scoartei terestre,sa provoace cutremur sau sa activeze vulcani,sa disruga labirinturile subterane si sa provoace grave accidente

3. Situatiapopulatiei din zona este disperata dupa inchiderea minei de catre stat, atat la Rosia cat si la Baia de Aries. Sa se faca un studiu privind impactul proiectului minier al firmei Gabriel, asupra populatiei din zona.

-Rugam Ministerul Mediului sa solicite parerea oamenilor competenti, a specialistilor, a Academiei Romane.

-In privinta bisericilor si a cimitirelor sa se respecte hotararea Sinodului Bisericii Ortodoxe Romane

4. Rugam Guvernul Romaniei sa intocmeasca un plan de reabilitare economica a Rosiei Montane, a Tarii Motilor, acordandu-se fonduri pantru minerit in conditii normale astfel incat sa mai ramana zacaminte si pentru alte generatii.

Rugam Guvernul sa acorde sprijin financiar si din fonduri externe pentru a se infiinta ferme de animale, ferme avicole, fabrici de prelucrarea carni si a produselor lactate, pensiuni turistice, muzee, case de creatie.

Propunem ca Rosia Montana pentru siturile arheologice si naturale care din punct de vedere fizic, biologic, geologic, sau stiintific, au o valoare inestimabila, sa fie trecuta pe Lista patrimoniului mondial UNESCO.

Data

Semnatura,

D. Suceiu

V. Suceiu

Luizela Suceiu

Alina Suceiu

Sebastian Suceiu

TO THE MINISTRY OF ENVIRONMENT AND WATERS MANAGEMENT,

We, the undersigned **SUCIU DORINA, VALER, CIPRIAN, SEBASTIAN, ANGELA**, residing at 53, Avram Iancu Street, Turda, want to make the following observations and comments regarding the Environmental Impact Assessment Study submitted by the company Gabriel-Rosia Montana. Our observations are meant to help saving the village of Rosia Montana:

1. The Rosia Montana project affects the entire Tara Motilor region, and costs for Romania will be disproportionate compared with the benefits. This project will result in the destruction of the Rosia-Bucium-Certeje-Brad-Sacaramb area, with harmful effects on the entire region: - the Corna tailings pond (400 ha) will be built near the town of Abrud. Should the tailings dam fail as a result of heavy rains, it can generate a disaster.
  - the TMF will not be totally lined, so there is a risk of cyanide seeping into the underground waters. It does not comply with the Governmental Decision 351/2005.
  - The Environmental Impact Assessment does not establish the real costs for the mine closure. The EIA mentions only US\$ 70789884, whereas such an operation amounts in fact to US\$ 2.6 billion (according to some studies conducted for similar projects carried out in the USA);
  - The EIA does not establish the financial guarantees required through the Governmental Decision 349/2005 and the EU Directive 1999/31/EC regarding the provision of a safe tailings facility;
  - The EIA does not comprise an impact assessment of the "cyanide rain" events caused by the vaporization of the cyanide water which spreads then both in Romania and abroad;
  -
2. The Apuseni Mountains are a Museum of History and a National Pantheon. Rosia Montana is a millenary settlement celebrating this year 1875 years since it was first documented as a settlement (based on the wax-coated tablet dating back to 131 A.D).
  - the Roman galleries from the Orlea and Carnic massifs are unique in the world, there are numerous archaeological remains that will be destroyed. This measure does not comply with Law 422/2001, articles 9, 10.
  - Rosia Montana area is characterized by special flora and fauna, important species and habitats protected under the Romanian legislation and the EU Habitats Directive (92/43/ EEC);
  - The use of hundreds of tons of explosives can have a negative impact on the atmosphere and on the earth's crust, they can generate earthquakes or activate volcanoes, they can destroy the underground galleries or cause serious accidents.
  -
3. The Romanian Government closed the mine leaving the population in the area in a critical situation, both in Rosia Montana and in Baia de Aries. A study should be made regarding the impact of the RM mining project on the population living in the area.
  - We request that the Ministry of Environment call on experts, specialists and members of the Romanian Academy to express their opinions on this project.
  - As for the issue of churches and cemeteries, we ask that the decision of the Orthodox Church Synod be considered.
4. We request that the Romanian Government elaborate an economic rehabilitation plan for the Rosia Montana area and for Tara Motilor region, granting funds for traditional

mining activities so that gold ore will remain available for the next generations, too. We ask the Romanian Government to provide financial support from external funds, as well, for the development of animal farms, milk and meat processing plants, tourist accommodation facilities, museums, artistic workshops. Given the existence of the archaeological and natural sites and their inestimable physical, biological, geological or scientific value, we propose that the Rosia Montana village be listed as an UNESCO World Heritage Monument.

Date

Signatures

D.Suciu

V.Suciu

Angela Suciu

Ciprian Suciu

Sebastian Suciu

Contestatia nr. 3252 De Valer și Doina Suciu

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a luat în calcul aceste probleme ridicate în cadrul procesului de întocmire a documentației vaste și detaliate a Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) întocmit pentru Proiectul Roșia Montană. Răspunsurile noastre cu directă referire la contestația nr. 3252 sunt după cum urmează:

1. RMGC este motivată și de oportunitatea de a promova proiectul într-o manieră care îmbunătățește bunăstarea socială, ecologică și economică a comunității. Pe parcursul duratei de viață a minei, structura economică și socială a zonei Roșia Montană va beneficia de noi oportunități economice. RMGC preconizează crearea unui număr de 1200 de locuri de muncă pe durata de construcție a obiectivului minier. După punerea în funcțiune a obiectivului minier, se preconizează că acesta va oferi peste 630 de locuri de muncă directe și va iniția dezvoltarea economică a regiunii. Această dezvoltare va conduce la crearea a peste 6000 de noi locuri de muncă în activități și servicii conexe exploatării miniere, într-o regiune care a fost declarată "zonă defavorizată" de către guvernul României.

RMGC ține seama de faptul că activitatea minieră, deși modifică permanent o parte din topografia de suprafață, implică doar o folosință temporară a terenului. Astfel, din momentul în care obiectivul minier este construit, pe tot parcursul funcționării acestuia, activitățile de închidere – cum ar fi refacerea ecologică a terenurilor și a apelor și asigurarea condițiilor de siguranță și a stabilității zonei învecinate – vor fi integrate în planurile de funcționare și închidere ale RMGC.

Pentru România, costurile financiare ale proiectului sunt nule. Statul Român, prin Ministerului Economiei și Comerțului (MEC), deține o cotă-parte de 19,3% din SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC), deci din Proiectul Roșia Montană (RMP). Această participare este completă și de drept, fără obligația de a finanța participarea la investiția de capital. Beneficiile financiare directe pentru statul român, la nivel local, județean și național, sunt estimate la 1,032 miliarde USD. Această sumă include cota-parte de profit a statului (19,3%), impozitele pe profit, redevențele și alte taxe cum ar fi impozitele pe salariu. În plus, achizițiile suplimentare de bunuri și servicii românești ale proiectului vor fi în valoare de 1,5 miliarde USD, ceea ce duce la o sumă totală, în România, de 2,5 miliarde USD.

Suplimentar față de beneficiile financiare directe, sunt și beneficiile indirecte legate de activitatea economică produsă. În România vor fi cheltuiți 1,5 miliarde USD pentru achiziționarea de bunuri și servicii în cursul derulării proiectului. Aprobarea proiectului se va concretiza și prin reducerea poluării în perimetrul Licenței asupra Exploatării în Concesiune de la Roșia Montană, poluare rezultată în urma practicilor miniere defectuoase din trecut. Într-un scenariu fără proiect, costul ecologizării ar fi responsabilitatea numai a statului român.

Proiectul Roșia Montană se suprapune unei zone afectate de cei 2000 ani de activități miniere continue.

La Roșia Montană, RMGC se va implica într-un program solid de reabilitare ecologică a mediului, prin care va elimina efectele poluării de pe urma vechilor metode necorespunzătoare de minerit.

Credem că Proiectul Roșia Montană (RMP) va servi drept catalizator pentru revigorarea importantului sector minier, care are o importanță strategică pentru economia românească și constituie o componentă importantă a dezvoltării rurale.

Pentru zona Bucium, RMGC este titularul unei licențe de exploatare, care permite doar activități de explorare nu și dezvoltarea unor activități de extracție.

Nu ne exprimăm nicio părere referitoare la posibilitatea demarării unor activități de minerit în vreuna dintre locațiile menționate. Certej, Brad și Săcărâmb sunt, de asemenea, zone miniere vechi, însă RMGC nu are nicio legătură cu aceste zone, deținătorii licențelor de exploatare pentru aceste zone fiind alte companii.

Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 ("HG 351/2005"), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare.

HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor.

În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane trebuie asigurată prin termenii și condițiile din autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane;

În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie corelată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industriile extractive și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea depozitelor de deșeuri.

Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeuri" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) „depozitul de deșeuri este [.....] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a leviatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;
- b) „depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului;

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință, elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

Cifra de 2.6 miliarde USD este atât nefundamentată cât și neplauzibil de mare. Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închidere și refacere ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie remodelate și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității

de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei"). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarea la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;

- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurii în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 μg/m³, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională – legislația națională și legislația Uniunii Europene (UE) pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației;
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);

- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Luând în considerare cele prezentate mai sus, rezultă foarte limpede că emisiile de HCN pot avea un oarecare impact strict local asupra calității atmosferei, dar este exclusă implicarea acestora într-un eventual impact transfrontalier asupra calității aerului.

Totodată, se face precizarea că literatura de specialitate nu cuprinde informații cu privire la efectele emisiilor de HCN asupra faunei și florei.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2.

Raportul EIM (Capitolul 10, Impact transfrontalier) evaluează proiectul propus din punct de vedere al probabilității unui impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, produs în aval care ar putea, spre exemplu, afecta bazinele hidrografice ale râurilor Mureș și Tisa din Ungaria. Capitolul concluzionează că în regim de funcționare normală, nu ar exista nici un impact semnificativ asupra situației bazinelor hidrografice/transfrontaliere din aval.

Problema unei deversări accidentale de steril de mari proporții în rețeaua hidrografică a fost recunoscută ca fiind o problemă importantă în cadrul dezbaterilor publice unde factorii interesați și-au exprimat îngrijorarea în această privință. În consecință, s-a efectuat o nouă lucrare în scopul de a furniza detalii suplimentare celor prevăzute în raportul EIM privind impactul asupra calității apelor din aval de proiect și din Ungaria. Această lucrare cuprinde modelarea calității apelor în funcție de o gamă de scenarii operaționale și accidentale posibile și pentru regimuri de debite diferite.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud – Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT ("cele mai bune tehnici disponibile") adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în iazul de decantare a sterilelor de procesare la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexă, împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1.

2. Suntem de acord în ceea ce privește importanța Munților Apuseni, precum și vechimea Roșiei Montane. Ceea ce va putem spune însă, este faptul că Roșia Montană este doar o foarte mică parte din Munții Apuseni, care are acum șansa de a dezvolta un proiect minier responsabil, în deplin acord cu moștenirea de patrimoniu cultural. Astfel, în viitorul apropiat compania va pune la dispoziție peste 25 milioane USD pentru restaurarea caselor monument istoric și organizarea unui important muzeu al mineritului ce va întreține rezonanța renumelui acestei localități.

După cum rezultă din rapoartele și publicațiile specialiștilor, galeriile romane de la Roșia Montană sunt importante, dar nu unice. Astfel, un repertoriu al siturilor miniere antice de pe teritoriul Transilvaniei și Banatului – realizat în contextul elaborării Studiului de Impact asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană - susține aserțiunea potrivit căreia este dificilă atribuirea deplină a caracterului de unicat pentru situl de la Roșia Montană, cel puțin din perspectiva istoriei exploatărilor romane pe cuprinsul Imperiului și în particular în provincia Dacia. Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Almașul Mare, au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului *Alburnus Maior* - vin să nuanțeze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit.

Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Subliniem însă faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*.

Astfel, în baza raportului științific înaintat de către specialiștii francezi, Comisia Națională de Arheologie a propus, iar Ministerul Culturii și Cultelor a emis certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cârnic, cu excepția unei suprafețe de cca. 5 hectare ce include Piatra Corbului. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară și realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. În momentul de față acest certificat de descărcare face obiectul unui proces în contencios.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

Activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale (Studiul de condiții

inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43). În baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată, investitorul are obligația să finanțeze „stabilirea, prin studiul de fezabilitate al investiției și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate și a necesarului de fonduri pentru cercetarea preventivă sau supravegherea arheologică, după caz, și protejarea patrimoniului arheologic sau, după caz, descărcarea de sarcină arheologică a zonei afectate de lucrări și aplicarea acestor măsuri.”

Cu referire la galeriile din Orlea, în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 - că în ceea ce privește zona masivului Orlea este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea, se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Este important de subliniat că în cadrul studiului se face precizarea: „Cum dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând din 2007”.

În contextul acestor cercetări arheologice preliminare din subteran a avut loc o descoperire importantă în masivul Orlea, în anul 2004, valoarea ei fiind confirmată în vara anului 2005. Astfel, echipa franceză coordonată dr. Beatrice Cauuet a descoperit o cameră echipată cu o roată de drenare a apelor de mină, iar mai apoi, un întreg sistem de evacuare a apei din subteran. Acest ansamblu identificat în sectorul Păru Carpeni a fost datat în perioada romană și face obiectul unor ample cercetări și a măsurilor speciale de conservare *in situ*. Obiectivul nu va fi afectat de construcția viitoarei cariere Orlea. Cercetările arheologice preventive de suprafață pentru zona Orlea coroborate cu cercetările de arheologie minieră din sectorul Orlea – Țarina (subteran), sunt preconizate – așa cum a fost făcut public în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43 - pentru intervalul 2007-2012.

În masivul Orlea a fost amenajat în cursul anilor `80 un Muzeu al Mineritului la Roșia Montană. În acest sens, în acest perimetru minier s-au amenajat o serie de galerii aflate într-o stare bună de conservare, care au fost separate prin ziduri de beton de lucrările miniere moderne prin care erau accesibile. Ca și lucrările miniere din Cârnic, precum și din celelalte sectoare miniere de la Roșia Montană, galeriile din Orlea au profil trapezoidal caracteristic. De asemenea, și aceste lucrări antice au avut de suferit de-a lungul timpului „remodelări” succesive, respectiv reluări miniere în scopul exploatării unor noi rezerve de minereu. Aceste activități miniere au condus la distrugerea unei părți a acestor vestigii antice. Mai mult, starea lor de conservare se degradează accentuat mai ales în urma activității miniere recente care a folosit abaterea prin perforare – pușcare, ceea ce a condus la destabilizarea rocilor și accentuarea degradării vestigiilor miniere subterane. Îndepărtarea rambleului din lucrările miniere antice din cursul cercetărilor arheologice miniere, reprezintă un alt factor care contribuie la fragilizarea lucrărilor miniere antice. Degradarea stării de conservare a vestigiilor miniere din toate epocile este accentuată și de închiderea exploatării miniere conduse de Minvest (1 iunie 2006), care asigură, e drept că la un nivel minim, drenajul de ansamblu al sistemului de galerii al minei de la Roșia Montană. Închiderea activității miniere, care în conformitate cu normele naționale în vigoare implică un spectru extrem de larg de măsuri de conservare, s-a tradus la Roșia Montană doar printr-o stopare a activității extractive, mina fiind pur și simplu abandonată. După numai câteva luni de abandon, principala cale de drenare a apelor de mină, respectiv galeria Sf. Cruce din Orlea, se află într-o stare critică, apele de mină colmatând de fapt căile de drenare lungi de mai mulți kilometri. În cazul în care acest patrimoniu minier va fi doar „înghețat”, fără a se organiza măsuri de întreținere, în scopul conservării lui pentru generațiile viitoare, rezultatul va fi dezastruos, iar ceea ce încă mai există va dispărea ca urmare a surpărilor și inundațiilor din subteran. Un exemplu edificator în acest sens îl constituie – din păcate - „treptele romane” de la Brad (vestigii miniere de epocă romană cuprinse de asemenea în Legea 5/2000), unde după ce s-au stopat lucrările de întreținere, acestea au devenit practic inaccesibile.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004 în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială din masivul Orlea sunt clasate ca monumente istorice, două situri arheologice, respectiv - Așezarea romană de la Alburnus Maior, Zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.01), Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea (AB-I-m-A-00065.02).

Conform prevederilor Legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată este posibilă aplicarea legală a procedurii de declasare în contextul descărcării de sarcină arheologică în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. În accepțiunea legii, descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic, poate fi redat activităților umane curente. Astfel, este adevărat că RMGC intenționează să exploateze în faza a doua de dezvoltare a proiectului său zăcămintele auro-argintifere din zona masivului Orlea.

Prin urmare, această intenție de a dezvolta cariera din masivul Orlea se poate materializa doar după efectuarea unor cercetări arheologice preventive – de suprafață și subteran – care să ofere date exhaustive asupra sitului roman din zona Orlea. Așa cum se cunoaște – vezi fișa de sit arheologic din Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural din cadrul Raportului SIM, respectiv Anexa I - Fișe de evidență arheologică a siturilor identificate la Roșia Montană, fișa de sit nr. 9 – Orlea, p. 219-222 – în acest perimetru nu s-au desfășurat cercetări arheologice, respectiv studii de specialitate care să determine în detaliu caracteristicile și distribuția spațială a vestigiilor de patrimoniu arheologic din această zonă. Prin urmare, RMGC și-a luat angajamentul de a finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reperat, așa cum este cazul zonei Orlea.

Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa după cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, precum și amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, cât și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice, cât și o serie de considerații despre protejarea acestora și măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.

În concluzie, referitor la întrebarea formulată de dumneavoastră vă putem răspunde că nu este în nici un caz vorba de distrugerea masivelor Orlea și Cărnici. Potrivit rezultatelor cercetărilor, recomandărilor și practicilor internaționale în domeniu decizia de a păstra cele mai importante vestigii arheologice miniere subterane din cadrul sitului Roșia Montană *in situ* și, în anumite cazuri, acolo unde din rațiuni legate de starea de conservare a vestigiilor și de cele legate de

securitatea accesului publicului, sub forma unor replici fidele este soluția viabilă care servește cel mai bine punerii în valoare a patrimoniului de acest tip.

Departa de a distruge patrimoniul Roșiei Montane, Raportorul Special al Adunării Parlamentare/Consiliului Europei a numit programul de arheologie de salvare sponsorizat de către companie – o investiție în valoare de \$10 milioane până în momentul de față, condus de un renumit specialist în arheologie minieră -- “un proiect exemplar de dezvoltare durabilă.”

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicele complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodării Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în această zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte[3].

Referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful I. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful I.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o lista de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...]

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitatare, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

Cantitatea de explozivi menționată în întrebare este exagerată, iar conținutul tendențios al întrebării este fals.

Într-o repriză de împușcare, se vor detona până la 1296 kg AM, rezultând o masă minieră de 8.000 – 10.000 t. Pentru realizarea producției zilnice (steril și minereu), este necesară derocarea a cca. 28-32 panouri de exploatare, respectiv detonarea unei cantități de cca. 10t exploziv tip AM.

Amorsarea va fi de tip secvențial și se vor folosi capse nonelectrice de tip NONEL (nonelectric) și fitil detonant, tehnologie care asigură un grad de sfărâmare a masei miniere compatibil cu capacitatea utilajelor de încărcare (dimensiunea maximă 1,250 m) și determină reducerea distanței de împrăștiere a rocilor explodate.

Pentru conturarea definitivă a taluzelor carierelor, se vor folosi găuri de sondă similare celor de la exploatare, având însă redusă cantitatea de exploziv la cca. 20% față de găurile de producție, inițierea făcându-se cu cartușe de dinamită.

Pentru inițierea exploziei se va folosi tehnologia *None!*.

Ordinea de explodare a încărcături se va face cu microîntârziere de la centrul găurii spre partea bazală și spre partea superioară și de la gaura centrală a primului rând spre extremitățile laterale și spre rândurile următoare, tehnologie care asigură reducerea semnificativă a intensității seismice și o eficiență sporită a exploziilor de derocare.

Impactul exploziilor de derocare asupra calității aerului din zona se situează în limitele admise de legislație. Exploziile nu au efecte detectabile asupra climei iar aria terestră din vecinătatea carierelor va fi expusă la niveluri de vibrații situate în limitele admise de legislație.

Zona Roșia Montană nu este o zonă activă din punct de vedere vulcanic și nici nu există riscul reactivării acestora în urma exploziilor din carierele de la Roșia Montană. Activitățile vulcanice la Roșia Montană au avut loc în urmă cu aproximativ 13 milioane de ani.

Exploziile pentru derocarea minereului nu vor afecta în nici un fel structura geologică a zonei după cum s-a putut constata și până în prezent analizând efectele exploziilor din carierele Roșia Poieni și Roșia Montană.

Prin folosirea unor tehnologii moderne, măsuri și acțiuni adecvate, vibrațiile (sau cutremurele) rezultate în urma exploziilor din cariere vor fi păstrate în anumite limite astfel încât să se asigure protecția construcțiilor și a celorlalte monumente istorice existente în zonă și care sunt propuse spre conservare.

Toate golurile subterane accesibile au fost ridicate topografic și au fost modelate tridimensional astfel încât în acest moment avem o imagine exactă a localizării și dimensiunilor acestora și se preconizează luarea unor măsuri speciale în vecinătatea acestor goluri.

O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

3. Roșia Montană, care este o zonă de interes în cazul acestui proiect, se confruntă în momentul de față cu o rată a șomajului de 70%, în parte datorită închiderii exploatării miniere conduse de către stat, o afacere neprofitabilă care nu se mai alinia reglementărilor Uniunii Europene în ceea ce privește competiția.

Raportul EIM Roșia Montană detaliază impacturile pozitive ale proiectului minier propus pentru localitatea Roșia Montană, regiune și pentru România în general. De-a lungul perioadei de viață a minei proiectul Roșia Montană va aduce un total de \$2.5 miliarde în economia națională.

RMGC se angajează să continue proiectul într-o manieră care promovează bunăstarea socială, de mediu și economică a comunității. Pe parcursul duratei de viață a minei, structura economică și socială a zonei Roșia Montană va beneficia de noi oportunități economice. RMGC preconizează crearea unui număr de 1200 de locuri de muncă pe durata de construcție a obiectivului minier. După punerea în funcțiune a obiectivului minier, se preconizează că acesta va oferi peste 630 de locuri de muncă directe și va iniția dezvoltarea economică a regiunii. Această dezvoltare va conduce la crearea a peste 6000 de noi locuri de muncă în activități și servicii conexe exploatării miniere, într-o regiune care a fost declarată "zonă defavorizată" de către guvernul României.

Conform protocolului bilateral româno - maghiar, comisia mixta a solicitat unui grup de 6 experți independenți analiza Raportului EIM pentru proiectul Roșia Montană. Documentul a fost făcut public și poate fi consultat pe pagina de Internet a MMGA www.mediu.ro.

Astfel s-au respectat prevederile legislative specifice, prin care autoritatea competentă de mediu poate solicita opinia unor experți independenți asupra Raportului EIM.

Ca răspuns la comentariile făcute de Sfântul Sinod în anul 2003, Proiectul Roșia Montană a fost reconceptuat în vederea reducerii impactului asupra bisericilor din cadrul comunității. Ca urmare, opt din cele 10 biserici din Roșia Montană vor rămâne pe locul unde au fost ridicate. Doar două vor fi strămutate conform doleanțelor congregațiilor, pe cheltuiala societății RMGC; Bisericile au urmat comunitățile umane, oferindu-le servicii religioase și sprijin.

Cea mai recentă poziție luată de Academia Română cu privire la proiectul Roșia Montană a fost făcută publică la data de 27 februarie 2006, cu aproximativ trei luni înainte de depunerea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor. Compania RMGC a făcut modificări legate de conceperea proiectului pentru a include și preocupările părților interesate, inclusiv pe cele ale instituțiilor mai sus menționate, în special reducerea dimensiunilor mai multor cariere propuse, precum și intensificarea activităților pentru dezvoltarea durabilă și angajamentul ferm de a conserva patrimoniul cultural, inclusiv reducerea impactului asupra bisericilor locale, ca răspuns la consultările părților interesate și la cele cu membrii Academiei înainte de depunerea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM). Astfel, poziția nu reflectă modificări în conceperea proiectului și analiza EIM care a fost supusă de fapt examinării Ministerului.

Am fi încântați să ne întâlnim cu reprezentanții Academiei Române pentru a răspunde oricăror întrebări legate de proiect.

Activitățile miniere subvenționate de la bugetul statului nu mai sunt acceptate din momentul aderării la Uniunea Europeană, acesta fiind motivul pentru care majoritatea minelor din România, incluzând și Roșia Montană au fost închise. Mineritul, ca orice altă activitate trebuie să se desfășoare în condiții de rentabilitate economică, folosind cele mai moderne tehnologii și cu programe de reconstrucție ecologică, aceasta însemnând un minerit în condiții normale și nu unul ce folosește fonduri provenite de la stat, cu tehnologii învechite, fără reabilitarea mediului.

4. În ceea ce privește sprijinul financiar din partea guvernului pentru înființarea de ferme, fabrici de prelucrare a cărnii și produselor lactate, pensiuni turistice, muzee și case de creație compania noastră nu se poate pronunța asupra programelor guvernamentale și finanțarea acestora.

Chiar înainte să înceapă proiectul, RMGC este interesată să lucreze împreună cu comunitatea pentru găsirea celor mai bune soluții de dezvoltare pentru zonă. Sub auspiciile Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), se va înființa un număr de grupuri de lucru, dintre care unuia i se va încredința sarcina explorării oportunităților de dezvoltare.

Între timp, un număr de programe deja existente au ca scop îmbunătățirea profilului educațional și a nivelului de calificare din comunitate, pentru a corespunde necesităților proiectului și pentru a încuraja oamenii să se gândească la alte căi de câștigare a traiului în afară de minerit. Programul de calificare profesională este unul dintre aceste programe. Instruirea în domeniul afacerilor face parte din programul de calificare profesională. Se înființează de asemenea un incubator de afaceri.

În ianuarie 2007 RMGC a înființat Roșia Montană MicroCredit, sub numele de "IFN Gabriel Finance SA", pentru încurajarea investitorilor locali. Acest micro-creditor are rolul de a furniza finanțare și resursele necesare pentru oamenii din Roșia Montană, Abrud, Câmpeni și Bucium, cu scopul de sprijinire a localnicilor pentru înființarea de microîntreprinderi sau extinderea celor deja existente.

Guvernul României reprezintă autoritatea care propune siturile de Patrimoniu Mondial către UNESCO, care deține un sistem complex ce precede desemnarea siturilor de Patrimoniu Mondial. Deși România a propus un număr de situri în acest sens către UNESCO, Roșia Montană nu se numără printre acestea.

De la bun început trebuie subliniat faptul că UNESCO (**UNITED NATIONAS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION** – Organizația Educațională, Științifică și Culturală a Națiunilor Unite) nu este un organism care se substituie autorităților naționale cu competență în domeniul patrimoniului cultural. Organismele de rang guvernamental și național din România abilitate prin lege în ceea ce privește gestionarea monumentelor înscrise în lista Patrimoniului Mondial (respectiv a monumentelor UNESCO) sunt Ministerul Culturii și Cultelor, Institutul Național al Monumentelor Istorice și Comisia Națională a Monumentelor Istorice.

Prevederile referitoare la aceste atribuții specifice sunt definite în legislația românească privind monumentele istorice, respectiv de Legea nr. 422/2001 privind protejerea monumentelor istorice, modificată („Legea 422/2001”). Astfel:

- cf. art.28, alineat (1) – 25 – Ministerul Culturii și Cultelor [...] colaborează cu organismele internaționale interesate și participă, în cooperare cu acestea, la finanțarea programelor de protejere a monumentelor istorice, inclusiv a celor înscrise în Lista Patrimoniului Mondial [...];
- cf. art. 29, alineat (3), lit. d) - Principalele atribuții ale Institutului Național al Monumentelor Istorice sunt:
[...] d) elaborarea dosarelor pentru monumentele istorice propuse a fi incluse în Lista Patrimoniului Mondial [...];
- cf. art. 35, alineat (1), lit. l) - Comisia Națională a Monumentelor Istorice are următoarele atribuții: [...] propune monumente istorice pentru a fi incluse în Lista patrimoniului cultural și natural mondial, precum și în Lista patrimoniului mondial în pericol, elaborate de UNESCO [...].

În concluzie, propunerile de clasare în lista patrimoniului mondial – lista UNESCO sunt făcute de către statul român și organismele sale abilitate, în cazul de față de către Ministerul Culturii și Cultelor, Institutul Național al Monumentelor Istorice și Comisia Națională a Monumentelor Istorice. (conform legii, vezi mai sus).

De asemenea, conform prevederilor legale, există și atribuții ale autorităților administrației publice locale în acest sens, respectiv obligativitatea de a elabora planurile anuale de gestiune și protecție a monumentelor istorice de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale care sunt înscrise în Lista patrimoniului mondial și monitorizarea acestora prin personalul propriu (cf. Legea 422/2001, art. 46, alineat (1), lit. i).

Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului pentru zona Roșia Montană, depus la MMGA în mai 2006, a fost redactat din perspectiva propunerii de implementare a unui proiect minier de către RMGC și nu din aceea a clasării unei zone foarte vaste, denumită generic „Țara Moșilor” în Lista Patrimoniului Mondial. În urma analizării acestui document, autoritățile competente în problema patrimoniului cultural vor formula un punct de vedere argumentat privind implementarea sau nu a Proiectului minier Roșia Montană.

Answer to Contestation No. 3252
Submitted by Valer and Doina Suci

S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive, detailed Environmental Impact Assessment (EIA) for the Rosia Montana project. Our specific responses to Contestation No. 3252 are as follows:

1. S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) is committed to pursuing the project in a manner that advances the community's long-term social, environmental, and economic welfare. During the life of the mine, the economic and social fabric of Roșia Montană will benefit from new economic opportunities. The Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) forecasts the creation 1,200 new jobs during the construction phase of the mine. Once the mine has been opened, we expect it to directly employ more than 630 people, and spark economic development in the region. This development is projected to lead to more than 6,000 new jobs, supporting the mine and the people working at the mine, in a region that has been designated a "disadvantaged zone" by the Romanian Government.

RMGC also recognizes that mining, while permanently changing some surface topography, represents a temporary use of the land. Thus from the time the mine is constructed, continuing throughout its lifespan, closure-related activities – such as rehabilitating the land and water, and ensuring the safety and stability of the surrounding area – will be incorporated into our operating plans

The financial costs of this project to Romania are nil. The Romanian State through the Ministry of Economy and Commerce (MEC) has a 19.3% ownership interest in Rosia Montana Gold Corporation (RMGC), thus in Rosia Montana Project (RMP). This interest is a fully carried interest with no obligation to fund its share of the capital investment. The direct financial benefits to the Romanian State, at the local, county, and national level, is projected to be US\$ 1,032 million. This includes the government's share of profits, profit taxes, royalties and other taxes such as payroll taxes. An additional US\$ 1. 5 billion of Romanian goods and services will be acquired by the project. That leads to a total of US\$ 2.5 billion in Romania.

In addition to the direct financial benefits, there are the indirect benefits related to the economic activity generated. USD 1.5 billion will be spent in Romania acquiring goods and services during the life of the project. The approval of the project will also result in the clean-up of pollution from past poor mining practices. In a no-project scenario, the cost of this cleanup would be the responsibility of the Romanian state

The Roșia Montană Project overlaps an area disturbed by the 2000 years continuous mining operations.

At Roșia Montană, RMGC will engage in a strong program of environmental rehabilitation which will clean up the effects of pollution from past poor mining practices

We believe that the Roșia Montană Project (RMP) will serve as a catalyst for reviving the important mining sector, which is strategically important for the Romanian economy and an important part of rural development.

For Bucium area, RMGC is the title holder of an exploration license, which allows only exploration activities and not the development of mining operations.

We do not express any opinion on the likelihood of mining operations being started at any of the places mentioned. Certej, Brad and Sacaramb are also old mining areas, but RMGC has no connection with these areas, the title holders of the exploitation licenses which cover these areas being other companies.

The Roșia Montană Tailings Management Facility (TMF or “the facility”) has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the Ministry of Environment and Water Management (MEWM) in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment,
- the tailings dam,
- the secondary seepage collection pond,
- the secondary containment dam, and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roșia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam, and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, “The Tailings Facility Management Plan” for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage,
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage,
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline,
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam, to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

With respect to your comments made as regards a presumptive infringement of the provisions of Government Decision No.351/2005 (“GD 351/2005”), there are several aspects to be taken into consideration. Thus:

Firstly, please note that, according to the provisions of art. 6 of GD 351/2005, any activity that might determine the discharge of dangerous substances into the environment is subject to the prior approval of the water management authorities and shall comply with the provisions of the water permit issued in accordance with the relevant legislation.

The GD 351/2005 provides that the water permit shall be issued only after all technical-construction measures are implemented as prevent the indirect discharge of dangerous

substances into the underground waters. The maximum discharge limits are expressly provided under GD 351/2005 and compliance with such is a condition for granting and maintaining the water permit.

In accordance with the provisions of GD 351/2005, the actual discharge limits should be authorized by the relevant authority, such process being understood by the lawmaker in consideration of the complexity and variety of industrial activities, as well as the latest technological achievements.

Therefore, please note that the EIA stage is not intended to be finalized into an overall comprehensive permit, but it represents only a part of a more complex permitting process. Please note that, according with art. 3 of GD 918/2002, the data's level of detail provided in the EIA is the one available in the feasibility stage of the project, obviously making impossible for both the titleholder and authority to exhaust all required technical data and permits granted.

The adequate protection of the ground water shall be ensured by the terms and conditions of the water permit. The issuance of the water permit shall be performed following an individual assessment of the project, considering its particular aspects and the relevant legal requirements applicable for mining activities. Until the water permit is obtained, any allegation regarding the infringement of GD 351/2005 is obviously premature mainly because the water permit shall regulate, in accordance with the relevant legal provisions, the conditions to be observed by the developer as regards the protection of the ground water.

Secondly, kindly note that the complexity and specificity of mining projects generated the need of a particular legal framework. Therefore, for such projects, the reading of the legal provisions of a certain enactment should be corroborated with the relevant provisions of the other regulations applicable.

In this respect, please note that the understanding of GD 351/2005 must be corroborated with the provisions of the entire relevant legislation enforceable as regards Roșia Montană Project, with a particular accent to Directive 2006/21/EC on the management of waste from the extractive industries ("Directive 21").

The very scope of Directive 21 is to provide a specific legal framework for the extractive wastes and waste facilities related to mining projects, considering the complexity of such projects and the particular aspects of mining activities that can not always be subject to the common regulations on waste management and landfill.

From this perspective, Directive 21 provides that, an operator of a waste facility, as such is defined thereunder (please note that the TMF proposed by RMGC is considered a "waste facility" under Directive 21), must inter alia, ensure that:

- a) *"the waste facility is [...]designed so as to meet the necessary conditions for, in the short and long-term perspectives, preventing pollution of the soil, air, groundwater or surface water, taking into account especially Directives 76/464/EEC (1), 80/68/EEC (2) and 2000/60/EC, and ensuring efficient collection of contaminated water and leachate as and when required under the permit, and reducing erosion caused by water or wind as far as it is technically possible and economically viable;"*
- b) *"the waste facility is suitably constructed, managed and maintained to ensure its physical stability and to prevent pollution or contamination of soil, air, surface water or groundwater in the short and long-term perspectives as well as to minimize as far as possible damage to landscape;"*

In addition, it should be mentioned that RMGC was required by MWEM under the Terms of Reference, to perform the EIA considering the provisions of Directive 21 and the BAT Management of Mining Waste. The Directive 21 was intended by the EU DG of Environment

to be the legislative regime applicable to sound management of mining waste throughout Europe and therefore compliance with its provisions is mandatory.

The figure of US\$ 2,6 billion is both unsubstantiated and implausibly high. RMGC stands behind our closure estimates, which were developed by a team of independent experts with international experience and will be reviewed by third party experts, are based on the assumption that the project can be completed according to the plan, without interruptions, bankruptcy or the like. They are engineering calculations and estimates based on the current commitments of the closure plan and are summarized in the EIA's Mine Closure and Rehabilitation Management Plan (Plan J in the EIA). Annex 1 of Plan J will be updated using a more detailed approach looking at every individual year and calculating the amount of surety, which must be set aside year by year to rehabilitate the mine before RMGC is released from all its legal obligations. Most importantly, the current estimates assume the application of international best practice, best available technology (BAT) and compliance with all Romanian and European Union laws and regulations.

Closure and rehabilitation at Roșia Montană involves the following measures:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits
- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake
- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached.

While the aspects of closure and rehabilitation are many, we are confident in our cost estimates because the largest expense—that incurred by the earthmoving operation required to reshape the landscape—can be estimated with confidence. Using the project design, we can measure the size of the areas that must be reshaped and resurfaced. Similarly, there is a body of scientific studies and experiments that enable scientists to determine the depth of soil cover for successful revegetation. By multiplying the size of the areas by the necessary depth of the topsoil by the unit rate (also derived from studying similar earthmoving operations at similar sites), we can estimate the potential costs of this major facet of the rehabilitation operation. The earthmoving operation, which will total approximately US \$65 million, makes up 87% of closure and rehabilitation costs.

Also, the necessity of additional technological measures to stabilize and reshape the tailings surface will be discussed in the update of the Economical Financial Guarantee (EFG) estimate, which leads to an increase the provisions for tailings rehabilitation, especially if the TMF is closed prematurely and no optimized tailings disposal regime is applied. The exact figures depend on the details of the TMF closure strategy which can be finally determined only during production.

Information regarding our Environmental Financial Guarantee (“EFG”) is fully discussed in the section of the Environmental Impact Assessment titled “Environmental and Social Management and System Plans” (Annex 1 of the subchapter titled “Mine Rehabilitation and Closure Management Plan”). The EFG is updated annually and will always reflect the costs associated with reclamation. These funds will be held in protected accounts at the Romanian state disposal.

In Romania, the creation of an EFG is required to ensure adequate funds are available from the mine operator for environmental cleanup. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003). Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mining Waste Directive (“MWD”) and the Environmental Liability Directive (“ELD”).

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the operators for environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roșia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance.

Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The current projected closure cost for Roșia Montană is US \$76 million, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. The annual updates will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine.)

A number of different financial instruments are available to ensure that RMGC is capable of covering all of the expected closure costs. These instruments, which will be held in protected accounts at the Romanian state disposal, include:

- Cash deposit
- Trust funds
- Letter of credit
- Surety bonds
- Insurance policy

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roșia Montană project.

The possibility for a “cyanide rain” phenomenon to occur doesn’t exist. Moreover, the specialty literature does not indicate a phenomenon called “cyanide rain”; it is known and researched only the “acid rains” phenomenon that has no connection with the behavior of the cyanide compounds in atmosphere.

The reasons for stating that no “cyanide rains” phenomenon will ever occur are the followings:

- The sodium cyanide handling, from the unloading from the supplying trucks up to the processing tailings discharge onto the tailings management facility, will be carried out only in liquid form, represented by alkaline solutions of high pH value (higher than 10.5 – 11.0) having different sodium cyanide concentrations. The alkalinity of these solutions

has the purpose to maintain the cyanide under the form of cyan ions (CN⁻) and to avoid the hydrocyanic acid formation (HCN), phenomenon that occurs only within environments of low pH;

- The cyanide volatilization from a certain solution can not occur under the form of free cyanides, but only under the form of HCN;
- The handling and storage of the sodium cyanide solutions will take place only by means of some closed systems; the only areas/plants where the HCN can occur and volatilize into air, at low emission percentage, are the leaching tanks and slurry thickener, as well the tailings management facility for the processing tailings;
- The HCN emissions from the surface of the above mentioned tanks and from the tailings management facility surface can occur as a result of the pH decrease within the superficial layers of the solutions (that helps the HCN to form) and of the desorption (volatilization in air) of this compound;
- The cyanide concentrations within the handled solutions will decrease from 300 milligrams per liter (mg/l) within the leaching tanks up to 7 mg/l (total cyanide) at the discharge point into the tailings management facility; the drastic reduction of the cyanide concentrations for discharging into the TMF will be done by the detoxification system;
- The knowledge of cyanide chemistry and on the grounds of past experiences, we estimated the following possible HCN emissions into air: 6 t/year from the leaching tanks, 13 t/year from the slurry thickener and 30 t/year (22.4 t, respectively 17 mg/h/m² during the hot season and 7.6 t, respectively 11.6 mg/h/m² during the cold season) from the tailings management facility surface, which totals 134.2 kg/day of HCN emission;
- Once released, the hydrocyanic acid is subject to certain chemical reactions at low pressure, resulting ammonia;
- The mathematical modeling of the HCN concentrations within the ambient air (if the HCN released in the air is not subject to chemical reactions) emphasized the highest concentrations being at the ground level, within the industrial site namely within the area of the tailings management facility and within a certain area near the processing plant; the maximum concentration being of 382 µg/m³/h;
- The highest HCN concentrations within the ambient air will be 2.6 times lower than the limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- The HCN concentrations within the ambient air from the areas situated up to 2 km towards the north-eastern vicinity of the industrial site will be of 4 to 80 µg/m³/h, more than 250 – 12.5 times lower than limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- Once released in the air, the evolution of the HCN implies an insignificant component resulted from the reactions while liquid (water vapors and rain drops). HCN is weak water-soluble at partial, low pressures (feature of the gases released in open air), and the rain will not effectively reduce the concentrations in the air (Mudder, et al., 2001, Cicerone and Zellner, 1983);
- The probability that the HCN concentration value contained by rainfalls within and outside the footprint of the Project to be higher than the background values (0.2 ppb) is extremely low.

On the basis of the above presented information, it is very clear that HCN emissions may have a certain local impact on atmosphere quality, but their implication within a possible trans-boundary impact on air quality is excluded.

Also, the specialty literature doesn't comprise information related to the effect of the HCN emissions on fauna and flora.

For details referring to the use of cyanide in the technological processes, the cyanides balance as well as the cyanide emission and impact of the cyanides on the air quality, please see the EIA Report, Chapter 2, Chapter 4.1 and Chapter 4.2.

The EIA Report (Chapter 10, Transboundary Impacts) assesses the proposed project with regard to potential for significant river basin and transboundary impacts downstream which could, for example, affect the Mures and Tisa river basins in Hungary. Chapter concludes that under normal operating conditions, there would be no significant impact for downstream river basins/transboundary conditions.

The issue of a possible accidental large-scale release of tailings to the river system was recognized to be an important issue during the public meetings when stakeholders conveyed their concern in this regard. As a result, further work has been undertaken to provide additional detail to that provided in the EIA Report on impacts on water quality downstream of the project and into Hungary. This work includes modelling of water quality under a range of possible operational and accident scenarios and for various flow conditions.

The model used is the INCA model developed over the past 10 years to simulate both terrestrial and aquatic systems within the EUROLIMPACS EU research program (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). The model has been used to assess the impacts from future mining, and collection and treatment operations for pollution from past mining at Roşia Montană.

The modelling created for Roşia Montană simulates eight metals (cadmium, lead, zinc, mercury, arsenic, copper, chromium, manganese) as well as Cyanide, Nitrate, Ammonia and dissolved oxygen. The model has been applied to the upper catchments at Roşia Montană as well as the complete Abrud-Arieş-Mureş river system down to the Hungarian Border and on into the Tisa River. The model takes into account the dilution, mixing and physico-chemical processes affecting metals, ammonia and cyanide in the river system and gives estimates of concentrations at key locations along the river, including at the Hungarian Boarder and in the Tisa after the Mureş joins it.

Because of dilution and dispersion in the river system, and of the initial EU BAT-compliant technology adopted for the project (for example, the use of a cyanide destruct process for tailings effluent that reduces cyanide concentration in effluent stored in the TMF to below 6 mg/l), even a large scale unprogrammed release of tailings materials (for example, following failure of the dam) into the river system would not result in transboundary pollution. The model has shown that under worst case dam failure scenario all legal limits for cyanide and heavy metals concentrations would be met in the river water before it crosses into Hungary.

The INCA model has also been used to evaluate the beneficial impacts of the existing mine water collection and treatment and it has shown that substantial improvements in water quality are achieved along the river system under normal operational conditions

For more information, an information sheet presenting the INCA modelling work is presented under the title of the Mureş River Modelling Program and the full modelling report is presented as Annex 5.1

2. We agree upon the importance of the Apuseni Mountains area, as well as the seniority of Roşia Montană. What we can say is that Roşia Montană is only a very small portion of the Apuseni Mountains that now has the chance to develop a responsible mining project, in full compliance with the cultural heritage. Thus, in the near future the company will make available more than \$25 million for the rehabilitation of the houses classified as historical monuments and set up a very important mining museum that will ensure the fame of this locality is kept.

The reports and studies published by experts in the field make clear that the Roman galleries at Roşia Montană are significant, but not unique. As indicated in the gazetteer of the Roman mining sites from Transylvania and Banat-prepared as part of the Environmental Impact Assessment Study for the Roşia Montană project, it is difficult to justify the claim that the Roşia Montană site is unique importance if we consider the history of mining in the Roman Empire, and especially in

the province of Dacia. There are at least 20 other sites with relatively similar features and some of them (Ruda Brad, Bucium – the Vulcoi Corabia area and Haneş – Almaşul Mare area) have already produced concrete evidence proving that their archaeological potential is, to a certain extent, similar to that of the ancient *Alburnus Maior* site. This aspect should also be taken into consideration when claiming that Roşia Montană is a site of unique importance.

Most of the ancient mining works in the Cărnic massif, as well as in other mining sectors, are only accessible, and in difficult conditions, to specialists, and actually partially inaccessible to the public at large. Moreover, under the EU safety rules regulating similar activities in museums all over Europe, rules that have been transposed into Romanian legislation, Roman galleries that pose safety risks cannot be opened for public access. Note that a number of other similar Roman gallery segments will be preserved in situ.

Consequently, based on the scientific report submitted by French experts, on the proposal by the National Archaeology Commission, the Ministry of Culture and Religious Affairs has granted the archaeological discharge certificate for the Cărnic Massif, with the exception of a an area of approximately 5 hectares, including Piatra Corbului. As part of the effort to minimize negative impacts, in addition to the thorough investigation of the area and publication of its results, specialists have deemed it appropriate to make a 3-D representation as well as replicas of these structures (at a scale of 1:1). These will be included in the mining museum that is proposed at Roşia Montană. A lawsuit has been filed with regard to the archaeological discharge certificate and the case is currently in progress.

As an alternative, the company considered the preparation of a specialized study comprising financial estimates for the conservation in their entirety of the galleries from the Cărnic massif and for opening them to tourists. Moreover, note that the costs for the development and maintenance of a public circuit in this massif are prohibitive and such an investment would not be economically feasible (see Annex “Costs Estimate for the Development of Ancient Mining Networks from Cărnic”, prepared by the UK-based companies Gifford, Geo-Design and Forkers Ltd).

Construction activities in the Orlea area, necessary for the development of the proposed mining project, cannot start until the archaeological investigations have been completed, in accordance with the Romanian legal provisions and international practices and guidelines. (Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 46). Under the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the cultural heritage and the designation of some archaeological sites as areas of national interest, as last amended, “the investor shall finance a feasibility study and a technical proposal, describing the measures to be taken (later to be presented in detail) and the funds necessary for conducting preventive archaeological researches or, as the case may be, archaeological surveillance. Also, the investor shall finance the necessary works for the preservation of the archaeological heritage or, where appropriate, for the archaeological discharge of the area affected by works. The investor shall finance the enforcement of such measures”.

With regard to the Orlea area, the Cultural Heritage Baseline Study - Volume 6 p.46 - specifies that preventive surface and underground archaeological research is planned to continue in an area of identified archaeological potential. It also specifies that the research undertaken to date is preliminary in character. Also, please note that the EIA report mentions the following: given that mining activities in the Orlea area are to be developed at a later stage, surface archaeological research in this area is planned to start in 2007.

In 2004, the preliminary underground investigations, undertaken in the Orlea Massif, have led to a significant discovery. The value of the discovery was confirmed in the summer of 2005. The French team led by Dr. Beatrice Cauuet uncovered a chamber with a hydraulic wheel, and subsequently an entire mine dewatering system. This complex, uncovered in the Păru Carpeni area, was dated to Roman times and has been subject to extensive archaeological

investigations, while special measures have been taken to ensure its preservation *in situ*. The discovery would not be affected by the future development of the Orlea open pit. Surface preventive archaeological research in the Orlea area, as well as underground archaeological research in the Orlea- Țarina segment are planned to be undertaken between 2007 and 2012, as indicated in the Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 48.

In the 1980s, a mining museum was developed in the Orlea massif. The museum included a series of well-preserved galleries that have been separated from adjacent, access galleries by concrete walls. The Orlea galleries, as well as those in the Cârnic massif and in other mining areas in Roșia Montană, are trapezoidal in form. During the successive reworking and mining of these galleries, part of the Roman remains have been destroyed. In addition, the galleries suffered further deterioration, especially due to the recent mining works using drilling-blasting techniques that caused cave-ins and deterioration of underground mining remains. The removal of mine waste in the course of archaeological research adds to the process of deterioration of the Roman galleries, further accentuated by the closure of mining operations at Minvest (1st June, 2006) –given that the mining activities have ensured a minimal level of mine dewatering. Under the existing legislation, shutting down mining activities requires a comprehensive set of conservation measures. However, at Roșia Montană the mine was abandoned without any other restoration works. Just a couple of months later, drainage channels inside the Sfânta Cruce gallery, the main drainage gallery, got clogged, which led to the flooding of a number of galleries, several kilometers long. Proper maintenance works are needed if the archaeological remains are to be preserved for future generations. In the absence of such measures the result will be disastrous, and the parts of galleries that have been preserved will disappear as a result of cave-ins and flooding. The Roman steps at Brad (Roman mining remains covered by Law 5/2000) are illustrative in this respect-once maintenance works stopped, the galleries became inaccessible.

In accordance with the List of Historic Monuments published in the Official Gazette nr. 646 bis of 16 July 2004, the industrial area that is to be developed in the Orlea Massif includes 2 archaeological sites classified as historic monuments –the Roman settlement at Alburnus Maior, the Orlea area (code LMI AB-I-m-A-00065.01), and the Roman mining exploitation at Alburnus Maior, the Orlea Massif (AB-I-m-A-00065.02).

Law 422/2001 on the protection of historic monuments, as last amended, provides for the declassification of archaeological sites, once the archaeological discharge certificate has been granted, as approved by the National Archaeological Commission within The Ministry of Culture and Religious Affairs. The archaeological discharge procedure, as defined by the law, is the procedure by means of which an area of archaeological interest may be restored to its current use. Therefore, it is true that RMGC plans to mine the gold-silver deposits located in the Orlea Massif area, in the second phase of the proposed mining project.

Consequently, the proposed mining operations in the Orlea Massif can be developed only after the completion of preventive, surface and underground archaeological researches, that will produce a comprehensive body of data on the Roman site located in the Orlea area. As shown in Annex I to the Cultural Heritage Baseline Report (Archaeological Site Record Card-9. Orlea Massif, p.231-236), no archaeological investigations have been undertaken in this area, nor any expert studies that would determine in detail the characteristics and the spatial distribution of the archaeological remains in the area. RMGC has, therefore, committed to financing a preventive archaeological research program, to be undertaken between 2007-2012 by an expert team. Based on the research findings, a decision will be made as to whether the archaeological discharge procedure should be applied. There are no legal provisions that would prohibit conducting preventive archaeological researches in the areas with an identified archaeological heritage, such as the Orlea area.

Given the significance of the Roșia Montana's cultural heritage, and the current legal requirements, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A allocated more than USD 10 million for

the archaeological investigations carried out between 2001-2006. What is more, based on the research results, on the experts' opinions and on the decision of competent authorities, the budget for the next years, allocated for the research, conservation and restoration of the Roşia Montană's cultural heritage, undertaken as part of the project development, amounts to more than USD 25 million, as indicated in the Environmental Impact Assessment Study, published in May 2006 (see the EIA Report, vol. 32, Management Plan for the Archaeological Heritage from the Roşia Montană area, p. 84-85). Archaeological research in the Orlea area is to be continued, and a **Modern Mining Museum** will be opened, including **geology, archaeology, ethnographic and industrial heritage exhibitions**. Other plans include the development for public access of the **Cătălina-Monuleşti gallery and the Tău Găuri monument, as well as the restoration of the 41 historical buildings and of the protected zone Roşia Montană Historic Centre**.

For further information on the most important archaeological remains, as well as on a series of comments on their preservation and on the special measures included in the management plans, please consult the Annex "Information on the Cultural heritage of Roşia Montană and Related Management Aspects"

In conclusion, with regard to your question, it is important to say that the company does not wish to destroy the Orlea and Cărnic massifs. Based on the research results, on the international guidelines and best practices in the field, it has been decided that the most effective solution for enhancing this type of cultural heritage is to preserve *in situ* the most significant underground mining archaeological remains uncovered at Roşia Montană, and to create exact replicas of the galleries that cannot be opened for public access, either due to safety reasons or because of the state of preservation of the remains.

Far from destroying Roşia Montană's patrimony, the Special Rapporteur from the Parliamentary Assembly/Council of Europe has called the company-sponsored rescue archaeology programme – an investment of \$10 million USD to date led by an internationally renowned mining archaeologist -- "an exemplary project of responsible development."

The impact on protected flora and fauna will exist only locally, but this impact will not lead to the loss of any specie. The Project has been designed even from the beginning to fully comply with the requirements and norms imposed by Romanian and European environmental legislation.

The company believes the fact that the project impact on environment remains significant, especially because covers previous impacts. But, the investments required to ecologically restore/rehabilitate Roşia Montană area in order to address current complex environmental issues, are only achievable following the implementation of some economic projects that will generate and warrant implementation of some direct and responsible actions as a component of base principles of sustainable development concepts. Clean processes and technologies may be developed only in the presence of a solid economic environment fully compliant with the environment that will also resolve previous impacts of anthropic activities.

The base documents of the Project are in fact an unbiased reason of its implementation, considering the highly complex environmental commitment within Roşia Montană area.

Some of the Roşia Montană species that are under a certain protection status stand for an insignificant percentage of the scale of populations estimated at national level. The characterization of species from their habitat point of view exists in the species tables presented in the Biodiversity Chapter of the EIA Report and its annexes, although this is not a requirement imposed by the Habitats Directive. Due to their large volume of information, the annexes of chapter 4.6 Biodiversity can be found in the electronic version of the EIA disclosed by the company both in Romanian and English through approx. 6000 DVD/CD copies, being accessible

on the company website, and on the websites of Ministry of Environment and Water Management, local and regional environmental protection agencies of Alba, Sibiu, Cluj, etc.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area a SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial as unfounded of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance).

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats[1], and EU Directive no. 79/409 Birds[2] respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to reconstruct/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents [3].

References:

[1] art.3. 2nd paragraph, Each Member State shall contribute to the creation of Natura 2000 (network) in proportion to the representation within its territory of the natural habitat types and the habitats of species referred to in paragraph 1. To that effect each Member State shall designate, in accordance with Article 4, sites as special areas of conservation taking account of the objectives set out in paragraph 1.

art.4. 1st paragraph. On the basis of the criteria set out in Annex III (Stage 1) and relevant scientific information, each Member State shall propose a list of sites indicating which natural habitat types in Annex I and which species in Annex II that are native to its territory the sites host. For animal species ranging over wide areas these sites shall correspond to the places within the natural range of such species which present the physical or biological factors essential to their life and reproduction. For aquatic species which range over wide areas, such sites will be proposed only where there is a clearly identifiable area representing the physical and biological factors essential to their life and reproduction. Where appropriate, Member States shall propose adaptation of the list in the light of the results of the surveillance referred to in Article 11. [...]

2nd paragraph.[...] Member States whose sites hosting one or more priority natural habitat types and priority species represent more than 5 % of their national territory may, in agreement with the Commission, request that the criteria listed in Annex III (Stage 2) be applied more flexibly in selecting all the sites of Community importance in their territory. [...]

Art. 6. 4th paragraph. If, in spite of a negative assessment of the implications for the site and in the absence of alternative solutions, a plan or project must nevertheless be carried out for imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature, the Member State shall take all compensatory measures necessary to ensure that the overall coherence of Natura 2000 is protected. It shall inform the Commission of the compensatory measures adopted.

Art. 16. Provided that there is no satisfactory alternative and the derogation is not detrimental to the maintenance of the populations of the species concerned at a favourable conservation status in their natural range, Member States may derogate from the provisions of Articles 12, 13, 14 and 15 (a) and (b):[...]

- in the interests of public health and public safety, or for other imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature and beneficial consequences of primary importance for the environment;

[2] Art.4, 1st paragraph. The species mentioned in annex 1 shall be the subject of special conservation measures concerning their habitat in order to ensure their survival and reproduction in their area of distribution. [...]

Trends and variations in population levels shall be taken into account as a background for evaluations.

Member states shall classify in particular the most suitable territories in number and size as special protection areas for the conservation of these species , taking into account their protection requirements in the geographical sea and land area where this directive applies

[3] Directive 92/43 Habitats, art. 2, 2nd paragraph; Directive 79/409 Birds, art. 3, 2nd paragraph, letter c.

The quantity of explosives mentioned in the question is over-exaggerated, and the tendentious wording of the question is misleading.

In reality, during a blasting phase, up to 1296 kg AM will be detonated, resulting in a recovery mass of 8,000 – 10,000 t. In order to obtain the daily production (tailings and ore), the movement of the rock of approx. 28-32 recovery panels is necessary, respectively the detonation of a quantity of approx. 10 t of explosive AM-type.

The starter will be of sequential type and NONEL-type non-electric fuses (non-electric) and detonating wire will be used, technology that assures a recovery mass crushing degree compatible to the loading machines capacity and determines the reduction of the exploded rock spreading area.

For the definitive outlining of the pit sides, auger holes similar to those used for recovery will be used, having though a smaller explosive quantity with approx. 20% compared to the production holes, the start being given by dynamite cartridges.

For the detonation the Nonel technology will be used.

The load blasting order will be performed with micro delay, from the hole center to the base part and to the upper one, and from the center hole of the first row to the side extremities and to the following rows, technology that assures the significant decrease of the seismic intensity and an increased effectiveness of the rock movement explosions.

The impact of the blasting operations on the air quality from the area is within the limits stipulated by the legislation. Blasting procedures have no major impacts on climate, and the pits neighbouring area is going to be exposed at levels of vibrations that meet the limits stipulated by the legislation.

Roşia Montană area is not active from a volcanic point of view and there is no risk to reactivate them after the conducting blasting operations within the Roşia Montană pits. Volcanic activities took place approximately 13 million years ago.

The geologic structure of the area won't be impacted by the blasting operations, as it could be noticed until now from the analysis of the blasting impacts resulted from Roşia Poieni and Roşia Montană pits

Through the use of modern technologies, adequate measures and actions, the vibrations (or earthquakes) generated by the open pit explosions will be maintained within certain limits, such as to ensure the protection of the constructions and other historical monuments existing in the area and proposed for conservation

All the underground voids were surveyed and 3D modelled, so their location and size are accurately known and special safety measures will be implemented in the vicinity of these voids.

A detailed presentation of blasting technology can be found in the annex 7.1 - proposed blasting technology for the operational phase of Roşia Montană Project.

3. Roşia Montană, which is the area of concern in the case of this project, currently experiences 70% unemployment, in part because of the closure of the state-run mine, a loss-making venture that was out of compliance with the competition dictates of the European Union.

The Roșia Montană EIA details the considerable positive economic impacts of the mining project for Roșia Montană village, the region and indeed for Romania generally. Over the life of the mine, the Roșia Montană Project will infuse \$2.5 billion USD into the Romanian economy.

RMGC is committed to pursuing the project in a manner that advances the community's long-term social, environmental, and economic welfare. During the life of the mine, the economic and social fabric of Roșia Montană will benefit from new economic opportunities. RMGC forecasts the creation 1,200 new jobs during the construction phase of the mine. Once the mine has been opened, we expect it to directly employ more than 630 people, and spark economic development in the region. This development is projected to lead to more than 6,000 new jobs, supporting the mine and the people working at the mine, in a region that has been designated a "disadvantaged zone" by the Romanian Government.

As per the bilateral Romanian-Hungarian protocol, the mixed commission has requested a group of 6 independent experts to analyze the EIA report for the Roșia Montană project. The document was made public and can be seen on the MEWM's webpage www.mediu.ro.

Thus, specific legal provisions stipulating that the competent environmental authority can request the opinion of independent experts on the EIA Report, were complied with.

The Roșia Montană Project has been changed significantly in response to comments by the Holy Synod dating back to 2003. The RCP was redesigned to reduce impact on the community's churches. As a result, eight of Roșia Montană's 10 churches will remain where they are. Two churches will move in accordance with the wishes of their congregations, at RMGC's expense; the churches following the human communities, providing them religious service and support.

The most recent position of the Romanian Academy regarding the Roșia Montană project was made public on February 27, 2006, almost three months before the submission of the report to the Environmental Impact Assessment Study to the Ministry of Environment and Water Management. RMGC made changes to the design of the project to incorporate stakeholder concerns, including those mentioned by questioner, notably a reduction in the size of several proposed pits as well as enhancing sustainable development activities, and a stronger commitment to preservation of cultural patrimony including a reduced impact on local churches, in response to stakeholder consultations, including with members of the Academy, before submission of the EIA. Thus the position does not reflect changes to the project design and an analysis of the EIA that was actually submitted to the Ministry.

We would be happy to meet with the Academy to answer any questions regarding the project.

4. The mining activities subsidized from the state budget are no longer accepted since the European Union accession. This is why most of the mines in Romania, including Roșia Montană have been closed. Mining, like any other activity must be developed under economic feasibility conditions using best available techniques and ecological rehabilitation programs; this means mining under normal conditions and not one that uses funds from the state, old technologies with no rehabilitation of the environment.

As for the financial support from the Government for setting up of ranches, meat and milk processing factories, tourist pensions, museums and creation houses, our company cannot make any reference to the government-run programs and their financing.

Concerning RMGC's involvement, even before the project starts, the company is interested in working together with the community to finding the best development solutions for the area. Under the auspices of the United Nations Development Program (UNDP), a number of working groups will be established, one of which will be assigned the task of exploring development opportunities.

Meanwhile, a number of programs already in place aim at raising both the educational profile and the level of skills in the community, to meet the needs of the project and to encourage people think of other ways of making a living apart from mining. The vocational training program is one of them. Business training is part of the vocational training program. A business incubator is also established.

RMGC established Roșia Montană Microcredit in January 2007, as “IFN Gabriel Finance SA”, to encourage the local investors. This micro lender is designed to provide funding and necessary resources to the people of Roșia Montană, Abrud, Câmpeni and Bucium. The objective is supporting local people in establishing small businesses or expanding existing ones.

The Romanian Government is the authority for proposing World Heritage sites to UNESCO, which itself has a comprehensive process preceding designation as a World Heritage site. While Romania has proposed a number of sites to UNESCO, Roșia Montană is not among them.

It must be noted UNESCO (**UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION**) cannot replace the relevant national authorities competent in the cultural heritage field. The national and governmental bodies empowered by law to manage monuments included on the World Heritage List (i.e. UNESCO monuments) are the Ministry of Culture and Religious Affairs, the National Institute of Historical Monuments and the National Commission for Historical Monuments.

The provisions regarding these specific responsibilities, included in the Romanian legislation on historical monuments, i.e. Law 422/2001 on the protection of historical monuments, as amended (“Law 422/2001”) are as follows:

- art.28, (1)-25 – the Ministry of Culture and Religious Affairs [...] cooperates with interested international bodies and takes part in the co-financing of programs intended for the protection of historical monuments, including those listed on the World Heritage List [...];
- art. 29, paragraph (3), point d) – The main responsibilities of the National Institute of Historical Monuments are:
[...] d) preparation of documentation for the historical monuments proposed to be included on the World Heritage List [...];
- art. 35, (1), point l) – the National Commission for Historical Monuments has the following responsibilities: [...] to propose historical monuments for inscription on the World Heritage List, as well as on the List of endangered sites, prepared by UNESCO [...].

In conclusion, the proposals for inscription on the UNESCO World Heritage List –are made by the Romanian state and competent bodies, i.e. the Ministry of Culture and Religious Affairs, the National Institute of Historical Monuments and the National Commission for Historical Monuments (in accordance with the abovementioned legislation).

Furthermore, under the current legal provisions, local public administration authorities also have responsibilities in this regard; among these are the responsibilities to develop annual management and protection plans for the historical monuments listed on the World Heritage List and located on the respective administrative territorial unit, and to ensure their monitoring and provide the necessary personnel (as per Law no. 422/2001, art. 46, (1), point i).

The aim of the Environmental Impact Assessment Study for the Roșia Montană area, submitted to the Ministry of the Environment and Water Management in May 2006, was to prepare the implementation of a mining project by RMGC and not to help include a very large area, generically named „Țara Moșilor” on the World Heritage List. Upon assessment of this document,

the competent authorities in the cultural heritage field will form a well-grounded opinion as to whether to approve or reject the Roşia Montană Project.

ROȘIA MONTANĂ NU ESTE DE VÂNZARE

INTRARE NR. 1067/2
IEȘIRE NR. 15/09/2006
ZILĂ

Către

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR

Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor

BUCUREȘTI

Nr. 111343

25.08.2006

3262

Subsemnatul Felea Ioan, de profesie inginer minier, acum pensionar, domiciliat în Cluj-Napoca, str. București, nr. 57-63, ap. 32

Sunt categoric împotriva aplicării proiectului devastator de exploatare și preparare a minereului aurifer ce ar rezulta din zăcămintul aurifer de la Roșia Montană preconizat de firma Eurogold-Corporation, arătând următoarele:

Am participat în ziua de 7 august 2006 la Cluj-Napoca în Casa de Cultură a studenților, unde s-a debătut documentația de impact al mediului ce însoțește proiectul de exploatare a zăcămintului de la Roșia Montană întocmit de firma canadiană Eurogold-Corporation.

Cu această ocazie am pus următoarele întrebări:

1. De ce Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor și Guvernul țării nu a făcut cu publicul o consultare așa cum se face acum, înainte de a se concesiona exploatarea zăcămintului aurifer de la Roșia Montană?
2. Cine, nominal, a semnat documentele de concesionare către firma Eurogold-Corporation, în ce condiții și când anume?
3. Cine și cât comision a primit din partea firmei amintite pentru această concesionare?
4. De ce suntem puși acum în mod ilegal, în fața unei situații pentru care s-au angajat sume importante?
5. De ce delegatul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor stă la aceeași masă cu reprezentanții firmei pe care o contestăm? Inseamnă că acesta este dela bun început de partea lor, a firmei. Trebuia să stea la o masă separată.

La aceste întrebări delegatul Ministerului nu a răspuns, de ce? Cerem răspuns la aceste întrebări d-nei Ministru Sulfina Barbu. Dacă de acestea spun că avem de a face cu o corupție la nivel național față de această concesionare, fapt ce contrastează cu lupta ce se duce acum la nivel guvernamental și parlamentar împotriva corupției, când sunt legi în acest sens și s-a format și Parchet Anticorupției.

Cu privire la alte detalii la care m-am referit în expunerea mea la locul și data menționată, arăt următoarele:

1. În localitatea Roșia Montană s-a format în decursul istoriei o așezare specific montană, un adevărat orașel, în care se păstrează urme ale istoriei noastre milenare, obiective de Patrimoniu cu artă minieră veche (galerii săpate în daltă nesurpate de mii de ani, dovezi ale existenței strămoșilor noștri pe aceste meleaguri). Pe suprafața acestui zăcămint se află de asemenea biserici ale diferitelor confesiuni, monumente arhitecturale și murale, cum și case memoriale istorice, dovezi ale culturii noastre străvechi. Afirmatia șefului de proiect că s-ar putea

pastră unele obiective istorice și biserici o consideră absurdă întrucât procesul exploatării zăcămintului, într-un atare caz, va conduce sigur la surparea acestor obiective.

Amintesc că și între cele două războaie mondiale s-a pus problema excoatării Cetății romane de la Roșia Montană, dar oameni luminați, buni patrioți, s-au opus categoric acestei intenții așa cum au fost Nicolae Iorga, T.P. Ghițulescu, Al. Dinopol, N. Maghiaru, Carol al II-lea, iar masivul Cetatea romană a rămas intact. Asta tocmai pentru a se păstra valorile de Patrimoniu ce se aveau acolo. Comuniștii au dinamitat Cetatea, iar acum postcomuniștii vor să continue acest dezastru și pentru restul de zăcămint aurifer din Roșia Montană.

1. In zăcămintul aurifer de la Roșia Montană, pe lângă metalele prețioase, aurul și argintul, se află și alte minerale, metale radioactive, care odată descoperite, vor avea o influență dezastruoasă asupra mediului înconjurător. Dealtfel și acum, prin existența carierei Roșia Pieni în funcțiune și a celei de la Roșia Montană, se manifestă influențe radioactive în zonă, fapt dovedit prin compromiterea produselor agricole din zonă mai ales. In cazul aplicării proiectului Eurogold efectul acesta poluant se va amplifica. Apa Arăeșului este și acum poluată, impropriu scaldatului și pescuitului. Dar suntem împotriva exploatării acestui zăcămint chiar și prin metode subterane.

2. In ce privește prepararea minereului și extragerea metalelor prețioase cu instalațiile aferente, remarcăm prezența iazului de decantare de suprafață imensă și un dig de mare înălțime, încărcat cu soluție de cianură și situat deasupra vășelului Abrud, iaz care in caz de rupere va avea consecințe dezastruoase catastrofale pentru viața din aval.

Acest iaz nu va fi perfect impermeabilizat. Avem de a face cu o încălcare a Directivelor privind protecția apelor subterane așa cum a fost transpusă în legislația românească prin HG 351/2005.

Cunoscând că în subteranul zăcămintului aurifer de la Roșia Montană există goluri (corânzi) imense create artificial prin exploatare, scurgerile din iazul de decantare de soluție de cianură se acumulează în adâncime nemaiputându-se drena niciodată și va fi o sursă de poluare permanentă din apele din aval, un dezastru biologic.

Amintim că problema folosirii cianurilor la extracția metalelor prețioase din zăcămintul de la Roșia Montană nu este nouă. S-au făcut cercetări de preparare în acest fel încă în anul 1952 la Laboratorul de Preparare de la Gura Barza, cu rezultate bune, dar un atare proiect nu s-a întocmit, procedeul nu s-a aplicat nici măcar în fază de pilot, tocmai datorită pericolului de poluare a zonei în caz de aplicare. Dealtfel folosirea cianurilor la extracția aurului va fi poluată și atmosfera datorită volatilizării acizilor cianhidrici, care vor distruge vegetația și

3. S-au adunat până în prezent peste un milion de semnături de protest împotriva aplicării proiectelor de exploatare și prepararea zăcământului aurifer de la Roșia Montană, de distrugere a acestei localități, semnături care s-au înaintat în copie și Ministerului Mediului de la București. Personal am adunat peste 20.000 de asemenea semnături. Toate acestea de la oameni de bună credință și cu simțul rațiunii.

4. Afirmația că "s-ar da de lucru la oameni în caz de aplicare a proiectului" nu stă în picioare. Activitatea minieră în zonă nu mai este acum o preocupare principală a locuitorilor, ci este creșterea și valorificarea vitelor și a animalelor de casă productive. Și așa, numărul de vreo 500 oameni pe care proiectul amintit contează că vor lucra în exploatare este infim față de întreaga populație ce se află în zonă.

Oamenii de aici acum, că încă nu s-a aplicat proiectul, nu mor de foame, au din ce trăi. Activitatea minieră este secundară.

Iată pentru ce mă opun categoric aplicării proiectului de exploatare a zăcământului aurifer de la Roșia Montană preconizat de firma Eurogold, firmă care dorim cu toată convingerea să ne lase în pace, să plece de la Roșia Montană, să-i ferească pe alți locuitori ai Planetei.

Dealtfel și felul cum este organizat așa zisul dialog cu populația asupra proiectului de impact al mediului este cât se poate de rău intenționat. Un mare număr de oameni, angajați de firma Eurogold, sunt plimbați în toate localitățile unde se "desbate" proiectul și spun același lucru, că anume ce "fericire" ne va fi asigurată în caz de aplicare a proiectului. Este un adevărat circ de felul cum se poartă discuțiile. Când iau cuvântul cei ce apără și se opun proiectului sunt fluierați, huițuiți și amenințați într-un fel sau altul, fără ca delegatul Ministerului să intervină. Cei ce se opun proiectului sunt limitați la timp de vorbire, iar cei ce îl susțin sunt lăsați să vorbească atât cât vor.

3. Singura soluție pentru evitarea poluării și, a distrugerilor valorilor de Patrimoniu de la Roșia Montană este transgormarea localității în zonă turistică de interes național și internațional, cu toate amenajările și îmbunătățirile care le solicită o atare destinație. Zăcământul aurifer să rămână în conservare națională. Printr-o asemenea destinație a localității și jur atât statul român cât și localnicii vor câștiga incomparabil mai mult decât s-ar realiza prin exploatarea zăcământului aurifer de la Roșia Montană.

Ne opunem categoric aplicării proiectului devastator de exploatare și preparare a zăcământului aurifer de la Roșia Montană întocmit și susținut de firma Eurogol și care dorim să părăsească Roșia Montană.

Cluj-Napoca, la 21 august 2006

ing. Ioan Felea
Cluj-Napoca
str. București 57-63, ap. 22
tel. 0264/534.081

P.S. Eurogoldul "turbr"

ROSIA MONTANA IS NOT FOR SALE

TO THE MINISTRY OF ENVIRONMENT AND WATERS MANAGEMENT- BUCAHREST

I, the undersigned FELEA IOAN, a former mining engineer, residing at 57-63 Bucuresti Street, ap.32, Cluj-Napoca, strongly oppose the implementation of the devastating project regarding the mining and processing of the gold deposits from Rosia Montana proposed by the company Eurogold-Corporation. I want to point out the following aspects in support of my statement:

I attended the public consultation meeting held on August 7th, 2006 at Casa de Cultura a Studentilor in Cluj-Napoca regarding the debate on the Environmental Impact Assessment for the Rosia Montana Project elaborated by the Canadian-based company Eurogold-Corporation. On that occasion I asked the following questions:

1. Why did the Ministry of Environment and Waters Management and the Romanian Government not organize a public consultation meeting, as the one that is held now, before granting the mining license for the gold deposits in Rosia Montana?
2. Who when and under what circumstances signed the papers leasing the deposits in Rosia Montana to Eurogold-Corporation? Give me names.
3. Who got the fee from the above-mentioned company for this mining lease? And what was the amount of this fee?
4. Why are we confronted now, in an illegal manner, with a situation where important amounts of money have been invested?
5. Why is the representative of the MEWM seated at the same table as the representatives of the company we all contest? This means from the very beginning that he is on their side. He should be seated at a separate table.

The representative of the MEWN did not answer these questions. Therefore, we ask the Minister Sulfina Barbu to provide us with the necessary answers.

Against this background, I can say that we are dealing with an endemic corruption regarding this mining lease. This is in contrast with the fight against corruption currently carried on at political level, now that we have laws in this respect as well as a specialised institution: The National Anticorruption Department.

As for other aspects I referred to in the presentation I made at the public meeting in Cluj, I can make the following mentions:

1. The village of Rosia Montana has become during the centuries a typical mountain settlement, a true small town bearing traces of our millenary history, items of patrimonial value, ancient mining art (galleries dug with the chisel that survived over the centuries, they all attest the fact that our ancestors lived on these territories). At the surface of this deposit, there are churches of different religions with their architecture as well as old memorial houses, as a proof of our ancient culture. I consider the statement made by the titleholder regarding the preservation of some historical objectives and churches as absurd because the mining of the deposit will, undoubtedly, result in the collapse of these objectives.

I remind you that the issue of the gold mining at the Cetate massif from Rosia Montana was again raised in the period between the two World Wars. But due to the firm opposition of some educated people, true patriots such as: Nicolae Iorga, T.P.Ghitulescu, Al. Dinopol, N. Maghiaru, King Carol IInd who firmly opposed this intention, the Cetate massif remained untouched. This was meant precisely for the preservation of the patrimonial values from the area. Then the Communists mined the Cetate massif with explosives and now the post-communists want to carry on this disaster by destroying the gold deposits that are still left in Rosia Montana.

1. The gold deposit from Rosia Montana contains apart from the precious metals: gold and silver, other minerals, radioactive metals. Once they brought to light, these metals will have a disastrous impact on the environment. Besides, the area is subject to radioactive influences generated by the Rosia Poieni and Rosia Montana mines that are currently operating. These radiations have affected mainly the crops from the area. Should the project proposed by Eurogold be implemented, this would result in an increase of the polluting effects in the area.

The waters of the Aries River are polluted at present, and not fit for fishing or bathing. But we oppose the mining of this ore deposit, even through underground mining methods.

2. As for the ore processing stage and the facilities used to extract the precious metals, we notice the presence of a tailings management facility built on a huge surface and of a very high tailings dam behind which cyanide bearing tailings will be stored. This TMF will be built upstream of the town of Abrud. The communities living downstream of this dam would be severely affected in case of dam failure. This tailings pond will not be perfectly lined, so it fails to comply with the Directive on the protection of groundwater against pollution caused by certain dangerous substances as transposed in the Romanian legislation through the Governmental Decision no. 351/2005.

Knowing that there are huge mining voids (coranda) artificially made in the underground of the gold deposit, the cyanide seepage from the tailings pond accumulate in the underground and can never be drained, thus becoming a permanent source of pollution for the downstream waters, a biological disaster.

We remind that the issue of cyanide use for the exploitation of precious metals in Rosia Montana is not new. Preparatory investigations have been carried out using cyanide as early as 1952 at the Preparation laboratory from Gura Barza. These investigations revealed positive outcomes, however such a project has not been elaborated, and the method wasn't used not even in a pilot-phase, precisely because of the pollution threat. Besides, the use of cyanide in the gold mining process will lead also to the pollution of the atmosphere because of the volatilization of hydrocyanic acids that will destroy the vegetation.

3. More than one million signatures have been collected so far against the implementation of projects regarding the gold mining and processing at Rosia Montana, against the destruction of this village. A copy of these signatures has been sent to the Ministry of Environment and Waters Management as well. I gathered myself over 20.000 such signatures. All of them belong to well-intentioned and reasonable persons.

4. The allegation that "if the project were implemented, people would have jobs" does not hold water. Mining is no longer the main activity for the locals who are now involved in raising and turning to profit their livestock. By the way, those about 500 jobs to be created by the project are highly insufficient for the whole population of the region.

Now that the project has not been implemented yet, people in this region are not starving, they can make their livelihood. Mining is a side activity.

That's why I strongly oppose the implementation of Eurogold's project regarding the mining of the gold deposit in Rosia Montana. We want this company to leave us alone, to leave Rosia Montana and go implement its project some place else.

Moreover, the way this so-called dialogue with the public on the assessment of the environmental impact was organised proves once more their evil intentions. A large number of people hired by Eurogold are present at every public "debate" where they keep repeating the same phrase, namely, "how good our life would become" should this project be implemented. The debates on the EIA are as good as a play. Those who take the floor to support the project are received with boos, whistles and all sorts of threats, while the representative of MEWM remains aside. The opponents of the project are time-limited in expressing their points of view, while those in favour of the project are allowed to talk as much as they want.

3. The only way to avoid the pollution and the deterioration of the objectives of patrimonial value from Rosia Montana is to turn this locality into a tourist area of national and international importance with all the developments required by such a destination. The ore deposit should be preserved by the Romanian state. Thus both the Romanian Government and the inhabitants of the area will benefit much more than from the implementation of the Rosia Montana gold mining project.

We strongly oppose the implementation of the devastating project regarding the mining and processing of the gold deposits from Rosia Montana proposed by the company Eurogold-Corporation. And we want this company to leave Rosia Montana.

Cluj-Napoca
August 21st, 2006

Ioan Felea, Engineer
Cluj-Napoca
57-63, Bucuresti Street, ap.32

Răspuns la Contestația nr. 3262 – Felea Ioan

În ciuda comentariilor autorului Contestației 3262, RMGC ar dori să facă clar faptul că EIM a întrunit toate cerințele atât ale legislației române cât și ale Directivei UE, în termeni de probleme acoperite, date furnizate și calificare a consultanților experți implicați. RMGC contestă toate afirmațiile cuprinse în Contestația 3262.vz

RMGC a luat în considerare toate problemele cuprinse Contestația 3262 la elaborarea unui EIM comprehensiv și detaliat pentru proiectul Roșia Montană. Răspunsurile noastre specifice la Contestația nr. 3262 sunt după cum urmează:

În contestație se afirmă că nu a fost o perioadă de consultare publică înainte ca Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor să acorde licența de exploatare pentru Roșia Montană.

Licențele de concesiune a activităților miniere se obțin în urma efectuării formalităților și parcurgerii procedurilor prevăzute în acest scop de Legea Minelor și normele de aplicare a acesteia. Nici fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 și Normele pentru aplicarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 639/1998, și nici Legea Minelor nr. 85/2003 și Normele pentru aplicarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1208/2003 nu prevăd consultarea publică drept etapă în procesul de obținere a unei licențe miniere.

În ceea ce privește Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 ("Licența Roșia Montană"), menționăm că aceasta a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii licenței, fiind aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 285/21.06.1999.

În concluzie, obținerea licențelor de concesiune nu este inclusă de lege în categoria procedurilor care implică participarea publicului la procesul decizional. Subliniem totodată că participarea publicului are loc în etapa obținerii acordului de mediu pentru proiectul minier.

Astfel, consultarea și informarea publicului în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv punerea la dispoziția publicului a documentației pentru consultarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) s-a făcut cu respectarea prevederilor (i) art. 11 (2), art. 12 și art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri ("HG nr. 918/2002")[1], (ii) capitolul III privind informarea și participarea publicului la procedura de evaluare a impactului asupra mediului din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 privind aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), precum și a principiilor stabilite în cuprinsul Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu[2], dar și a prevederilor Directivei 85/337/EEC privind evaluarea impactului asupra mediului a proiectelor publice și private.

În contestație este solicitată identitatea persoanei care a semnat documentele de concesiune cu Compania Eurogold.

Ministerul Economiei și Comerțului (fost minister al Industriilor) a inițiat de-a lungul timpului strategii și programe de dezvoltare a zonelor miniere din România și împreună cu Agenția Națională pentru Resurse Minerale a permis asocierea companiilor miniere românești cu investitori străini în vederea dezvoltării unor exploatare.

Cu titlu de exemplu menționăm în acest sens prevederile:

- (i) Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările și completările ulterioare;

- (ii) Programului geologic la nivel național privind direcțiile de desfășurare a activității de cercetare geologică a resurselor minerale în perioada 1994-1996, aprobat prin HG nr. 60/1994;
- (iii) Planului de acțiune al Programului guvernamental pe anul 2000 și pe perioada 2001-2004 aprobat prin HG nr. 456/2000;
- (iv) Strategiei industriei miniere pentru perioada 2004-2010, aprobată prin HG nr. 615/2004;
- (v) Strategiei de accelerare a privatizării și atragerii de investiții pentru agenții economici din portofoliul Ministerului Economiei și Comerțului pentru anul 2005, precum și a unor măsuri pentru aplicarea acesteia, aprobată prin HG nr. 184/2005;
- (vi) Politicii industriale a României pentru perioada 2005-2008 și a Planului de acțiune pentru implementarea politicii industriale a României în perioada 2005-2006, aprobată prin HG nr. 1172/2005;
- (vii) Strategiei de restructurare, privatizare și atragere de investiții la următoarele societăți cu capital de stat din sectorul minier - exploatarea minereuri metalifere (necarbonifere/alte decât exploatarea cărbunelui): S.C. "Cupru Min" - S.A. Abrud, S.C. "Moldomin" - S.A. Moldova Nouă, Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului "Minvest" - S.A. Deva, S.C. "Băița" - S.A. Ștei, Compania Națională a Metalelor Prețioase și Neferoase "Remin" - S.A. Baia Mare, S.C. "MINBUCOVINA" - S.A. Vatra Dornei, precum și la filialele acestora, aprobată prin HG nr. 590/2006.

În cazul de față, Licența de Concesiune pentru Exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 ("Licența Roșia Montană ") a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenței.

Licența Roșia Montană s-a încheiat între Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM"), pe de o parte și Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului "Minvest" S.A. ("Minvest"), în calitate de titular și Euro Gold Resources S.A. (care mai apoi și-a schimbat numele în S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A.), în calitate de afiliat, pe de altă parte. În ceea ce privește reprezentarea ANRM în procedura de concesionare a activităților miniere care fac obiectul Licenței Roșia Montană , aceasta a avut loc potrivit legii, art. 4 (2) din HG nr. 368/1999 privind reorganizarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, în vigoare la acea dată, prevăzând "Președintele conduce întreaga activitate, asigură îndeplinirea atribuțiilor ce revin Agenției Naționale pentru Resurse Minerale și o reprezintă în raporturile cu ministerele și cu alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, cu autoritățile administrației publice locale, cu instituții publice și organizații, precum și cu alte, persoane juridice și fizice"

Licența Roșia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999. Transferul Licenței Roșia Montană de la Minvest la RMGC a fost efectuat potrivit prevederilor art. 14 (1) din Legea Minelor nr. 61/1998, fiind aprobat prin Ordinul ANRM nr. 310/9.10.2000 publicat în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 504/13.10.2000, care prevede în art. 2 ca "Minvest SA va rămâne companie afiliată, în condițiile stabilite în licență"

În contestație se cere dezvăluirea numelor persoanelor care au primit onorariu pentru această concesiune minieră și cât de mare a fost acesta.

Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 ("Licența Roșia Montană") a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenței.

Licența Roșia Montană s-a încheiat între Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM"), pe de o parte și Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului "Minvest" S.A. ("Minvest"), în calitate de titular și Euro Gold Resources S.A. (care mai apoi și-a schimbat numele în Roșia Montană Gold Corporation S.A.), în calitate de afiliat, pe de alta. Licența Roșia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999.

Transferul Licenței Roșia Montană de la Minvest la RMGC a fost efectuat potrivit prevederilor art. 14 (1) din Legea Minelor nr. 61/1998, fiind aprobat prin Ordinului ANRM nr. 310/9.10.2000 publicat în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 504/13.10.2000.

În ceea ce privește licențele încheiate în temeiul și conform procedurilor prevăzute de Legea Minelor nr. 61/1998, noua Lege a Minelor nr. 85/2003 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 197/27.03.2003 precizează în art. 60(1) că: “prevederile licențelor de explorare și/sau exploatare aprobate de Guvern rămân valabile pe întreaga lor durată, în condițiile în care au fost încheiate.”

RMGC este titularul Licenței de concesiune a activității de exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999, (“Licența nr. 47/1999”) aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999. Potrivit prevederilor art. 18(1) din Legea minelor nr. 85/2003, care reiterează prevederile art. 10(1) din fosta Lege a Minelor nr. 61/1998, “exploatarea minieră se realizează pe baza unei licențe exclusive”, așadar concesionarea activității de exploatare în perimetrul Roșia Montană către alte persoane juridice, pe durata Licenței nr. 47/1999, ar încălca prevederile legale imperative ale Legii Minelor.

Totodată, menționăm că RMGC plătește taxa anuală pentru concesionarea activității de exploatare, astfel cum este prevăzută de art. 44 din Legea Minelor nr. 85/2003.

În ceea ce privește considerarea proiectului drept „alternativă unică”, precizăm că Raportul la Studiul de Impact asupra Mediului, care a făcut obiectul dezbaterii publice, conține un întreg capitol, respectiv Capitolul 5 – Analiza Alternativelor, în care sunt analizate pe larg alternativele de dezvoltare a zonei în eventualitatea nerealizării proiectului. Acest capitol este redactat în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu – Anexa 2 - Ghidul metodologic privind etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a raportului la studiul de impact - Partea a II-a (Structura raportului la studiul de evaluare a impactului).

În contestație se afirmă că suntem confrunțați într-o manieră ilegală cu o situație în care au fost investite sume importante de bani.

Potrivit prevederilor legale relevante, publicul interesat poate înainta propuneri justificate privind evaluarea impactului asupra mediului, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu prevăzând în acest sens ca ”în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexă care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate”.

Întrucât afirmația participantului la consultările publice (i) face referire la existența unor așa zise abuzuri și ilegalități cu privire la Proiectul Roșia Montană, fără a conține indicații precise cu privire la faptele pretinse, și (ii) nu identifică și nici nu semnalează probleme în legătură cu proiectul inițiat de S.C. Rosia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, RMGC nu este în măsură să se pronunțe și nici nu are calitatea să formuleze un raspuns sau să facă vreun comentariu în acest sens.

Cu toate acestea, având în vedere faptul că RMGC și-a manifestat și își manifestă disponibilitatea de a discuta orice aspecte relevante în legătură cu proiectul propus, aducem următoarele precizări:

În ceea ce privește inițierea, promovarea și dezvoltarea proiectului propus de RMGC, acestea nu pot fi realizate altfel decât cu respectarea dispozițiilor legale relevante în materie. Procedura de evaluare a impactului asupra mediului este o procedură transparentă în care atât autoritatea de mediu competentă, cât și titularul proiectului sunt obligați să aducă la cunoștința celor

interesați, inclusiv a Colectivul de Analiză Tehnică și a publicului, aspecte legate de parcurgerea etapelor obligatorii pentru obținerea acordului de mediu.

În acest context, orice persoană interesată poate urmări îndeplinirea tuturor procedurilor legale obligatorii, poate califica modalitatea de evaluare și poate formula obiecțiuni în condițiile legii. Independent de cele precizate anterior, menționăm faptul că RMGC va lua toate măsurile necesare în vederea îndeplinirii întocmai și la termen a obligațiilor prevăzute de legislația relevantă în privința promovării, construirii și operării Proiectului Roșia Montană.

Totodată, precizăm că, în conformitate cu dispozițiile dreptului român, atragerea oricărei forme de răspundere și sancționarea persoanelor care au încălcat dispozițiile legale poate avea loc numai de către organele și autoritățile statului cu atribuții specifice în domeniu și în condițiile prevăzute de lege. Astfel, răspunderea penală a unei persoane despre care se pretinde că ar fi încălcat prevederile legale poate fi angajată doar în măsura în care existența tuturor elementelor constitutive ale unei infracțiuni sau contravenții se dovedește în cadrul unui proces finalizat printr-o hotărâre definitivă a instanței de judecată competente.

În contestație se ridică următoarea problemă: De ce au stat reprezentanții MMGA la aceeași masă cu reprezentanții RMGC? Nu înseamnă acest lucru o favorizare?

Consultările publice au fost organizate conform legii.

Consultarea și informarea publicului în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, inclusiv punerea la dispoziția publicului a documentației pentru consultarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) s-a făcut cu respectarea prevederilor (i) art. 11 (2), art. 12 și art. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri ("HG nr. 918/2002")[1], (ii) capitolul III privind informarea și participarea publicului la procedura de evaluare a impactului asupra mediului din Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 860/2002 privind aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), precum și a principiilor stabilite în cuprinsul Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu[2], dar și a prevederilor Directivei 85/337/EEC privind evaluarea impactului asupra mediului a proiectelor publice și private.

Fată de susținerile dumneavoastră, menționăm faptul că legislația relevantă în domeniu nu conține prevederi care să stabilească în mod punctual modalitatea de distribuire și așezare în sală a participanților, respectiv a titularului de proiect, a autorității competente și a publicului interesat.

Conform prevederilor legale relevante, ședința este condusă de reprezentanți ai Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, care au stabilit și regulile de desfășurare a acestor consultări:

„Art. 41. - Ședința de dezbateră publică are loc în prezența reprezentanților autorității publice competente pentru protecția mediului, în modul cel mai convenabil pentru public, pe teritoriul unde urmează să se implementeze proiectul și în afara orelor de program.”

„Art. 44. - (1) În timpul ședinței de dezbateră publică titularul proiectului descrie proiectul propus și evaluarea făcută în studiul de impact asupra mediului, răspunde întrebărilor publicului și răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului, pe care le-a primit în formă scrisă înaintea respectivei ședințe de audiere.”

În acest context, vă rugăm să aveți în vedere faptul că, în măsura în care nu există limitări privind modul de așezare în sală al participanților la ședința de dezbateră publică, prevăzute în cuprinsul prevederilor legale incidente în materie, menționăm faptul că Societatea a avut în vedere în principal o cât mai bună informare a publicului în legătură cu proiectul inițiat de S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC), luarea în considerare a problemelor invocate de public și identificarea unor soluții viabile în raport cu potențiale probleme.

În contestație se afirmă că mineritul în zona Roșia Montană va avea drept efect pierderea de biserici, de galerii miniere antice și de alte reperi importante ale moștenirii culturale a României.

De la bun început trebuie subliniat că implementarea proiectului minier nu presupune distrugerea și abandonarea valorilor de patrimoniu din cuprinsul comunei Roșia Montană. Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD, iar pentru viitorii ani, RMGC estimează că va alocă un buget de 25 de milioane USD pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane.

După cum rezultă din rapoartele și publicațiile specialiștilor, galeriile romane de la Roșia Montană sunt importante, dar nu unice. Astfel, un repertoriu al siturilor miniere antice de pe teritoriul Transilvaniei și Banatului – realizat în contextul elaborării Studiului de Impact asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană - susține aserțiunea potrivit căreia este dificilă atribuirea deplină a caracterului de unicat pentru situl de la Roșia Montană, cel puțin din perspectiva istoriei exploatărilor romane pe cuprinsul Imperiului și în particular în provincia Dacia. Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Amlașul Mare au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului Alburnus Maior - vin să nuanțeze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit.

Până în anul 1999 galeriile romane de la Roșia Montană nu au fost studiate de către specialiști în domeniul arheologiei miniere, deși existența lor era cunoscută de mai bine de 150 de ani. Practic, acest tip de vestigii arheologice erau înainte de anul 2000 o necunoscută din perspectiva unei abordări științifice. Nici celelalte vestigii arheologice din zonă nu au beneficiat până în anul 2000 de o cercetare adecvată, multe din informațiile despre acest sit provenind exclusiv din descoperiri întâmplătoare ocazionate de lucrări agricole, construcții de drumuri și elemente de infrastructură minieră.

Astăzi, după cercetări ample desfășurate în ultimii 8 ani, sunt bine cunoscute natura, caracteristicile și distribuția valorilor de patrimoniu – situri arheologice, clădiri monument istorice, cât și a bisericilor și cimitirelor din zona Roșia Montană. Amplele cercetări și studii de patrimoniu efectuate în perioada 2000-2006 au permis conturarea unei imagini cuprinzătoare a acestor valori aparținând patrimoniului cultural național și a zonelor cu semnificație spirituală, cât și adoptarea unor măsuri specifice în ceea ce privește protejarea acestora și punerea lor în valoare.

Cercetările de arheologie minieră efectuate - începând din anul 1999 și până în prezent - de către o echipă specializată pluridisciplinară de la Universitatea Toulouse Le Mirail (Franța) coordonată de către dr. Beatrice Cauuet au avut în vedere realizarea – în premieră în România – a unui studiu de detaliu asupra acestui tip de vestigii arheologice, respectiv galeriile miniere vechi, de epocă antică și nu numai. Amplele cercetări și studii de patrimoniu efectuate în perioada 2000-2006 au permis conturarea unei imagini cuprinzătoare a acestor valori aparținând patrimoniului cultural național, dar și adoptarea unor măsuri specifice în ceea ce privește protejarea acestora.

Studierea acestor structuri a însemnat, așadar, mai buna lor cunoaștere și a determinat, în aceeași măsură, luarea unor decizii pertinente în ceea ce privește conservarea și punerea lor în valoare. În baza rezultatelor cercetărilor efectuate până acum (finalizate pentru masivele Cetate, Cârnic, Jig și în curs de desfășurare în masivul Orlea) s-a luat decizia conservării și punerii în valoare a următoarelor zone cu lucrări miniere vechi:

- galeria Cătălina Monulești – galerie situată în Centrul Istoric al satului Roșia Montană, unde în trecut a fost descoperit cel mai însemnat lot de tăblițe cerate și un sistem antic de drenare a apelor de mină;

- sectorul minier Păru Carpeni – situat în zona de sud-est a masivului Orlea unde a fost descoperit un sistem de camere suprapuse echipat cu instalații romane de lemn (roți, canale etc.) pentru drenarea apelor de mină;
- zona Piatra Corbului – situată în partea de sud-vest a masivului Cârnic, aici fiind păstrate urme ale exploatărilor cu foc și apă din perioada antică și medievală;
- zona masivului Văidoaia – în partea de nord-vest a satului Roșia Montană, unde se păstrează zone de exploatare de suprafață datând din epoca antică.

Prin cercetările arheologice preventive din anii 2001-2006 au fost conturate și cercetate 13 situri arheologice, pentru unele dintre acestea - după finalizarea cercetărilor exhaustive - s-a luat decizia aplicării procedurii de descărcare de sarcină arheologică, iar în alte cazuri s-a luat decizia conservării in situ – incinta funerară de la Tăul Găuri, vestigiile romane de pe Dealul Carpeni. În ceea ce privește zona Orlea aceasta va fi investigată în detaliu – atât prin cercetări de suprafață, cât și de subteran - în intervalul 2007-2012.

În ceea ce privește galeriile miniere istorice, datând din epoca romană, descoperite în sectoarele miniere Cătălina Monulești și Păru Carpeni, sunt prevăzute ample lucrări de redeschidere, consolidare și amenajare care să permită conservarea lor in situ și amenajarea lor pentru un circuit public de vizitare. Această decizie a luat în considerare valoarea și semnificația vestigiilor arheologice excepționale păstrate în aceste galerii, respectiv instalații romane din lemn realizate în epoca romană pentru evacuarea apelor de mină (așa numitele „roți romane”). În același timp, galeria Cătălina Monulești are faima de a fi cea în care – la mijlocul secolului al XIX-lea s-au găsit – a fost descoperit cel mai semnificativ lot de tăblițe cerate (conform surselor de arhivă istorică fiind vorba de peste 11 piese, dintr-un total cunoscut până astăzi de 32 de astfel de artefacte).

Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Menționăm faptul că vor exista însă porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate in situ. Ca o măsură de minimizare a impactului asupra acestei categorii de vestigii arheologice, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acesteia, specialiștii au considerat că este necesară realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană.

Pentru zona masivului Orlea (singura în care sunt clasate în prezent vestigii miniere antice, respectiv cf. LMI 2004 Exploatarea miniere romane de la Alburnus Maior, zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.02) cercetările efectuate până în prezent au avut caracter preliminar. Cercetarea de detaliu a acestei zone este planificată pentru perioada 2007-2012, iar la finalizarea acestor cercetări, vor putea fi luate – conform prevederilor legale în vigoare - măsurile care se impun: fie conservarea in situ a unor tronsoane, fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unora dintre acestea. Informații de detaliu asupra descoperirilor arheologice întâmplătoare și a cercetărilor arheologice preliminare (de suprafață și subteran) din zona masivului Orlea au fost publicate în Studiul de Impact asupra Mediului pentru Proiectul Roșia Montană, vol. 6 – Studiu de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, Anexa I, p. 219-222. Este important de subliniat că în cadrul studiului se face precizarea: “Cum dezvoltarea Proiectului în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, din anul 2007 investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru. Astfel activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului, nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale.” (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43).

Având în vedere rezultatele cercetărilor, opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului

cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, după cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel, se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui Muzeu modern al Mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, amenajarea accesului turistic în galeria Cătălina-Monulești și la monumentul de la Tău Găuri, și conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană.

Pentru informații de sinteză asupra istoricului cercetărilor și al principalelor descoperiri legate de galeriile istorice de la Roșia Montană, precum și pentru a cunoaște concluziile specialiștilor în această chestiune, dar și evaluările făcute pentru realizarea unui traseu turistic dedicat structurilor miniere istorice din masivul Cărnic sau opiniile formulate în anul 2004 de către Edward O'Hara, raportor pe probleme de patrimoniu al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”, precum și versiunea anexată, în limba română a raportului O'Hara. Informații de detaliu asupra problematicii complexe a studiului lucrărilor miniere vechi de la Roșia Montană, a rezultatelor acestor cercetări și a perspectivelor de punere a lor în valoare sunt disponibile în Studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană, vol. 6 – Studiu de condiții inițiale, p. 26, 32-53, 79-105.

În concluzie, nu este în nici un caz vorba de distrugerea patrimoniului cultural al Roșiei Montane sau simpla înlocuire a unor vestigii originale cu replici. Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare, cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public–privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic [3].

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreagă de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român. Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Toate angajamentele asumate public de către companie sunt prezentate pe larg în cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru patrimoniul cultural.

În ciuda unor astfel de cunoștințe despre masivul Cetate, între 1990 și 2006, zăcămintul de aur și argint a fost exploatat de statul român, fără grija necesară pentru astfel de vestigii arheologice remarcabile sau fără prevederea înainte de anul 2000 a unui program de cercetare preventivă. În realitate, în 1975 statul român a inițiat exploatarea în carieră în masivul Cetate, iar la mijlocul anilor 1980 aceeași procedură a fost aplicată și masivului Cărnic pe laturile de nord-vest, de vest și de sud–vest.

După cum observă și reclamantul, comentariile Sfântului Sinod datează din anul 2003. Pornind de la aceste observații, proiectul Roșia Montană a fost refăcut, în vederea reducerii impactului asupra bisericilor din comunitate.

Două biserici și două case de rugăciune dintre cele 10 lăcașe de cult din zona de influență a proiectului Roșia Montană trebuie strămutate sau reconstruite conform planului de dezvoltare a

minei. Strămutarea/reconstruirea, va avea loc ținând seama de dorințele credincioșilor, pe cheltuiala societății RMGC. Construirea de biserici reprezintă un element central al procesului de creare a unei noi comunități în Piatra Albă, cu fonduri acordate de RMGC.

Cert este că 98% dintre persoanele care locuiesc în partea de sat inclusă în zona industrială au făcut cerere să le fie evaluată proprietatea - un semn că se gândesc în mod serios să își vândă proprietățile. Sperăm ca, în cazul în care comunitatea își exprimă acordul pentru proiectul Roșia Montană, conducerea bisericilor din localitate să țină seama de dorințele acesteia. Biserica a fost întotdeauna alături de credincioși, prin slujbele religioase organizate și sprijinul oferit.

Mai mult, este de remarcat faptul că articolul 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 prevede în mod expres exproprierea ca una din modalitățile legale prin care titularul licenței poate dobândi dreptul de folosință asupra terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de exploatare. Totodată, art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, prevede că "exproprierea de imobile, [...], se poate face numai pentru cauză de utilitate publică" iar art. 6 din aceeași lege menționează ca "sunt de utilitate publică: prospecțiuni și explorări geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile".

În concluzie, exproprierea, în schimbul unei compensații corecte, oferite anticipat, realizată în conformitate cu prevederile legale și constituționale, reprezintă una din modalitățile de dobândire a dreptului de folosință asupra terenurilor necesare dezvoltării unui proiect minier, fiind prevăzută în mod expres de art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 și de art. 6 din Legea nr. 33/1994.

Spre deosebire de mineritul din trecut de la Roșia Montană, acest Proiect se va desfășura în conformitate cu cele mai bune practici pentru industria minieră. Pentru prima dată, în România vor fi aduse cele mai bune tehnici disponibile (BAT). Cu privire la moștenirea culturală a satului, este important de reamintit că proiectul nu afectează decât 4 dintre cele 16 sub-comune pe care le cuprinde Roșia Montană. Există o zonă-tampon chiar în sat, iar propunerea include renovarea și restaurarea centrului istoric al localității Roșia Montană, ca și construcția a două noi amplasamente de relocare în zona Piatra Alba (situată la aproximativ 6 km depărtare de centrul istoric). Acest amplasament va deveni noul centru civic al comunei, care va fi cel mai modern din România. În afara caselor individuale vor fi construite sedii noi și moderne pentru Primărie, centre culturale și ale comunității, o secție de poliție, un dispensar, o școală, dar și alte clădiri. Această locație nouă și modernă va păstra caracterul și tradiția satelor de munte din Munții Apuseni, dar se vor bucura de toate avantajele și facilitățile construcțiilor secolului XXI. (Numai școala va fi construită într-un stil de arhitectură modernă.) De asemenea, va mai fi construit un cartier nou în Alba Iulia. Toate operațiunile de mutare vor fi realizate în conformitate cu Planul de Acțiune de Repopulare și Relocare, care este în completă concordanță cu standardele Băncii Mondiale pentru mutarea forțată a populației individuale.

Așa cum se arată detaliat în studiul EIM (Evaluarea Impactului asupra Mediului), RMGC va pune în aplicare un plan semnificativ de reabilitare ecologică a zonei, nu numai pentru a diminua efectele Proiectului actual asupra mediului, dar și pentru a elimina efectele precedentelor practici de minerit necorespunzătoare, lăsând zona mai curată decât am găsit-o.

Raportul EIM arată că condițiile fundamentale existente sunt caracterizate printr-o poluare extinsă a apei și prezența unor zone vaste de terenuri cu mine abandonate și grămezi de reziduuri. Aceasta reprezintă un impediment serios pentru un alt tip de dezvoltare decât cel propus în cadrul Proiectului. Refacerea zonei ar fi extreme de costisitoare și ar depăși cu siguranță mijloacele comunității locale. Cu toate acestea, Cap. 5 (Assessment of the Alternatives – Evaluarea Alternativelor) din Raportul EIM examinează opțiunile alternative pentru RMP, inclusive varianta "nici un proiect". Raportul EIM a judecat diferite variante de dezvoltare, care includ agricultura, păstoritul, prelucrarea cărnii, turismul, silvicultura și produsele silvice, activități de mică industrie fermieră, și culesul și adunatul de plante și animale pentru scopuri farmaceutice. Raportul a dus la concluzia că nici una dintre aceste activități nu ar putea oferi stimulentele economice care să asigure o prosperitate durabilă pentru comunitățile locale, așa cum

este prevăzută pentru Proiect. Totuși, se remarcă și că Proiectul nu va împiedica dezvoltarea în paralel a unor activități alternative și că în realitate va îndepărta unele dintre obstacolele actuale din calea dezvoltării durabile, cum ar fi poluarea și terenurile abandonate. Prin urmare, Proiectul va sprijini inițiativele comunității de a dezvolta alte activități decât mineritul, iar asta este ideea centrală din Planul de Administrare a Dezvoltării Durabile a Comunității, anexat la raportul EIM (Plan L). Ca documente de referință, în Anexă au fost incluse informații suplimentare / materiale de studiu, terminate după prezentarea studiului EIM, reflectând comentarii primite pe parcursul procesului de consultare publică, reprezentând o mai mare extindere a eforturilor noastre în direcția planului sus-menționat (CSDP).

În contestație se afirmă că mineritul va avea un impact dezastruos asupra mediului din cauză că acesta va aduce materiale radioactive la suprafață.

La Roșia Poieni și la Roșia Montană nu au fost exploatare zăcămintele radioactive și cel puțin în cazul Roșia Montană nu există evidențe care să susțină îngrijorările privind o poluare radioactivă. La Roșia Montană aurul și argintul sunt singurele metale prezente în zăcămintele în concentrații suficient de mari care să permită exploatarea și valorificarea lor. Această afirmație este susținută de datele obținute în urma analizării a 47 de elemente minore și efectuării a numeroase studii petrografice de către laboratoare acreditate. Precizăm că în cea mai mare parte concentrațiile unor asemenea elemente se încadrează în fondul natural al scoarței terestre: U (1,43ppm conținut mediu la Roșia Montană față de 3,7 ppm în scoarța terestră), Th (6,07ppm față de 18 ppm), Sr (95,4ppm față de 125ppm), Mo (1,27ppm față de 1,5ppm), In (0,05ppm față de 0,1ppm), Ge (0,21ppm față de 1,5ppm) etc.

Toate aceste rezultate s-au obținut în urma unor ample programe de cercetare, care s-au desfășurat în perioada anilor 1997 - 2006, în care s-au recoltat probe din galeriile subterane existente, s-au probat treptele de carieră și aflorimentele de suprafață și s-au efectuat o multitudine de foraje de suprafață și din subteran. Acest program de cercetare a oferit un grad de detaliere extrem de ridicat pentru zăcămintele Roșia Montană, probele fiind analizate individual pentru o multitudine de elemente așa cum s-a arătat mai sus.

În ceea ce privește comentariul privind calitatea produselor agricole, în zona Roșia Montană acestea sunt afectate nu de o poluare radioactivă ci de o poluare rezultată în urma activității miniere desfășurate timp de 2000 de ani în această zonă folosind tehnologii ce afectează mediul și fără a se efectua nici un fel de lucrări de reconstrucție ecologică.

Poluarea râului Arieș se datorează în principal apelor acide și conținuturilor ridicate în metale grele rezultate în urma activităților miniere intense desfășurate în zonă până în prezent. Operarea de către RMGC a unei mine moderne și în particular a unei uzine de tratare a apelor acide, înaintea deversării lor în rețeaua hidrografică, va contribui la diminuarea substanțială a acestei poluări.

În contestație se afirmă că anumite comunități, precum Abrud, din avalul iazului de decantare a sterilului ar fi afectate în mod sever de o posibilă rupere a barajului. Iazul de decantare nu va fi impermeabilizat astfel că nu se conformează la HG 351/2005.

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;

- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- serie de puțuri de hidroobservație, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, în perimetrul ocupat de iazul de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observațiile dumneavoastră cu privire la o presupusă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 315/2005 ("HG 315/2005") există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând, vă rog să rețineți că, în conformitate cu articolul 6 al HG 351/2005, orice activitate care ar putea determina evacuarea de substanțe periculoase în mediu face obiectul unei aprobări prealabile din partea autorităților de gospodărire a apei și se va conforma prevederilor autorizație de gospodărire a apelor emis în baza legislației aplicabile. HG 351/2005 stabilește că autorizația de gospodărire a apelor se emite numai după implementarea tuturor măsurilor tehnico-constructive pentru a preveni descărcarea indirectă a substanțelor periculoase în apele subterane. Limitele maxime de descărcare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora este o condiție de acordare și păstrare a autorizației de gospodărire a apelor. Conform prevederilor HG 351/2005, limitele reale de descărcare trebuie avizate de autoritatea competentă, acest proces fiind privit de legiuitor în contextul complexității și diversității activităților industriale și a ultimelor realizări în plan tehnologic. Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident

imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute. Protecția corespunzătoare a apelor subterane trebuie asigurată prin termenii și condițiile din autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie corelată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile. În acest sens, precizăm că interpretarea HG 351/2005 trebuie corelată cu prevederile tuturor actelor normative relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive („Directiva 21”). Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industriile extractive și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea depozitelor de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un „depozit de deșeuri” conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, inter alia, următoarele:

- a. „depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a levigatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;
- b. „depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului;

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință, elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

Cianura în rețeaua hidrografică

Cianura este utilizată în sute de exploatări miniere aurifere și în multe ale industriei din lume. Iazul de decantare a sterilelor din Roșia Montană va fi construit la cele mai înalte standarde internaționale. Va fi o construcție sigură din punct de vedere al mediului pentru depozitarea permanentă a sterilelor denocivizate rezultate din procesarea minereurilor. Pentru monitorizarea geotehnică și a nivelului apei vor fi utilizate echipamente sofisticate. Având în vedere că denocivizarea va avea loc înainte de depozitarea sterilelor în iazul de decantare, acestea vor conține concentrații foarte scăzute de cianură (5-7ppm), valoare sub limita admisă de 10 ppm adoptată recent în Directiva UE privind deșeurile miniere.

Cianura utilizată în procesul tehnologic va fi manevrată cu multă atenție în conformitate cu ghidurile UE și va fi stocată în condiții de siguranță. Cianura se descompune rapid în compuși nepericuloși dacă este expusă la condiții atmosferice normale, respectiv dispare repede în mediu. Cianura utilizată în procesul tehnologic va fi supusă unui proces de distrugere, iar cianura reziduală depozitată împreună cu sterilele în iazul de decantare se va descompune rapid. Acest sistem de utilizare și eliminare a cianurii în exploatarea aurifere este considerat BAT (cea mai bună tehnică disponibilă) de către UE.

Apropierea de orașul Abrud

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacități de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriul de proiectare pentru iazul de decantare a sterilelor include o capacitate de înmagazinare a două fenomene de viituri maxime probabile, reprezentând un volum de precipitații mai mare decât a fost vreodată înregistrat în zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvelei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un fenomen meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. În plus, se va construi un descărcător de siguranță pentru cazul puțin probabil de apariție a unui alt fenomen după cel de-al doilea fenomen de precipitații maxime probabile. Descărcătorul este realizat numai din motive de siguranță pentru a asigura evacuarea corespunzătoare a volumelor de apă în cazul acestui fenomen improbabil, în vederea evitării deversării peste baraj care ar putea cauza ruperea acestuia. Prin urmare, normele de proiectare a iazului de decantare a sterilelor depășesc în mod semnificativ cerințele legale privind siguranța în funcționare. Aceasta pentru a se asigura că riscurile asociate utilizării văii Corna pentru depozitare de steril sunt mult sub ceea ce este considerat ca sigur în viața de zi cu zi.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod specific, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Sistemul complex al iazului de decantare a sterilelor (TMF) încorporează o serie de măsuri pentru protecția apei subterane. Acestea includ un sistem de impermeabilizare a bazinului TMF – Cele mai Bune Tehnici Disponibile (BAT) așa cum au fost definite de Directiva UE 96/61/EC

(IPPC) – un perete de fundație în fundația barajului inițial pentru controlul infiltrațiilor, un miez cu permeabilitate redusă pentru barajul inițial pentru controlul infiltrațiilor și un baraj de colectare a infiltrațiilor și un jomp sub talpa barajului de decantare. În plus, vom putea monitoriza în permanentă apa subterană printr-o serie de puțuri sub talpa barajului secundar de retenție. Aceste puțuri pot fi transformate în puțuri de extracție ca ultimă măsură de siguranță, în cazul contaminării apei subterane. Un număr semnificativ de studii hidrogeologice au demonstrat că amplasamentul este adecvat pentru acest tip de sistem de colectare și retenție.

Mai mult, proiectarea barajului TMF întrunește toate criteriile de proiectare internaționale, din UE și din România. Corespunde, de asemenea, altor iazuri de decantare similare construite și operate cu succes pe amplasamente sensibile din punct de vedere al mediului, care fac obiectul unor reglementări foarte stricte (de ex. mina de aur din Fort Knox, Alaska, SUA).

În contestație se cer informații despre iazul de decantare a sterilului

Compania RMGC apreciază sprijinul intervievatorului. Credem că locuitorii permanenți ai comunei Roșia Montană ar trebui să fie optimiști cu privire la avantajele pe care le va aduce proiectul comunității —în special remedierea impactului negativ asupra mediului pe care poluarea le-a provocat în trecut și să creeze posibilități economice necesare și serioase.

În ce privește folosirea cianurii în industria de extracție a aurului, aceasta se folosește în peste 460 de mine de aur și de argint din întreaga lume. Pentru industria minieră se folosește un procent de 18% din producția mondială de cianură. Aceasta se folosește și în alte industrii, inclusiv pentru metalizare și durizare, vopsire și sintetizarea nailonului și a altor substanțe chimice.

La Roșia Montană, iazul de decantare a sterilelor va fi construit la cele mai înalte standarde internaționale. Această construcție va fi sigură din punct de vedere al mediului în ce privește depozitarea permanentă a sterilelor ce rezultă din prelucrarea minereurilor. În vederea monitorizării geotehnice și a nivelului apei se vor folosi echipamente complexe. Deoarece detoxificarea va avea loc înainte de depozitarea sterilelor în iazul respectivă, acestea vor conține o concentrație foarte mică de cianură (5-7 părți per milion, sau ppm, sau mg/l), care este sub limita normală de 10 ppm adoptată recent de UE în Directiva privind deșeurile miniere (2006/21/EC).

Gabriel Resources Ltd se află printre semnatarii Codului Internațional de Management al Cianurii (ICMC) pentru RMGC, ca și companie în activitate. Pentru informații suplimentare legate de cianură, de Codul Internațional de Management al Cianurii (ICMC), societățile semnatare, auditori și audituri, accesați adresa www.cyanide.code.org.

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. Concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau „iazul”) a fost proiectat astfel încât să se conformeze prevederilor Directivei UE privind protecția apelor subterane (80/68/CEE), transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat astfel încât să respecte Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), în conformitate cu Termenii de referință stabiliți de MMGA în luna mai 2005. Alineatele de mai jos explică modul în care iazul se conformează prevederilor acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametri proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Iazul de decantare și barajul de decantare au fost proiectate conform tuturor standardelor industriale și regulatorii pentru a preveni poluarea apelor de suprafață și pentru a monitoriza în continuu apa de suprafață și pentru a extrage orice tip de poluare constatată – un sistem verificat de studiile hidrogeologice în ceea ce privește caracterul adecvat. În mod specific, proiectul include un sistem pe bază de argilă în cadrul bazinului TMF pentru a întruni specificațiile de permeabilitate de 1×10^{-6} cm/sec pentru îndeplinirea prevederilor Directivei UE 96/61/EC (IPPC) cu privire la standardele Best Available Techniques (BAT), un miez cu permeabilitate redusă și un perete de întrerupere din cadrul fundației barajului inițial pentru controlul infiltrației și un baraj și un iaz de colectare a scurgerilor la baza barajului iazului de decantare pentru a colecta și reține orice scurgere care se extinde dincolo de linia centrală a barajului. O serie de fântâni de monitorizare/extracție situate la baza barajului secundar de retenție vor monitoriza calitatea apei de suprafață și vor extrage orice element ce poate contamina.

Proiectul barajului TMF include toate criteriile de proiectare internaționale, ale UE și României, decantările depozitate în TMF vor fi tratate pentru a conține un nivel de cianuri sub cele indicate în Directiva 2006/21/EC cu privire la Deșeurile Miniere de 10 părți la un milion (ppm), și mult sub standardele internaționale de 50 ppm considerate sigure pentru viața sălbatică. Barajul este proiectat pentru a reține până la două precipitații maxime posibile (PMF) derivând din calcularea evenimentelor de precipitații maxime probabile definite în manualul WMO-1986. Totuși, o evaluare a riscului conținută în raportul EIM (Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM)) indică faptul că este foarte puțin posibil ca după un eveniment de rupere a barajului mare parte din substanțele solide din iazul de decantare să se extindă dincolo de confluența cu valea Corna și cu râul Abrud. Impactul asupra calității apei ca urmare a ruperilor

presupuse a fost, de asemenea, expus sub formă de model și s-a raportat în copia studiilor efectuate de University of Reading atașate Anexei EIM .

În contestație se afirmă că exfiltrația de cianură din iazul de decantare va deveni o sursă permanentă de poluare. Folosirea cianurii va polua de asemenea atmosfera, distrugând vegetația.

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN ;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocvizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională - legislația națională și legislația Uniunii Europene (UE) pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației;
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001; Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

În contestație se afirmă că mulți oameni din zonă se opun proiectului; au fost strânse mai mult de 1 milion de semnături contra.

Este important să se ia în considerare revizuirile din planurile RMGC care se referă la îngrijorările atât ale Academiei Române cât și ale Bisericii Ortodoxe Române.

Scrisoarea de protest semnată de cei 1038 de specialiști este rezultatul unei acțiuni de mobilizare a lumii științifice de către dr. Ioan Piso și dr. Volker Wollmann, în perioada anilor 2001 – 2002. Semnăturile personalităților științifice au fost strânse prin prezentarea unei scrisori standard, redactată de către cei doi cercetători români, trecându-se sub tăcere faptul că în anul 2000, în contextul în care la Roșia Montană, anterior acestei date nu fuseseră efectuate cercetări arheologice în adevăratul sens al cuvântului, fusese realizat doar un studiu preliminar de evaluare a patrimoniului arheologic și cultural al acestei zone. De asemenea, nu se amintea nici faptul că în anul 2001, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii unui Program Național de Cercetare, denumit Alburnus Maior având drept obiective:

- cercetarea exhaustivă a patrimoniului arheologic și publicarea integrală a rezultatelor cercetării;
- investigarea galeriilor miniere romane și medievale și propunerea de soluții pentru conservarea/ restaurarea acestora;
- delimitarea zonei de rezervație arheologică și arhitecturală;
- cercetarea etnografică a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna;
- prezervarea istoriei orale specifice zonei;
- aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a siturilor aflate în zona de intervenție a investitorului, în conformitate cu prevederile Legii 378/2001.

În timpul acțiunii de strângere a semnăturilor, între anii 2001 – 2002, urmărind obiectivele propuse de Programul Național de Cercetare, la Roșia Montană se desfășurau ample cercetări arheologice cu caracter preventiv, fapt care a fost, de asemenea, trecut sub tăcere de către inițiatorii scrisorii de protest și a listei de semnături invocate de petent. Toate aceste adevăruri au fost eludate în respectiva scrisoare, iar semnatarilor li s-a indus impresia falsă că exploatarea minieră a început deja, fără să se fi întreprins cercetări arheologice cu caracter preventiv și fără să se adopte măsuri adecvate de gestionare a problemelor de patrimoniu cultural, susținându-se opinia conform căreia ar fi fost încălcată - de cercetătorii și autoritățile române competente - legislația internațională în domeniu.

Rezoluțiile adoptate de ICOMOS (2001, 2003, 2005) sunt în concordanță cu rolul acestui organism, acela de a proteja patrimoniul cultural, și se bazează, în bună parte, pe un set de informații cu caracter subiectiv și nu pornind de la o informare obiectivă. Un cu totul alt punct de vedere fost exprimat de doi funcționari oficiali din domeniul cultural, care, în urma aceluiași sesizări înaintate la UNESCO și la Consiliul Europei, au efectuat vizite de informare la Roșia Montană în lunile iulie, respectiv septembrie 2004. Trebuie precizat că în ambele situații au avut loc întâlniri oficiale atât cu reprezentanți ai Muzeului Național de Istorie a României – coordonatorul programului național de cercetare a patrimoniului cultural de la Roșia Montană, cât și cu reprezentanți ai Ministerului Culturii și Cultelor.

Reprezentantul oficial al UNESCO, dr. Mounir Bouchenaki, aflat într-o vizită de informare la Roșia Montană în toamna anului 2004, a încurajat dialogul și cooperarea pentru găsirea unei soluții viabile de coexistență a dezvoltării industriale necesare și a valorificării științifice sau, după caz, a conservării patrimoniului cultural. În opinia acestuia, o mai bună mediatizare a muncii depuse de colectivul de cercetare de aici, a rezultatelor obținute, ar avea ca urmare contracararea dezinformării existente în acest moment în rândul unora dintre arheologii europeni, unii dintre ei semnatar ai protestelor adesea invocate.

Cel de-al doilea punct de vedere referitor la situația reală existentă la Roșia Montană, cu privire în special la problemele ridicate de existența patrimoniului și a protejării acestuia, este prezentat în raportul întocmit de către dl Eddie O'Hara MP (Raportor General pentru Patrimoniu Cultural) și dl. Christopher Grayson (Secretar Șef pentru Cultură, Știința și Învățământ), ambii reprezentanți ai Adunării Parlamentare a Consiliului Europei. Aceștia au efectuat, în perioada

11-15 iulie 2004, o vizită la Roșia Montană, luând contact direct atât cu realitățile legate de patrimoniul cultural, cât și cu comunitatea locală. Concluziile acestui raport, dar și programul în detaliu al vizitei sunt documente publice, elaborate de aceste autorități europene pe care le puteți consulta în detaliu la adresa de internet: <http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/Doc04/EDOC10384.htm>

Trebuie reamintite doar câteva dintre concluziile acestui raport:

“- [...] Proiectul RMGC poate furniza baza economică pentru dezvoltarea durabilă a întregii zone determinând un impact pozitiv social și asupra mediului precum și în ceea ce privește dezvoltarea culturală. Din punct de vedere al patrimoniului cultural el poate fi perceput ca un proiect exemplar de dezvoltare responsabilă. Fondurile puse actualmente la dispoziție de RMGC pentru cercetare (arheologică, etnografică și arhitecturală) depășesc cu mult ceea ce ar fi putut pune la dispoziție Guvernul. Acest lucru a revigorat zona și din punct de vedere al recunoașterii internaționale. [...]

- [...] Criticii și-au manifestat îngrijorarea privind procedura de descărcare (de sarcini arheologice a suprafeței) și etica conservării fapt care implică distrugerea programată a galeriilor romane. Această îngrijorare nu pare a fi pe deplin justificată. Galeria reexploatare din zonele aferente carierelor principale Cârnic și Cetate nu par să conțină nici un fel de vestigii arheologice interesante. Accesul turiștilor în cea mai mare parte a galeriilor ar fi imposibil. Cu toate acestea, trebuie impuse condiții clare pentru continuarea săpăturilor arheologice și monitorizarea a ceea ce se găsește. [...]

- [...] Opoziția față de proiectul RMGC este substanțială. Nu este prea ușor de explicat. Este legată de profiturile ce se pot obține legat de valoarea proprietăților locale. De asemenea, ea este alimentată în mare măsură, de organisme din exterior, probabil animate de bune intenții, dar posibil contra-productive. Cel puțin în parte această opoziție este exagerată. Riscurile de mediu presupuse nu țin cont de tehnicile moderne de exploatare și de fapt, proiectul RMGC va ajuta la înlăturarea efectelor poluării existente produse ca urmare a lucrărilor desfășurate de Minvest. Argumentele academicienilor sunt probabil corecte în principiu, dar sunt excesiv de fundamentaliste. [...]

- [...] Cercetările nu implică în mod obligatoriu necesitatea ca orice descoperire să fie și conservată, iar ideea academicienilor privind o conservare in situ totală nu este probabil adecvată întotdeauna ținând cont de realitățile arheologiei de salvare și ale lumii comerciale. Cel puțin astfel stau lucrurile în cazul conservării in situ a galeriilor romane de la Roșia Montană. Există peste 5 km de astfel de lucrări miniere, aparent cu o varietate limitată și cu puține vestigii care au supraviețuit. Majoritatea sunt inaccesibile, de fapt chiar periculoase pentru turism. Propunerile alternative cum ar fi desemnarea unei întregi zone ca peisaj cultural ce trebuie dezvoltat pentru scopuri turistice nu are suport viabil. Singura sursă disponibilă de obținere a fondurilor în acest scop o constituie compania care dorește să exploateze resursele minerale. Desigur, este necesar să se stabilească și să se conserve un eșantion reprezentativ de galerii accesibile turiștilor, la Cătălina Monulești și/sau Orlea, și, cu siguranță este necesară, monitorizarea continuă pentru a asigura identificarea valorilor arheologice distincte care se descoperă cu ocazia săpăturilor de cercetare arheologică sau minieră. Această responsabilitate îi revine Ministerului Culturii. [...]

- [...] Un echilibru al beneficiilor pare a fi realizabil atât din punct de vedere al nevoilor legate de patrimoniul cultural de la Roșia Montană, cât și al activității RMGC. Dacă acest echilibru este răsturnat de cerințele Guvernului sau ale companiei, proiectul, este posibil, să nu meargă mai departe. În acest caz, se va face un mare pas înapoi privind dezvoltarea turismului cultural în această zonă de un excepțional interes istoric. [...]”

Academia Română și-a exprimat în mai multe rânduri opinia cu privire la patrimoniul cultural de la Roșia Montană însă trebuie subliniat că această opinie este în contradicție cu cele exprimate de institutele de cercetare al Academiei, respectiv cele din Cluj-Napoca și București, participante în cadrul Programului Național de Cercetare Alburnus Maior. O situație similară se poate constata în cazul Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei Cluj-Napoca, care, prin vocea arheologilor participanți la cercetările de la Roșia Montană, propune acolo unde consideră că este posibil descărcarea de sarcină arheologică, iar prin vocea fostului director prof. dr. Ioan Piso, contestă această descărcare. Situația este similară și în cazul Muzeului Național al Unirii

Alba Iulia unde o opinie de contestare este formulată de către fostul director dr. Horia Ciugudean, însă în același timp muzeul fiind participant la fiecare campanie de cercetări arheologice prin echipele de arheologi. Mai mult decât atât concluziile formulate prin studiul de evaluare a potențialului arheologic din anul 2000 sunt rezultatul colaborării dintre Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național (devenit din 2002 Institutul Național al Monumentelor Istorice) și muzeul din Alba Iulia, condus la acea vreme de către dr. Horia Ciugudean.

Pe de altă parte, trebuie menționat faptul că anual cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană s-au desfășurat cu participarea, în medie, a 40 de arheologi de la 8 instituții aflate sub egida Ministerului Culturii și Cultelor, a Academiei Române sau a Ministerului Educației și Cercetării, cât și a altor specialiști precum topografi, sedimentologi, geologi, arhitecți, informaticeni, restauratori, desenatori, fotografi, la care se adaugă anual aproximativ 250 de muncitori necalificați și personal auxiliar

În contestație se afirmă că acele 500 de slujbe care vor fi create sunt insuficiente pentru regiune.

Aceste date sunt greșite. Proiectul RMGC este cel mai bun plan disponibil pentru dezvoltarea economică și socială durabilă pe termen lung a regiunii.

Proiectul Roșia Montană (RMP) va crea în medie 1.200 locuri de muncă pe o perioadă de 2 ani dedicată construcțiilor. Ne așteptăm ca majoritatea dintre aceste locuri de muncă să fie ocupate cu forță de muncă locală, din zona de impact, deci ei vor fi români.

Pe parcursul celor 16 ani de exploatare RMP va genera 634 locuri de muncă (angajare directă inclusiv pentru asigurarea serviciilor de curățenie, securitate, transport și altele). Ne așteptăm ca cele mai multe dintre aceste locuri de muncă să fie ocupate cu forță de muncă locală, din zona de impact.

Proiectul va genera, de asemenea, aproximativ 6000 locuri de muncă indirecte, la nivel local și regional.

La nivel global, prin infuzia sumei de 2,5 miliarde USD în economia României, pe durata de funcționare a proiectului, RMP reprezintă un stimulent economic semnificativ pentru România.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați Anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.

În contestație se afirmă că dezbaterile publice sunt doar pentru spectacol.

Nu suntem de loc de acord cu afirmația petentului. Conform art. 44 (1) din Ordinul nr. 860/2002 emis de Ministrul Mediului și Gospodăririi Apelor privitor la evaluarea impactului asupra mediului și la procedurile de eliberare a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”), „în timpul dezbaterii publice, titularul proiectului [...] oferă răspunsuri argumentate propunerilor întemeiate ale publicului, propuneri primite, în formă scrisă, anterior respectivei audieri”.

De asemenea, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 prevede că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexă care să conțină soluții de natură să rezolve problemele indicate”.

Având în vedere prevederile legale citate mai sus, întrucât afirmația dv. (i) nici nu identifică, nici nu indică probleme referitoare la proiectul inițiat de RMGC și la desfășurarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, (ii) face referire la capacitățile de decizie care sunt în competența anumitor autorități publice, chestiuni cărora RMGC nu este în măsură să le

răspundă, menționăm că titularul proiectului nu poate și nu deține autoritatea de a răspunde sau de a face vreun comentariu în această privință.

Cu toate acestea, RMGC consideră că este important să prezinte vederile sale publicului asupra acestui proiect deoarece proiectul este atât de important pentru dezvoltarea economică a României. RMGC consideră că este o parte importantă și normală a dezbaterii într-o societate democratică. Ca parte a procesului de aprobare a proiectului, RMGC s-a angajat într-un larg proces de consultare a publicului în conformitate cu legislațiile românească și europeană. Societatea a organizat 14 întruniri publice în România și două în Ungaria, datorită interesului sporit de acolo. Nu este o simplă campanie de relații publice, ci, mai degrabă, o parte integrantă a unui proces serios de consultare a publicului înainte de aprobarea proiectului. RMGC sprijină acest proces și crede că este important într-o societate democratică.

În contestație se afirmă că Roșia Montană trebuie transformată într-o zonă turistică pentru a conserva patrimoniul cultural al regiunii.

Este adevărat că turismul poate fi o posibilă sursă de venituri și dezvoltare durabilă pentru Roșia Montană și regiune. Există, totuși, o mare diferență între a propune turismul ca alternativă sau substitut pentru un proiect industrial major – și dezvoltarea de-a lungul timpului, susținută de investiții în infrastructură, generate de un proiect industrial complex.

Prima opțiune – pentru Roșia Montană, „turismul fără dezvoltarea minei” – nu este viabilă în sine și, cu siguranță, nu în comparație cu un plan de dezvoltare a turismului de-a lungul timpului, cu ajutorul investiției în infrastructură.

Datorită faptului că Proiectul Roșia Montană (RMP) afectează numai 4 din cele 16 localități ale comunei Roșia Montană, aceasta ar putea să-și dezvolte, în continuare, potențialul. Există inițiative de a face acest lucru, cum ar fi „Modelul de dezvoltare a turismului și contribuția sa la dezvoltarea durabilă din Zlatna, Bucium, Roșia Montană și Baia de Arieș ca alternativă la activitățile de minerit mono-industrial”, întocmit de Institutul Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Turism (INCDT) și publicat în aprilie 2006, chiar când raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) era depus la Ministerul Mediului și Gospodării Apelor.

Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) a dispus, de asemenea, realizarea unui studiu, care stabilește modalitatea de promovare a potențialului turistic și modalitatea de abordare a aspectelor legate de turism printr-un proiect integrat:

„Din experiență, putem afirma că turismul va fi însă posibil și profitabil numai atunci când va exista ceva de oferit turiștilor sub aspectul unui mediu curat, a unei infrastructuri adecvate (drumuri de calitate, cazare, restaurante, apă curentă, canalizare corespunzătoare, instalații de eliminare a deșeurilor etc.) puncte de atracție (muzee, alte obiective de vizitat, precum monumentele istorice etc.). Un proiect minier precum cel propus de RMGC va oferi, prin impozite și dezvoltarea industriei serviciilor, fondurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii. Prin proiectul Roșia Montană și planurile sale de gestionare a patrimoniului, vor fi investite de către companie 25 milioane de USD pentru protecția patrimoniului cultural de o manieră propice dezvoltării turismului. Printr-un program de instruire vor fi asigurate deprinderile necesare dezvoltării activităților turistice, iar Roșia Montană Micro Credit va susține financiar persoanele care doresc să deschidă pensiuni, restaurante etc., toate acestea fiind necesare pentru a atrage turiști. La încheierea proiectului, va exista un sat nou, plus centrul vechi, restaurat, al comunei Roșia Montană, cu un muzeu, hoteluri, restaurante și infrastructură modernizată, plus galerii de mină restaurate (ex. cea de la Cătălina Monulești) și monumente conservate precum cel de la Tăul Găuri – care, toate, vor reprezenta atracții turistice. În plus, se înțelege că guvernul va acționa la nivel local pentru a încuraja creșterea economică” (vezi Roșia Montană Propunere Inițială pentru Turism, Raportul Gifford 13658.R01).

Prin Planul său de dezvoltare durabilă a comunității (Volumul 31 din raportul EIM), RMGC se obligă să pună bazele dezvoltării unor proiecte pe termen lung, cum ar fi turismul. Planul de

Urbanism General (PUG), întocmit în 2000 și aprobat în 2002, este un document vizat de Consiliul Local după ce a fost depus spre consultare de către publicul din comunitatea locală. PUG a fost prezentat și dezbătut în 11 adunări de consiliu și dezbateri publice. Zona industrială este evidențiată în acest PUG, dar această regiune nu este adecvată pentru activități turistice. În același timp, a fost evidențiată și o zonă protejată. După ce Planul de Urbanism Zonal (PUZ) este aprobat de Consiliul Local din Roșia Montană, în această zonă pot fi dezvoltate activități turistice (pensiuni, restaurante, etc.). PUZ care prezintă, în detaliu, suprafața de teren necesară pentru RMP afectează doar aproximativ 25% din comuna Roșia Montană. Deși unele afaceri s-au creat deja pe restul de 75% din comună, după finalizarea PUZ, dezvoltarea afacerilor va fi încurajată și mai mult.

Turismul în sine nu este un panaceu pentru dezvoltarea durabilă și, într-adevăr, dacă este practicat incorect, el poate prejudicia foarte mult situația socială locală și mediul înconjurător (de exemplu, turismul sexual din Asia, construcțiile pe faleze din România). Turismul este doar unul dintre aspectele dezvoltării durabile, împreună cu alte sectoare de activitate. „Pitoreașca Țară a Moșilor” completează potențialul turismului minier. Investiții semnificative sunt, totuși, necesare pentru ca o industrie turistică durabilă din punct de vedere economic, la standardele ridicate impuse, să atragă numărul mare de turiști necesar. Aceste investiții sunt puțin probabile, având în vedere situația actuală din Roșia Montană. RMP oferă gama de activități economice capabile să se adreseze situației actuale și să dezvolte o infrastructură adecvată a turismului, împreună cu antreprenorii și alți factori interesați.

Referințe:

[1] Precizăm faptul că HG nr. 918/2002 a fost abrogată prin HG nr. 1213/2006 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice și private, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 802 din 25/09/2006 (“HG nr. 1213/2006”).

Cu toate acestea, având în vedere prevederile art. 29 din HG nr. 1213/2006 în care se specifică faptul că “Proiectele transmise unei autorități competente pentru protecția mediului în vederea obținerii acordului de mediu și supuse evaluării impactului asupra mediului, înainte de intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, se supun procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu aflate în vigoare la momentul depunerii solicitării” menționăm că în privința proiectului RMGC sunt încă incidente dispozițiile HG nr. 918/2002.

[2] Convenția de la Aarhus a fost ratificată de România prin Legea nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998.

[3] Textul convenției este disponibil la adresa web:

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=143&CM=8&DF=7/6/2006&CL=ENG>

Answer to Contestation No. 3262 – Felea Ioan

Despite the comments of the author of Contestation 3262, RMGC would like to make it clear that the EIA meets all the requirements of both Romanian Law and EU Directives, in terms of issues covered, data provided, and qualifications of the expert consultants involved. RMGC challenges all of the allegations contained in Contestation 3262.

RMGC has fully taken the issues raised by Contestation 3262 into consideration in the development of the comprehensive, detailed EIA for the Rosia Montana project. Our specific responses to Contestation No. 3262 are as follows:

The contestation states that there was no public consultation period before the Ministry of Environment and Water Management granted a mining license for Rosia Montana.

Mining licenses are obtained following the formalities and procedures expressly stipulated by the Mining Law and the rules for the enforcement thereof. Neither the former Mining Law no. 61/1998 and the Rules for the enforcement thereof, approved by Government Decision no. 639/1998, nor the Mining Law no. 85/2003 and the Rules for the enforcement thereof, approved by Government Decision no. 1208/2003 stipulate a public consultation stage as part of the process related to the issuance of a mining license.

Concerning the Roșia Montană Mining License no. 47/1999 ("Roșia Montană Mining License"), please note that this was concluded on the grounds of, and in accordance with, the procedures stipulated by the former Mining Law no. 61/1998 in force on the license conclusion date, which was approved by Government Decision no. 458/10.06.1999 published in the Official Gazette of Romania, Part 1, no. 285/21.06.1999.

In conclusion, the issuance of concession licenses is not included, according to the law, in the category of procedures requiring public participation in the decision-making process. Also, we want to emphasize that public participation occurs during the stage of environmental permitting for the mining project.

Thus, public consultation and information during the environmental impact assessment procedure, including the publication of the Environmental Impact Assessment (EIA) Report documentation for consultation purposes, have been made in compliance with the provisions of (i) Articles 11 (2), 12 and 15 of Government Decision no. 918/2002 2002 regarding the Environmental Impact Assessment Framework Procedure and the Approval of the List of Public or Private Projects Forming the Object of This Procedure ("Government Decision no. 918/2002")[1], (ii) Chapter 3 regarding the public information and participation in the environmental impact assessment procedure of Order no. 860/2002 of the Minister of Waters and Environmental Protection Regarding the Environmental Impact Assessment and Environmental Permitting Procedure ("Order no. 860/2002"), and of the principles established by the Aarhus Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters[2], and also of the provisions of Directive 85/337/EEC on Environmental Impact Assessment of the Effects of Certain Public and Private Projects on the Environment.

The questioner asks who signed the leasing papers with Eurogold Corporation?

The Ministry of Economy and Commerce (former Ministry of Industries) has initiated, in time, development strategies and programs for the mining areas in Romania and, together with the National Agency for Mineral Resources permitted the establishment of joint ventures between Romanian mining companies and foreign investors, for the redevelopment of certain mining operations.

As an example, we would like to mention the following provisions of:

- (i) Law no. 15/1990 regarding the re-organization of state-owned companies as autonomous companies and commercial companies, with its subsequent amendments and alterations;
- (ii) The national exploration program regarding the directions required for the development of exploration of mineral resources between 1994 and 1996, endorsed by the Governmental Decision no. 60/1994;
- (iii) The Action Plan of the 2000 Governmental Program established for 2001 – 2004 period, endorsed by the Governmental Decision no. 456/2000;
- (iv) Strategy of Mining Industry established for the 2004-2010 period, endorsed by the Governmental Decision no. 615/2004;
- (v) Strategy for accelerating the 2005 privatization and attracting investments process that was developed for the companies in the property of the Ministry of Economy and Commerce as well as several measures adopted for its application that were endorsed by the Governmental Decision no. 184/2005;
- (vi) Romania's Industrial Policies established for 2005-2008 period and the Action Plan developed for the implementation of Romania's Industrial Policy during 2005-2006, endorsed by the Governmental Decision no. 1172/2005;
- (vii) Strategy established for the reorganization, privatization and attraction of investments for the following state-owned companies from mining industry: mining operations of metalliferous ores (non-coal/other than coal mining operations): S.C. "Cupru Min" - S.A. Abrud, S.C. "Moldomin" - S.A. Moldova Nouă, Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului "Minvest" - S.A. Deva, S.C. "Băița" - S.A. Ștei, Compania Națională a Metalelor Prețioase și Neferoase "Remin" - S.A. Baia Mare, S.C. "MINBUCOVINA" - S.A. Vatra Dornei, and their subsidiaries, endorsed by Governmental Decision no. 590/2006.

In this case, the Mining License for the Roșia Montană Perimeter no. 47/1999 (Roșia Montană License) has been issued based and pursuant to the procedures included in the former Mines Law no. 61/1998 valid at the time of issuance.

The Mining License for Roșia Montană was concluded between NARM and Regia Autonomă a Cuprului Deva (currently, CNCAF Minvest Deva), as titleholder, and S.C. Euro Gold Resources S.A. (currently, RMGC), as affiliate to the license. With respect to National Agency for Mineral Resources (NAMR) representation during the development of the procedure of leasing the mining activities that are now included in the scoping of the Roșia Montană License, this has been executed in full compliance with the law, art. 4 (2) of Governmental Decision no. 368/1999 regarding the re-organization of the NAMR that was valid at that time and was stipulating: "The president is heading the entire activity, is ensuring the fact that the duties of the National Agency for Mineral Resources are met and is representing the Agency in the relationships with the ministries and other specific central authorities, with the local public authorities, and with the legal and neutral persons"

The Roșia Montană License has been endorsed by the Governmental Decision no. 458/10.06.1999 published in the Official Gazette of Romania Part I no. 285/21.06.1999. The transfer of Roșia Montană License from Minvest to RMGC has been performed pursuant to the provisions of the art. 14 (1) of Mine Law no. 61/1998, being endorsed by the NAMR Order no. 310/9.10.2000 published in the Official Gazette of Romania Part I no. 504/13.10.2000, which stipulates within the art. 2 that "Minvest SA will remain an affiliated company pursuant to the provisions of the license"

The questioner asks who received the fee for this mining lease and how much was it?

The concession license for exploitation in the Roșia Montană perimeter no. 47/1999 ("Roșia Montană License") was concluded on the ground and according to the procedures specified by the former Mining Law no. 61/1998, in force at the time the License was concluded.

The Roșia Montană license was concluded between the National Agency for Mineral Resources ("NAMR"), on the one side, and the National Company of Copper, Gold and Iron "Minvest" SA

("Minvest"), in capacity of titleholder and Euro Gold Resources SA (which latter on changed its name in Roșia Montană Gold Corporation SA), in capacity of affiliate, on the other. The Roșia Montană License was approved by the Government Decision no. 458/10.06.1999, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 285/21.06.1999.

The transfer of the Roșia Montană License from Minvest to RMGC was made according to the provisions of art. 14(1) of the Mining Law no. 61/1998, being approved by NAMR Order no. 310/9.10.2000, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 504/13.10.2000.

As for the licenses concluded on the ground and as per the procedures provided by the Mining Law no. 61/1998, the new Mining Law no. 85/2003 published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 197/27.03.2003 provides, at art. 60 (1), that: "the provisions of the exploration and/or exploitation licenses approved by the Government remain valid for their entire period, under the conditions they have been concluded".

RMGC is the titleholder of the Concession License for the exploitation activity in the Roșia Montană perimeter no. 47/1999 ("License no. 47/1999"), approved by Government Decision no. 458/10.06.1999, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 285/21.06.1999. According to the provisions of art. 18 (1) of the Mining Law no. 85/2003, which reiterates the provisions of art. 10 (1) of the former Mining Law no. 61/1998, „the mining exploitation is made based on an exclusive license”, thus the concession of the exploitation activity in the Roșia Montană perimeter to other legal persons, during the existence of the License no. 47/1999, would breach the legal provisions of the Mining Law.

We also mention that RMGC pays the annual tax for the concession of the exploitation activity, as provided by art. 44 of the Mining Law no. 85/2003.

As regards the project being considered as „sole alternative”, please note the Report to the Environmental Impact Assessment Study, which made the object of the public onsultation, contains an entire chapter, namely Chapter 5 – „Assessment of the Alternatives”, where the alternatives for the development of the area, in case the project would not be approved, are largely discussed. This chapter is made as per the provisions of Order no. 860/2002 on the environmental impact assessment and environmental approval issuances procedure – Annex no. 2, Methodological Guidelines on the stage to define the evaluation domain and the fulfillment of the report to the impact study – Part II (Structure of the report to the environmental impact assessment study).

The questiner asks why are we confronted now, in an illegal manner with a situation where important amounts of money have been invested.

According to the relevant legal provisions, the interested public may submit justified proposals on the environment impact assessment. Art. 44 (3) of the Order no. 860/2002 on the Environment Impact Assessment Procedure and the issuance of the environmental approval provides to this end that „based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests the titleholder the supplementation of the report to the environmental impact assessment study with an annex containing solutions for the solving of the underlined issues”.

As the statement of the attendant to the public consultations (i) refers to the existence of some so-called abuses and illegalities regarding the Roșia Montană Project, without containing any specific indications on the alleged facts, and (ii) identifies and specifies no problems in regard of the project initiated by RMGC, subject to the environmental impact assessment procedure, RMGC is not in position to answer and has not the capacity to make any comments in this regard.

Nonetheless, considering RMGC has expressed its full availability to discuss any issues relevand for the proposed project, please note the following:

As for the initiation, promotion and development of the project proposed by RMGC, they can only be made with the observance of the applicable legal provisions. The environmental impact assessment procedure is a transparent procedure in which both the relevant environmental authority and the project's titleholder are obliged to inform the interested parties, including the Technical Analysis Committee and the public, in regard of the aspects related to the fulfillment of the mandatory stages for the obtaining of the environmental approval.

In this context, any interested person may monitor the fulfillment of the mandatory legal procedures, may qualify the evaluation modality and may submit objections, as per the law. Distinct from the above mentioned, we underline that RMGC shall take all necessary measures in order to strictly comply and fulfill in due time the obligations provided by the Romanian applicable legislation in relation to promotion, building and operation of Rosia Montana Project.

According to the provisions of the Romanian law, the engagement of any form of liability and the sanctioning of the persons breaching the legal provisions can be made only by the state bodies and authorities with specific attributions in the field and under the conditions stipulated by the law. Thus, the criminal liability of a person who is supposed to have breached the legal provisions may be engaged only to the extent that the existence of all constitutive elements of an offence or misdemeanor can be proved within a lawsuit settled by a final decision of the relevant Court.

The questioner asks why is a representative from MEWM seated at the same table as the representatives of RMGC? Doesn't this indicate bias?

The organization of the public consultation hearings is in accord with Romanian law.

Public consultation and information during the environmental impact assessment procedure, including the publication of the Environmental Impact Assessment (EIA) Report documentation for consultation purposes, have been made in compliance with the provisions of (i) Articles 11 (2), 12 and 15 of Government Decision no. 918/2002 2002 regarding the Environmental Impact Assessment Framework Procedure and the Approval of the List of Public or Private Projects Forming the Object of This Procedure ("Government Decision no. 918/2002")[1], (ii) Chapter 3 regarding the public information and participation in the environmental impact assessment procedure of Order no. 860/2002 of the Minister of Waters and Environmental Protection Regarding the Environmental Impact Assessment and Environmental Permitting Procedure ("Order no. 860/2002"), and of the principles established by the Aarhus Convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters[2], and also of the provisions of Directive 85/337/EEC on Environmental Impact Assessment of the Effects of Certain Public and Private Projects on the Environment.

As far as your allegations are concerned, please note that the applicable legislation does not stipulate any provisions establishing every detail of the participants', distribution and location in the meeting hall, i.e. the distribution and location of the project titleholder, competent authority and interested public;

According to the relevant legal provisions, the meeting is chaired by the representatives of the Ministry of Environment and Water Management, who have also set out the rules related to the consultation process:

"Article 41. – The public debate meeting shall take place in the presence of the representatives of the competent authority for environmental protection, in the most convenient way for the public, on the territory where the project is intended to be implemented, and after the working hours."

"Article 44. - (1) During the public debate meeting, the project titleholder shall describe the proposed project and the assessment made in the environmental impact assessment study, shall answer the public's questions and shall respond with arguments to the justified proposals coming from the public, received in writing before the meeting."

Considering the aforesaid, please take into account that the applicable legal provisions did not stipulate any restrictions related to the distribution in the hall of the public debate participants, and that the main objective of the Company was the best possible information of the public on Roşia Montană Gold Corporation SA's (RMGC) project, the examination of the problems raised by the public and the identification of valid solutions to any possible problems.

The contestation states that mining in the Rosia Montana region will result in the loss of churches, ancient mining galleries, and other landmarks important to Romania's cultural heritage. The project will destroy the Cetate massif.

The implementation of the mining project does not entail the destruction or abandonment of the heritage values from Roşia Montană. After considering the importance of cultural heritage from Roşia Montană and current legislation, S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A. allocated US\$10 million budget to conduct the archeological researches between 2001 and 2006, and RMGC estimates it will invest US\$25 million to research, conserve and restore the cultural heritage of Roşia Montană in the future.

Based upon the research and analyses of experts, the Roman galleries from Roşia Montană are considered to be important but not unique. An inventory of the Roman mining sites from the Transylvania and Banat regions (Arad and Timisoara counties) was conducted for the Environmental Impact Assessment (EIA). This inventory shows that, from the perspective of history of Roman mining operations existing throughout the entire Roman Empire and especially in Dacia, Roşia Montană is not unique. There are at least 20 sites with similar characteristics to this site. From these 20 sites, the ones from Ruda Brad, Bucium – Vulcoi Corabia and Haneş – Amlaşul Mare areas have already provided definite data for an archaeological potential comparable to that of the ancient Alburnus Maior.

Prior to 1999, the Roman galleries from Roşia Montană hadn't been surveyed by experts on mining archaeology, although they had been known for almost 150 years. Effectively, this type of archeological remain had been rarely studied in Romania prior to 2000. Neither other archaeological remains from area do not benefit until 2000 by an adequate research, many from the information regarding this site originating from chance finds occasioned by works of agriculture, road constructions and mining infrastructure.

Today, after ample research developed during the last 8 years, the nature, specific features and the heritage assets distribution are well known – archaeological sites, historical monument buildings, as well as churches and cemeteries from Roşia Montană. The ample researches and heritage studies carried out during the period 2000-2006 allow a comprehensive image of these assets belonging to the cultural national heritage and of the areas with spiritual significance, as well as the adoption of specific measures as regards their protection and enhancement.

Starting in 1999 and still continuing, the mining archaeology researches conducted by a specific team from University Toulouse Le Mirail (France) coordinated by Beatrice Cauuet, PhD have been intended to establish for the first time in Romania a detailed study of these types of archaeological vestiges, of ancient mining galleries from Roman and later periods. Detailed heritage researches and studies conducted between 2000 and 2006 have allowed us to outline a comprehensive picture of these assets that belong to the national cultural heritage, and also to adopt several specific measures for their protection.

The survey of these structures led to a better understanding of them and at the same time has led to several pertinent decisions on their conservation and enhancement. Based on the researches conducted so far (specifically for Cetate, Cârnic, and Jig, and currently in development for Orlea) the following decisions for conservation and development of the following sites have been taken:

- Cătălina Monulești Gallery – a gallery located in the Historic Center of Roșia Montană, where a significant series of wax-coated tablets has been discovered together with an ancient mine water drainage system.
- Păru Carpeni mining sector – located in the SE area of Orlea, where a system of overhead chambers has been discovered that was equipped with Roman wooden water management installations (wheels, channels, etc.) necessary for dewatering
- Piatra Corbului area – located in the SE area of Cârnic, where traces of mining operations excavated through the fire and water technique have been discovered dating to Roman and medieval times.
- Văidoaia area – within the NE area of Roșia Montană, where areas of open pit mining operations are maintained, dating as back as the Roman period.

Through the preventive archaeological researches conducted between 2001 and 2006, 13 archaeological sites have been outlined and researched, and for some of them, a decision regarding their archaeological discharge has been taken upon completion of exhaustive researches, and in other cases a decision regarding their in-situ conservation has been taken – for example the funerary monument from Tăul Găuri, the Roman vestiges existing at Dealul Carpeni; and the Orlea area will be researched in detail between 2007 and 2012 through surface and underground investigations.

Reopening, consolidation and development works have been scheduled for the historic mining galleries that date to Roman times and have been discovered within the mining sectors of Cătălina Monulești and Păru Carpeni. These works will allow their in-situ conservation and development for tourist visits. This decision has considered the value and the signification of the exceptional archaeological vestiges surviving in these galleries, and the Roman wood installations that were created during Roman times for draining the mine waters (the so-called “Roman Wheels”). At the same time, Cătălina Monulești Gallery is the famous one where the most significant series of wax-coated tablets were discovered in the middle of 19th Century (according to historic archive resources, this refers to about 11 pieces from a total of 32 artifacts).

Most of the Roman mining works from Cârnic, (but also from other mining sectors) are only accessible under difficult conditions by experts; public access being practically impossible. Moreover, the safety requirements for the development of similar museum activities from the EU (that will become laws in Romania) are not compatible with the transformation of the Roman galleries that are permanently exposed to several serious risk factors within an area designated for tourism. We emphasize that major parts of the Roman galleries will be preserved in situ. As a measure of minimizing this impact, the experts have proposed establishing a three-dimensional computer model of these structures based on full research and publishing the results, as well as creating 1:1 replicas of these galleries within the proposed museum from Roșia Montană.

In Orlea, the researches conducted so far have been preliminary in nature. Orlea is the only area where currently there are antic mining vestiges, according to LMI 2004 Roman Mining Operations from Alburnus Maior, Orlea area (code LMI AB-I-m-A-00065.02). The detailed research of this area is scheduled for 2007 – 2012 and upon completion, all necessary measures may be taken as required by the law: either for in situ preservation of several parts or the application for the archaeological discharge procedure for some of the remains. Further details regarding chance archaeological discoveries and preliminary archaeological researches (surface and underground) conducted at Orlea have been published in the EIA of the Roșia Montană Project, vol. 6 – Cultural Heritage Baseline Report, Annex I, p. 231-234. It is critical to mention that the report states: “Site development plans for the Project will not result in impacts or construction activities in the Orlea area, which will be investigated starting 2007. As a result, construction activities will not begin in these areas until proper archaeological investigation consistent with Romanian law and international best practice is concluded.” (Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 46).

Taking into account the results of the research, the opinions of experts, and the decisions of competent authorities, a budget of US\$25 million has been established by the company to conduct further researches, to preserve and restore the cultural heritage of Roşia Montană during the following years, as part of the implementation of the mining project, as stated by the EIA in May 2006 (see Report of the Environmental Impact Assessment Study, vol. 32, Cultural Heritage Management Plan for Roşia Montană area, p. 84-85). The proposals include the continuation of researches within the Orlea area; especially the creation of a modern Museum of Mining with exhibits of geology, archeology, industrial heritage and ethnography; the development of tourist access to the Cătălina-Monuleşti Gallery; and to the monument from Tău Găuri; together with the conservation and restoration of the 41 historical monument buildings and of Roşia Montană Historic Center.

For a further synopsis on the researches and on the main discoveries related to the historic galleries from Roşia Montană, and to read the conclusions of experts on this matter, and also the assessments performed in order to establish a tourist route dedicated to historic mining structures from Cărnic, and the opinions issued by Mr. Edward O'Hara, General Rapporteur on the Cultural Heritage of the Parliamentary Assembly of European Council, please see the annexes entitled "Information on Roşia Montana Cultural Heritage and Related Management Aspects" as well as the annexed Romanian version of the O'Hara Report. Detailed information regarding the complex issues of surveying ancient mining works from Roşia Montană, the results and the potential subsequent developments is available in the EIA of Roşia Montană Project, vol. 6 – Baseline Conditions Report, p. 32, 35-58, 83-109.

To conclude, under no circumstances was the destruction of cultural heritage from Roşia Montană or mere replacement of some original remains with replicas discussed. The archaeological research performed at Roşia Montană, usually known as preventive/rescue archaeology, as well as the heritage related studies are conducted everywhere in the world in close connection with the economic interest for certain areas, and its related costs including the development or maintenance costs of the preserved areas are ensured by those who are making the prospective investment. Therefore, a public-private partnership is established to protect cultural heritage pursuant to the provisions of Malta Convention (1992) on the protection of archeological heritage [3].

It must be emphasized that in addition to the commitments assumed by RMGC with respect to the protection and conservation of archaeological vestiges and historic monuments, an entire series of duties belong to local public authorities from Roşia Montană and Alba County, together with central public authorities, and Romanian Government respectively. The Cultural Heritage Management Plans included in the report on the EIA Study provide clarifications on these issues. (see Report on EIA Study, volume 32, Archaeological Heritage Management Plan for Roşia Montană area, p. 22-24, 49, 55-56, 71-72 and the Report on EIA Study, volume 33, Management Plan for Historic Monuments and Protected areas of Roşia Montană area, p. 28-29, 47-50, 51-53, 65-66, p. 103 – Annex 1).

All of the commitments assumed publicly by the company are detailed in the report on EIA Study, volume 33, Cultural Heritage Management Plan.

Despite such knowledge about Cetate massif, between 1990 and 2006, the gold and silver deposit was operated by the Romanian State, without the necessary care for such remarkable archaeological relics, or the provision, before the year 2000, of a preventative archeological research program. In practice, in 1975 the Romanian State initiated open cast mining in Cetate Mountain, and in the mid 1980s the same procedure was applied for Carnic Mountain, on the north-western, western, and south-western sides.

As the questioner notes, the comments by the Holy Synod date to 2003. Based on those comments, the Rosia Montana Project was redesigned to reduce impact on the churches in the community.

Two churches and two prayer houses out of a total of 10 places of worship located within the project's footprint must be relocated or restored under the mine plan. Those churches will be moved in accordance with the wishes of the congregation, at the expense of RMGC. Churches construction is a central element in the new community of Piatra Alba being built by the company.

The fact is that 98% of people in the industrial zone of the village have scheduled surveys to assess their property – a sign that they are considering the sale of their homes. We trust that if the community indicates its support of the RMP, the churches in the community will reflect the preferences of their congregations. The churches have followed the human communities providing them religious service and support.

Mention should be made that art. 6 of the Mining law no. 85/2003 expressly provides expropriation as one of the legal methods for a titleholder to acquire the usage right over the lands necessary for the development of mining activities in the exploitation perimeter. Also, art. 1 of Law no. 33/1994 on the expropriation for public utility cause provides that “the expropriation of immovable property, [...], can be made only for cause of public utility”, and art. 6 of the same law provides that “there are causes of public utility: geological exploration and prospecting; extraction and processing of useful mineral substances”.

In conclusion, the expropriation, in exchange of a fair and prior compensation, made in accordance with the legal and constitutional provisions, represents one of the modalities of obtaining the usage right over the lands necessary for the development of a mining project, being expressly provided by art. 6 of the Mining Law no. 85/2003 and by art. 6 of Law no. 33/1994.

This Project, unlike past mining at Roșia Montană, will be operated in accordance with international best practices for mining. For the first time, it will bring best available techniques (BAT) to Romania. With respect to the cultural heritage of the village, it is important to remember that the project affects only four of the 16 sub-comuna that comprise Roșia Montană. There is a buffer zone in the village itself, and the proposal includes the renovation and restoration of the historical center of Roșia Montană and the construction of two new relocation sites in the Piatra Alba area (situated at approximately 6 km away from the historical centre). This site will be the new civic centre of the commune, which will be the most modern in Romania. In addition to individual homes, new and modern quarters for the City Hall, cultural and community centres, a police station, a dispensary, a school, and other buildings will be built. This new and modern location will preserve the character and tradition of the mountain villages of the Apuseni Mountains but will benefit from all the advantages and facilities of 21st century construction. (Only the school will be built in a modern architectural style.) A new neighbourhood will also be built in Alba Iulia. All relocations will be conducted according to the Resettlement and Relocation Action Plan, which fully complies with World Bank standards for involuntary resettlement of individuals.

As detailed in the EIA study, RMGC will undertake a significant plan of environmental rehabilitation at the site not only to mitigate the environmental effects of the current Project but to clean up the effects of past poor mining practices as well, leaving the area cleaner than we found it.

The EIA report indicates that the existing baseline conditions are characterized by widespread water pollution and the presence of large areas of derelict mined land and waste heaps. This presents a serious impediment to development other than that proposed under the Project. Remediation of the area would be very expensive and certainly beyond the means of the local community. However, Chapter 5 of the EIA Report (Assessment of the Alternatives) examines alternative options for the RMP including the “no-project” option. The EIA considered alternative developments that include agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes. It concluded that none of these industries could provide the economic stimulus to assure sustainable

prosperity for local communities as is forecast for the Project. However, it also noted that the Project would not halt development of alternative industries in parallel and would indeed remove some of the current obstacles for sustainable development, such as pollution and land dereliction. The Project would therefore support the community's initiatives to develop industries other than mining and this is central to the Community Sustainable Development Management Plan attached to the EIA report (Plan L). Additional supplementary information/study materials completed since the submittal of the EIA, reflecting comments received during the public consultation process, further expands on our CSDP efforts, has been included as reference documents to the Annex.

The contestation states that mining will have a disastrous impact on the environment because it will bring radioactive materials to the surface.

No radioactive deposits have been exploited at either Roşia Poieni or Roşia Montană and, at least in the case of Roşia Montană, there is no evidence to support concern about radioactive pollution. At Roşia Montană, gold and silver are the only metal deposits present in sufficient concentrations to permit exploitation and capitalization. This is based on analytical test work at certified laboratories that tested the concentration level for 47 elements and on petrographic studies. The concentration of such elements is below the natural average content of the earth, and falls within normal ranges as follows: U (1.43ppm compared to 3.7 ppm), Th (6.07ppm compared to 18 ppm), Sr (95.4ppm compared to 125ppm), Mo (1.27ppm compared to 1.5ppm), In (0.05ppm compared to 0.1ppm), and Ge (0.21ppm compared to 1.5ppm).

These test results were obtained through comprehensive research programs conducted between 1997 and 2006. Some 5,500 samples were collected from the existing underground galleries, the open pit benches, the surface outcrop, and numerous surface and underground drill holes. The research program produced highly reliable and extremely detailed information about the Roşia Montană deposits.

Regarding the questioner's concern about the quality of agricultural products, Roşia Montană's plants are affected—not by radioactivity—but by pollution resulting from 2000-years of mining with environmentally damaging techniques and without any ecological reconstruction.

The pollution of the Aries river has been mainly caused by the acidity and high heavy metals contents—problems that originate from the previous mining works. RMGC's operation of a modern mine—in particular, of water treatment facilities to treat acid water before it flows into the hydrographic network--will significantly diminish the existing pollution.

The contestation states that communities, such as Abrud, that are downstream from the TMF would be severely affected by a possible dam failure. The tailings pond will be unlined so it fails to comply with GD 351/2005.

An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin. Specifically, the Roşia Montană Tailings Management Facility (TMF or "the facility") has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roşia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, "The Tailings Facility Management Plan" for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline;
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam, to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

With respect to your comments made as regards a presumptive infringement of the provisions of Government Decision No.351/2005 ("GD 351/2005"), there are several aspects to be taken into consideration. Thus:

1. Firstly, please note that, according to the provisions of art. 6 of GD 351/2005, any activity that might determine the discharge of dangerous substances into the environment is subject to the prior approval of the water management authorities and shall comply with the provisions of the water permit issued in accordance with the relevant legislation. The GD 351/2005 provides that the water permit shall be issued only after all technical-construction measures are implemented as prevent the indirect discharge of dangerous substances into the underground waters. The maximum discharge limits are expressly provided under GD 351/2005 and compliance with such is a condition for granting and maintaining the water permit. In accordance with the provisions of GD 351/2005, the actual discharge limits should be authorized by the relevant authority, such process being understood by the lawmaker in consideration of the complexity and variety of industrial activities, as well as the latest technological achievements. Therefore, please note that the EIA stage is not intended to be finalized into an overall comprehensive permit, but it represents only a part of a more complex permitting process. Please note that, according with art. 3 of GD 918/2002, the data's level of detail provided in the EIA is the one available in the feasibility stage of the project, obviously making impossible for both the titleholder and authority to exhaust all required technical data and permits granted. The adequate protection of the ground water shall be ensured by the terms and conditions of the water permit. The issuance of the water permit shall be performed following an individual assessment of the project, considering its particular aspects and the relevant legal requirements applicable for mining activities. Until the water permit is obtained, any allegation regarding the infringement of GD 351/2005 is obviously premature mainly because the water permit shall regulate, in accordance with the relevant legal provisions, the conditions to be observed by the developer as regards the protection of the ground water.

2. Secondly, kindly note that the complexity and specificity of mining projects generated the need of a particular legal framework. Therefore, for such projects, the reading of the legal provisions of a certain enactment should be corroborated with the relevant provisions of the other regulations applicable. In this respect, please note that the understanding of GD 351/2005 must be corroborated with the provisions of the entire relevant legislation enforceable as regards Roşia Montană Project, with a particular accent to Directive 2006/21/EC on the management of waste from the extractive industries (“Directive 21”). The very scope of Directive 21 is to provide a specific legal framework for the extractive wastes and waste facilities related to mining projects, considering the complexity of such projects and the particular aspects of mining activities that can not always be subject to the common regulations on waste management and landfill. From this perspective, Directive 21 provides that, an operator of a waste facility, as such is defined thereunder (please note that the TMF proposed by RMGC is considered a “waste facility” under Directive 21), must inter alia, ensure that:
- a. *“the waste facility is [.....]designed so as to meet the necessary conditions for, in the short and long-term perspectives, preventing pollution of the soil, air, groundwater or surface water, taking into account especially Directives 76/464/EEC (1), 80/68/EEC (2) and 2000/60/EC, and ensuring efficient collection of contaminated water and leachate as and when required under the permit, and reducing erosion caused by water or wind as far as it is technically possible and economically viable;”*
  - b. *“the waste facility is suitably constructed, managed and maintained to ensure its physical stability and to prevent pollution or contamination of soil, air, surface water or groundwater in the short and long-term perspectives as well as to minimize as far as possible damage to landscape;”*

In addition, it should be mentioned that RMGC was required by MWEM under the Terms of Reference, to perform the EIA considering the provisions of Directive 21 and the BAT Management of Mining Waste. The Directive 21 was intended by the EU DG of Environment to be the legislative regime applicable to sound management of mining waste throughout Europe and therefore compliance with its provisions is mandatory.

Cyanide in Waters

Cyanide is used in hundreds of gold mines and many industries around the world. At Roşia Montană, the TMF will be constructed to the highest international standards. It will be an environmentally safe construction for permanent deposition of detoxified tailings resulting from ore processing. Sophisticated equipment will be used for geotechnical and water level monitoring. Because detoxification will take place before the tailings are deposited to the TMF, they will contain very low concentrations of cyanide (5-7ppm) which is below the regulatory limit of 10ppm recently adopted in the EU Mine Waste Directive.

The cyanide used in operations will be carefully handled according to EU guidelines and safely contained. Cyanide rapidly breaks down to harmless substances under normal atmospheric conditions, i.e. it is short-lived in the environment. The cyanide used in the project will be subject to a cyanide destruct process and residual cyanide deposited with the process tailings in the Tailings Management Facility will degrade rapidly. This system of use and disposal of cyanide in gold mining is classed as Best Available Techniques by the EU.

Proximity to Abrud

The TMF is located approximately 2 km above the town of Abrud and therefore the design criteria for the dam have been established to address consequence of a dam failure. The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution.

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life. The Roşia Montană TMF is therefore designed to hold a total flood volume over four times greater than the Romanian government guidelines. In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Additional study was done regarding earthquakes, and, as indicated in the EIA the TMF is engineered to withstand the Maximum Credible Earthquake(MCE). The MCE is the largest earthquake that could be considered to occur at the site based on the historical record.

In addition, Section 7 of the EIA report includes an assessment of the risks cases that have been analyzed and include various dam break scenarios. Specifically, the dam break scenarios were analyzed for a failure of the starter dam and for the final dam configuration. The dam break modelling results indicate the extent of tailings run out. Based on the two cases analyzed, the tailings will not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River.

However, the project recognizes that in the highly unlikely case of a dam failure that a Emergency Preparation and Spill Contingency Management Plan must be implemented. This plan was submitted with the EIA as Plan I, Volume 28.

The comprehensive Tailings Management Facility (TMF) incorporates a series of measures to be protective of the groundwater. That includes an engineered liner system within the TMF basin – the Best Available Techniques as defined by EU Directive 96/61/EC (IPPC) – a cut-off wall within the foundation of the starter dam to control seepage, a low permeability core for the starter dam to control seepage, and a seepage collection dam and sump below the toe of the tailings dam. In addition, we will be able to continually monitor the groundwater through a series of wells below the toe of the secondary containment dam. These wells can be converted to extraction wells as a final “fail-safe”, if impacted groundwater is identified. A comprehensive series of hydrogeologic studies demonstrate the suitability of the site for this type of collection and containment system.

Moreover, the design of the TMF dam incorporates all International, EU, and Romanian design criteria. It is also consistent with similar tailings facilities that have been successfully constructed and operated in ecologically sensitive and highly regulated locations (e.g., the Fort Knox gold mine in Alaska, USA).

The questioner asks information about the Tailings Management Facility

RMGC appreciates the questioner’s support. We believe the residents of Roşia Montană should be very hopeful about the benefits the project will create for the community—particularly the remediation of past environmental damage and to create of sorely-needed economic opportunities.

With respect to the use of cyanide in the gold mining industry, cyanide is used in over 460 gold and silver mines around the world. Mining accounts for the use of 18% of the world cyanide production. It is also used in other industries, including metal plating and hardening, dyeing, and the synthesis of nylon and other chemicals.

At Roşia Montană, the Tailings Management Facility will be constructed to the highest international standards. It will be an environmentally safe construction for permanent deposition of detoxified tailings resulting from ore processing. Sophisticated equipment will be used for geotechnical and water level monitoring. Because detoxification will take place before the tailings are deposited to the TMF, they will contain very low concentrations of cyanide (5-7 parts per million or ppm or mg/l), which is below the regulatory limit of 10 ppm recently adopted by the EU Mining Waste Directive (2006/21/EC).

Gabriel Resources Ltd is a signatory of the International Cyanide Management Code (ICMC) for RMGC as operating Company. For more information on cyanide facts, the ICMC, signatory companies, auditors and auditing please visit <http://www.cyanidecode.org>

An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin to be protective of groundwater. Specifically, the Roşia Montană Tailings Management Facility (TMF or "the facility") has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roşia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam, and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, "The Tailings Facility Management Plan" for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline,
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam; to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

The tailings pond and tailings dam have been designed to all industry and regulatory standards to prevent pollution of groundwater, and to continually monitor the groundwater and extract any pollution detected – a system whose suitability is verified by hydro-geologic studies. Specifically, the design features include an engineered clay liner system within the TMF basin to meet a permeability specification of 1×10^{-6} cm/sec designed to comply with Best Available Techniques as defined by EU Directive 96/61/EC (IPPC), a low permeability core and a cut-off wall within the foundation of the starter dam to control seepage, and a seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline. A series of monitoring/extraction wells below the toe of the secondary containment dam will monitor groundwater quality and extract any contamination.

The design of the TMF dam incorporates all International, EU and Romanian design criteria, Tailings deposited in the TMF will be treated to contain levels of cyanide below the new EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) of 10 parts per million (ppm), and well below international standards of 50 ppm considered safe for wildlife. The dam is designed to contain up to two Probable Maximum Flood (PMF) events derived from calculated probable maximum precipitation events as defined by the WMO-1986 manual. However, a risk assessment contained in the EIA report indicates that even in the very unlikely event of a dam failure, the majority of the tailings solids would not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River for the assumed failure conditions. Impacts to the water quality from the assumed failures has also been modeled and is reported in (A copy of the University of Reading studies on this are attached to the Annex of the EIA-Report on the Environmental Impact Assessment).

The contestation states that cyanide seepage from the tailings pond will become a permanent source of pollution. The use of cyanide will also pollute the atmosphere, destroying vegetation.

An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin to be protective of groundwater. Specifically, the Roşia Montană Tailings Management Facility (TMF or “the facility”) has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roşia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam, and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, “The Tailings Facility Management Plan” for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline;
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam; to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

It is stated precisely that a “cyanide rain” phenomenon will not exist. This phenomenon never was encountered in other places or situations. Moreover, the specialty literature mentions only the “acid rain” phenomenon which has no connection with the behavior of the cyanide compounds in the atmosphere.

The reasons for making this statement that never a phenomenon of “cyanide rain” will occur are the followings:

- The sodium cyanide handling, from the unloading from the supplying trucks up to the processing tailings discharge onto the tailings management facility, will be carried out only in liquid form, represented by alkaline solutions of high pH value (higher than 10.5 – 11.0) having different sodium cyanide concentrations. The alkalinity of these solutions has the purpose to maintain the cyanide under the form of cyan ions (CN⁻) and to avoid the hydrocyanic acid formation (HCN), phenomenon that occurs only within environments of low pH;
- The cyanide volatilization from a certain solution cannot occur under the form of free cyanides, but only under the form of HCN;
- The handling and storage of the sodium cyanide solutions will take place only by means of some closed systems; the only areas/plants where the HCN can occur and volatilize into air, at low emission percentage, are the leaching tanks and slurry thickener, as well the tailings management facility for the processing tailings;
- The HCN emissions from the surface of the above mentioned tanks and from the tailings management facility surface can occur as a result of the pH decrease within the superficial layers of the solutions (that helps the HCN to form) and of the desorption (volatilization in air) of this compound;
- The cyanide concentrations within the handled solutions will decrease from 300 mg/l within the leaching tanks up to 7 mg/l (total cyanide) at the discharge point into the tailings management facility. The drastic reduction of the cyanide concentrations for discharging into the Tailings Management Plan (TMF) will be done by the detoxification system;
- The knowledge of the cyanide chemistry and on the grounds of the past experience, we estimated the following possible HCN emissions into air: 6 t/year from the leaching tanks, 13 t/year from the slurry thickener and 30 t/year (22.4 t, respectively 17 mg/h/m² during the hot season and 7.6 t, respectively 11.6 mg/h/m² during the cold season) from the tailings management facility surface, which totals 134.2 kg/day of HCN emission;
- Once released into air, the hydrocyanic acid is subject to certain chemical reactions at low pressure, resulting ammonia;
- The mathematical modeling of the HCN concentrations within the ambient air (if the HCN released in the air is not subject to chemical reactions) emphasized the highest concentrations being at the ground level, within the industrial site namely within the area of the tailings management facility and within a certain area near the processing plant. The maximum concentration is of 382 µg/m³/h;

- The highest HCN concentrations within the ambient air will be 2.6 times lower than the limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- The HCN concentrations within the ambient air from the populated areas close by industrial site will be of 4 to 80 µg/m³ , over 250 – 12.5 times lower than limit value stipulated by the national legislation for labor protection – the national legislation and European Union (EU) legislation on the Air Quality don't stipulate limit values for the population's health protection;
- Once released in air, the evolution of the HCN implies an insignificant component resulted from the reactions while liquid (water vapors and rain drops). The reactions are due to HCN being weak water-soluble at partially low pressures (feature of the gases released in open air), and the rain not effectively reducing the concentrations in the air (Mudder, et al., 2001; Cicerone and Zellner, 1983);
- The probability that the HCN concentration value contained by rainfalls within and outside the footprint of the Project to be significantly higher than the background values (0.2 ppb) is extremely low.

Details referring to the use of cyanide in the technological processes, the cyanides balance as well as the cyanide emission and impact of the cyanides on the air quality are contained in the Environmental Impact Assessment (EIA) Report, Chapter 2, Chapter 4.1 and Chapter 4.2 (Section 4.2.3).

The contestation states that many people in the region oppose the project; more than 1 million signatures have been collected in opposition.

It is important to consider revisions in RMGC's plans which address concerns of both the Romanian Academy and the Romanian Orthodox Church.

The letter of protest signed by the 1038 specialists is the result of an action undertaken by Dr. Ioan Piso and Dr. Volker Wollmann between 2001 and 2002 in order call the scientific world to react against the RM project. For this purpose, the two eminent Romanian researchers wrote a standard letter that they then presented to various scientists. That is how the signatures have been gathered. But this letter made no reference to the preliminary survey conducted in 2000 at Roşia Montană aimed at assessing the archaeological and cultural heritage of the area. No other real archaeological research had been carried out in the area prior to that date. They also avoided mentioning that in 2001, the Ministry of Culture and Religious Affairs decided to initiate a National Research Program entitled „Alburnus Maior” . The objectives of this research plan were:

- to undertake comprehensive research of the archaeological heritage and the publication of all the findings;
- to undertake archaeological investigation of the Roman and medieval galleries and proposal of solutions for their restoration/preservation;
- to delineate the boundaries of the archaeological and architectural reserve;
- to undertake ethnographic research of the Roşia Montană-Abrud-Corna area;
- to preserve the area's specific oral history;
- to implement the archaeological discharge procedure for the sites located in the project's impact area according to Law 378/2001.

In the period 2001-2002, during the signature collection campaign, preventive archaeological investigations (archaeological evaluation works) were being conducted at Roşia Montană, in compliance with the objectives of the „Alburnus Maior” Research Program, yet this aspect was also omitted by the authors of the letter of protest and of the list of signatures mentioned by the questioner. All this realities were omitted from the letter. As a consequence, the signatories were under the false impression that the mining activities had already begun, without preventive investigations being carried out and without the adoption of appropriate measures for the management of the cultural heritage issues. Thus, an opinion was promoted that the company and the Romanian competent authorities had failed to comply with the relevant international legislation.

The resolutions adopted by ICOMOS (2001, 2003, 2005) fully comply with its role, namely to protect the cultural heritage, but they are mostly based on a series of subjective impressions and not on objective information. A different point of view was expressed by two prominent cultural officials who visited Roşia Montană in July and September 2004 in order to assess the situation, following the same protests submitted by the Romanian scientists to the UNESCO and the Council of Europe. It must be noted that the two visits of the cultural officials at Roşia Montană included official meetings with the representatives of the National History Museum of Romania – the coordinator of the national research program for the cultural heritage from Roşia Montană – and with representatives of the Ministry of Culture and Religious Affairs.

When visiting Roşia Montană in the autumn of 2004, Dr. Mounir Bouchenaki, the official representative of UNESCO encouraged dialogue and cooperation as the only way to help find a viable solution for the coexistence of necessary industrial development with scientific development or, as appropriate, the preservation of cultural heritage. In his opinion, improved publication of the research and its results would counteract the misinformation currently existing among many European archaeologists, some of them having signed the often mentioned protests.

A second point of view on the true situation existing at Roşia Montană focused on the issues regarding the existence of the cultural heritage and its protection was presented in the report drawn up by Mr. Edward O'Hara (General Rapporteur for Cultural Heritage) and Mr. Christopher Grayson (Chief Secretary for Culture, Science and Education), both representatives of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe. The two officials visited Roşia Montană in the period July 11-15, 2004. On that occasion, they came in direct contact with the local situation of the cultural heritage as well as with the local community. The conclusions of this report and the detailed program of their visit are public documents drafted by these European authorities of and they are available for consultation at the following address: <http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/Doc04/EDOC10384.htm>

Some of the report's conclusions are mentioned below:

“- [...] The RMGC project would appear to provide an economic basis for sustainable development of the whole area with positive benefits on environmental and social as well as cultural grounds. From the cultural heritage point of view, it might be seen as an exemplary project of responsible development. The funds currently made available by RMGC for research (archaeological, ethnological, and architectural) are many times what could be expected from the Government. This has revived the international renown of the site. [...]

- [...] Concern has been expressed by critics over the procedure (allegedly superficial archaeological discharges) and conservation ethics, involving the programmed destruction of Roman galleries. This concern does not appear to be entirely justified. The reworked galleries in the areas of the main pits Cărnic and Cetate appear empty of any archaeologically interesting remains. Tourist access to most galleries would be impossible. However, the condition must clearly be imposed of continued archaeological excavation and monitoring of what is found. [...]

- [...] Opposition to the RMGC project is substantial. It is not altogether easy to explain. It has been linked to profiteering on local property values. It is very much fuelled by outside bodies, presumably well-meaning but possibly counter-productively. It seems in part at least exaggerated. The supposed environmental risks do not take account of modern mining techniques and in fact, the RMGC project will help to clear up existing pollution caused by Minvest. The academic arguments are possibly correct in principle, but appear excessively fundamentalist. [...]

- [...] Research does not necessarily imply the need for everything found to be preserved and the academic ideal of total in situ preservation is perhaps not always and altogether appropriate in a situation of rescue archaeology and a commercial world. This is certainly so in the case of in situ preservation of the Roman galleries at Roşia Montană. There are over 5 km of them, apparently with a limited variety of distinctiveness between them and few surviving remains in them. Most of them are inaccessible, indeed dangerous of access to tourists. Alternative proposals such as designation of the whole area as a cultural landscape to be developed for tourism lack viability.

The only available source of funding for this is from the company, which wishes to exploit the mineral resources. Certainly, there is a need to determine and preserve a representative sample of galleries accessible for tourists, at Cătălina Monulești and/or Orlea, and certainly there is a need for continuous monitoring to ensure the preservation of anything of distinctive archaeological value, which is revealed in the course of mining or archaeological exploration. This is the responsibility of the Ministry of Culture. [...]

- [...] A balance of benefit appears achievable to both the needs of the cultural heritage of Roșia Montană and the business of RMGC. If that balance is overturned by the demands of either the Government or the company the project may not go ahead. In that case there will be a considerable setback to the opportunity for the development of cultural tourism in this area of exceptional historic interest. [...]"

The Romanian Academy has repeatedly expressed its opinion regarding the cultural heritage at Roșia Montană, however it must be pointed out that this opinion is opposed to those expressed by the Research Institutes of the Academy, namely the ones in Cluj-Napoca and Bucharest, which took part in the „Alburnus Maior” National Research Program. A similar situation is encountered in the case of the History Museum of Transylvania (in Cluj-Napoca), where the archaeologists who took part in the archaeological investigations conducted at Roșia Montană are in favor of the archaeological discharge of the area where this measure is possible. On the other hand, Prof. Dr. Ioan Piso, former manager of the History Museum of Transylvania opposes these archaeological discharges. This is the same for the National Union Museum in Alba Iulia where the former manager, Dr. Horia Ciugudean also opposes the archaeological discharges. Teams of archaeologists from the Alba Iulia Museum have nevertheless taken part in all the archaeological campaigns conducted at Roșia Montană.

It should be added that the preventive archaeological investigations carried out every year in Roșia Montană involved, on average, 40 archaeologists representing 8 institutions governed by the Romanian Ministry of Culture and Religious Affairs, the Romanian Academy or the Ministry of Education and Research, and other experts such as: survey engineers, sedimentologists, geologists, architects, restorers, IT specialists, photographers, designers plus approximately 250 laborers and other auxiliary technical staff per year.

The contestation states that the 500 jobs that will be created are insufficient for the region.

These facts are wrong. The RMGC project is the best available plan for long-term, sustainable economic and social development in the region.

The Roșia Montană Project (RMP) will create an average of 1,200 jobs during the 2 year construction period. It is expected that the majority of these positions will be sourced locally, from the impacted area, therefore they'll be Romanian.

During the 16 years of operations the RMP will require 634 jobs (direct employment including contracted employment for cleaning, security, transportation, and other). It is expected that most of these jobs will be sourced locally, from the impacted area.

The project will also result in the creation of approximately 6000 indirect employment opportunities locally and regionally.

Overall, by injecting US\$ 2,5 billion into Romania's economy over its life, the project represents a significant economic stimulus for România.

For more information, please see Roșia Montană Sustainable Development Programs and Partnerships annex 4.

The contestation states that the public debates are only for show.

We strongly disagree with the questioner's assertion. According to art. 44 (1) of the Order of the Minister of Waters and Environmental Protection no. 860/2002 regarding the environment impact assessment and the issuance of environmental agreement procedures ("Order no. 860/2002") "during the public debate meeting the project titleholder [...], provides grounded answers to the justified proposals of the public, which were received under a written form, previously to the respective hearing".

At the same time, art. 44 (3) of Order no. 860/2002 provides that " based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests to the titleholder the supplementation of the report on the environmental impact assessment study with an appendix comprising solutions for the solving of the indicated issues".

Considering the legal wordings quoted above, as your allegation (i) does not identify nor indicate issues related to the project initiated by RMGC and undergoing the environment impact assessment procedure, (ii) refers to decisional capacities under the competence of certain public authorities, issues to which RMGC is not in the position to answer, we mention that the project titleholder cannot and does not have the capacity to provide an answer or make any comments in this respect.

Nevertheless, RMGC believes that it is important to present its views of the project to the public because this project is so important to the economic development of Romania. RMGC believes that this is an important and normal part of debate in a democratic society. As a part of the process for approval of the Project, RMGC has engaged in a broad process of public consultation in compliance with Romanian and European law. The company has held 14 public meetings in Romania and two in Hungary because of high public interest there. This is not simply a public relations campaign but rather an integral part of a serious process of public consultation before the project is approved. RMGC supports this process and believes it is important in a democratic society.

The contestation states that Roşia Montana should be turned into a tourist area in order to preserve the region's cultural heritage.

It is true that tourism may be a potential source of revenue and sustainable development for Roşia Montană and the region. There is, however, a vast difference between proposing tourism as an alternative or substitute for a major industrial project – and the development of tourism over time supported by the infrastructure investments driven by a large industrial project.

The former – for Roşia Montană, "tourism with no mine" – is not viable on its own, and certainly not in comparison to a plan to develop tourism over time with the help of infrastructure investment.

As the Roşia Montană Project (RMP) affects only 4 of Roşia Montană's 16 sub-comuna, Roşia Montană could continue to develop its tourism potential. There are initiatives to do so, such as "Tourism development model and its contribution to sustainable development in Zlatna, Bucium, Roşia Montană and Baia de Arieş as alternative to mono-industrial mining activities" prepared by the National Institute for Research and Development in Tourism (INCDT) published in April 2006, just as the Environmental Impact Assessment Study Report (EIA) was being submitted to the Ministry of Environment and Water Management.

Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) has also commissioned a study which sets out how the potential tourism markets and how these might best be approached in an integrated project:

"From experience, tourism will be possible and profitable only when there is something to offer to tourists in terms of clean environment, proper infrastructure (good roads, accommodation, restaurants, running water, proper sewage system, waste disposal facilities, etc.), attractions (museums, other things to see such as historical monuments, etc). A mining project such as the one proposed by RMGC will provide, through taxes, and the development of service industries,

the necessary funds to improve the infrastructure. Through the RMP and its heritage management plans, US\$ 25 million will be invested by the company in the protection of cultural heritage in such a way to support tourism. A training program will provide the necessary skills to develop tourist activities and the Roşia Montană Micro Credit will support people in starting pensions, restaurants, etc., all needed for attracting tourists. At the end of the project, there will be a new village, plus the restored old centre of Roşia Montană with a museum, hotels, restaurants and modernized infrastructure, plus restored mining galleries (e.g. Cătălina Monuleşti) and preserved monuments such as the one from Tău Găuri - all of which would serve as tourist attractions. Further to this, it is understood that the government will be acting locally to encourage economic growth. (see Roşia Montană Initial Tourism Proposals Gifford Report 13658.R01).

Through its Community Sustainable Development Plan (Volume 31 of the EIA report), RMGC undertakes to lay the foundations for development of long term projects, such as tourism. The General Urbanism Plan (PUG) prepared in 2000 and approved in 2002 is a document endorsed by the Local Council after being submitted to a public consultation process within the local community. The PUG has been presented and debated within 11 council meetings and public debates. The industrial area is outlined through this PUG, but this area is not suitable for tourist activities. At the same time a protected area has also been outlined. Once the Zonal Urbanism Plan (PUZ) is endorsed by Roşia Montană Local Council, tourist activities (pensions, restaurants, etc.) may be developed within this area. The PUZ detailing the land surface required by the RMP affects only about 25% of Roşia Montană commune. Although some businesses have already been established on the remaining 75% of the Commune, once the PUZ is finalized, business start-up will be further encouraged.

Tourism is in itself not a panacea for sustainable development and indeed if done inappropriately it can very negatively impact on the local social and environmental circumstance (for example sex tourism in Asia, beach front developments in România). Tourism is but one aspect of sustainable development along with other sector activities. The 'picturesque Moţilor County' complements the mining-tourism potential. Significant investments are however necessary to enable an economically sustainable tourism industry of the required high standards to attract the large number of tourists necessary. These investments are unlikely given the current condition of Roşia Montană. The RMP offers the scale of economic activity capable to address the current condition and develop the appropriate tourism infrastructure in conjunction with entrepreneurs and other stakeholders.

References:

[1] Please note that Government Decision no. 918/2002 was abrogated by Government Decision no. 1213/2006 Regarding the Environmental Impact Assessment Framework Procedure for Certain Public and Private Projects, published in the Official Gazette, Part 1, no. 802 of 25/09/2006 ("Government Decision no. 1213/2006").

However, considering the provisions of Article 29 of Government Decision no. 1213/2006, stipulating that "The projects transmitted to a competent environmental protection authority for the issuance of the environmental permit and forming the object of the environmental impact assessment, prior to the coming into force hereof, shall be subject to the environmental impact assessment procedure in force at the time of application", please note that the provisions of Government Decision no. 918/2002 are still applicable to Roşia Montană Gold Corporation SA's project.

[2] The Aarhus Convention was ratified in Romania by Law no. 86/2000 for the Ratification of the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision Making and Access to Justice in Environmental Matters, signed at Aarhus on June 25, 1998.

[3] The text of the Convention is available at the following web page: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=143&CM=8&DF=7/6/2006&CL=ENG>

165152
12 LUNA 09 ANUL 2006

REGISTRUL MEDIULUI ȘI
GOSPODĂRII APELOR
Registratură
Nr. 142876 Data 25.08.2006

3366

Subsemnata Târziu Aurelia, domiciliată în comuna Almașu-Mare, jud. Alba, cer ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, să nu își dea acordul pentru Propunerea de exploatare minieră de aur și argint din Roșia Montană în sprijinul celor de mai sus, aduc următoarele observatii și comentarii:

1. Imensul iaz de decantare este situat chiar deasupra orașului Abrud, putând să aibă consecințe catastrofale, în caz de rupere.
2. Potrivit raportului S.I.M., costurile totale pentru închiderea minei s-ar ridica la suma de 70.789.884 de dolari. Aceasta este o sumă total falsă și nerealistă. Potrivit calculelor Agenției de Protecție a Mediului din SUA, aplicate la proiecte similare din America, costurile aproximativ de la Roșia Montană se vor ridica la 2,6 miliarde de dolari..
3. Galeria romane din masivele Orlea și Cârnic sunt unice, datorită măiestriei execuției lor și a stării de conservare. Din analiza hărților pe care le conține studiul de impact, se poate vedea, că aceste masive, împreună cu vestigiile lor, vor fi distruse - o acțiune ilegală, conform articolelor 9 și 10 ale Legii 4223/2001.
4. Din punct de vedere al biodiversității, Roșia Montană conține habitate și specii importante de faună și floră, care sunt pe deplin protejate conform legislației românești și Directivei UE privind habitatul 92/43/EE.
5. Etapa de consultări publice și evaluare a calității raportului SIM, a început fără un certificat de urbanism valabil. Noul certificat de urbanism, obținut în mai 2006, reflectă o nouă intenție de proiect, incompatibilă cu intenția de proiect inițială, depusă la Ministerul Mediului.
6. Actualele planuri de urbanism ale comunei Roșia Montană nu corespund propunerii de proiect minier descrise în raportul SIM. Nici modificările planurilor de urbanism ale orașelor Abrud și Câmpeni, precum și a comunei Bucium, nu s-au efectuat până în prezent. Acestea sunt exemple de încălcare a Directivei privind Evaluarea strategică de Mediu (SEA) transpusă în legislația română, prin HG 1076/2004.
7. Acordul de mediu în discuție a fost solicitat în baza unei licențe miniere care nu reflectă propunerea de proiect minier al RMGC. Licența prevede o capacitate de producție de 4009111 tone pe an în timp ce RMGC propune în mod oficial o capacitate de producție de 13 milioane de tone pe an. Aceasta încalcă legea minelor în România.
8. Iazul de decantare propus nu va fi impermeabilizat. Avem de a face cu încălcare a Directivei privind protecția apelor subterane, așa cum a fost transpusă în legislația românească prin HG 3513/2005.
9. Raportul SIM nu menționează garanții financiare privind securitatea depozitului de deșeuri (cerute de HG 3493/2005 și Directiva europeană 1999/31/EC).
10. Raportul confirmă faptul că RMGC nu a găsit nici un asigurator al proiectului minier, ceea ce încalcă Directiva 2004/35/CE, privind răspunderea de mediu.
11. Nu există un raport de securitate depus spre consultarea publicului și evaluare a autorităților competente, potrivit HG 96/2002.
12. Raportul SIM nu evaluează 2 Alternativa zero", adică o evaluare în cazul neimplementării proiectului.
13. Raportul SIM nu conține o evaluare a impactului fenomenului "ploaie de cianuri", generat de evaporarea cianurii din iazul de decantare și nici o descriere a impactului transfrontalier în cazul unui incident asupra unor arii naturale importante cum ar fi Parcul Național Maros, situat de-a lungul văii Mureșului. Nu dați drumul unui proiect care ne-ar otrăvi, ne-ar ucide și ne-ar sărăci și mai mult.

697

Illegible stamp

*Stamp: The Ministry of Environment and
Water Management
Registrar's Office
No. 112876 Date 25.08.2006*

The undersigned, Tarziu Aurelia, domiciled in Almasu-Mare Commune, Alba County, hereby request the Ministry of Environment and Water Management to reject the Rosia Montana gold and silver mining project proposal. To justify the aforesaid, I hereby make the following comments:

1. The huge tailings management facility is located right above the town of Abrud, which may have catastrophic consequences in case of dam failure.
2. According to the report on the environmental impact assessment study, the total mine closure costs would amount to USD 70,789,884. This amount is totally false and unrealistic. According to the calculations made by the US Environmental Protection Agency in relation to similar projects implemented in the USA, the estimated costs of the Rosia Montana project will be USD 2.6 billion.
3. The Roman galleries from the Orlea and Carnic massifs are unique, due to the craftsmanship of their execution and their state of conservation. The analysis of the maps attached to the environmental impact assessment study reveals the fact that these massifs, together with the remains discovered there, will be destroyed – this is illegal, according to the provisions of Articles 9 and 10 of Law no. 42232001.
4. From the point of view of biodiversity, Rosia Montana contains important habitats and fauna and flora species, which are fully protected under the Romanian legislation and EU Directive no. 92/43/CEE on habitats.
5. The public consultation and EIA quality assessment stage has been initiated without a valid urbanism certificate. The new urbanism certificate, obtained in May 2006, reflects a new project proposal, which is not compatible with the initial project proposal, submitted to the Ministry of Environment.
6. The current urbanism plans of the Rosia Montana Commune do not comply with the project proposal described in the EIA study report. Also, the urbanism plans for the towns of Abrud and Campeni, as well as for the Bucium Commune, have not been modified until present. These are all examples of violation of the Directive on the Strategic Environmental Assessment (SEA) transposed into Romanian legislation by Government Decision no. 1076/2004.
7. The abovementioned environmental permit was requested based on a mining license which does not reflect the mining project proposal. The license stipulates a production capacity of 4009111, while RMGC officially proposes a production capacity of 13 million tons per year. This is a violation of the Romanian Mine Law.
8. The proposed tailings management facility will not be impermeable. This is a violation of the Directive on underground water protection, transposed into Romanian legislation by Government Decision 35132005.
9. The EIA report does not mention any financial guarantees for the security of the waste deposit (as provided by Government Decision no. 34932005 and the European Directive 1999/31/EC).
10. The report confirms the fact that RMGC does not have an insurer for the mining project, which is a violation of Directive 2004/35/CE on environmental liability.
11. No security report has been subject to public consultation and assessment by the competent authorities, as provided by Government Decision no. 96/2002.
12. The EIA report does not analyze the “Zero Alternative”, *i.e.* the case when the project is not implemented.
13. The EIA report does not include an assessment of the impact of the “cyanide rain” phenomenon, generated by the volatilization of cyanide from the tailings management facility, or a description of the transboundary impact in case of accident affecting important

natural areas, such as the Koros-Maros National Park, located along the Mures Valley. I request the authorities not to approve a project that will poison us, kill us and impoverish us even more.

Illegible stamp

Răspuns la contestația nr. 3366 de Târziu Aurelia

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a luat în calcul aceste probleme ridicate în cadrul procesului de întocmire a documentației vaste și detaliate a Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) întocmit pentru Proiectul Roșia Montană. Răspunsurile noastre cu directă referire la contestația nr. 3366 sunt după cum urmează:

1. Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinare a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține ape provenite dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

2. Cifra de 3 miliarde USD este atât nefundamentată cât și neplauzibil de mare. Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închidere și refacere ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie remodelate și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studiul lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

În ceea ce privește paralela dintre proiectul Roșia Montană și cel de la Baia Mare, legislația românească s-a modificat de atunci, pentru a proteja contribuabilii români. Conform Legii Minelor nr. 85/2003, articolul 53 alineatele (1) și (2), RMGC este obligată să efectueze toate activitățile din Planul de închidere a minei pe propria cheltuială și răspundere. RMGC este eliberată de toate obligațiile legale numai când toate cerințele sunt îndeplinite. În conformitate cu articolul 20, alineatul (4) din Legea Minelor și prevederile corespunzătoare din Directiva UE nr. 2006/21/CE privind deșeurile miniere, RMGC este obligată să constituie o garanție financiară

pentru refacerea mediului (GFRM). RMGC va putea obține autorizația de funcționare de la autoritatea competentă numai după constituirea GFRM.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în scopul asigurării că operatorul minier dispune de suficiente resurse financiare pentru acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Conform legislației din România, există două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul următor. Aceste costuri sunt nu mai puțin de 1,5% pe an din costurile totale, reflectând lucrările anuale angajate.

Cea de-a doua garanție, de asemenea actualizată anual, definește costurile estimative ale închiderii minei de la Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Toate GFRM vor respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Actualizările anuale cuprind următoarele patru elemente variabile:

- Modificări aduse proiectului care afectează obiectivele de refacere ecologică;
- Modificări ale cadrului legislativ din România inclusiv punerea în aplicare a directivelor UE;
- Tehnologii noi care îmbunătățesc metodele și practicile de refacere ecologică;
- Modificări ale prețului unor produse și servicii esențiale pentru refacerea ecologică.

Odată finalizate aceste actualizări, noile costuri estimate pentru lucrările de închidere vor fi incluse în situațiile financiare ale companiei RMGC și vor fi făcute publice.

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.

3. După cum rezultă din rapoartele și publicațiile specialiștilor, galeriile romane de la Roșia Montană sunt importante, dar nu unice. Astfel, un repertoriu al siturilor miniere antice de pe teritoriul Transilvaniei și Banatului – realizat în contextul elaborării Studiului de Impact asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană - susține aserțiunea potrivit căreia este dificilă atribuirea deplină a caracterului de unicat pentru situl de la Roșia Montană, cel puțin din perspectiva istoriei exploatărilor romane pe cuprinsul Imperiului și în particular în provincia Dacia. Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Amlașul Mare, au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului *Alburnus Maior* - vin să nuanțeze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit.

Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Subliniem însă faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*.

Astfel, în baza raportului științific înaintat de către specialiștii francezi, Comisia Națională de Arheologie a propus, iar Ministerul Culturii și Cultelor a emis certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cârnic, cu excepția unei suprafețe de cca. 5 hectare ce include Piatra Corbului. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară și realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. În momentul de față acest certificat de descărcare face obiectul unui proces în contencios.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată *Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic* elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

Activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu

prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43). În baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată, investitorul are obligația să finanțeze „stabilirea, prin studiul de fezabilitate al investiției și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate și a necesarului de fonduri pentru cercetarea preventivă sau supravegherea arheologică, după caz, și protejarea patrimoniului arheologic sau, după caz, descărcarea de sarcină arheologică a zonei afectate de lucrări și aplicarea acestor măsuri.”

Cu referire la galeriile din Orlea, în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 - că în ceea ce privește zona masivului Orlea este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea, se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Este important de subliniat că în cadrul studiului se face precizarea: „Cum dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând din 2007”.

În contextul acestor cercetări arheologice preliminare din subteran a avut loc o descoperire importantă în masivul Orlea, în anul 2004, valoarea ei fiind confirmată în vara anului 2005. Astfel, echipa franceză coordonată dr. Beatrice Cauuet a descoperit o cameră echipată cu o roată de drenare a apelor de mină, iar mai apoi, un întreg sistem de evacuare a apei din subteran. Acest ansamblu indentificat în sectorul Păru Carpeni a fost datat în perioada romană și face obiectul unor ample cercetări și a măsurilor speciale de conservare *in situ*. Obiectivul nu va fi afectat de construcția viitoarei cariere Orlea. Cercetările arheologice preventive de suprafață pentru zona Orlea coroborate cu cercetările de arheologie minieră din sectorul Orlea – Țarina (subteran), sunt preconizate – așa cum a fost făcut public în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43 - pentru intervalul 2007-2012.

În masivul Orlea a fost amenajat în cursul anilor `80 un Muzeu al Mineritului la Roșia Montană. În acest sens, în acest perimetru minier s-au amenajat o serie de galerii aflate într-o stare bună de conservare, care au fost separate prin ziduri de beton de lucrările miniere moderne prin care erau accesibile. Ca și lucrările miniere din Cărnic, precum și din celelalte sectoare miniere de la Roșia Montană, galeriile din Orlea au profil trapezoidal caracteristic. De asemenea, și aceste lucrări antice au avut de suferit de-a lungul timpului „remodelări” succesive, respectiv reluări miniere în scopul exploatarei unor noi rezerve de minereu. Aceste activități miniere au condus la distrugerea unei părți a acestor vestigii antice. Mai mult, starea lor de conservare se degradează accentuat mai ales în urma activității miniere recente care a folosit abaterea prin perforare – pușcare, ceea ce a condus la destabilizarea rocilor și accentuarea degradării vestigiilor miniere subterane. Îndepărtarea rambleului din lucrările miniere antice din cursul cercetărilor arheologice miniere, reprezintă un alt factor care contribuie la fragilizarea lucrărilor miniere antice. Degradarea stării de conservare a vestigiilor miniere din toate epocile este accentuată și de închiderea exploatarei miniere conduse de Minvest (1 iunie 2006), care asigură, e drept că la un nivel minim, drenajul de ansamblu al sistemului de galerii al minei de la Roșia Montană. Închiderea activității miniere, care în conformitate cu normele naționale în vigoare implică un spectru extrem de larg de măsuri de conservare, s-a tradus la Roșia Montană doar printr-o stopare a activității extractive, mina fiind pur și simplu abandonată. După numai câteva luni de abandon, principala cale de drenare a apelor de mină, respectiv galeria Sf. Cruce din Orlea, se află într-o stare critică, apele de mină colmatând de fapt căile de drenare lungi de mai mulți kilometri. În cazul în care acest patrimoniu minier va fi doar „înghețat”, fără a se organiza măsuri de întreținere, în scopul conservării lui pentru generațiile viitoare, rezultatul va fi dezastruos, iar ceea ce încă mai există va dispărea ca urmare a surpărilor și inundațiilor din subteran. Un exemplu edificator în acest sens îl constituie – din păcate - „treptele romane” de la Brad (vestigii miniere de epocă romană cuprinse de asemenea în Legea 5/2000), unde după ce s-au stopat lucrările de întreținere, acestea au devenit practic inaccesibile.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004 în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială din masivul Orlea sunt clasate ca monumente istorice, două situri arheologice, respectiv - Așezarea romană de la Alburnus Maior, Zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.01), Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea (AB-I-m-A-00065.02).

Conform prevederilor Legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată este posibilă aplicarea legală a procedurii de declasare în contextul descărcării de sarcină arheologică în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. În accepțiunea legii, descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic, poate fi redat activităților umane curente. Astfel, este adevărat că RMGC intenționează să exploateze în faza a doua de dezvoltare a proiectului său zăcămintele auro-argintifere din zona masivului Orlea.

Prin urmare, această intenție de a dezvolta cariera din masivul Orlea se poate materializa doar după efectuarea unor cercetări arheologice preventive – de suprafață și subteran – care să ofere date exhaustive asupra sitului roman din zona Orlea. Așa cum se cunoaște – vezi fișa de sit arheologic din Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural din cadrul Raportului SIM, respectiv Anexa I - Fișe de evidență arheologică a siturilor identificate la Roșia Montană, fișa de sit nr. 9 – Orlea, p. 219-222 – în acest perimetru nu s-au desfășurat cercetări arheologice, respectiv studii de specialitate care să determine în detaliu caracteristicile și distribuția spațială a vestigiilor de patrimoniu arheologic din această zonă. Prin urmare, RMGC și-a luat angajamentul de a finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reperat, așa cum este cazul zonei Orlea.

Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa după cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, precum și amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, cât și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice, cât și o serie de considerații despre protejarea acestora și măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.

În concluzie, referitor la întrebarea formulată de dumneavoastră vă putem răspunde că nu este în nici un caz vorba de distrugerea masivelor Orlea și Cărnăc. Potrivit rezultatelor cercetărilor, recomandărilor și practicilor internaționale în domeniu decizia de a păstra cele mai importante vestigii arheologice miniere subterane din cadrul sitului Roșia Montană *in situ* și, în anumite cazuri, acolo unde din rațiuni legate de starea de conservare a vestigiilor și de cele legate de

securitatea accesului publicului, sub forma unor replici fidele este soluția viabilă care servește cel mai bine punerii în valoare a patrimoniului de acest tip.

Raportorul Adunării Generale a Consiliului Europei a descris programul de cercetare arheologică preventivă finanțat de companie ca fiind “un proiect exemplar de dezvoltare responsabilă” ceea ce este departe de ideea distrugerii patrimoniului de la Roșia Montană, investiția cifrându-se până la 10 milioane de dolari până în prezent și programul este condus de renumiți arheologi minieri.

4. Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicele complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în aceasta zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte[3].

Referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful I. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful I.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o lista de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspandire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitatare, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

5. Afirmatia dumneavoastră privind inexistența unui certificat de urbanism la momentul demarării consultărilor publice nu este exactă. La data când a început etapa de consultări publice, există un certificat de urbanism valabil, respectiv certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006.

Totodată, condiționarea desfășurării consultărilor publice de existența unui certificat de urbanism, nu este fundamentată din punct de vedere juridic, față de reglementările legale în vigoare, respectiv Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”) și Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată.

Certificatul de urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire, conform articolul 5 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată. Avizele și acordurile necesare pentru realizarea unui proiect sunt prevăzute de legislația care guvernează fiecare domeniu supus autorizării (acordul de mediu este prevăzut de legislația privind protecția mediului, cerințele urbanistice sunt reglementate de legislația privind urbanismul și amenajarea teritoriului), aceste autorizații fiind doar menționate și sumarizate în cuprinsul certificatului de urbanism.

În concordanță cu prevederile articolului 6(2) din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 [i] privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri, Proiectul Roșia Montană a fost considerat ca făcând parte din proiectele cu impact semnificativ asupra mediului, care se supun obligatoriu evaluării impactului asupra mediului. Această clasificare a Proiectului, ca având impact semnificativ asupra mediului, s-a realizat în considerarea dimensiunilor Proiectului cât și naturii activitățile propuse a fi desfășurate, aceste caracteristici ale Proiectului – care au fundamentat încadrarea acestuia – neavând nici o legătură cu certificatul de urbanism și nefiind influențată în nici un mod de conținutul acestuia. Totodată, obligativitatea și necesitatea realizării evaluării impactului nu este întemeiată pe certificatul de urbanism și nici nu derivă din acesta ci, este intrinsec legată și condiționată numai de caracteristicile Proiectului, astfel cum acesta a fost propus de titular, pe baza propriilor planuri.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism pentru întregul proiect minier de la Roșia Montană. Numărul certificatului este 78 și a fost emis pe data de 26 aprilie 2006. Astfel, certificatul a fost obținut anterior etapei de consultări publice care a demarat cu depunerea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) în peste 48 de locații în luna mai 2006 și a continuat cu începerea dezbaterilor publice în data de 24 iulie 2006, la Roșia Montană.

Certificatul de Urbanism se poate consulta la sediul Consiliului Județean Alba în fiecare zi de lucru, între orele 8-13.

Referință:

[i] Precizăm faptul că, HG nr. 918/2002 a fost abrogată prin HG nr. 1213/2006 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice și private, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 802 din 25/09/2006 ("HG nr. 1213/2006"). Cu toate acestea, având în vedere prevederile art. 29 din HG nr. 1213/2006 în care se specifică faptul că "Proiectele transmise unei autorități competente pentru protecția mediului în vederea obținerii acordului de mediu și supuse evaluării impactului asupra mediului, înainte de intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, se supun procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emiterie a acordului de mediu aflate în vigoare la momentul depunerii solicitării" menționăm că în privința proiectului RMGC sunt încă incidente dispozițiile HG nr. 918/2002.

6. Precizăm că în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

Distinct, menționăm faptul că în anul 2002 s-a realizat un Plan de Urbanism General (PUG) pentru întreaga localitate Roșia Montană care prevede reglementări urbanistice pentru toate cele 16 sate aflate pe teritoriul comunei Roșia Montană, precum și o zonă protejată, care să cuprindă clădirile cu valoare de patrimoniu. PUG a fost prezentat publicului și a fost subiectul unor dezbateri publice, timp în care toți cei interesați au putut să-și exprime opiniile legate de direcțiile de dezvoltare ale comunei. După parcurgerea etapei de participare a publicului, Planul de Urbanism General a obținut toate avizele necesare de la: ministerele de resort, Consiliul Județean Alba, Comisia de Urbanism, Agenția de Protecție a Mediului Alba, avizul deținătorilor de rețele și avizul final al Consiliului Local Roșia Montană.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un certificat de urbanism cu nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare al sterilelor. Acest certificat de urbanism corespunde în totalitate cu propunerea de proiect al cărui impact este evaluat în Raportul EIM, se suprapune peste zona inclusă în Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială Roșia Montană și este inclusă în Licența de concesiune pentru exploatare emisă de Agenția Națională pentru Resurse

Minerale. Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială a fost supus consultărilor și dezbaterilor publice organizate în Roșia Montană, Bucium, Câmpeni și Abrud și a primit avizul de principiu pentru continuarea procedurilor de avizare de la toate cele 4 consilii locale.

În ceea ce privește planurile de urbanism ale celorlalte localități, PUG pentru orașul Abrud a fost reactualizat în anul 2002 și a încorporat partea de iaz care se află pe teritoriul administrat de Abrud și a parcurs aceeași procedură de avizare ca și Planul de Urbanism General al comunei Roșia Montană. Pentru orașul Cîmpeni, Planul de Urbanism General este în curs de reactualizare. Compania Roșia Montană Gold Corporation a solicitat Consiliului Local includerea în PUG a părții de conductă de alimentare cu apă și a captării din Râul Arieș. După finalizare, acesta va face obiectul procedurii de avizare descrise anterior.

Pe teritoriul administrativ al comunei Bucium va fi amplasat doar un drum care are un impact nesemnificativ asupra planului de urbanism. În consecință, în conformitate cu reglementările urbanistice aplicabile, nu este necesară includerea acestuia într-un nou plan de urbanism sau modificarea celui existent.

7. Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 ("Licența Roșia Montană") a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenței. Licența Roșia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999.

Menționăm că Licența Roșia Montană are o durată de 20 de ani, cu posibilitatea prelungirii acesteia, potrivit Legii Minelor. În conformitate cu dispozițiile legale, obiectul Licenței Roșia Montană îl reprezintă exploatarea resurselor miniere din perimetrul Roșia Montană și nu activitatea desfășurată de CNCAF Minvest SA, companie afiliată la licență.

În urma activităților de explorare-dezvoltare desfășurate de RMGC, au fost identificate detaliat resursele și rezervele existente în perimetrul Roșia Montană. Proiectul minier propus de RMGC are în vedere exploatarea acestor resurse și rezerve descoperite în urma ansamblului de studii și activități pentru identificarea zăcămintelor, evaluarea cantitativă și calitativă a acestora, precum și prin determinarea condițiilor tehnice și economice de valorificare. Noua exploatare minieră este planificată și proiectată cu respectarea standardelor internaționale și va implica utilizarea celor mai bune tehnici disponibile în vederea operării sigure, a protejării mediului și a atenuării impactului.

În conformitate cu dispozițiile legale, RMGC urmează întreaga procedură de autorizare pentru noile exploatare miniere, dezbaterile publice a Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului fiind o etapă obligatorie în cadrul acestui proces de autorizare.

8. Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. Concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau „iazul”) a fost proiectat astfel încât să se conformeze prevederilor Directivei UE privind protecția apelor subterane (80/68/CEE), transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat astfel încât să respecte Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), în conformitate cu Termenii de referință stabiliți de MMGA în luna mai 2005. Alineatele de mai jos explică modul în care iazul se conformează prevederilor acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și

- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivile menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

9. Planul de refacere ecologică elaborat de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") și garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) aferentă acestuia, sunt integral prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").

HG 349/2005 transpune Directiva UE 1999/35/CE privind depozitele de deșuri în legislație română. Aceasta nu se aplică deșeurilor rezultate din activitatea extractivă produse de proiectul Roșia Montană, care se supun prevederilor noii Directive 2006/21/CE a UE privind deșeurile miniere.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului („GFRM”) este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii miniere, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Conform legislației din România, există două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul următor. Aceste costuri sunt de minim 1,5% pe an din costurile totale, reflectând lucrările angajate anual.

Cea de a doua garanție, de asemenea actualizată anual, stabilește costurile preconizate pentru eventuala închidere a exploatării miniere Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

10. Directiva nr. 2004/35/CE privind răspunderea pentru poluarea mediului și prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L143/56 ("Directiva nr. 35/2004") stabilește cadrul general de reglementare în domeniul răspunderii pentru poluarea mediului înconjurător.

Potrivit prevederilor art. 1 din Directiva nr. 35/2004 "*scopul prezentei directive este de a stabili un cadru general în domeniul răspunderii pentru mediului înconjurător pe baza principiului poluatorul plătește, de a preveni și remedia pagubele cauzate mediului înconjurător*".

Directiva nr. 35/2004 statuează la nivel de principiu în cuprinsul dispozițiilor art. 14 (1) faptul că "*Statele Membre vor lua toate măsurile necesare pentru dezvoltarea piețelor și instrumentelor financiare de garantare prin intermediul operatorilor economici și financiari, inclusiv mecanisme*

financiare în cazul insolvenței, în scopul de a asigura operatorilor garanțiile financiare necesare pentru obligațiile asumate prin directivă”.

Mai mult, conform prevederilor art. 19 (1) Directiva nr. 35/2004, Statele Membre vor implementa în legislația internă dispozițiile Directivei până la data de 31.04.2007. Precizăm faptul că, până la acest moment, Directiva nr. 35/2004 nu a fost transpusă în legislația noastră. Având în vedere aspectele menționate anterior, vă rugăm să observați faptul că, proiectul propus de RMGC nu încalcă Directiva nr. 35/2004 întrucât nu există reglementări interne cu caracter normativ care să stabilească aspectele de ordin material și procedural privind constituirea unei astfel de garanții.

Cu toate acestea, în măsura în care vor exista dispoziții legale specifice în privința constituirii unor garanții, RMGC va lua toate măsurile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor legale care îi incumbă.

11. Această afirmație nu este adevărată. Raportul de securitate a fost depus odată cu Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) la 18 mai 2006 și a fost disponibil în vederea consultării în locațiile unde Raportul EIM a fost depus atât în format electronic, cât și versiune printată. Acesta se află atât pe site-ul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor cât și pe www.povesteaadevarata.ro

12. Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

13. Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;

- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocvizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 μg/m³, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în bibliografia anexată la acest raport.

Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (Capitolul 10 *Impact Transfrontieră*) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.

Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, RMGC a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include evaluarea impactului asupra mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.

Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.

Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și cianuri, nitrat, amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.

Chiar și în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.

Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.

Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul Programul de Modelare a Râului Mureș iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1.

Answer to contestation No. 3366
Submitted by Târziu Aurelia

S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive, detailed Environmental Impact Assessment (EIA) for the Roşia Montană project. Our specific responses to Contestation No. 3366 are as follows:

1. The TMF is located approximately 2 km above the town of Abrud and therefore the design criteria for the dam have been established to address consequence of a dam failure. The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution.

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life. The Roşia Montană TMF is therefore designed to hold a total flood volume over four times greater than the Romanian government guidelines. In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Additional study was done regarding earthquakes, and, as indicated in the EIA the TMF is engineered to withstand the Maximum Credible Earthquake(MCE). The MCE is the largest earthquake that could be considered to occur at the site based on the historical record.

In addition, Section 7 of the EIA report includes an assessment of the risks cases that have been analyzed and include various dam break scenarios. Specifically, the dam break scenarios were analyzed for a failure of the starter dam and for the final dam configuration. The dam break modelling results indicate the extent of tailings run out. Based on the two cases analyzed, the tailings will not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River.

However, the project recognizes that in the highly unlikely case of a dam failure that a Emergency Preparation and Spill Contingency Management Plan must be implemented. This plan was submitted with the EIA as Plan I, Volume 28.

For a more detailed technical analysis, please refer to Chapter 7, Section 6.4.3.1, "TMF Potential Failure Scenarios" of the EIA.

2. The figure of US\$ 3 billion is both unsubstantiated and implausibly high. RMGC stands behind our closure estimates, which were developed by a team of independent experts with international experience and will be reviewed by third party experts, are based on the assumption that the project can be completed according to the plan, without interruptions, bankruptcy or the like they are engineering calculations and estimates based on the current commitments of the closure plan and are summarized in the EIA's Mine Closure and Rehabilitation Management Plan (Plan J in the EIA). Annex 1 of Plan J will be updated using a more detailed approach looking at every individual year and calculating the amount of surety, which must be set aside year by year to rehabilitate the mine before RMGC is released from all its legal obligations. Most importantly, the current estimates assume the application of

international best practice, best available technology (BAT) and compliance with all Romanian and European Union laws and regulations.

Closure and rehabilitation at Roşia Montană involves the following measures:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits;
- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake;
- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas;
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas;
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment;
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached.

While the aspects of closure and rehabilitation are many, we are confident in our cost estimates because the largest expense – that incurred by the earthmoving operation required to reshape the landscape – can be estimated with confidence. Using the project design, we can measure the size of the areas that must be reshaped and resurfaced. Similarly, there is a body of scientific studies and experiments that enable scientists to determine the depth of soil cover for successful revegetation. By multiplying the size of the areas by the necessary depth of the topsoil by the unit rate (also derived from studying similar earthmoving operations at similar sites), we can estimate the potential costs of this major facet of the rehabilitation operation. The earthmoving operation, which will total approximately US \$65 million, makes up 87% of closure and rehabilitation costs.

Also, the necessity of additional technological measures to stabilize and reshape the tailings surface will be discussed in the update of the Economical Financial Guarantee (EFG) estimate, which leads to an increase the provisions for tailings rehabilitation, especially if the TMF is closed prematurely and no optimized tailings disposal regime is applied. The exact figures depend on the details of the TMF closure strategy which can be finally determined only during production

Concerning parallels between the RMP and Baia Mare, Romanian law has changed since Baia Mare to protect the nation's taxpayers. According to the Romanian Mining Legislation (Law 85/2003), Article 53 (1) and (2), RMGC must carry out all of the activities outlined in the Mine Closure Plan at its own cost and responsibility. RMGC is released from its legal obligations only when all requirements are satisfied. Furthermore, Article 20 (4) of the Mining Law and the corresponding stipulations in the European Mine Waste Directive 2006/21/EC require RMGC to establish a financial guarantee for environmental rehabilitation (EFG, Environmental Financial Guarantee). RMGC is able to obtain an operating license from the Competent Authority only once a satisfactory EFG is in place.

In Romania, the creation of an Environmental Financial Guarantee ("EFG") is required to ensure adequate funds are available from the mine operator for environmental cleanup. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003). Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mine Waste Directive ("MWD") and the Environmental Liability Directive ("ELD").

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the

operators for environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roşia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance.

There are two separate and distinct EFGs under Romanian law.

The first, which is updated annually, focuses on covering the projected reclamation costs associated with the operations of the mine in the following year. These costs are of no less than 1.5 percent per year, of total costs, reflective of annual work commitments.

The second, also updated annually, sets out the projected costs of the eventual closure of the Roşia Montană mine. The amount of the EFG to cover the final environmental rehabilitation is determined as an annual quota of the value of the environmental rehabilitation works provided within the monitoring program for the post-closure environmental elements. Such program is part of the Technical Program for Mine Closure, a document to be approved by the National Agency for Mineral Resources (“NAMR”).

Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The current projected closure cost for Roşia Montană is US \$76 million, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. The annual updates will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine.)

The annual updates capture the following four variables:

- Changes in the project that impact reclamation objectives;
- Changes in Romania’s legal framework, including the implementation of EU directives;
- New technologies that improve the science and practice of reclamation;
- Changes in prices for key goods and services associated with reclamation.

Once these updates are completed, the new estimated closure costs will be incorporated into RMGC’s financial statements and made available to the public.

A number of different financial instruments are available to ensure that RMGC is capable of covering all of the expected closure costs. These instruments, which will be held in protected accounts at the Romanian state disposal, include:

- Cash deposit;
- Trust funds;
- Letter of credit;
- Surety bonds;
- Insurance policy.

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roşia Montană project.

3. The reports and studies published by experts in the field make clear that the Roman galleries at Roşia Montană are significant, but not unique. As indicated in the gazetteer of the Roman

mining sites from Transylvania and Banat-prepared as part of the Environmental Impact Assessment Study for the Roşia Montană project, it is difficult to justify the claim that the Roşia Montană site is unique importance if we consider the history of mining in the Roman Empire, and especially in the province of Dacia. There are at least 20 other sites with relatively similar features and some of them (Ruda Brad, Bucium – the Vulcoi Corabia area and Haneş – Amlaşul Mare area) have already produced concrete evidence proving that their archaeological potential is, to a certain extent, similar to that of the ancient *Alburnus Maior* site. This aspect should also be taken into consideration when claiming that Roşia Montană is a site of unique importance.

Most of the ancient mining works in the Cărnic massif, as well as in other mining sectors, are only accessible, and in difficult conditions, to specialists, and actually partially inaccessible to the public at large. Moreover, under the EU safety rules regulating similar activities in museums all over Europe, rules that have been transposed into Romanian legislation, Roman galleries that pose safety risks cannot be opened for public access. Note that a number of other similar Roman gallery segments will be preserved in situ.

Consequently, based on the scientific report submitted by French experts, on the proposal by the National Archaeology Commission, the Ministry of Culture and Religious Affairs has granted the archaeological discharge certificate for the Cărnic Massif, with the exception of a an area of approximately 5 hectares, including Piatra Corbului. As part of the effort to minimize negative impacts, in addition to the thorough investigation of the area and publication of its results, specialists have deemed it appropriate to make a 3-D representation as well as replicas of these structures (at a scale of 1:1). These will be included in the mining museum that is proposed at Roşia Montană. A lawsuit has been filed with regard to the archaeological discharge certificate and the case is currently in progress.

As an alternative, the company considered the preparation of a specialized study comprising financial estimates for the conservation in their entirety of the galleries from the Cărnic massif and for opening them to tourists. Moreover, note that the costs for the development and maintenance of a public circuit in this massif are prohibitive and such an investment would not be economically feasible (see Annex “Costs Estimate for the Development of Ancient Mining Networks from Cărnic”, prepared by the UK-based companies Gifford, Geo-Design and Forkers Ltd).

Construction activities in the Orlea area, necessary for the development of the proposed mining project, cannot start until the archaeological investigations have been completed, in accordance with the Romanian legal provisions and international practices and guidelines. (Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 46). Under the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the cultural heritage and the designation of some archaeological sites as areas of national interest, as last amended, “the investor shall finance a feasibility study and a technical proposal, describing the measures to be taken (later to be presented in detail) and the funds necessary for conducting preventive archaeological researches or, as the case may be, archaeological surveillance. Also, the investor shall finance the necessary works for the preservation of the archaeological heritage or, where appropriate, for the archaeological discharge of the area affected by works. The investor shall finance the enforcement of such measures”.

With regard to the Orlea area, the Cultural Heritage Baseline Study - Volume 6 p.46 - specifies that preventive surface and underground archaeological research is planned to continue in an area of identified archaeological potential. It also specifies that the research undertaken to date is preliminary in character. Also, please note that the EIA report mentions the following: given that mining activities in the Orlea area are to be developed at a later stage, surface archaeological research in this area is planned to start in 2007.

In 2004, the preliminary underground investigations, undertaken in the Orlea Massif, have led to a significant discovery. The value of the discovery was confirmed in the summer of 2005. The

French team led by Dr. Beatrice Cauuet uncovered a chamber with a hydraulic wheel, and subsequently an entire mine dewatering system. This complex, uncovered in the Păru Carpeni area, was dated to Roman times and has been subject to extensive archaeological investigations, while special measures have been taken to ensure its preservation *in situ*. The discovery would not be affected by the future development of the Orlea open pit. Surface preventive archaeological research in the Orlea area, as well as underground archaeological research in the Orlea- Țarina segment are planned to be undertaken between 2007 and 2012, as indicated in the Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 48.

In the 1980s, a mining museum was developed in the Orlea massif. The museum included a series of well-preserved galleries that have been separated from adjacent, access galleries by concrete walls. The Orlea galleries, as well as those in the Cârnic massif and in other mining areas in Roșia Montană, are trapezoidal in form. During the successive reworking and mining of these galleries, part of the Roman remains have been destroyed. In addition, the galleries suffered further deterioration, especially due to the recent mining works using drilling-blasting techniques that caused cave-ins and deterioration of underground mining remains. The removal of mine waste in the course of archaeological research adds to the process of deterioration of the Roman galleries, further accentuated by the closure of mining operations at Minvest (1st June, 2006) –given that the mining activities have ensured a minimal level of mine dewatering. Under the existing legislation, shutting down mining activities requires a comprehensive set of conservation measures. However, at Roșia Montană the mine was abandoned without any other restoration works. Just a couple of months later, drainage channels inside the Sfânta Cruce gallery, the main drainage gallery, got clogged, which led to the flooding of a number of galleries, several kilometers long. Proper maintenance works are needed if the archaeological remains are to be preserved for future generations. In the absence of such measures the result will be disastrous, and the parts of galleries that have been preserved will disappear as a result of cave-ins and flooding. The Roman steps at Brad (Roman mining remains covered by Law 5/2000) are illustrative in this respect-once maintenance works stopped, the galleries became inaccessible.

In accordance with the List of Historic Monuments published in the Official Gazette nr. 646 bis of 16 July 2004, the industrial area that is to be developed in the Orlea Massif includes 2 archaeological sites classified as historic monuments –the Roman settlement at Alburnus Maior, the Orlea area (code LMI AB-I-m-A-00065.01), and the Roman mining exploitation at Alburnus Maior, the Orlea Massif (AB-I-m-A-00065.02).

Law 422/2001 on the protection of historic monuments, as last amended, provides for the declassification of archaeological sites, once the archaeological discharge certificate has been granted, as approved by the National Archaeological Commission within The Ministry of Culture and Religious Affairs. The archaeological discharge procedure, as defined by the law, is the procedure by means of which an area of archaeological interest may be restored to its current use. Therefore, it is true that RMGC plans to mine the gold-silver deposits located in the Orlea Massif area, in the second phase of the proposed mining project.

Consequently, the proposed mining operations in the Orlea Massif can be developed only after the completion of preventive, surface and underground archaeological researches, that will produce a comprehensive body of data on the Roman site located in the Orlea area. As shown in Annex I to the Cultural Heritage Baseline Report (Archaeological Site Record Card-9. Orlea Massif, p.231-236), no archaeological investigations have been undertaken in this area, nor any expert studies that would determine in detail the characteristics and the spatial distribution of the archaeological remains in the area. RMGC has, therefore, committed to financing a preventive archaeological research program, to be undertaken between 2007-2012 by an expert team. Based on the research findings, a decision will be made as to whether the archaeological discharge procedure should be applied. There are no legal provisions that would prohibit conducting preventive archaeological researches in the areas with an identified archaeological heritage, such as the Orlea area.

Given the significance of the Roşia Montana's cultural heritage, and the current legal requirements, S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A allocated more than USD 10 million for the archaeological investigations carried out between 2001-2006. What is more, based on the research results, on the experts' opinions and on the decision of competent authorities, the budget for the next years, allocated for the research, conservation and restoration of the Roşia Montană's cultural heritage, undertaken as part of the project development, amounts to more than USD 25 million, as indicated in the Environmental Impact Assessment Study, published in May 2006 (see the EIA Report, vol. 32, Management Plan for the Archaeological Heritage from the Roşia Montană area, p. 84-85). Archaeological research in the Orlea area is to be continued, and a **Modern Mining Museum** will be opened, including **geology, archaeology, ethnographic and industrial heritage exhibitions**. Other plans include the development for public access of the **Cătălina-Monuleşti gallery and the Tău Găuri monument, as well as the restoration of the 41 historical buildings and of the protected zone Roşia Montană Historic Centre**.

For further information on the most important archaeological remains, as well as on a series of comments on their preservation and on the special measures included in the management plans, please consult the Annex "Information on the Cultural heritage of Roşia Montană and Related Management Aspects"

In conclusion, with regard to your question, it is important to say that the company does not wish to destroy the Orlea and Cărnic massifs. Based on the research results, on the international guidelines and best practices in the field, it has been decided that the most effective solution for enhancing this type of cultural heritage is to preserve *in situ* the most significant underground mining archaeological remains uncovered at Roşia Montană, and to create exact replicas of the galleries that cannot be opened for public access, either due to safety reasons or because of the state of preservation of the remains.

Far from destroying Rosia Montana's patrimony, the Special Rapporteur from a committee of the Parliamentary Assembly/Council of Europe has called the company-sponsored rescue archaeology programme – an investment of \$10 million USD to date led by an internationally renowned mining archaeologist -- "an exemplary project of responsible development."

4. The impact on protected flora and fauna will exist only locally, but this impact will not lead to the loss of any specie. The Project has been designed even from the beginning to fully comply with the requirements and norms imposed by Romanian and European environmental legislation.

The company believes the fact that the project impact on environment remains significant, especially because covers previous impacts. But, the investments required to ecologically restore/rehabilitate Roşia Montană area in order to address current complex environmental issues, are only achievable following the implementation of some economic projects that will generate and warrant implementation of some direct and responsible actions as a component of base principles of sustainable development concepts. Clean processes and technologies may be developed only in the presence of a solid economic environment fully compliant with the environment that will also resolve previous impacts of anthropic activities.

The base documents of the Project are in fact an unbiased reason of its implementation, considering the highly complex environmental commitment within Roşia Montană area.

Some of the Roşia Montană species that are under a certain protection status stand for an insignificant percentage of the scale of populations estimated at national level. The characterization of species from their habitat point of view exists in the species tables presented in the Biodiversity Chapter of the EIA Report and its annexes, although this is not a requirement imposed by the Habitats Directive. Due to their large volume of information, the annexes of chapter 4.6 Biodiversity can be found in the electronic version of the EIA disclosed by the company both in Romanian and English through approx. 6000 DVD/CD copies, being

accessible on the company website, and on the websites of Ministry of Environment and Water Management, local and regional environmental protection agencies of Alba, Sibiu, Cluj, etc.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area a SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial as unfounded of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance).

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats[1], and EU Directive no. 79/409 Birds[2] respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to reconstruct/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents [3].

References:

[1] art.3, 2nd paragraph, Each Member State shall contribute to the creation of Natura 2000 (network) in proportion to the representation within its territory of the natural habitat types and the habitats of species referred to in paragraph 1. To that effect each Member State shall designate, in accordance with Article 4, sites as special areas of conservation taking account of the objectives set out in paragraph 1.

art.4, 1st paragraph. On the basis of the criteria set out in Annex III (Stage 1) and relevant scientific information, each Member State shall propose a list of sites indicating which natural habitat types in Annex I and which species in Annex II that are native to its territory the sites host. For animal species ranging over wide areas these sites shall correspond to the places within the natural range of such species which present the physical or biological factors essential to their life and reproduction. For aquatic species which range over wide areas, such sites will be proposed only where there is a clearly identifiable area representing the physical and biological factors essential to their life and reproduction. Where appropriate, Member States shall propose adaptation of the list in the light of the results of the surveillance referred to in Article 11. [...]

2nd paragraph.[...] Member States whose sites hosting one or more priority natural habitat types and priority species represent more than 5 % of their national territory may, in agreement with the Commission, request that the criteria listed in Annex III (Stage 2) be applied more flexibly in selecting all the sites of Community importance in their territory.[...]

Art. 6, 4th paragraph. If, in spite of a negative assessment of the implications for the site and in the absence of alternative solutions, a plan or project must nevertheless be carried out for imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature, the Member State shall take all compensatory measures necessary to ensure that the overall coherence of Natura 2000 is protected. It shall inform the Commission of the compensatory measures adopted.

Art. 16. Provided that there is no satisfactory alternative and the derogation is not detrimental to the maintenance of the populations of the species concerned at a favourable conservation status in their natural range, Member States may derogate from the provisions of Articles 12, 13, 14 and 15 (a) and (b):[...]

- in the interests of public health and public safety, or for other imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature and beneficial consequences of primary importance for the environment;

[2] Art.4, 1st paragraph. The species mentioned in annex 1 shall be the subject of special conservation measures concerning their habitat in order to ensure their survival and reproduction in their area of distribution. [...]

Trends and variations in population levels shall be taken into account as a background for evaluations. Member states shall classify in particular the most suitable territories in number and size as special protection areas for the conservation of these species, taking into account their protection requirements in the geographical sea and land area where this directive applies.

[3] Directive 92/43 Habitats, art. 2, 2nd paragraph; Directive 79/409 Birds, art. 3, 2nd paragraph, letter c.

5. Your statement according to which there was no urbanism certificate upon the initiation of public consultation process is not accurate. When the public consultation has been initiated, a valid urbanism certificate existed, i.e the urbanism certificate no. 78 issued on 26th of April 2006.

At the same time, from legal point of view there is no condition imposed to develop public consultations based on the existence of an urbanism certificate. That is by taking into account the legal requirements: The Order of Ministry of Waters and Water Management no. 860/2002 regarding the procedure for assessing the environmental impact and for issuing the environmental permit (Order no. 860/2002) and Law no. 50/1991 regarding the permitting process of construction, re-published.

The urbanism certificate is a document issued and is aimed at having an informative role that informs the applicant on the legal, economical and technical issues related to existing lands and buildings and establishes urbanism requirements and necessary permits for securing construction authorization, pursuant to the provisions of art. 5 of Law no. 50/1991 regarding the authorization of construction works, re-published. The permits and endorsements required for developing projects are included in the legislation governing each of the fields submitted to a permitting procedure (the environmental permit is included in the environmental legislation, the urbanism requirements are included in the urbanism and territorial arrangement legislation); these permits are only mentioned and summarized in the urbanism certificate.

Pursuant to the provision of art. 6 (2) of Governmental Decision no. 918/2002 [i] regarding the establishment of the framework procedure of assessing the environmental impact and for the approval of the public or private projects subject to this procedure, the Roșia Montană Project has been considered as a project with significant impact on the environment, **a project that will undergo an environmental impact assessment, as this is a mandatory requirement.** The Project has been framed as having a significant impact on the environment by taking into account its dimensions and the nature of its activities. These characteristics, based on which its framing has been performed, have no relationship with the urban certificate and its content being under no circumstances altered. At the same time, the fact that an impact assessment is mandatory and required is not based on urbanism certificate and does not result from its content but it is intrinsic related and conditioned by Project's characteristics as proposed by titleholder based on its own plans.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) applied for and secured an Urbanism Certificate for the entire Roșia Montană Mining project. The Certificate no.78 was issued by the Alba County Council on April 26, 2006, prior to the initiation of the public consultations process. The public consultations have been initiated in May 2006 when the EIA Report was submitted to the authorities, and in over 48 localities and continued with the public debates initiated on July 24th, 2006 at Roșia Montană.

The Urbanism Certificate is available for consultation at the headquarters of the Alba County Council, from 8 – 13 h during business days.

Reference:

[i] We would like to underline the fact that Governmental Decision no. 918/2002 has been abrogated by Governmental Decision no. 1213/2006 regarding the establishment of framework procedure for assessing the environmental impact for certain public and private projects, published in the Official Gazette, Part I no. 802 from 25/09/2006 ("Governmental Decision no. 1213/2006"). However, taking into account the provisions of art. 29 of Governmental Decision no. 1213/2006 where it is stipulated: "The Projects submitted for securing environmental permits at the competent authorities and subjected to an environmental impact assessment, before enforcing this decision will be subjected to the procedure of environmental impact assessment and of issuing the environmental permit that was in force when the application was submitted". We would like to state that RMGC's Projects is governed by the provisions included in the Governmental Decision no. 918/2002.

6. We underline the fact that pursuant to the provisions of art. 41, paragraph 2, from the Mining Law no.85/2003, the authorities from the local administration have the liability to adjust and/or update the territory arrangement plans and the general urbanism plans, in order to allow the development of all operations necessary for the development of mining activities.

In other words, we mention the fact that the General Urbanism Plan for the entire Roșia Montană settlement was prepared in 2002. This Plan stipulates urban-planning regulations for all 16 villages included in the Roșia Montană Commune, and for a protected area including historical buildings. The General Urbanism Plan has been presented to the public and subject to public debates, therefore all interested persons have been able to express their opinion regarding the development opportunities of the commune. After the completion of the public participation stage, the General Urbanism Plan has obtained all necessary approvals from the competent ministries, from Alba County Council, the Urbanism Committee, Alba Environmental Protection Agency, the network operators and the final approval of Roșia Montană Local Council.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) has requested and obtained, from Alba County Council, the Urbanism Certificate no. 78 of 26.04.2006 for the entire Roșia Montană mining project, including the tailings management facility (TMF). This urbanism certificate is fully compliant with the project proposal whose impact is assessed in the EIA Report. The certificate covers the area included in the Zonal Urbanism Plan for Roșia Montană Industrial Area and is included in the Mining License issued by the National Agency for Mineral Resources. The Zonal Urbanism Plan for the Industrial Area has been subject to public consultations and debates organized in Roșia Montană, Bucium, Câmpeni and Abrud and has received the approval to continue the permitting procedures, from all 4 local councils.

Concerning the urbanism plans of the other settlements, the General Urbanism Plan for Abrud city was updated in 2002, incorporating the part of the TMF located within the territory under Abrud administration. This General Urbanism Plan has been subject to the same approval procedure as the General Urbanism Plan of Roșia Montană Commune. The General Urbanism Plan for Câmpeni city is currently being updated, and Roșia Montană Gold Corporation requested the Local Council to include the part of the water supply pipe and the pipe collecting water from Aries River. After completion, it will be subject to the approval procedure described above.

Only one road will be constructed on the administrative territory of Bucium Commune, having a reduced impact on the urbanism plan. Consequently, in compliance with the applicable urbanism regulations it is not necessary to include it in a new urbanism plan or to modify the existing plan.

7. The concession license for exploitation in the Roșia Montană perimeter no. 47/1999 (“the Roșia Montană License”) was concluded based on and according to the procedures provided by the former Mining Law no. 61/1998, in force as at the conclusion of the License. The Roșia Montană license was approved by the Government Decision no. 458/10.06.1999, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 285/21.06.1999.

We specify that the Roșia Montană license has a period of 20 years, with the possibility of being extended, according to the Mining Law. As per the legal provisions, the object of the Roșia Montană License is the exploitation of the mineral resources in the perimeter Roșia Montană and not the activity of CNCAF Minvest SA, which is a company affiliated to the license.

Pursuant to the exploration-development activities of RMGC, the resources and reserves existing in the Roșia Montană perimeter have been identified in detail. The mining project proposed by RMGC considers the exploitation of these resources and reserves discovered pursuant to the ensemble of studies and activities for the identification of the deposits, the quality and quantity evaluation, as well as by determining the technical and economical conditions for capitalization. The new mining exploitation is planned and designed by observing

the international standards and shall involve the use of the best available techniques for the proper operation, the environmental protection and mitigation of the impact.

According to the legal provisions, RMGC follows the entire permitting procedure for the new mining exploitations, the public debate of the Report to the Environmental Impact Assessment Study being a compulsory stage within this permitting process.

8. An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin to be protective of groundwater. Specifically, the Roșia Montană Tailings Management Facility (TMF or “the facility”) has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roșia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam, and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, “The Tailings Facility Management Plan” for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline,
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam; to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

9. The environmental rehabilitation plan of the Roșia Montană Gold Corporation (“RMGC”), and the accompanying Environmental Financial Guarantee (“EFG”), is fully discussed in the section of the Environmental Impact Assessment titled “Environmental and Social Management and System Plans” (Annex 1 of the subchapter titled “Mine Rehabilitation and Closure Management Plan”).

GD 349/2005 transposes the EU Landfill Directive 1999/35/EC into Romanian Law. It is not applicable to the extractive wastes generated by the Roșia Montană project, which are covered by the new EU Mine Waste Directive 2006/21/EC.

In Romania, the creation of an Environmental Financial Guarantee (“EFG”) is required to ensure adequate funds are available from the mine operator for environmental cleanup. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003). Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mine Waste Directive (“MWD”) and the Environmental Liability Directive (“ELD”).

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the operators for environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roșia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance.

There are two separate and distinct EFGs under Romanian law.

The first, which is updated annually, focuses on covering the projected reclamation costs associated with the operations of the mine in the following year. These costs are of no less than 1.5 percent per year, of total costs, reflective of annual work commitments.

The second, also updated annually, sets out the projected costs of the eventual closure of the Roșia Montană mine. The amount of the EFG to cover the final environmental rehabilitation is determined as an annual quota of the value of the environmental rehabilitation works provided within the monitoring program for the post-closure environmental elements. Such program is part of the Technical Program for Mine Closure, a document to be approved by the National Agency for Mineral Resources (“NAMR”).

Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The current projected closure cost for Roșia Montană is US \$76 million, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. The annual updates will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine.)

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roșia Montană project.

10. The Directive no. 2004/35/CE on the liability for the environment pollution and the prevention and rehabilitation of ecological damage, published in the Official Journal of the European Community no. L143/56 (“Directive no. 35/2004”) provides the general legal framework regarding the liability for the environment pollution.

According to the provisions of art. 1 of the Directive no. 35/2004 *"the purpose of the present directive is to determine a general framework regarding the liability for the environment, according to the principle that the pollutor pays, for the prevention and rehabilitation of the damage caused to the environment"*.

The Directive no. 35/2004 determines as a principle, under the provisions of art. 14 (1), the fact that *"The Member States will take all the necessary measures for the development of the guarantee markets and financial instruments, through the economic and financial operators, including financial instruments in case of insolvency, with the view of ensuring for the operators the financial guarantees necessary for the obligations undertaken according to the directive"*.

Moreover, according to the provisions of art. 19 (1) of the Directive no. 35/2004, the Member States will transpose the disposals of the Directive, in the internal legislation, until 31.04.2007. We mention the fact that, until now, the Directive no. 35/2004 has not been transposed in the internal legislation. Considering the abovementioned issues, please notice the fact that the project proposed by RMGC does not breach the Directive no. 35/2004, as there are no internal regulations to determine the substantive and procedural aspects regarding the establishment of such a guarantee.

Nevertheless, considering there will be specific legal provisions regarding the establishment of certain guarantees, RMGC will take all the necessary measures for the observance of all the legal provisions.

11. This claim is not true. The safety report was submitted together with the Environmental Impact Assessment (EIA) Report on May 18th, 2006 and was available for public consultation at the locations where the EIA Report was submitted, both as hardcopy and in electronic form. The electronic copy of the report could be accessed both on the web page of the Ministry of Environment and Water Management, and on www.povesteadevarata.ro.

12. The EIA report does not analyze the "Zero Alternative", *i.e.* the case when the project is not implemented.

The Report on the Environmental impact assessment study (EIA) considered all alternative developments, including the option of not proceeding with any project – an option that would generate no investment, allowing the existing pollution problems and socio-economic decline to continue (Chapter 5 – *Assessment of Alternatives*).

The report also considered alternative developments – including agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes – and concluded that these activities could not provide the economic, cultural and environmental benefits brought by the Roşia Montană Project (RMP).

Chapter 5 also examines alternative locations for key facilities as well as alternative technologies for mining, processing and waste management, in line with best practice and as compared against published EU best available techniques (BAT) documentation.

13. It is stated precisely that a "cyanide rain" phenomenon will not exist. This phenomenon never was encountered in other places or situations. Moreover, the specialty literature mentions only the "acid rain" phenomenon which has no connection with the behavior of the cyanide compounds in the atmosphere.

The reasons for making this statement are the followings:

- The sodium cyanide handling, from the unloading from the supplying trucks up to the processing tailings discharge onto the tailings management facility, will be carried out only in liquid form, represented by alkaline solutions of high pH value (higher than 10.5 – 11.0) having different sodium cyanide concentrations. The alkalinity of these

solutions has the purpose to maintain the cyanide under the form of cyan ions (CN⁻) and to avoid the hydrocyanic acid formation (HCN), phenomenon that occurs only within environments of low pH;

- The cyanide volatilization from a certain solution cannot occur under the form of free cyanides, but only under the form of HCN;
- The handling and storage of the sodium cyanide solutions will take place only by means of some closed systems; the only areas/plants where the HCN can occur and volatilize into air, at low emission percentage, are the leaching tanks and slurry thickener, as well the tailings management facility for the processing tailings;
- The HCN emissions from the surface of the above mentioned tanks and from the tailings management facility surface can occur as a result of the pH decrease within the superficial layers of the solutions (that helps the HCN to form) and of the desorption (volatilization in air) of this compound;
- The cyanide concentrations within the handled solutions will decrease from 300 mg/l within the leaching tanks up to 7 mg/l (total cyanide) at the discharge point into the tailings management facility. The drastic reduction of the cyanide concentrations for discharging into the Tailings Management Facility (TMF) will be done by the detoxification system;
- The knowledge of the cyanide chemistry and on the grounds of the past experience, we estimated the following possible HCN emissions into air: 6 t/year from the leaching tanks, 13 t/year from the slurry thickener and 30 t/year (22.4 t, respectively 17 mg/h/m² during the hot season and 7.6 t, respectively 11.6 mg/h/m² during the cold season) from the tailings management facility surface, which totals 134.2 kg/day of HCN emission;
- Once released into air, the hydrocyanic acid is subject to certain chemical reactions at low pressure, resulting ammonia;
- The mathematical modeling of the HCN concentrations within the ambient air (if the HCN released in the air is not subject to chemical reactions) emphasized the highest concentrations being at the ground level, within the industrial site namely within the area of the tailings management facility and within a certain area near the processing plant. The maximum concentration is of 382 µg/m³/h;
- The highest HCN concentrations within the ambient air will be 2.6 times lower than the limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- The HCN concentrations within the ambient air from the populated areas close by industrial site will be of 4 to 80 µg/m³, over 250 – 12.5 times lower than limit value stipulated by the national legislation for labor protection – the national legislation and European Union (EU) legislation on the Air Quality don't stipulate limit values for the population's health protection;
- Once released in air, the evolution of the HCN implies an insignificant component resulted from the reactions while liquid (water vapors and rain drops). The reactions are due to HCN being weak water-soluble at partially low pressures (feature of the gases released in open air), and the rain not effectively reducing the concentrations in the air (Mudder, et al., 2001; Cicerone and Zellner, 1983);
- The probability that the HCN concentration value contained by rainfalls within and outside the footprint of the Project to be significantly higher than the background values (0.2 ppb) is extremely low.

Details referring to the use of cyanide in the technological processes, the cyanides balance as well as the cyanide emission and impact of the cyanides on the air quality are contained in the Environmental Impact Assessment (EIA) Report, Chapter 2, Chapter 4.1 and Chapter 4.2 (Section 4.2.3).

We appreciate that there is concern about transboundary impacts and have worked extensively with independent experts and scientists to fully assess all possibilities. These assessments, including a just-completed study of catastrophic failure scenarios by The University of Reading, have concluded that the Roşia Montană Project has no transboundary impact. A full copy of the

University of Reading study can be found in the reference documents included as an annex to this report.

The Environmental Impact Assessment Report (EIA) (Chapter 10 *Transboundary Impacts*) assesses the proposed project with regard to potential for significant river basin and transboundary impacts downstream which could, for example, affect the Mureş and Tisa river basins in Hungary. The Chapter concludes that under normal operating conditions, there would be no significant impact for downstream river basins/transboundary conditions.

The issue of a possible accidental large-scale release of tailings to the river system was recognized to be an important issue during the public meetings when stakeholders conveyed their concern in this regard. As a result, further work has been undertaken by RMGC to provide additional detail to that provided in the EIA Report on impacts on water quality downstream of the project and into Hungary. This work includes modelling of water quality under a range of possible operational and accident scenarios and for various flow conditions.

The model used is the INCA model developed over the past 10 years to simulate both terrestrial and aquatic systems within the EUROLIMPACS EU research program (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). The model has been used to assess the impacts from future mining, and collection and treatment operations for pollution from past mining at Roşia Montană.

The modelling created for Roşia Montană simulates eight metals (cadmium, lead, zinc, mercury, arsenic, copper, chromium, manganese) as well as Cyanide, Nitrate, Ammonia and dissolved oxygen. The model has been applied to the upper catchments at Roşia Montană as well as the complete Abrud-Arieş-Mureş river system down to the Hungarian Border and on into the Tisa River. The model takes into account the dilution, mixing and physico-chemical processes affecting metals, ammonia and cyanide in the river system and gives estimates of concentrations at key locations along the river, including at the Hungarian Boarder and in the Tisa after the Mureş joins it.

Because of dilution and dispersion in the river system, and of the initial European Union Best Available Techniques (EU BAT) - compliant technology adopted for the project (for example, the use of a cyanide destruct process for tailings effluent that reduces cyanide concentration in effluent stored in the Tailings Management Facility -TMF- to below 6 mg/l), even a large scale unprogrammed release of tailings materials (for example, following failure of the dam) into the river system would not result in transboundary pollution. The model has shown that under worse case dam failure scenario all legal limits for cyanide and heavy metals concentrations would be met in the river water before it crosses into Hungary.

The INCA model has also been used to evaluate the beneficial impacts of the existing mine water collection and treatment and it has shown that substantial improvements in water quality are achieved along the river system under normal operational conditions.

For more information, an information sheet presenting the INCA modelling work is presented under the title of the Mureş River Modelling Program and the full modelling report is presented as Annex 5.1.

Împreună pentru un viitor mai bun

GATA ORICÂND

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR	
Registratură	
Nr. 1130/4	Data 25.08.2006

Str. Sextil Pușcariu nr. 21/A, ap. 7, Oradea, România,
 Tel: +40745/134545, Email: beprepared@everyday.com,
 Web: <http://keepscounting.tripod.com>
 Cont (lei) Banca Transilvania: 2511000005643296

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR			
Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării			
INTRARE	NR. 166-81		
IEȘIRE	ZIUA 15 LUNA 03 ANUL 2006		

4016-GM

Nr. 23/ 24.08.06

CATRE

MINISTERUL MEDIULUI SI GOSPODARIRII APELOR

Ref.: Procesul de consultare a publicului cu privire la proiectul de la Rosia Montana

Prin prezenta scrisoare dorim sa ne exprimam ingrijorarea cu privire la modul in care Ministerul Mediului gestioneaza procedurile legate de proiectul propus de Gabriel Resources pentru Rosia Montana. Astfel, consideram ca:

- companiei nu ar trebui sa i se permita sa desfasoare activitati in Rosia Montana sau in zona, atata timp cat proiectul ei nu are toate aprobarile si avizele necesare. Orice activitati care au loc in zona vor avea un impact asupra comunitatii locale, care poate fi foarte greu evaluat si care poate contribui la decizii privind zona sau poate modifica situatia acesteia din punct de vedere economic si social. Reprezentanti ai organizatiilor noastre au fost in zona Rosia Montana inca din anul 2001 si au vazut modul in care actiunile companiei au afectat si au modificat viata oamenilor si relatiile din comunitate.

- Ministerul Mediului ar trebui sa-si exprime o pozitie oficiala legat de acest proiect si sa ACTIONEZE in beneficiul cetatenilor Romaniei, iar toate acestea ar trebui sa fie bazate pe o reala consultare a factorilor interesati privind oportunitatile de dezvoltare a zonei in ansamblu si pe asumarea responsabilitatii privind alternativele de dezvoltare a zonei. Gabriel Resources nu este responsabil pentru degradarea mediului din Rosia Montana si zona acesteia, ci Statul roman, prin companiile care au actionat in zona.

- faptul ca acestei companii i s-a permis sa demareze procesul de consultare a publicului a fost trist si nedrept, atata timp cat exista procese pe rol intre localnici si companie, localnici si Statul roman, o parte din terenurile din Rosia Montana nu au fost retrocedate si situatia proprietatilor este neclara, iar compania a inceput stramutarea localnicilor fara a avea toate aprobarile necesare pentru proiect.

In legatura cu raportul la studiul privind impactul asupra mediului, dorim sa subliniem urmatoarele:

- materialul, desi este realizat pe baza unor cercetari individuale ale unor experti, este extrem de subiectiv si manipulativ in ansamblul sau. Consideram acest lucru foarte grav, deoarece nu putem avea incredere in acest material si, dupa ce l-am studiat, am fost obligati sa-l consideram indoielnic ca si calitate si acuratete a informatiilor;

- la conditii initiale, studiul nu ia in calcul situatia comunei Rosia Montana inainte de venirea companiei aici si nici impactul pe care aceasta l-a avut deja asupra zonei, un impact decisiv;

- nu consideram ca zona Rosia Montana prezinta interes pentru si poate sa se dezvolte numai prin minerit, iar aceasta argumentare a necesitatii acestui proiect este falsa si riscanta. Nu am gasit nicaieri in materialele companiei o viziune sau o definire a modului cum vede comunitatea propria ei dezvoltare. Consideram ca aceasta companiei sau Statul (ca dealtfel orice actor implicat) pot sa actioneze intr-un fel sau altul pentru dezvoltarea zonei numai atunci cand majoritatea membrilor comunitatii si-au definit o viziune pentru viitor si au exprimat modul cum doresc sa se faca aceasta. Orice alte expresii legate de dezvoltare provin din exterior si sunt implicit irelevante, caci exprima pareri ale unor oameni/institutii din afara comunitatii, care nu ar trebui sa fie cele mai importante in momentul in care se iau decizii privind zona.

- capitolul privind dezvoltarea durabila a zonei nu trateaza nici un aspect legat de viata sociala a comunei Rosia Montana, ci ofera doar investitii in infrastructura si beneficii economice. Mentionam ca simpla dezvoltare a infrastructurii NU inseamna dezvoltare durabila. La fel, dezvoltarea economica nu garanteaza nici bunastarea generala a comunitatii si nici cresterea calitatii vietii.

- capitolul privind biodiversitatea nu este suficient de bine argumentat si in mod evident incearca sa diminueze importanta biodiversitatii din zona, in sprijinul proiectului;

- nu s-a estimat sufficient de clar impactul pe care il vor avea cele 4 cariere deschise asupra ariei de protectie care se doreste a fi pastrata in mijlocul zonei de exploatare si asupra monumentelor istorice care vor fi conservate in situ. Vedem imposibila conservarea in situ atat a valorilor naturale cat si a celor culturale, avand in vedere tehnicile de exploatare din proiect.

Avand in vedere cele de mai sus, solicitam luarea urmatoarelor masuri legat de acest proiect:

- oprirea oricaror activitati ale companiei in zona, care implica localnici sau au impact asupra comunitatii locale;

- evaluarea stadiului comunei Rosia Montana INAINTE de aparitia Rosia Montana Gold Corporation aici si evaluarea impactului pe care l-a avut compania si actiunile ei in ultimii 5 ani asupra situatiei economice, sociale, politice a Rosiei Montane. Consideram ca fara o astfel de evaluare nu se pot exprima propuneri si nu se pot dezvolta initiative relevante pentru dezvoltarea zonei in viitor. De asemenea, anvergura proiectului si impactul sau larg ni se par motive suficiente de importante pentru a se realiza o evaluare a impactului social al acestuia, si nu doar a celui de mediu;

- realizarea unui proces de dezvoltare comunitara in comuna Rosia Montana, in care sa fie angrenati majoritatea localnicilor si care sa fie coordonat de un organism independent de companie, de localnici sau de Stat;

- realizarea unor studii independente privind biodiversitatea din Rosia Montana si arealul din jurul acesteia, precum si migratia speciilor din Rosia Montana, studii care sa nu fie platite de Companie.

Organizatiile noastre sunt parte interesata privind acest proiect si dorim sa ni se transmita orice informatii relevante privind proiectul in viitor.

In speranta gasirii unei solutii la problemele ridicate si in speranta ca parerea noastra va fi luata in calcul, va multumim.

Paul Iacobas,
presedinte

Oradea, 24.08.2006

Together for a better future

TO,

MINISTRY OF ENVIRONMENT AND WATER MANAGEMENT**Ref: the public consultation process regarding the Rosia Montana project**

Through the present letter we wish to manifest our concern regarding the manner in which the Ministry of Environment manages the legal proceedings connected to the project proposed by Gabriel Resources for Rosia Montana. Thus, we consider that:

- The company's activities developed within the area should not be allowed as long as its project has not all the necessary approvals and endorsements. Any activities which take place within the area will have an impact on the local community, that can be hardly evaluated and which may contribute at decisions regarding the area or can modify its situation from economic and social point of view. Representatives of our organizations were in Rosia Montana since 2001 and saw the way in which the company's actions affected and modified the people life and relationship from community.
- The Ministry of environment should have to manifest an official position regarding this project and ACT in the benefice of the Romanian citizens, and all these should be based on a real consultation of the interested factors regarding the development opportunities of the area as a whole and the responsibility assumption regarding the development alternatives of the area. Gabriel Resources is not responsible for the environment degradation from Rosia Montana and from its area, but the Romanian State, through the companies which activated within area.
- The fact that this company was allowed to begin the public consultation process was sad and unfair, as long as there are actions at law between locals and company, locals and Romanian State, a part from the lands from Rosia Montana were not restituted and the statute of the owners is indefinite and the company begun the relocation of the locals without to have all the necessary approvals for project.

In connection with the report of the study regarding the environment impact we wish to emphasize the followings:

- The paper, even if is elaborated on the basis of some individual researches of some experts, is extremely subjective and manipulative in its totality. We consider this fact very grave, because we can not trust in this paper and, after we studied it, were obliged to consider it doubtful as regards the information quality and accuracy;
- At the baseline, the study does not take into account the situation of the Rosia Montana commune before the company's arrival and also the impact that the company already had on area, a decisive one;
- We do not consider that the Rosia Montana area presents interest only for mining and can develops only through mining and this argumentation of this project necessity is false and dangerous. We did not find anywhere within the company's papers a vision or a definition of the way how the community perceives its own development. We consider that this company or the State (and also any implied actor) can act by some means or other for the area development only when the majority of the community members defined their vision for future and expressed the way in which they wish to do this. Any other development expressions originate from outside and are implicitly irrelevant, because these express opinions of people/institutions from outside the community, which should not have to be the most important in the moment when decisions are taken regarding the area.
- The chapter regarding the sustainable development of the area does not treat any aspect connected to the social life of the Rosia Montana commune, but offers only infrastructure investments and economic benefits. We mention that the simple infrastructure development does not mean durable development. Also, the economic development does not grant neither the general welfare of the community or the improvement of the life quality.

- The chapter regarding the biodiversity is not enough argued and obviously trays to diminish the biodiversity importance from area in order to support the project;
- The impact of the four open pits on the protection zone which will be maintained in the middle of the mining area and on historical monuments which will be preserved in situ was not enough estimated. We think that the preservation in situ of both the natural values and cultural ones is impossible having in view the mining technologies from project.

Having in regard the above, we request the taking of the following measures in connection with this project:

- The stopping of any activities of the company within area, which imply locals or have impact on the local community;
- The assessment of the Rosia Montana commune condition before the establishment of the Rosia Montana Gold Corporation and the assessment of the impact which company and its actions had during the last 5 years on the economic, social and politic situation of Rosia Montana. We consider that without such evaluation, proposals can not be expressed and relevant initiatives can not be advanced for the area development in future. Also, the project amplitude and its big impact are for us reasons enough important in order to perform a social impact assessment and not only environment impact;
- The realization of a community development process in Rosia Montana commune, in which the most part of the locals to be involved and which to be coordinated by an entity independent from company, by locals or by State;
- The performing of some independent studies regarding the biodiversity in Rosia Montana and its surroundings, namely the migration of the species from Rosia Montana, studies which not to be paid by Company.

Our organizations are interested parts regarding this project and we wish to have access to any relevant information regarding the project in future.

We thank you hoping that a solution to the submitted problems will be found and our opinion will be taken into account.

Paul Iacobas,
Chairman

Oradea, 24.08.2006

CONTESTAȚIA Nr. 4016

Contestația nr. 4016 aduce în discuție următoarele probleme legate de proiectul Roșia Montană la care primește următoarele răspunsuri:

Contestatatul afirmă că compania nu ar trebui să aibă dreptul de a-și desfășura activitatea în zonă până la obținerea tuturor avizelor și a autorizațiilor necesare.

Proiectul de exploatare de la Roșia Montană nu poate fi început fără autorizația de construire și avizul emis de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM).

Până la ora actuală au fost desfășurate doar activități premergătoare exploatării de la Roșia Montană:

- cercetare geologică 1997 – 2006;
- studii de condiții inițiale 1999 – 2006;
- cercetare în vederea descărcării de sarcină arheologică 2000 - până în prezent;
- studii de fezabilitate și proiectare generală 2001 – prezent;
- dezvoltarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) 2003 – 2006.

Proiectarea de detaliu va avea loc în următoarea etapă. Toate activitățile premergătoare au obținut avizele și autorizațiile necesare conform prevederilor legale în vigoare și cu plata taxelor aferente.

Proiectul Roșia Montană a fost inițiat în anul 1997 prin demararea unor programe de cercetare geologică, constând din lucrări de cartare, probare în subteran și la suprafață, lucrări de foraj, analize chimice, măsurători geofizice, ridicări topografice, testări metalurgice, programe de foraje geotehnice, etc. Toate aceste programe s-au desfășurat în baza unor avize anuale emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale la programele de lucru întocmite de S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC).

Pentru lucrările care au necesitat obținerea unor autorizații de construire, așa cum sunt forajele, Consiliul Județean Alba a emis autorizațiile necesare pentru fiecare program în parte, incluzând: acorduri de mediu, acorduri de scoateri temporare din circuitul silvic și agricol, acordul proprietarilor de teren, avizele de la Primăria Roșia Montană sau Abrud, avizul administratorilor de rețele, avizul de la administratorul drumurilor, avizul de la Compania Națională Apele Române, etc. Toate aceste avize pot fi consultate în arhiva RMGC sau pot fi consultate la sediile autorităților.

În ceea ce privește documentațiile de urbanism și Raportul EIM, acestea au fost supuse unui proces larg de consultări și dezbateri publice, derulat pe parcursul mai multor luni, în 16 locații din țară și Ungaria, proces în care părțile interesate au putut să-și exprime opiniile și să-și aducă aportul la îmbunătățirea Proiectului Roșia Montană.

Programele de cercetare arheologică au fost avizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, fiind întocmite de un colectiv de 11 muzee din toată țara, coordonate de Muzeul de Istorie Națională a României.

Contestatarul afirmă că orice activități desfășurate în zonă vor avea impact asupra comunității. Compania a început procesul de relocare a localnicilor fără a fi obținut toate aprobările necesare pentru proiect.

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra comunității locale. Construirea și funcționarea proiectului Roșia Montană presupune achiziționarea de proprietăți în 4 din cele 16 sate ce compun comuna Roșia Montană. Astfel, în cea mai mare parte a comunei, deținerea de proprietăți nu va fi afectată de proiect. De fapt, numărul de locuințe pe care societatea trebuie să

le achiziționeze pentru construirea și pentru funcționarea proiectului pe toată durata sa de viață– 379 locuințe– este mult mai mic decât cifra pe care o avansează de regulă oponenții proiectului, adică 1000 de locuințe.

În scopul cumpărării proprietăților necesare pentru dezvoltarea proiectului, compania a elaborat un program de achiziții, în conformitate cu recomandările privind strămutarea și relocarea populației, elaborate de Banca Mondială.

Dat fiind că proiectul minier se va dezvolta în etape, nu este necesar ca toate proprietățile să fie achiziționate de la început. Prin urmare, compania și-a îndreptat atenția asupra terenurilor necesare pentru construirea și funcționarea exploatarea miniere în primii cinci ani. În prezent, compania deține peste 50% din terenul necesar în faza de construcție și în primii cinci ani ai fazei de exploatare.

De asemenea, 98% din proprietarii terenurilor necesare proiectului, care încă nu au fost achiziționate, au solicitat evaluarea proprietăților deținute, ceea ce indică că se gândesc în mod serios să vândă. Această cifră indică faptul că numărul proprietăților deținute de persoane care se împotrivesc ideii de a vinde este redus.

Cu privire la această ultimă situație, unele din aceste proprietăți sunt situate în zone care nu sunt necesare în faza de construcție și în etapa inițială de exploatare.

În privința numărului și mai mic de case situate în zonele destinate lucrărilor de construcție și de exploatare inițială, compania va căuta soluții pentru modificarea planului de dezvoltare a minei, astfel încât casele și terenurile celor care doresc să-și păstreze proprietățile să nu fie afectate.

Bineînțeles că la finele acestor eforturi, s-ar putea dovedi că un număr foarte mic de proprietari – probabil câteva familii – vor refuza să-și vândă proprietatea. În acel moment, decizia referitoare la utilizarea instrumentelor legale de expropriere a proprietăților va rămâne la latitudinea autorităților statului român. Decizia va consta în a stabili dacă un voineț al unui număr restrâns de persoane, numai câteva, va prevala (printr-o putere de veto dată de împrejurări) asupra voineții majorității rezidenților locali și a intereselor naționale ale României, în general, de a beneficia de crearea a 600 locuri de muncă directe, a 6.000 locuri de muncă indirecte și de investirea a 2,5 miliarde USD într-o zonă rurală desemnată drept “zonă defavorizată”, care în prezent nu cunoaște decât sărăcia.

Contrar afirmațiilor celor care se opun acestui proiect minier, nu se dorește distrugerea bisericilor sau a cimitirelor. Dintre cele 1905 morminte existente în Roșia Montană, marea majoritate nu vor fi afectate de proiectul minier, deoarece compania a făcut tot posibilul ca activitatea de exploatare minieră să nu modifice amplasamentul cimitirelor existente.

Reînhumările se vor face la cererea familiilor și pe cheltuiala companiei RMGC, în deplină conformitate cu legislația românească cu privire la reînhumări (art. 151 din Ordinul 536/1997), compania angajându-se să acționeze cu respect și considerație. Mormintele abandonate vor fi, de asemenea, strămutate, cu tot respectul și considerația din partea companiei, în noul cimitir de la Piatra Albă, căruia i s-a alocat o suprafață de 13 hectare.

RMGC recunoaște că mineritul, deși produce în timp modificări permanente ale topografiei suprafeței, reprezintă o utilizare temporară a terenului. Astfel din momentul construirii minei și continuând pe toată durata de viață a acesteia (16 ani) și pe durata etapei de închidere, activitățile desfășurate – cum ar fi reabilitarea terenurilor și a apei, asigurarea siguranței și stabilității zonei înconjurătoare - vor fi cuprinse în planurile noastre de funcționare și închidere.

Așa cum se arată detaliat în studiul EIM (Evaluarea Impactului asupra Mediului), RMGC va pune în aplicare un plan semnificativ de reabilitare ecologică a zonei, nu numai pentru a diminua efectele Proiectului actual asupra mediului, dar și pentru a elimina efectele precedentelor practici de minerit necorespunzătoare. După finalizarea procesului de închidere a minei, zona va fi mai

puțin poluată decât este în prezent. Însă este adevărat că această operațiune va fi realizată de români, deoarece RMGC estimează că imediat după începerea activității de exploatare, întreg personalul va fi format din români, de asemenea compania are o politică ce presupune angajarea a cât mai mulți localnici. Însă aceștia vor fi plătiți de RMGC. Reabilitarea minei nu va cădea în sarcina autorităților române.

Ceea ce proiectul RMP oferă generațiilor viitoare reprezintă o șansă pentru continuarea vieții într-un sat în care viitorul – cu rata șomajului în prezent de 70%, ajungând la peste 90% dacă mina propusă de RMGC nu va primi autorizațiile necesare – ar fi foarte nesigur. În cazul în care comunitatea din Roșia Montană va dispărea, este posibil ca mormintele și bisericile să fie lăsate în urmă loc, așa cum se întâmplă în celelalte sate abandonate din România. Dezvoltarea propusă prin proiectul RMP va menține satul în viață și va crea oportunități economice în regiune.

Contestatarul dorește să afle care este contribuția proiectului Roșia Montană la dezvoltarea durabilă a zonei

Premiza de la care pornește prezentarea contextului dezvoltării durabile, este faptul că Proiectul Roșia Montană (RMP) va fi un catalizator pentru dezvoltarea economică locală și regională. Este binecunoscut faptul că pentru orice tip de dezvoltare industrială majoră efectele vor fi atât pozitive, cât și negative. RMGC se angajează ca atât individual precum și prin participarea la parteneriate să garanteze faptul că impactul pozitiv va fi amplificat. RMGC va avea ca prioritate o abordare participatorie (implicarea publicului interesat în luarea deciziilor) acolo unde este posibilă și va căuta îndrumare din partea autorităților locale și regionale și din partea comunității atunci când se vor lua decizii cu referire la probleme ce pot afecta dezvoltarea zonei. Efectele negative vor fi atenuate prin măsurile care au fost descrise în raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).

Roșia Montană Gold Corporation admite faptul că pentru a îndeplini angajamentele cu privire la procesul de dezvoltare durabilă, trebuie să acopere cele trei elemente de bază ale procesului de dezvoltare durabilă: social, economic și de mediu. Aceste elemente sunt prezentate detaliat mai jos ca 5 domenii interdependente, care constituie cheia dezvoltării durabile.

- CAPITALUL FINANCIAR: include mijloacele financiare disponibile pentru a permite dezvoltarea celorlalte capitaluri;
- CAPITALUL MATERIAL: include infrastructura și produsele de consum necesare pentru facilitarea activităților umane, protecția mediului și dezvoltarea comunităților;
- CAPITALUL UMAN: include cunoștințele, competențele și însușirile individuale care derivă din educație, instruire, experiență, care ajută la obținerea bunăstării personale;
- CAPITALUL SOCIAL: include rețelele sociale, normele de comportament, valorile și înțelegerile împărtășite în cadrul unui grup, care facilitează cooperarea din și dintre grupuri;
- CAPITALUL NATURAL: include resursele regenerabile și neregenerabile care intră în procesul de producție și astfel satisfac nevoile de consum, precum și cadrul natural care poate fi folosit în scop productiv, are valențe peisagistice sau este esențial pentru păstrarea vieții – cum este de exemplu stratul de ozon.

În sprijinul celor afirmate mai sus, RMGC a stabilit o Politică pentru dezvoltare durabilă [1], ce va fi prezentată în cadrul acestei anexe. Componentele de susținere ale acestei politici sunt de asemenea prezentate, ele fiind un set de inițiative desfășurate la nivelul autorităților, comunității și a companiei, ca părți integrante ale Parteneriatelor și programelor de dezvoltare durabilă Roșia Montană.

Dintre cele 5 capitaluri, probabil că cel mai familiar este capitalul uman, reprezentând una dintre resursele cele mai valoroase dintr-o comunitate. Poate este la fel de familiar și capitalul material, folosind capitalul uman pentru a permite comunității să construiască folosindu-se de mediul înconjurător. Capitalul natural stă la baza unei vieți sănătoase, prin urmare este de importanță vitală pentru existența însăși a comunității. Ideea capitalului social este poate mai puțin familiară,

acesta subliniind importanța stabilirii relațiilor sociale, a normelor de comportament și încrederea reciprocă, în orice întreprindem, pe plan social sau economic. Când stabilim contextul dezvoltării durabile este necesar să conștientizăm și nevoile economice pentru dezvoltare. Astfel, capitalul financiar permite dezvoltarea sau protejarea celorlalte capitaluri. În acest caz, una dintre contribuțiile majore ale RMP pentru dezvoltarea durabilă este reprezentat de infuzia de capital dată de activitățile sale economice.

Cele cinci capitaluri ale dezvoltării durabile

După ce am rezumat impactul economic direct al RMP, mai jos sunt prezentate cele cinci capitaluri ale dezvoltării durabile, care folosesc o mare parte din resursele economice.

Capitalul financiar

Include impactul asupra dezvoltării economice, administrării fiscale, taxelor și impozitelor, dat de:

- medie de 1200 de locuri de muncă pe perioada construcției, pe parcursul a doi ani, majoritatea fiind ocupate cu forță de muncă locală;
- 634 de locuri de muncă pe perioada exploatarei (prin angajare directă, incluzând și contractele pentru servicii de curățenie, pază, transport, etc., pe parcursul a 16 ani, cele mai multe fiind ocupate cu forță de muncă locală;
- aproximativ 6000 locuri de muncă generate indirect pentru o perioadă de 20 de ani, la nivel local și regional [2];
- 1 miliard USD, reprezentând: partea cuvenită statului din profitul realizat, impozitele pe profit, redevențe și alte taxe și impozite către autoritățile locale, regionale și naționale din România;
- 1,5 miliarde USD, reprezentând valoarea bunurilor și serviciilor procurate din România: 400 milioane USD pe perioada construcției (2 ani) și 1,1 miliarde USD pe perioada activității de producție (16 ani).

Pentru diversificarea și dezvoltarea oportunităților economice oferite de către Proiectul Roșia Montană, RMGC cooperează, de asemenea, pe plan local, cu părțile interesate pentru demararea propriilor activități comerciale:

- înființarea în zonă a unei instituții de micro-creditare, care să permită, în condiții avantajoase, accesul la finanțare;
- crearea unui centru de afaceri și incubatoare de afaceri pentru a oferi sprijin, instruire (antreprenorială, planuri de afaceri, management administrativ și fiscal, etc.), consultanță juridică, financiară și administrativă, pentru a promova dezvoltarea mediului de afaceri local și regional. Acest lucru este necesar atât pentru furnizarea de bunuri și servicii Proiectului Roșia Montană, cât și pentru a încuraja spiritul întreprinzător al localnicilor, în ideea pregătirii pentru nevoile de dezvoltare durabilă de după finalizarea RMP.

Capitalul material

Infrastructura – incluzând clădirile, alimentarea cu energie, transportul, alimentarea cu apă și gestionarea deșeurilor:

- Creșterile de venit pentru agențiile guvernamentale, de ordinul a 1 miliard USD pentru mai mult de 20 de ani (perioada de construcție - activitate de producție - închidere) vor însemna fonduri suplimentare pe care autoritățile le pot aloca pentru îmbunătățirea infrastructurii din comunitate;
- De asemenea, RMGC va construi noua localitate Piatra Albă și cartierul Dealul Furcilor din Alba Iulia pentru strămutarea populației. Piatra Albă va include un nou centru civic, zone comerciale și rezidențiale. La finalizarea RMP, acestea vor fi transferate autorităților locale. Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP) conține toate detaliile acestor inițiative.

Capitalul uman

Include sănătatea și educația:

- construirea unui dispensar și a unei clinici private la Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități, prin asigurări de sănătate;
- modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate;
- implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune;
- construirea unei noi școli, a unui centru civic și rezidențial la Piatra Albă. Acest program este descris în detaliu în RRAP;
- campanii de sănătate de conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducerii, nutriție și stil de viață, etc.
- parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune și accesul la acestea; de exemplu: ONG-urile și autoritățile locale au colaborat pentru înființarea unui parteneriat educațional cu sediul la CERT (Centrul de Resurse pentru TINERi Apuseni - www.certapuseni.ro).

Capitalul social

Include pregătirea profesională, întărirea relațiilor din cadrul comunității, a rețelelor sociale și capacitatea instituțiilor de a le sprijini, conservarea patrimoniului cultural:

- eforturi pentru dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural din Roșia Montană atât pentru localnici, cât și în scopuri turistice – RMGC este partener în cadrul Parteneriatului pentru patrimoniul cultural Roșia Montană (info@rmchp.ro);
- oportunități de educație pentru adulți și de îmbunătățire a abilităților acestora, prin programe de instruire, fonduri și burse școlare, cu scopul de a crește șansele de angajare, atât direct, la RMGC, cât și indirect – RMGC este partener în Programul de pregătire profesională și meserii Roșia Montană;
- programe de asistență pentru persoane și grupuri vulnerabile, și consolidarea rețelei sociale, în special în Roșia Montană – RMGC este partener în Programul vecin bun Roșia Montană care este sub conducerea ONG-ului local Pro Roșia (info@rmqnp.ro);
- RMGC sprijină parteneriatul aflat sub conducerea ONG-urilor care lucrează cu tinerii din zonă, pentru îmbunătățirea și sporirea potențialului comunității (www.certapuseni.ro).

Capitalul natural

Include peisajul, biodiversitatea, calitatea apei, ecosistemele:

- măsurile incluse în planurile de management ale RMP și în Procedurile standard de operare pentru prevenirea accidentelor și managementul urgențelor (SOP) vor avea ca rezultat atenuarea impactului asupra mediului și îmbunătățirea condițiilor de mediu, așa cum este prevăzut în EIM;
- îmbunătățirea condițiilor de mediu va crește calitatea vieții în Roșia Montană;
- instruire și asistență pentru integrarea aspectelor legate de calitatea mediului în planurile de afaceri;
- campanii de conștientizare cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului în cadrul activităților economice;
- impunerea unor standarde de mediu odată cu acordarea împrumuturilor prin micro-finanțare, incluzând monitorizarea măsurilor de protecție a mediului;
- Codul de Conduită în Afaceri prin care se solicită furnizorilor RMP să respecte standardele RMGC cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului.

Viziunea RMGC asupra beneficiilor sociale și economice ale RMP este prezentată în Planul de dezvoltare durabilă a comunității și în EIM Capitolul 4.8 – Mediul social și economic.

Pentru a-și îndeplini angajamentele, RMGC este conștientă de faptul că trebuie să colaboreze cu comunitatea, autoritățile și societatea civilă în problemele direct legate de dezvoltarea zonei.

Această abordare permite comunității să dețină, să orienteze și să controleze toate chestiunile de dezvoltare relevante, în mod integrat și cu participarea tuturor părților interesate.

În spiritul acestui angajament, RMGC a efectuat deja un program extins de consultări, constând în 1262 întâlniri individuale și interviuri, și în distribuirea de chestionare prin care s-au obținut peste 500 răspunsuri, în 18 întâlniri cu grupuri centrale și 65 de dezbateri publice, pe lângă discuțiile cu autoritățile guvernamentale, cu organizațiile neguvernamentale și potențialii acționari implicați. Observațiile publicului interesat au fost folosite pentru pregătirea Planurilor de Management ale EIM aferente Proiectului Roșia Montană precum și la elaborarea anexei la EIM.

Sprejrinul dat dezvoltării durabile a zonei va fi derulat în cadrul parteneriatelor, conform îndrumărilor diverselor organizații cum este Programul pentru dezvoltare al Națiunilor Unite (PDNU). De exemplu, măsurile de atenuare a efectelor negative și de amplificare a beneficiilor socio-economice vor fi derulate sub îndrumarea Centrului de cercetare socio-economică Roșia Montană (info@rmserc.ro), care, la rândul său, are ca partener autoritățile locale. Acest lucru va permite o evaluare transparentă a eficienței sprejrinului dat procesului de dezvoltare durabilă și va pune la dispoziție un forum pentru implementarea îmbunătățirilor necesare.

Alte parteneriate ce sprejrină procesul de dezvoltare durabilă sunt prezentate mai jos în această anexă, în capitolul intitulat Parteneriate și programe de dezvoltare durabilă a comunității Roșia Montană. (www.rmsdpps.ro)

Dincolo de beneficiile imediate directe și indirecte, prezența Proiectului Roșia Montană ca investiție majoră, va îmbunătăți climatul economic al zonei, care la rândul său va încuraja și va promova dezvoltarea activităților economice care nu sunt legate de minerit. Se așteaptă ca această creștere calitativă a climatului investițional și economic să conducă la oportunități de afaceri care să se dezvolte în paralel cu RMP, chiar dacă se depășește cu mult sfera activităților direct legate de exploatarea minieră. Diversificarea dezvoltării economice este un beneficiu important al investițiilor generate pentru realizarea RMP.

Studiul EIM este foarte subiectiv și manipulator

Nu suntem deloc de acord cu această afirmație. Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului depus de RMGC, s-a conformat în totalitate, Îndrumarului de stabilire a domeniilor de evaluare a impactului asupra mediului propus de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA). Peste 100 de experți, consultanți și specialiști independenți autorizați de statul român și recunoscuți pe plan național, european și chiar internațional, au contribuit la elaborarea EIM. EIM oferă suficiente amănunte și motivații pentru concluziile sale, pentru a permite MMGA să ajungă la o decizie privind Proiectul Roșia Montană. După depunerea EIM la MMGA, raportul a fost revizuit de două echipe diferite de experți. Experți pe domeniul tehnic, reprezentând câteva bănci internaționale din sectorul privat precum și instituții de garantare a creditelor au concluzionat că EIM respectă Principiile Equator; aceste principii sunt menite să promoveze creditarea responsabilă de către instituțiile financiare, pentru proiecte care ridică probleme sociale și legate de mediu, iar, având în vedere recomandările și sugestiile făcute, un comitet ad-hoc format din experți europeni (IGIE) a declarat public că EIM este bine întocmit.

Acțiunea ar trebui demarată la Roșia Montană numai după ce toți membrii comunității și-au exprimat părerea cu privire la proiect.

În conformitate cu legislația românească, Guvernul României, prin intermediul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor este singura autoritate competentă să aprobe Proiectul Roșia Montană în urma studierii Studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).

În contextul procesului de elaborare a EIM, RMGC a demarat un amplu proces de consultări publice în conformitate cu legislația românească și europeană în domeniu. Compania a organizat 14 dezbateri publice în România și două în Ungaria. Aceasta nu este o campanie de relații cu publicul, ci parte integrantă a procesului serios de consultări publice înainte de aprobarea proiectului. RMGC susține acest proces și crede că este important într-o societate democratică.

RMGC a înființat 48 de centre de informare, iar 6000 de copii ale EIM au fost distribuite pe suport digital. În plus, Compania s-a angajat în lungul proces de consultări publice înainte de aprobarea proiectului. Înainte de prezentarea EIM, RMGC a modificat anumite părți ale propunerii, în special reducerii dimensiunilor carierelor propuse precum și susținerea dezvoltării durabile, și angajamentul mai ferm în procesul de conservare a patrimoniului cultural, inclusiv diminuarea impactului asupra bisericilor locale, drept răspuns la consultările cu întreprinzătorii locali. Având în vedere reacțiile cu privire la propunerea noastră obținute în urma eforturilor noastre din timpul consultărilor publice, suntem încrezători că majoritatea locuitorilor din Roșia Montană sunt în favoarea proiectului nostru.

Procesul de consultare publică va continua pe durata funcționării minei, dar și în fazele de închidere și de reabilitare a minei. Vă asigurăm că proiectul se va derula în conformitate cu legislația românească și europeană în domeniu precum și cu cele mai bune practici internaționale și va aduce numeroase beneficii pe plan economic, social cultural și de mediu atât pentru Roșia Montană cât și pentru România.

Capitolul referitor la dezvoltarea durabilă a zonei nu tratează nici un aspect legat de viața socială a comunei Roșia Montană.

Analizarea vieții sociale din Roșia Montană nu a fost cerută de Termenii de Referință (TOR) emiși de Ministerul Român al Mediului și Gospodării Apelor (MMGA) sau Ordinul 863/2002 – Anexa 2 – Ghid Metodologic al etapei de monitorizare a finalizării raportului la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM)– Partea II (structura EIM).

În orice caz, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) va colabora printr-o abordare participativă cu părțile interesate, la soluționarea problemelor legate de dezvoltarea comunității.

Menționăm unele aspecte legate de viața socială din Roșia Montană pe care RMGC dorește să le rezolve împreună cu comunitatea:

- construirea unui dispensar și a unei clinici private la Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități, prin asigurări de sănătate;
- modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate;
- implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune;
- construirea unei noi școli, a unui centru civic și rezidențial la Piatra Albă. Acest program este descris în detaliu în RRAP;
- campanii de sănătate de conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducerii, nutriție și stil de viață, etc.
- parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune și accesul la acestea; de exemplu: ONG-urile și autoritățile locale au colaborat pentru înființarea unui parteneriat educațional cu sediul la CERT (Centrul de Resurse pentru TINERi Apuseni - www.certapuseni.ro).

Oferirea unor oportunități educaționale pentru adulți și de dezvoltare a abilităților, inclusiv prin programe de pregătire profesională, fonduri și burse, pentru creșterea șanselor de angajare atât direct la RMGC cât și indirect, programe de asistare a persoanelor și grupurilor vulnerabile, și consolidarea rețelelor sociale îndeosebi prin Programul un Vecin Bun Roșia Montană, Programul Social, parteneriate cu ONG-uri care lucrează cu tinerii din zonă pentru îmbunătățirea și sporirea capacităților comunității. Se recomandă și implicarea autorităților naționale, regionale și locale. Această abordare permite comunității să dețină, să ghideze și să controleze toate aspectele relevante legate de dezvoltare, cu implicarea mai multor factori interesați și de o manieră integrată. Este important de reținut că proiectul afectează doar patru din cele 16 sate ale comunei Roșia Montană. În cadrul satului există o zonă tampon/de protecție, iar proiectul nostru include renovarea și restaurarea centrului istoric al Roșiei Montane precum și construirea a două amplasamente de strămutare în zona Piatra Albă (aflată la aproximativ 6 km de centrul

istoric). Aceste amplasamente vor fi noile centre civice ale comunei, care vor fi cele mai moderne din România. Pe lângă locuințele individuale, vor fi construite clădiri noi și moderne pentru primărie, centrele culturale și comunale, o secție de poliție, un dispensar, o școală și alte clădiri. Acest amplasament nou și modern va păstra caracterul și tradiția satelor de munte din Munții Apuseni, dar va beneficia de toate avantajele și facilitățile unor construcții ale secolului 21 (doar școala va fi construită într-un stil arhitectural modern.) Toate relocările se vor desfășura conform Planului de Acțiune pentru Relocare și Strămutare, care se conformează integral standardelor Băncii Mondiale pentru strămutarea involuntară a indivizilor.

Pentru mai multe informații, vezi răspunsul pentru a doua întrebare de mai sus cu privire la măsurile pentru atenuarea impactului proiectului asupra comunității locale.

Capitolul despre biodiversitate este slab argumentat, iar încercarea de diminuare a importanței biodiversității din zonă pentru promovarea proiectului este evidentă.

Studiul aspectelor legate de biodiversitate este abordat în trei documente distincte: Studiul de condiții inițiale (ce cuprinde 69 de pagini), Capitolul 4.6. din Raportul la Studiul de evaluare a impactului asupra mediului întocmit conform prevederilor OM 863/2002 (ce cuprinde 112 pagini, 4 anexe și 4 planșe), respectiv Planul H de management al biodiversității (ce cuprinde 31 de pagini).

Întregul studiu de impact cuprinde peste 4500 de pagini.

Menționăm că din dorința de a garanta accesibilitatea studiului nostru, au apărut și unele limitări de ordin obiectiv ce s-au reflectat și asupra capitolului legat de biodiversitate.

Dată fiind utilitatea documentului analizat ca instrument tehnico-administrativ ce urmează a facilita și deservi procesul de luare a deciziilor nu s-a pus problema realizării unui studiu cu caracter științific exhaustiv care să epuizeze până la cele mai mici detalii aspectele legate de biodiversitate.

Petentul a cerut luarea următoarelor măsuri în legătură cu acest proiect:

1. Încetarea oricăror activități ale companiei în zonă, care implică localnici sau au impact asupra comunității locale;

Compania a făcut toate eforturile pentru a reduce impactul asupra comunității locale. Înainte de prezentarea EIM, RMGC a modificat anumite părți ale propunerii, în special reducerii dimensiunilor carierelor propuse precum și susținerea dezvoltării durabile, și angajamentul mai ferm în procesul de conservare a patrimoniului cultural, inclusiv diminuarea impactului asupra bisericilor locale, drept răspuns la consultările cu întreprinzătorii locali

În urma consultării cu părțile interesate s-a decis reducerea dimensiunilor carierelor, pentru carierele mai mici propuse acum în EIM; RMGC a calculat o rezervă de 215 milioane tone de minereu cu un conținut mediu de 1,46 g/t Au și 6,9 g/t Ag pentru o cantitate totală de 314,11 tone de aur și 1480,36 tone de argint. Astfel că, în urma consultării cu părțile interesate, aproximativ 900,000 de uncii de aur vor rămâne neexploatate.

Așa cum se arată detaliat în studiul EIM (Evaluarea Impactului asupra Mediului), RMGC va pune în aplicare un plan semnificativ de reabilitare ecologică a zonei, nu numai pentru a diminua efectele Proiectului actual asupra mediului, dar și pentru a elimina efectele precedentelor practici de minerit necorespunzătoare. După finalizarea procesului de închidere a minei, zona va fi mai puțin poluată decât este în prezent.

Proiectul oferă numeroase beneficii pentru regiune, inclusiv locuri de muncă directe și indirecte, reabilitarea mediului poluat ca urmare a activităților miniere necorespunzătoare din trecut, păstrarea patrimoniului cultural și minier al zonei, precum și beneficii sociale. Proiectul se va

derula în conformitate cu legislația românească și europeană și cu cele mai bune practici internaționale. Iar cele mai bune tehnici disponibile vor fi folosite pentru prima dată în România.

2. Evaluarea stadiului comunei Roșia Montană INAINTE de apariția companiei Roșia Montană Gold Corporation aici și evaluarea impactului pe care l-a avut compania și acțiunile ei în ultimii 5 ani asupra situației economice, sociale, politice a Roșiei Montane;

Afirmația conținută în această solicitare nu este corectă. EIM a fost elaborat pentru a evalua impactul proiectului propus asupra mediului și pentru a stabili metode de atenuare sau de evitare a deteriorării mediului. În cadrul acestui proces, RMGC a elaborat o serie de studii de condiții inițiale care sunt prezentate în EIM. Aceste studii se referă la domenii precum: sănătate, zgomot și vibrații, mediul acvatic (inclusiv calitatea apei, condiții biologice și bacteriologice și sedimente), patrimoniul cultural, hidrogeologie, meteorologie, biodiversitate, aer și sol.

3. Realizarea unor studii independente privind biodiversitatea din Roșia Montană și arealul din jurul acesteia, precum și migrația speciilor din Roșia Montană

După cum am precizat și în răspunsul o întrebare anterioară, Studiul EIM, inclusiv, capitolul despre biodiversitate, a fost elaborat de un grup de peste 100 de experți și specialiști independenți autorizați de Guvernul României, renumiți la nivel național, european sau chiar mondial. Suntem încrezători că studiul EIM conține suficiente informații și argumente pentru concluziile exprimate astfel încât să permită Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor să ia o decizie cu privire la Proiectul Roșia Montană. După depunerea EIM la MMGA, raportul a fost revizuit de două echipe diferite de experți. Experți pe domeniul tehnic, reprezentând câteva bănci internaționale din sectorul privat precum și instituții de garantare a creditelor au concluzionat că EIM respectă Principiile Equator; menite să promoveze creditarea responsabilă de către instituțiile financiare, pentru proiecte care ridică probleme sociale și legate de mediu, iar având în vedere recomandările și sugestiile făcute, un comitet ad-hoc format din experți europeni (IGIE) a declarat public că EIM este bine întocmit.

Referințe:

[1] Aceasta este o versiune îmbunătățită a politicii ce a fost deja prezentată în planurile de management prezentate în documentația EIM – politica a fost îmbunătățită ca urmare a feedback-ului primit în urma consultărilor publice.

[2] Economiiștii au argumentat faptul că efectul multiplicator al RMP este de ordinul a 1 loc de muncă direct la 30 de locuri de muncă permanente indirecte timp de peste douăzeci de ani - metodologia utilizată poate fi consultată prin cerere directă depusă la RMGC. Cu toate acestea, se folosește un raport mai conservator de 1 : 10 -Direct : Indirect este utilizat aici pentru a respecta efectele multiplicatoare acceptate la nivel internațional pentru marile proiecte de exploatare minieră în regiunile sărace, după cum se menționează în Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD 2006) Politici în domeniul mărfurilor pentru dezvoltare: un nou cadru pentru lupta împotriva sărăciei. TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția. Din experiență cunoaștem, datorită faptului că cifrele acestui raport sunt foarte des întâlnite și în Canada.

CONTESTATION 4016

Contestation 4016 raises the following issues about the Rosia Montana project, to which we answer in the following:

The contestor states that the Roșia Montană mining project may not begin without the construction authorization and the permit issued by the National Agency for Mineral Resources.

Until present, only the preliminary activities related to the Roșia Montană mining operations have been carried out:

- geological research 1997 – 2006;
- baseline studies 1999- 2006;
- archaeological discharge research 2000 – present;
- feasibility and general design studies 2001 – present;
- EIA report development 2003 – 2006.

The detail design will be prepared during the next stage. All preliminary activities have obtained the necessary permits and approvals, in accordance with the legal provisions in force, and all related duties have been paid.

Roșia Montană Project began in 1997, through the initiation of geological exploration programs, consisting in mapping, underground and surface probing, drilling works, chemical tests, geophysical measurements, land surveys, metallurgical tests, geotechnical drilling programs, etc. All these programs have been conducted based on annual permits issued by the National Agency for Mineral Resources for the work programs prepared by RMGC.

The works that required construction authorizations, such as drillings, have obtained the necessary approvals for each program, from Alba County Council, including: environmental permits, agreements for temporary change of land use, land owners' consent, permits issued by the Roșia Montană or Abrud Town Halls, network administrators' approvals, road administrators' approvals, permits issued by the Romanian Waters National Administration, etc. All of these permits and approvals are available for examination in RMGC's archive or at the headquarters of the issuing authorities.

Concerning the town planning documentation and the EIA Report, they have been subject to an extensive procedure of public consultations and debates, carried out throughout a period of several months, at 16 locations in România and in Hungary. During the public consultation process, the interested parties have had the possibility to express their standpoints and contribute to the improvement of the Roșia Montană Project.

The archaeological research programs have been approved by the Ministry of Culture and Religious Affairs, being prepared by a team whose members came from 11 museums from all over the country, coordinated by the Romanian National Museum of History.

The contestor states that any activities which take place within the area will have an impact on the local community. The company began the relocation of the locals without having all the necessary approvals for the project.

The impact on the local community will be positive. The construction and operation of the Rosia Montana Project requires the acquisition of properties in four of Rosia Montana's 16 sub-comuna. For the most part, therefore, property ownership in the larger part of Rosia Montana will not be affected by the project. In fact, the number of homes that the company must purchase to construct and operate the project over the life of the mine – 379 homes – is far smaller than the 1000 homes project opponents regularly reference.

In order to acquire the necessary properties, the company has established a property purchase program compliant with the RRAP guidelines developed by the World Bank.

As the mining project proceeds in phases, it is not necessary to acquire all properties at the outset. Accordingly, the company has focused on properties required for the construction and operation of the mine in its first five years. To date, more than 50% of the properties needed to construct the project and operate the mine for the first five years have been acquired.

Of those properties needed, 98% have been presented for surveying by their owners – a step that implies an interest in selling the property to the company. The survey rate suggests that little more than a handful of properties are held by people who might prove unwilling to entertain a sale.

Of that small number, some will lie in areas not needed for construction and early operation of the mine.

Of the even smaller number of homes that are located in areas in which the construction and early operation of the mine will take place, the company will seek options to redesign the mine plan to allow those owners to retain their property, unaffected by the mine.

Of course it may prove, at the end of all of these efforts, that a very small number of property owners -- perhaps a few families -- will refuse to sell their holdings. At that point, the decision falls to Romanian Government authorities as to whether they will exercise the legal instruments available to them to expropriate the properties. That decision will turn on whether a small number of people, perhaps a handful, should prevail (via a de facto veto power) over the majority will of local residents and Romania's national interests as a whole to benefit from the creation of 600 direct jobs, 6,000 indirect jobs and the infusion of \$2.5 billion USD in investment in a rural region that has been designated a "Disadvantaged Zone" and knows only extreme poverty at present.

Contrary to what the opponents of the mining project claim, no one wants to destroy churches or graveyards. To put the number of graves in context, the vast majority of Rosia Montana's 1905 graves will not be affected by the mining project, as the company has to the maximum extent possible designed the mining operations to leave established graveyards in place.

All reburials will be done at the request of the families, and the expense of RMGC. The process will follow to the letter Romanian law on reburials (Art 151 of the Order 536/1997) with the company's commitment to act with respect and reverence. Abandoned graves will be relocated, also with full respect and reverence, to Piatra Alba's new cemetery, for which 13 hectares have been set aside.

Rosia Montana Gold Corporation ("RMGC") recognizes that mining, while permanently changing some surface topography, represents a temporary use of the land. Thus from the time the mine is constructed, continuing throughout its projected 16-year lifespan, closure-related activities – such as rehabilitating the land and water, and ensuring the safety and stability of the surrounding area – will be incorporated into our operating and closure plans.

As detailed in the EIA study, RMGC will undertake a significant plan of environmental rehabilitation at the site not only to mitigate the environmental effects of the current Project but to clean up the effects of past poor mining practices as well. There will be less pollution at the site after the mine closure process is complete than there is now. It is true, though, that this work will be done by Romanians – because RMGC expects that the staff will be completely Romanian shortly after mine operations begin and has a policy to hire local personnel to the maximum extent. But they will be paid by RMGC. Mine cleanup will not be the responsibility of the Romanian Government.

What the RMP project offers to future generations is a chance to continue a way of life in a village where that future – with 70% unemployment today, rising above 90% if RMGC's proposed mine is not allowed to proceed – would be very much in doubt. In the event of Rosia Montana's demise, the graves and churches there would likely be left behind, as in other abandoned villages in the Romanian countryside. Development of the RMP will keep the village alive and bring economic opportunity to the region.

The contestor wishes to know which is the contribution of RMP to Sustainable Development of the area:

A starting premise to this context is that RMGC is committed to ensuring that the Roşia Montană Project (RMP) will be a catalyst for local and regional economic development. It is recognised that, as with any major industrial development, impacts will be positive and negative. RMGC commits to work alone and in partnership to ensure that beneficial impacts will be maximised. RMGC will prioritise a participatory approach wherever possible and will seek guidance from local and regional authorities and from the community when deciding on issues that may impact the area's development. Negative impacts will be mitigated through measures as described in the EIA report.

RMGC recognizes that in order to ensure it meets its sustainable development commitments it must support, as a minimum, five key interrelated areas that make up the three traditional pillars of sustainable development - social, environmental and economic. These areas are presented below as five capitals of sustainable development and are elaborated upon further in this section.

- FINANCIAL CAPITAL: The financial means available to enable development of the other capitals
- PHYSICAL CAPITAL: The infrastructure and products required to facilitate human activities, environmental protection and community development
- HUMAN CAPITAL: The knowledge, skills, competence and attributes embodied in individuals derived from education, training and experience that facilitate the attainment of personal well-being.
- SOCIAL CAPITAL: The networks and shared norms, values and understanding that facilitate co-operation within and between groups.
- NATURAL CAPITAL: The renewable and non-renewable resources that enter the production process and satisfy consumption needs, as well as environmental assets that have amenity and productive use, and natural features, such as the ozone layer that are essential for supporting life.

RMGC has developed its Sustainable Development Policy [1] in support of this and this is presented further on in the annex. Supporting elements are also presented, as are a set of Authority, Community, and Company initiatives within the Roşia Montană sustainable development Partnerships and Programs.

Of the above capitals, Human capital is perhaps the most familiar and represents some of a community's most valuable resources. Physical capital, maybe equally familiar, uses human capital to allow a community to build its surrounding environment. Natural capital is that which allows a healthy life and is therefore vitally important to the very existence of a community. The idea of social capital is perhaps less familiar, but it highlights the importance of established social relationships, norms of behaviour and mutual trust in many kinds of social and economic endeavour. It is necessary, however, when setting the context of sustainable development, to be aware of the economic needs of development. Financial Capital enables the development or the protection of the other capitals. In this context, one of the largest single contributions that the RMP can give to sustainable development is through the capital injection of its economic activities.

Five Capitals Of Sustainable Development

Given the above summary of the direct economic impacts of the RMP, the five sustainable development capitals that will use much of this economic resource are presented below.

Financial Capital

Includes economic development impact, fiscal management, taxes, provided by:

- An average of 1200 jobs during construction over 2 years, the majority of which sourced locally;
- 634 jobs during operations (direct employment including contracted employment for cleaning, security, transportation, and other), for 16 years, most of which sourced locally;
- Some 6000 indirect jobs for 20 years, locally & regionally [2];
- US\$ 1 billion in profit share, profit tax, royalties and other taxes and fees to Romanian local, regional & national government;
- US\$ 1.5 billion procuring goods & services. US\$ 400 million during construction (2 years) and US\$ 1.1 billion during production, from Romania (16 years).

To further promote and develop the economic opportunities presented by the RMP, RMGC is also cooperating with local stakeholders regarding setting up their own businesses:

- The set up of a micro-credit finance facility in the area to allow access to affordable financing;
- The set up of a business centre and incubator units, offering mentoring, training (entrepreneurial, business plans, fiscal & administrative management, etc), legal, financial & administrative advice to promote local & regional business development both to service the RMP but also to encourage entrepreneurship in preparation of the post-mining sustainable development needs.

Physical Capital

Includes infrastructure – buildings, energy, transport, water and waste management facilities:

- Increases in revenue to government agencies, of the order of US\$ 1 billion over 20 years (construction + production + closure) will result in additional money the government may allocate to improving community infrastructure;
- RMGC will also develop the resettlement sites of Piatra Albă and Dealul Furcilor in Alba Iulia. Piatra Albă will contain a new civic centre, commercial and residential areas. These will be transferred to the local authorities once complete. The RRAP contains full details of these initiatives.

Human Capital

Includes health and education provisions:

- A private dispensary & health clinic in Piatra Albă (see RRAP), accessible to wider community through health insurance;
- Upgrading of a wing of Abrud hospital, accessible to the wider community through the national Romanian health system;
- Improvement of mobile emergency medical system in the area;
- The building of a new school, residential & civic centre in Piatra Albă. This is fully described in the RRAP;
- Health awareness campaigns (in partnership with local authorities & NGOs) covering: reproductive health, diet, and lifestyle amongst others;
- Partnerships with education providers & NGOs concerning access to & improvement of education facilities in the area, e.g.: the NGO and local authorities lead CERT Educational Partnership (www.certapuseni.ro).

Social Capital

Includes skills training, community relationships and social networks and the institutional capacity to support them, also preservation of cultural patrimony:

- Efforts to develop and promote Roşia Montană's cultural heritage for both locals and tourism – RMGC is a partner in the Roşia Montană Cultural Heritage Partnership (info@rmchp.ro);

- Providing adult education opportunities and skills enhancement including training programs, funds and scholarships, to increase employment chances both direct with RMGC and indirect – RMGC is a partner in the Roșia Montană Professional and Vocational Program (info@rmpvtp.ro);
- Programs assisting vulnerable people & groups, and to consolidate social networks particularly in Roșia Montană – RMGC is a partner in the Roșia Montană Good Neighbour Program lead by local NGO ProRosia (info@rmgnp.ro);
- RMGC supports a NGO-lead partnership working with the youth in the area to improve and increase the capacity of the community (www.certapuseni.ro).

Natural Capital

Includes landscape, biodiversity, water quality, ecosystems:

- Measures contained in the RMP management plans and SOPs will result in mitigation of environmental impacts and conditions as identified in the EIA;
- The improved environmental condition will enhance the quality of life in Roșia Montană;
- Training & assistance in integrating environmental considerations into business plans;
- Awareness-building regarding positive environmental performance of business activities;
- Environmental standards associated with loans through the micro-credit finance facility including monitoring of environmental performance;
- Business Code of Conduct requiring suppliers to RMP to comply with RMGC's environmental performance standards;

RMGC's view of the social and economic benefits of the RMP is described in the Community Sustainable Development Plan and EIA Chapter 4.8 – the Social and Economic Environment.

In order to achieve its commitments, RMGC acknowledges that it needs to collaborate with the Community, Authorities and civil society on issues that impact the area's development. This approach allows the Community to own, direct and control all relevant development issues in a multi-stakeholder and integrated manner.

In the spirit of that commitment, to date, RMGC has conducted extensive consultations, including 1262 individual meetings and interviews, and the distribution of questionnaires for which over 500 responses have been received, 18 focal group meetings, and 65 public debates, in addition to holding discussions with government authorities, non-governmental organisations and potentially affected stakeholders. Feedback has been used in the preparation of the Management Plans of the RMP's Environmental Impact Assessment (EIA) as well as the drafting of the Annex to the EIA.

Support of the area's sustainable development will be conducted within the framework of Partnership as promoted by organisations such as the United Nations Development Program (UNDP). For example, future socio-economic impacts mitigation and enhancement measures will be conducted under the guidance of the Roșia Montană Socio-Economic Research Centre (info@rmserc.ro), which in turn is partnered with the local authorities. This will allow a transparent evaluation of the effectiveness of sustainable development support and will provide a forum to implement necessary improvements.

Other sustainable development support partnerships are presented under the section entitled Roșia Montană Sustainable Development Programs and Partnerships further in this annex (www.rmsdpps.ro).

Beyond immediate direct and indirect benefits, the presence of the RMP as a major investment improves the area's economic climate, that will in turn encourage the development of non-mining activities. It is expected that the improved investment and economic climate will lead to business opportunities that can develop concurrent with the RMP, even as they extend well beyond economic activities related directly to mining operations. This diversification of economic development is a critical benefit of the investments generated to realise the RMP.

The contestor states that the EIA is extremely subjective and manipulative.

We strongly disagree with the assertion. The Environmental Impact Assessment that RMGC submitted responded fully to the Terms of Reference proposed by the Ministry of the Environment and Water Management. More than 100 independent experts and specialists, certified by the Romanian Government and renowned at the national, European, and even international levels, prepared the report. We are confident that the EIA provides sufficiently detailed information and reasoning for its conclusions to permit the Ministry to make its decision on the Rosia Montana Project. Subsequent to submission of the EIA, it has been reviewed by two different sets of experts. Several international private sector banks and export credit agencies have concluded that the EIA complies with the Equator Principles designed to promote responsible lending by financial institutions to projects which raise environmental and social concerns, and an ad hoc committee of European experts has publicly stated that the EIA was well-developed.

The contestor states that action should only be taken at Rosia Montana when the majority of the community members have expressed their opinions about the project.

Under Romanian law, approval of the Project after the EIA study is within the sole competence of the Romanian Government, acting through the Ministry of Environment and Water Management.

RMGC has engaged in a broad process of public consultation in compliance with Romanian and European law as part of the EIA process. The company has held 14 public meetings in Romania and two in Hungary. This is not a public relations campaign but rather an integral part of a serious process of public consultation before the project is approved. RMGC supports this process and believes it is important in a democratic society.

RMGC set up 48 information centers where copies of the EIA were available, and 6000 copies of the EIA were distributed in digital format. Beyond this, the Company has engaged in a long process of public consultation. Before submission of the EIA, RMGC changed various parts of the proposal, notably a reduction in the size of several proposed pits as well as enhancing sustainable development activities, and a stronger commitment to preservation of cultural patrimony including a reduced impact on local churches, in response to stakeholder consultations. From the reactions to the proposal in our extensive efforts at public consultation, we are confident that the vast majority of the people of Rosia Montana support the project.

Public consultation will continue through the period of mine operations and closure and reclamation of the mine. We give you our assurance that the Project will be conducted in full compliance with Romanian and European law and in accordance with international best practices and will bring many economic, social, environmental, and cultural benefits to the Rosia Montana area and to Romania.

The contestor states that the chapter regarding the sustainable development of the area does not treat any aspect connected to the social life of the Rosia Montana commune.

The examining of the social life in Roșia Montană wasn't required by the terms of Reference (TOR) issued by the Romanian Ministry of Environment and Water Management (MEWM) or by the Order no. 863/2002 – Annex 2- Methodological Guide of the screening stage and of completion of the report to the assessment study – Part II (the structure of the report to the environmental impact assessment study).

Nonetheless, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) will collaborate in a participatory approach regarding community development issues with interested parties from the community.

We mention some of the aspects connected with the social life in the Roșia Montană area that RMGC is willing to work with community to advance:

- A private dispensary & health clinic in Piatra Albă (see RRAP), accessible to wider community through health insurance;
- Upgrading of a wing of Abrud hospital, accessible to the wider community through the national Romanian health system;
- Improvement of mobile emergency medical system in the area;
- The building of a new school, residential & civic centre in Piatra Albă. This is fully described in the RRAP;
- Health awareness campaigns (in partnership with local authorities & NGOs) covering: reproductive health, diet, and lifestyle amongst others;
- Partnerships with education providers & NGOs concerning access to & improvement of education facilities in the area, e.g.: the NGO and local authorities lead CERT Educational Partnership (www.certapuseni.ro).

Providing adult education opportunities & skills enhancement including training programs, funds & scholarships, to increase employment chances both direct with RMGC and indirect , programs assisting vulnerable people & groups, and to consolidate social networks particularly in Roşia Montană Good Neighbour Program, Social Program, partnerships with NGOs working with the youth in the area to improve and increase the capacity of the community. The involvement of national, regional and local authorities is also recommended. This approach allows the community to own, direct and control all relevant development issues in a multi-stakeholder and integrated manner.

It is important to remember that the project affects only four of the 16 sub-comuna that comprise Rosia Montana. There is a buffer zone in the village itself, and the proposal includes the renovation and restoration of the historical center of Rosia Montana and the construction of two new relocation sites in the Piatra Alba area (situated at approximately 6 km away from the historical center). These sites will be the new civic center of the commune, which will be the most modern in Romania. In addition to individual homes, new and modern quarters for the City Hall, cultural and community centers, a police station, a dispensary, a school, and other buildings will be built. This new and modern location will preserve the character and tradition of the mountain villages of the Apuseni Mountains but will benefit from all the advantages and facilities of 21st century construction. (Only the school will be built in a modern architectural style.) A new neighbourhood will also be built in Alba Iulia. All relocations will be conducted according to the Resettlement and Relocation Action Plan, which fully complies with World Bank standards for involuntary resettlement of individuals.

Further, please see the response to the second question above regarding measures taken to alleviate the impact on the local community.

The contestor states that the chapter regarding the biodiversity is poorly argued and obviously tries to diminish the biodiversity importance from area in order to support the project.

All biodiversity issues are studied within three different documents: Biodiversity Baseline Report (of 69 pages), Chapter 4.6 of Report on Environmental Impact Assessment Study that was prepared in full compliance with the provisions of Minister Order 863/2002 (which has 112 pages, and includes 4 annexes and 4 exhibits), and finally The Biodiversity Management Plan (which has 31 pages).

The EIA managed to have over 4500 pages.

Due to the fact that we wanted to warrant the accessibility of our study, several unbiased limitations have been reflected upon the biodiversity chapter.

Due to the utility of the analyzed document as a technical-administrative instrument that will subsequently facilitate and serve the decision making process, at any given moment the issue of preparing an exhaustive study that will deplete to the smallest details all biodiversity aspects, was not discussed.

The questioner has requested the taking of the following measures in connection with this project:

1. Stopping any activities of the company within area, which have an impact on the local community.

The Company has made every effort to reduce the impact on the local community. Before submission of the EIA, RMGC had previously changed various parts of the proposal, notably a reduction in the size of several proposed pits as well as enhancing sustainable development activities, and a stronger commitment to preservation of cultural patrimony including a reduced impact on local churches, in response to stakeholder consultations.

As a result of the stakeholder consultation which reduced the size of the pits, for the smaller pits that are now proposed in the EIA, RMGC's survey calculates a reserve of 215 million tones of ore with an average grade of 1.46 g/t Au and 6.9 g/t Ag, respectively, for a total amount of 314.11 tones of gold and 1480.36 tones of silver. Thus, approximately 900,000 ounces of gold are being left unmined as a result of stakeholder consultations.

As detailed in the EIA study, RMGC will also undertake a significant plan of environmental rehabilitation at the site not only to mitigate the environmental effects of the current Project but to clean up the effects of past poor mining practices as well. There will be less pollution at the site after the mine closure process is complete than there is now.

The Project offers numerous benefits to the region, including direct and indirect employment, environmental rehabilitation of pollution caused by past poor mining practices, preservation of the area's cultural and mining heritage, and social benefits. The Project will operate in full compliance with Romanian and European law and in accordance with international best practices. It will bring best available techniques (BAT) to Romania for the first time.

2. The assessment of the Roșia Montană commune condition before the establishment of the Roșia Montană Gold Corporation and the assessment of the economic, social, and political impact during the last 5 years.

The assertion contained in the request is not correct. The Environmental Impact Assessment (EIA) Study was prepared to measure the impact on the environment from the proposed project and to determine the methods to avoid or mitigate environmental harm. As a part of this process, RMGC prepared several baseline studies which are presented in the EIA relating to health, noise and vibration, the aquatic environment (comprising water quality, biological and bacteriological conditions, and sediments), cultural heritage, hydrogeology, meteorology, biodiversity, air, and soil.

3. Independent studies regarding the biodiversity in Roșia Montană and its surroundings, namely the migration of the species from Roșia Montană.

As discussed in the answer to an earlier question, the EIA study, including its discussion of biodiversity, was prepared by more than 100 independent experts and specialists, certified by the Romanian Government and renowned at the national, European, and even international levels. We are confident that the EIA provides sufficiently detailed information and reasoning for its conclusions to permit the Ministry to make its decision on the Rosia Montana Project. Subsequent to submission of the EIA, it has been reviewed by two different sets of experts. Several international private sector banks and export credit agencies have concluded that the EIA complies with the Equator Principles designed to promote responsible lending by financial institutions to projects which raise environmental and social concerns, and an ad hoc committee of European experts has publicly stated that the EIA was well-developed.

References:

[1] This is an updated version of the policy already presented in the EIA management plans – it has been improved following feedback during public consultation.

[2] Economists have argued that the multiplier effect for the RMP is in the order of 1 Direct job to 30 Indirect Full Time Job Equivalentents over twenty years – the methodology used may be available via a direct request to RMGC. However, the more conservative 1 : 10 Direct : Indirect figure is used here to maintain consistency with internationally accepted multiplier effects for large mining projects in impoverished regions, such as mentioned in UNCTAD (2006) Commodity policies for development: a new framework for the fight against poverty. TD/B/COM.1/75, Geneva, Switzerland. From experience, this is also the number most often quoted in Canada.